

فهرست نسخه های خطی و عکسی

دانشکده الهیات و معارف اسلامی

جلد دوم

انتشارات دانشگاه تهران

شماره ۲/۱۰۸۲

گنجینه فهرست و کتابشناسی

شماره ۲-۱۴

تهران ۱۳۴۸

فہرست نسخہ ہامی خطی و عکسی

کتابخانہ و انسکدہ الہیات و معارف اسلامی

جلد دوم

بکوشش

~~75-77~~

۷۷۸۳۶

R

3321

7-11-11-11

V.2

RF

شمارهٔ مسلسل ۱۳۹۶

چاپ و صحافی یکهزار نسخه از این کتاب در اردیبهشت ماه ۱۳۴۸
در چاپخانهٔ دانشگاه تهران با تمام رسید
حق طبع این کتاب تا سه سال در انحصار دانشگاه
و مسئولیت صحت مطالب آن با مؤلف است
بها : ۹۰ ریال

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

با این مجلد فهرست کتابهای خطی دانشکده الهیات به پایان میرسد . این فهرست شامل کتابهایی است که تا این تاریخ در کتابخانه دانشکده جمع آوری شده و آنچه از این پس در اختیار این کتابخانه قرار گیرد در مجلد دیگری فهرست و معرفی خواهد شد .

تنظیم فهرست برای هر کتابخانه ای لازم است و برای کتابخانه هایی که دارای نسخ خطی هستند لازم تر، و معرفی نسخه های خطی فریضه ایست که به هیچ روی نباید از آن غفلت شود . ضرورت دارد که اینگونه کتابها که معمولاً کمیاب و گاه منحصر بفرد میباشند با کمال دقت بررسی و فهرست شوند تا اهل مطالعه و تحقیق از وجود آنها و محل نگهداری آنها باخبر باشند و در هنگام نیاز از مطالعه آنها بهره مند گردند . کتابهای خطی به آسانی در معرض تلف قرار میگیرند و تلف شدن یک نسخه زبانی برای علم و معرفت است و اگر نسخه ای منحصر به فرد باشد ضایعه ایست جبران ناپذیر، و تنظیم یک فهرست توصیفی هرچند عامل اساسی در حفظ و صیانت نیست . دست کم این فایده بزرگ را دارد که اگر نسخه ای گم یا تلف شد باری وصف و خصوصیات آن باقی میماند . خیلی از کتابهایی که در «الفهرست» ابن ندیم وصف شده امروز وجود ندارد ولی همان نام و نشانهایی که از آنها در این کتاب آمده برای اطلاع کلی بر سیر علم و فرهنگ در سه چهار قرن اول اسلامی بسیار ارزنده و گرانبها است .

تهیه فهرستی رسا و جامع از کتابهای خطی که غالباً ناآشنا و گاه بی عنوان و فاقد مشخصاتی دقیق و روشن است کار ساده ای نیست، این فنی است که هم احتیاج به علم

و معرفت دارد و هم نیازمند حسن تشخیص و بصیرت است. باید در کسی آن اندازه مایه علمی و ممارست باشد تا بتواند نخست ارزش صحیح کتابی را در هر فنی از فنون به نیکی دریابد و آنگاه در مجال کوتاهی که در اختیار دارد آنرا چنانکه باید به اهل فن بشناساند، و سوجب خوشوقتی است که آقای دکتر محمد باقر حجتی نویسنده فاضل این فهرست که از پرورش یافتگان همین دانشکده و اکنون از استاد یاران با ارج آن میباشند کاری که بر عهده شناخته‌اند به خوبی از عهده برآمده‌اند و دو جلد فهرستی که از نسخ خطی کتابخانه الهیات اکنون در دسترس اهل فضل قرار میگیرد خود نشانه‌ای از شایستگی علمی و نموداری از کوشش صحیح و ثمربخش ایشان است.

تهران پانزدهم بهمن ماه ۱۳۴۷

بسمه تعالی

مقدمه

بسی خرسندم و خدا را سپاسگزارم که به این بنده توفیق ارزانی داشت تا در اندک فرصتی توانستم برای بقیه نسخه های خطی و عکسی موجود در کتابخانه دانشکده الهیات و معارف اسلامی فهرستی تهیه و تنظیم نمایم.

اینک تمام نسخه های موجود در کتابخانه دارای فهرست جامعی است که در دو مجلد تدوین شده است. مجلد اول را در سال ۱۳۴۴ تهیه نمودم که بوسیله اداره انتشارات دانشگاه تهران بسال ۱۳۴۵ در ۱۲۲۸ صفحه نگارش یافت، و با تدوین مجلد دوم که از نظر مراجعان میگذرد. مجموعاً بیش از سه هزار رساله و کتاب خطی و عکسی معرفی شده که تعداد قابل توجهی از آنها بسیار نفیس و عالی میباشد. چنانکه در دیباچه مجلد اول یادآوری شد. در مجلد دوم نیز برخی از یادداشتها به رمز نگارش یافت و مراجعه کنندگان میتوانند گزارش آن و روش تدوین این مجلد را در همان دیباچه بدست آورند.

محتوای این فهرست (مجلد دوم) به ترتیب عبارتست از:

- ۱- نسخه های خطی (بخش فارسی و مجموعه ها) ۳۷-۳
- ۲- « » (بخش عربی) ۹۱-۴۰
- ۳- نسخه های عکسی-میکروفیلم- (بخش فارسی و مجموعه ها) ۱۳۳-۹۴
- ۴- « » « » « » (بخش عربی) ۱۴۲-۱۳۵
- ۵- استدراک: آغاز و انجام برخی از کتابها که در مجلد اول معرفی شده (در دو بخش فارسی و عربی) ۲۹۵-۱۴۵
- ۶- یادداشت برخی از مطالب مربوط به مجلد اول فهرست این کتابخانه ۳۰۷-۲۹۸

- ۷- فهرست مؤلفان با اشاره به نام کتابهای آنان ۳۱۵-۳۰۹
- ۸- فهرست شماره‌ای نسخه‌ها ۳۱۸-۳۱۶
- ۹- فهرست نامه‌های کسان و جایها و نامه‌ها و کتابها ۳۴۳-۳۱۹
- ۱۰ غلطنامه ۳۴۴

نظر باینکه در تدوین این فهرست از تشویق و تأیید استاد محقق و دانشور جناب آقای دکتر محمدی رئیس محترم دانشکده الهیات و معارف اسلامی برخوردار بودم و همچنین بدستور معظم له از چندی پیش به بررسی و تحقیق و تدوین فهرست موضوعی و مؤلفین نسخه‌های خطی عربی موجود در ایران آغاز نمودم و در این امر نیز مشمول لطف و اهتمام خاص ایشان میباشم بر ذمت خویش میدانم مراتب تشکر خود را ابراز کنم و نیز از دانشمند گرامی جناب آقای دکتر گلشن معاون محترم دانشکده و هم‌چنین از محقق ارجمند جناب آقای دانش پژوه که مرا بر این سعی مهم ترغیب نمودند تشکر کنم، توفیق آنان را از خداوند متعال مسئلت مینمایم.

دکتر سید محمد باقر حجتی

۴۷/۱۱/۱۵

نسخه‌های خطی

بخش فارسی و مجموعه‌ها

الف

اسرار الایات (مقاله فی -)

تألیف میرزا ابو جعفر کافی قاینی .

* ش ۵ مج ۴۸۲

اکمال الاصلاح یا ترجمه اصلاح العمل

تألیف حسن بن محمد علی یزدی . اصل کتاب اصلاح العمل از سید محمد مجاهد (کربلا ۱۱۸۰ - آغاز ۱۲۴۲) میباشد . وی فرزند امیر سید علی حایری اصفهانی (مؤلف ریاض المسائل) است . مجاهد در این کتاب ، حلال و حرام و سنن احکام را گرد آورده و در یک مقدمه و ۳۲ کتاب (از طهارت تا حدود) هریک در چند باب و یک خاتمه در مسائل مختلف و برای مقلدین خود نوشته ، و در طهارت و صلوٰه ، بحث را استدلالی کرده و مطالب آنرا از کتاب مصابیح خود گزین نموده است . و چون رساله ای در فقه بفارسی نداشت شاگردش : ملا حسن بن محمد علی یزدی یادشده آنرا بنام « اکمال الاصلاح » دره ۱۲۳ برای استفادۀ عامۀ مردم بفارسی ترجمه کرده است .

شاگرد دیگرش : مولی حسین بن حاجی مولی محمد واعظ شوشتری ، اصلاح را بنام « تحفة المقلدین » و بدستور او گزین کرده و میرزا محمد بن ابی الفتح خان مرعشی شوشتری رونق ، تحفه را بنظم در آورده ، و مولی کریم هم ، اصلاح را گزین کرده است . (ف . دانشگاه ۱۷۷۸-۱۷۸۹)

آغاز : بسمله، الحمد لله الذی مهذلنا طریقاً الی اصلاح العمل وجعل لنا شریعة و منهاجاً ... چون اخذ احکام و معرفت حلال و حرام در این ازمنه انحصار یافت.
انجام : و عذریست که برطرف شدن آن مایوس است واجب است اورا گرفتن
نائب والله اعلم.

* (۸۲۱ د) نسخ محمد علی بن جان علی کچوئیۀ لنجانی اصفهانی در شوال ۱۲۳۹،
عناوین در هاشم با نسخ درشت‌تر از متن، نسخه از تقلید و طهارت تا پایان کتاب
حج است.
(۱۷۷۶۱) ۱۵۹ گ ۲۲ س، ۱۴×۷/۵، ۲۱×۱۴/۵، کاغذ فرنگی - جلد تیماج
مشکی لایی .

پندنامه

تألیف شیخ فریدالدین محمد عطار نیشابوری . وی بیش از هفتصد کتاب
مطالعه کرده و مؤلفاتی بنظم و نثر از خود بیادگار گذاشته، و ظهور مولوی را در روم
پیشگوئی کرده است. و در اثر اینکه در اواخر عمر، بی‌پرده، تشیع خود را اظهار
نموده، از عالم وعامی رنجها دیده و قاضی سمرقند عمرو نام اورا تکفیر نموده و بنابه
گفته خودش در لسان الغیب، مظهر العجائب اورا آتش زده است. گویند وی ۱۱۴
سال زندگانی کرد.

پندنامه یکی از مثنویات او است در حدود ۸۰ بیت و شامل نصایح و اندرزهای
سودمندی است و یکی از هفده کتاب او می‌باشد که مجموعاً بقول خودش بالغ بر
دویست و دوهزار و شصت بیت میشود.

آغاز: بسمله،

حمد بی حد مر خدای پاک را آنکه جان بخشید و ایمان خاکی را

انجام :

هر که آرد این وصیت ها بجای در دوعالم راحتش بخشد خدای

* (۸۲۵ د) نسعلیق شاه محب الله در ۲۷ ذق ۱۱۴۱ برای محمد امین ، بایک سرلوح با گل و بوته های لاجورد، سبز ، شنکرف ، مشکى، نارنجى وسفید ، عنوان و نشان و جدول شنکرف ، بامهر سید محمد بن حامد (ذاکر).
(۱۷۷۶۵) ۴۴ گ ۱۱ س ، ۸ × ۵/۱۴ ، ۵/۱۱ × ۲۱ ، کاغذ فرنگی شکری - جلد مقوایی رویه کاغذی عطف میشن .

ت

تجدید فیصل (مسأله در -)

تألیف آقا عبدالله بن محمد جعفر بهبهانی .

* ش ۶ مجموعه ۸۱۹ د .

تحفة الزائر

تألیف محمد باقر مجلسی (م ۱۱۱۱) وی در کتاب مزار بحار که بسال ۱۰۸۱ آنرا بپایان رسانده تمام آنچه را در باره زیارات وارد شده در آن آورده و کتاب تحفة الزائر را در ۱۰۸۵ برای استفاده عامه مردم بفارسی ساخته و در آن به زیارات مأثوره و معتبر اکتفاء کرده است و آنرا در یک مقدمه و دوازده باب و خاتمه در آورده و پاره ای از زیارات مخصوصه و جز آنها را حذف نمود .

حاج محمد حسین نوری وقتی به معتبر بودن اسانید این کتاب واقف گشت به خواهر زاده و داماد خود مرحوم حاج شیخ فضل الله بن عباس نوری مصلوب در ۱۴ رجب ۱۳۲۷ هـ ق. اشاره کرد که این کتاب را با ملحقاتی از همین زیارات معتبره تجدید طبع نماید (الذریعة ج ۳، ص ۴۳۸) .

آغاز نسخه چاپی: بسمله، کبوتر ستایشی که از بروج مشیده افواه حامدان

آهنگ درو بام صوامع مسامع قدسیان . . . ، انجام نسخه چاپی : واز برادران دینیّه التماس دعا دارم در حال حیات و بعد از وفات ، الحمد لله اولاً . . . و صلی الله علی محمد . . . واللعنة علی اعدائهم اجمعین الی یوم الدین .

* (ش ۸۲۳ د) نسخ چند نویسنده در سده ۱۲، ادعیه بخط نسخ معرب ، آغاز و انجام افتاده ، در حواشی نشانه مقابله و تصحیح و سماع نسخه دیده میشود .
(۱۷۷۶۹) ۱۶۴ گ مختلف السطور ، ۱۹×۹ ، ۱۹×۱۲ ، کاغذ اصفهانی ، بی جلد .

ترجمه اصلاح العمل = اکمال الاصلاح

ترجمه مفتاح الفلاح

تألیف جمال الدین محمد بن حسین خوانساری (۱۱۲۱ م) در دعا درشش باب اصل مفتاح الفلاح بتازی و نکارش شیخ بهائی (۱۰۳۱ م) و دارای چندین ترجمه است و در الذریعة (ج ۴) شش ترجمه آن آمده که یکی از آنها همین ترجمه خوانساری است که برای شاه صفی دوم آنرا بسال ۱۰۷۸ بپایان رسانده است و مترجم میگوید: در هر جا که رأی من با رأی شیخ بهائی مخالف بود در حاشیه نمودم و نشان آنرا «جم = جمال الدین خوانساری» نهادم . (فهرست منزوی ج ۱ ، ص ۳۹)

آغاز: بسم الله ، مفتاح فلاح دنیا و عقبی و مقدسه نجات آخرت و اولی حمد و ثنای بارگاه کبریای کریمیت که دعا را کلیه خزاین . . . ، انجام : غیر المغضوب علیهم والا الضالین : نه خشم گرفته برایشان و نه گمراهان .

* (ش ۳۲۶ ج) نسخ و شکسته نستعلیق محمد شفیع ابن سیرزا حسین برو رودی ؟ در سوم ربیع الثانی ۱۱۱۳ ، عنوان و نشان و ترجمه فارسی زیر متن شنگرف ، حواشی با نشانه (جم) با مهر زین العابدین .

(۱۶۶۱۰) ۱۵۱ گ ۱۷ س ، ۷×۱۵ ، ۲۴×۱۵ ، کاغذ اصفهانی ، جلد تیماج قهوه ای مقوایی .

تقویم

تاریخ های ۱۲۸۰ و ۱۲۸۲ در صفحه عنوان بمناسبت یادداشت های شخصی آمده است و معلوم نیست برای چه سالی است. جدول هایی است که ساعت و روز و ماه و سال و کسوف و خسوف آینده را بشناساند و سعد و نحس ایام را تعیین کند. پیشینیان آنرا دفتر سنه مینامیدند چنانکه بیرونی و ابن یونس همین واژه را بکار بردند کوشیار در مجمل الاصول از تقاویم یاد کرد است.

* (ش ۸۴۱ د) نسخ سده ۱۳، برنگ های مشکی، لاجورد و شنگرف با جدول های مشکی و زرین، برگ فروردین از آغاز و برگ اسفند از انجام نسخه افتاده است و اعداد بر سرهای رقومی نشان داده شده است.
(۱۷۷۷۲) ۱۲ گ $\frac{11}{10} \times \frac{7}{5}$ ، $\frac{10}{5} \times 10$ ، کاغذ فرنگی، بی جلد.

ج

جنگ

گردآورنده: محمد مفید بن محمد نبی شیرازی، بعربی و فارسی مشتمل بر مطالب زیر:
ترجمه احوال قاضی نورالله شوشتری (شهید ثالث) از کتاب نجوم السماء
بعربی، (۲ پ)

تاریخ تولد شیخ مرتضی شوشتری انصاری مؤلف رسائل و مکاسب. بعربی، (۳ پ)
تفسیر آیه تطهیر «انما یرالله لیذهب عنکم الرجس...» از ملا محمد صالح
مازندرانی، بعربی. (۳ پ)

حدیثی از پیامبر اسلام (ص) در باره اهمیت حسن خلق، بعربی. (۴ ر)
وجه تسمیه «شاخانه، خدا و آخند [آخوند] بفارسی. (۴ روپ)
اشعار عربی در باره مقولات عشر. (۵ پ)

روایتی از کتاب عاشر، بحارالانوار در باره حج اسام حسن وامام حسین (ع)
 بعربی. (۱۶ ر)

شرحی کوتاه در باره حقیقت و طریقت و شریعت، بعربی (۶ پ)
 معنی کیمیا، لیمیا، همیا، سیمیا و ریمیا، بعربی (۶ پ-۷ ر)
 طلسمی برای رفع سحر و بلیه، عربی (۷ ر-۸ ر)
 شرحی در باره عدد تام و زائد، عربی. (۸ پ-۹ ر)
 استخراج اسم اعظم از آیه «سلام قولاً من رب رحیم» و خواص آن، عربی (۹ ر)
 طلسم برای یافتن دزد و گریخته، فارسی. (۹ پ)
 شرحی در باره کلمه یونان و وجه تسمیه آن، عربی. (۱۰ ر)
 ضبط اساسی برخی اعلام از کتاب ایضاح الاشتباه علامه حلی، عربی،
 (۱۰ ر-۱۱ ر)

روایاتی در باره سرمه کشیدن و خضاب کردن از کتاب بحارالانوار، عربی.
 (۱۱ پ)

نظم ونثر در ادب، فارسی و عربی. (۱۱ پ-۱۲ ر)
 شرحی در باره افلاطون و افتراق پیروان او و کلمات حکیمانه وی، فارسی.
 (۱۲ ر و پ)

فرق میان کرامات و معجزات، فارسی. (۱۲ پ-۱۳ ر)
 ترجمه احوال خواجه حافظ شیرازی، فارسی. (۱۳ پ-۱۴ ر)
 داستانی از کتابی که دارای ابوابی در حکایات است، عربی (۱۴ ر)
 طریقه بسخن آوردن شخص خوابیده از کتاب تحفة العاشقین (۱۴ پ)
 ترجمه کوتاهی از احوال ابونصر فراهی مؤلف کتاب نصاب الصبیان، فارسی.
 (۱۵ پ-۱۶ ر)

ترجمه احوال ابو حفص ربیع بن صبیح سغدی بصری، عربی. (۱۶ ر)

- شرحی درباره نخستین کسانی که امری را ابداع نمودند و یا با سری آغاز کردند، عربی. (۱۱۶-۱۱۸)
- تفسیر آیه ای از سوره آل عمران «یا ایها الذین آمنوا اصبروا وصابروا...» ، عربی. (۱۸۱-۲۱۰)
- بیانی در باره علت ذکر لام پیش از الف [لام الف] در ترتیب و شمردن حروف هجاء، فارسی. (۲۱۰)
- تفسیر حدیث «من سبق العاطس بالحمد لله امن من الشوص واللوص والعلوص» ، عربی. (۲۱۰ - ۲۲۲)
- خواص آیات قرآنی از کتاب جنة الواقية، عربی. (۲۲۲-۲۳۳)
- معنی حدیث «لا تصلوا على صلوۃ التبراء»، عربی. (۲۳۳)
- معنی الف ملابس، فارسی. (۲۳۳)
- شرح عباراتی از دعای «خلقت السموات والارض فراشاً و بناءً فسويت السماء منزلاً...» ، عربی. (۲۳۳ - ۲۴۴)
- ترجمه احوال علی بن ابیطالب قیروانی از کتاب خلاصة الحكمه محمد حسین بن محمد هادی عقیلی در اینکه اشعار دیوان منسوب به امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب (ع) از همین قیروانی است ، و اظهار نظر گردآورنده جنگ [محمد مفید بن محمد نبی] در این باره، بفارسی. (۲۴۴ - ۲۵۵)
- داستانی در باره امام رضا (ع) هنگامی که عبدالله بن مطرق بن هاشم (شیخ بخاری) بر مأسون وارد شده ، عربی. (۲۵۶ - ۲۷۷)
- تفسیر آیه الرحمن علی العرش استوی . فارسی (۲۷۷ روپ)
- گزارش برخی از اصطلاحات علمی «ادب ، تعبیر ، نفاق ، شرعی ، عرفی ، ذکاء و امثال آنها. عربی (۲۷۸)
- وجه تسمیه نام برخی بلاد «مولتان ، ملتان ، قمشه ، باد کویه ، بخارا ، سمرقند سیام ، بلغار ، یمن و هرات ، فارسی. (۲۷۸)

- مناجات گردآورنده جنگ، عربی. (۳۹پ-۳۰پ)
- ضبط نام قابوس بن وشمگیر (۳۰پ)
- گزارشی در باره «المائة فی المائة»، عربی. (۳۰پ-۳۱ر)
- ترجمه احوال فاضل مقداد سیوری شارح باب حادی عشر، عربی. (۳۱ر-۳۲ر)
- طریقه پختن باقلا، فارسی. (۳۲ر)
- معانی برخی لغات فارسی سره، فارسی. (۳۲ر)
- معنی و او ملفوظ وواو مفتوح، فارسی (۳۲ر)
- اقسام میهمانی بگفته علماء هند (۳۲پ)
- شرحی در باره ابوقلمون [بوقلمون] از کتاب سبحة المرجان و جزآن، عربی و فارسی. (۳۳ر-۳۴ر)
- استخراج غلبه و پیروزی امیر تیمور بر روم از آیه «الم غلبت الروم...»، (۳۴ر)
- وجه تسمیه ماه شعبان، عربی. (۳۴پ)
- شرحی در باره اوزاع (از توابع همدان) و اوزاعی، عربی. (۳۳پ)
- معنی زبیری از فارابی، عربی. (۳۵ر)
- معنی الصلوة جامعة، عربی. (۳۵ر)
- معنی برخی از احادیث و کلمات، عربی. (۳۶پ-۳۷پ)
- شجره پیامبر اسلام (ص) از عبدالله تا آدم ابوالبشر (ع) و ضبط اسامی آنها. (۳۷ر-۳۸پ)
- ترجمه احوال سکین نخعی و ابی هارون سکفوف و روایاتی از کتاب رجال کشی عربی. (۳۸پ-۴۰ر)
- معنی حدیث پیامبر اسلام (ص) «لا تجمعوا بین اسمی و کنیتی»، فارسی. (۴۰ر وپ)
- وجه تسمیه فارسی از کتاب غیاث اللغات (۴۱ر وپ)
- مبدء نشوء حکمت و علم توحید و معاد و نخستین متفلسف و معنی فلسفه

و ترجمه احوال گروهی از فلاسفه مستقدم، عربی و فارسی (۴۲ ر - ۴۳ پ)
داستان مردی که از خدا حاجتی خواست و سی سال صبر کرد و سرانجام موفق شد
و در عالم رؤیا سر قضاء آن حاجت را شناخت، عربی، و وجه تسمیه یونان. (۴۴ ر
- ۴۵ پ)

اشعار فارسی عرفی در وصف بارگاه امیرالمؤمنین علی (ع) و داستانی در این
باره. (۴۵ پ)

بندی از شرح واحدی بر دیوان متنبی، بعربی (۴۶ ر)
پراکنده‌هایی: احادیث، کلماتی چند از حکماء، واژه‌هایی با ضبط آنها و جز
آنها، عربی و فارسی. (۴۶ ر - ۵۲ پ)

* ش ۸۴۳ د) نسخ گرد آورنده جنگ در سده ۱۴، انجام افتاده و نسخه بیاضی است
(۱۷۷۷۴) ۵۳ گ ۱۸ س، ۲۰/۵ × ۱۱، ۱۹ × ۱۷، کاغذ فرنگی، جلد تیماج
مشکی لایی.

چ

چگونگی پیدایش خراب و عجایب و شگفتی‌های گیتی = اسرارالایات (مقاله
فی -)

د

دها (کتاب -)

در این کتاب سوری از قرآن با اشاره با اختصاص آنها به نمازهای یوسیه و
دعاها و زیارات مشروح زیر آمده است:
سور: فاتحه، یس (مختص بنماز صبح) فتح (مختص به نماز ظهر) نباء (مختص
به نماز عصر) واقعه (بعد از نماز شام بخواند) ملک.

دعاها و زیارت: زیارت عاشورا، از دور و نزدیک، دعاء اعتصام، دوازده امام خواجه طوسی، دعاء کمیل، (دعاء خضر)، دعاء سمات (اعتصام) دعاء عصر جمعه، دعاء هرشب و روز ماه رمضان، دعاء عدیله، صلوات کبیر.

* (ش ۸۴۹ د) نسخ سده ۱۲، دارای دو جدول شنگرف و زرین و مشکی، عنوان و نشان شنگرف و زرین، در برگ ۶۹ پ صفات ثبوتیه و سلبیه خدا بشعر فارسی و در ۹۷ پ نسخه حبی آمده است.

(۱۷۷۸۱) ۹۷ گ ۱۰ س، ۸×۱۴، ۵/۱۴×۵/۲۰، کاغذ فرنکی - جلد تیماج مشکی لابی زرکوب دور قهوه‌بی.

ذخیره خوارزمشاهی

تألیف اسماعیل بن حسن بن محمد بن محمود بن احمد موسوی حسینی جرجانی (۵۳۱-۴۳۴) بفارسی در پزشکی برای علاءالدین خوارزمشاه در خوارزم بسال ۴۰۵ هـ ساخته است.

آغاز نسخه ما: بسمله، از کتاب سیوم اندر تدبیر نگاه داشتن تندرستی و این بخش هفت گفتار است و فهرست‌ها و گفتارها... این کتاب با فهرست بخش نخستین نوشته آمده است آنجا دریا بند. گفتار نخستین از بخش دوم از کتاب سیوم اندر تدبیر استفراغ یعنی پرداختن تن از خلطها و فضلهای فزونی که سبب بیماری باشد و این گفتار پنج جزو است... انجام نسخه ما: (نا تمام) باب دوم از مقاله هشتم از کتاب ششم اندر ضعیفی دل و خفقان سوء المزاج گرم خیزد و اسباب سوء المزاج... علامت خفقان گرم آنست که با سوزش و تشنگی بود از هوای گرم و از گرمابه و نزدیکی آتش تیز شود و از هوای سرد و بوی گلاب و عطرهاى خشک راحت یابد و گاه باشد که خفقان گرم تب باشد و این اسباب.

* (ش ۲۵۱ ب) نسخ سده ۱۱، عنوان و نشان شنکرف، پایان افتاده و نسخه از کتاب سوم تا اوایل باب دوم از مقاله هشتم از کتاب ششم می باشد، حواشی با نشانه « محمدحسن با تاریخ ۱۲۷۲ » مالک نسخه: حسین بن محمد بن حسن بن هادی بن صادق موسوی همدانی، در برگ ۲ تا ۲۶ پ فهرست تمام ده کتاب ذخیره به نسخ نونویس آمده است.

(۱۶۶۰۷) ۲۱ س، ۱۲ × ۲۰، ۳۸۷ گ، ۲۰ × ۲۹ کاغذ هندی نخدی - جلد تیماج سرخ مقوایی نو.

رسم قرآن (رساله در بیان -)

گویا از شیخ محمدقاری ابن شمس الدین کاظمی باشد.

* ش ۲ مج ۸۲۹ د.

روضة الشهداء

تألیف کمال الدین حسین بن علی نقی کاشفی سبزواری بیهقی (متولد در نیمه اول قرن نهم هجری و متوفی در ۹۱ درهرات) نویسنده کتاب جواهرالتفسیر ومواهب علیه و انوار سهیلی و اخلاق محسنی و کتابهای دیگر.

مؤلف این کتاب را بدستور مرشد الدین عبدالله معروف به سید میرزا که یکی از شاهزادگان بود و در ۸۰۹ تألیف نمود و نخستین کتاب مقتلی است بفارسی در ده باب و خاتمه در مقتل انبیاء و پیامبر اسلام (ص) و امیرالمؤمنین علی (ع) و امام حسین (ع) نگاشته شده و در رؤس منابر آنرا میخواندند و بدین سبب گروه ذاکرین را روضه خوان نامیدند زیرا در منبر از این کتاب استفاده میکردند، و پس از آن هر کسی که مصائب اهل بیت (ع) را بالای منبر می گفت روضه خوان نامیده شد خواه از کتاب روضه الشهداء قرائت کرده باشد و خواه از کتب مقاتل دیگر.

کتاب روضه الشهداء را فضولی بغدادی (م ۹۷۰) بترکی ترجمه کرده و آنرا

« حدیقة السعداء » نام کرد و نیز حاجی قیصر این کتاب را ترجمه کرده است و آنرا « سعادت نامه » نامید و چندین مرتبه بنام « خلاصة الروضة - و - منتخب الروضة » و جزآنها تلخیص شده و بارها اصل کتاب بچاپ رسیده است .

آغاز نسخه چاپی : بسمله ، وبه نستعین .

ای شربت درد تو دواى دل ما آشوب بلای تو عطاى دل ما
از نامه حمد تو شفای دل ما و ز نام حبیب تو صفای دل ما
حضرت صبور بی ملال و شکور بی زوال عمت عطیاته و طابت بلیاته در کتاب کریم ...
انجام نسخه چاپی : باعلا مراتب آباء عظام و اقصى سآرب اجداد کرام
خود برساند .

پرنور باد چشم پدر از چنین پسر موفور باد قدر پسر از چنان پدر
آمین یا رب العالمین والحمد لله الملك الحق المبین والصلوة والسلام علی سیدنا
وآله اجمعین الطیبین الطاهرین والسلام علی من اتبع الهدی .

* (ش ۳۲۹ ج) نستعلیق و شکسته نستعلیق چند نویسنده در سده ۱۱ ، آغاز و دو برگ
از انجام افتاده و نسخه از اوایل باب هفتم در مناقب امام حسین (ع) است از ولادت
آنحضرت تا اواخر فصل ششم در اعقاب امام محمد تقی (ع) ، عنوان و نشان شنکرف ،
جدول شنکرف و لاجورد .

(۱۷۷۵۵) ۹۶ گ ۱۷ س ، ۱۸×۹ ، ۲۳/۵×۱۳/۵ ، کاغذ اصفهانی - بی جلد .

ش

شرح ابیات مبهمة خواجة طوسی در مراتب موجودات (مقولات عشر)

تألیف میرزا ابو جعفر کافی بن محتشم قاینی .

* (ش ۲ مجموعه ۸۳۴ د .

ع

عجایب المخلوقات و فرائب الموجودات یا عجایب نامه

تألیف محمد بن محمود بن احمد طوسی سلمانی، بفارسی برای ابوطالب طغرل بن ارسلان بن طغرل. این کتاب، عجایب المخلوقات و غرایب الموجودات زکریا بن محمد قزوینی (۶۸۲) اعم از فارسی و عربی آن نیست ولی از نظر مطالب و سبک نگارش همانند آن است و در آغاز فصلی است بعنوان مقدمه و کتاب در ده قانون و رکن و یک خاتمه می باشد :

الرکن الاول : در صفت فرشتگان و ذکر روحانیان و صفت هردو قطب جنوبی و شمالی و عجایب افلاك و آفتاب و عجایب ماه و عجایب کواکب سیاره و عجایب بروج و کواکب ثابته و شگفتیها .

الرکن الثانی : در عجایب آتش و آنچه حادث میشود میان آسمان و زمین وادیان مجوس و آتش پرستان و صاعقه و شهب و رعد و برق و قوس و قزح چیست و عجایب بادهای و تقسیم هبوب آن و عجایب ابرها و دریاها و شگفتی آن در هوا .

الرکن الثالث : در عجایب زمین و انهار محفوره مرتب بحروف جمل و عجایب صخره ها و آنچه بر آن نوشته اند حکماء .

الرکن الرابع : در شهرها معروف و مسجد ها، و این باب مرتب است بحروف جمل چنانکه در باب الف بیاید: ایلیا و اسکندریه و اندلس و غیره ها و در باب بی [باء] بیاید: بصره و بغداد و غیره ها ، و عجایب و مسجد ها اسلامی و کنیسه ها دیگر اسم، بابی در وادی ها و دریاها مقلوبه و خسفها که در نواحی عالم بوده است و زلازل که در تاریخها بود و بادهای عاصف و مهلك .

الرکن الخامس : در اشجار و درختها مرتب نهاده بحروف جمل و عجایب اشجار مجهوله .

الركن السادس : در عجایب صورتها که نگاشته اند به طلسم ها و مراقبہ انبیاء علیهم السلام و دخمه‌ها [دخمه های] ملکان و عجایب گنجها که نهاده اند از ملوک اکاسره و عاقبت ایشان .

الركن السابع : در عجایب آدمی و شرف خلقت وی و شرف عقل بر همه موجودات و عجایب ارواح در اجساد و عجایب القلب و معدن الروح و عجایب حواس پنجگانه و خاصیت اعضای آدم و عجایب النساء والخصمیان و عجایب طبقات مردم که بر چند جنسند و عجایب عادیان و عجایب نواد آدمی در هر زمانی و قبایل ترکان و قبچاق و قبایل هندوان و اجناس ایشان و درجات آدمیان شریف و در شرف پیغمبر ما بر سایر پیغمبران علیهم الصلوٰة والسلام و فرق میان نبی و متنبی و ذکر کاهنان و مدعیان و عجایب خوابها و مرگ و عیب دنیا و بیوفائی آن و عجایب معجزات و کرامات و صفت کیمیا و علم طب و صفت خواص غذاها و معالجات نادره که کرده اند و در باب قضا و قدر و در بیان آنکه بعث و نشور و قیامت حقست .

الركن الثامن : در عجایب جنیان و سرده شیاطین و اصناف غولان و سناس و مواضع ایشان .

الركن التاسع : در عجایب مرغان بزرگ و کوچک .

الركن العاشر : در عجایب بهایم و حیوانات بزرگ و حیوانات بحری و عجایب خواص سباع و حشرات و افاعی و حیات و هوام و غیرها .

خاتمه : فی حیوانات عجیبه الاشکال که در اطراف عالم و جزایر بحارند .

آغاز : نسخه شماره ۱۴۵ عکسی کتابخانه مرکزی دانشگاه : بسمله ، شکر و سپاس خداوندی را کی وجود ما از خاک تیره پدید کرد و حله کرامت در ما بپوشانید که ولقد کرّمنا بنی آدم ...

آغاز افتاده نسخه ما : باری متفکر بودم که نفوس انسانی میخواهد که حقیقت اشیاء معلوم کند و اگر چیزی براو مشکل شود از آن متألم گردد و اگر حل-

اشکالی نماید از حل آن مثلث گردد... (پس از برگ) و ایادی خویش بر خلق
خدای عزوجل پیش از ایادی حجاج دانم. اینمقدار در این فصل تمام بود بعد از این
کتاب را چگونه نهاده ایم و ابتداء بدره العرش کردیم تا بدره الفرش ختم کنیم و اگر
پرسند پرسند از جام گیتی نمای که چیست؟ این کتابی است که ترا بنماید و مافهرست
کتاب را یاد کنیم ان شاء الله تعالی. بدان که این کتاب در ده قانون و ارکان است،
الرکن الاول در وصف فرشتگان و روحانیان ...

انجام نسخه ما (نا تمام) : خاتمه، فی حیوانات عجیبه الاشکال که در اطراف
عالم و جزایر بحارند... (پس از یک برگ) منها المتولد من الخیل و حمار الوحش را
ورا دیدم حیوانی بغایت خوب باشد وارد شیر را حماری بود بگریخت و بحمار الوحش
پیوست و از نسل او حمار.

* (ش ۲۵۳ ب) نسخ سده ۱۰ و ۱۱، آغاز و انجام افتاده، عنوان و نشان شنگرف.
(۱۶۵۷۷) ۲۲۴ گ ۱۹ س، ۱۰×۱۸، ۵×۲۷، کاغذ اصفهانی - جلد تیماج
مشکی مقوایی از یکطرف.

حصیر حنبی (پرسش و پاسخ در باره حکم -)

تألیف آقا عبدالله بن محمد جعفر بهبهانی.

* ش ۱ مجموعه ۸۱۹ د.

کنز اللغات

تألیف محمد بن عبد الخالق بن معروف از دانشمندان سده ۹، تاریخ تولد و
وفات او بدست نیامده است، فرهنگ تازی پیاری است.

آغاز نسخه چاپی :

ابتدای هر سخن خوبتر در هر مقام کو بود با حمد سعودی خدای پاک نام

جواهرکنوز لغات حمد و ستایشش نثار بارگاه حضرت متکلمی که زبان اصناف آدمیان را کلید گنج خانه سخن گردانید ...

انجام نسخه چاپی: شیاپی در می بوده است ده هفت وقتی بخراسان خرج رفتن کیانی چرا پاشدیم والسلام الاکرام .

* (ش ۲۴۷ ب) نستعلیق سده ۱۱ و ۱۲، آغاز و انجام افتاده ، عنوان و نشان و واژه ها و آیات قرآنی و احادیث شنگرف ، نسخه ای بسیار فرسوده است .
(۱۷۷۴۹) ۲۴۷ گ ۱۷ تا ۱۹ س ، ۱۴×۲۷ ، ۲۲×۳۴ ، کاغذ فرنگی - بی جلد .

م

مجموعه

۳۲۷ ج) نسخ عیسی بن عباس بن عیدی در آخر شوال ۱۰۹۹ برای حاجی حسن ابن حاجی علی، دوبرگ آغاز نونویس است. عنوان و نشان شنگرف ، تمام نسخه در هرات مقابله و تصحیح شده است و موقوفه میباشد .
(۱۶۰۷۹) ۲۱۰ گ ۲۱ س ، ۱۱×۱۶/۵ ، ۱۷×۲۳ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج مشکمی مقوایی ، دارای :

۱- نهج البلاغه : سید رضی ابوالحسن محمد بن موسی بغدادی (۳۵۹-۴۰۶) گرد آورنده نهج البلاغه .

این کتاب مجموعه ای از سخنان امیرالمؤمنین علی (ع) است و همان ارزشی را داراست که برای اصول شیعی و کتاب چهارگانه شیعه وصحاح و مسانید سنیان هست و هیچکس نمیگوید که همه اخبار آن درست و از گفته های امیرالمؤمنین (ع) میباشد ولی گرد آورنده آن «سید رضی» مردی پارسا و درست کار بوده و تا توانست در گزیدن سخنان روایت شده از امیرالمؤمنین (ع) بررسی و کاوش کرده و آنچه در نظر او درست مینمود آورده و هیچ از خود چیزی نیفزود (فهرست کتابخانه مرکزی ص ۲۵۹۵-۱۵۹۷) .

آغاز: بسمله، اما بعد حمدالله الذی جعل الحمد ثمنا لنعمائه و معاذاً من بلائه و وسیله الی جنباه... انجام: وما عسی ان یتظهر لنا بعد المغموض و یقع الینا بعد الشذور... علیه توکانا و هو حسبنا و نعم الوکیل و الحمد لله...
نوشتۀ در روز ۲ جمادی الثانیه ۱۰۹۹ و (۱پ- ۱۱۴ ر).

۲- ارشاد القلوب الی الصواب، المنجی من عمل به من الیم العقاب: حسن بن محمد دیلمی، از دانشمندان سده هشتم، عربی در دو جزء: اخلاق و فضائل امیر المؤمنین (ع).

نوشتۀ در اواخر شوال ۱۰۹۹ (۱۱۵- ۲۱۴ ر).

آغاز: بسمله، حمدله. اما بعد فانه لما استولی سلطان الشهوة والغضب علی الادمیین و محبة کل منهم لنفسه... انجام: ولا نزعن من قلبه محبتی و علیک سلامی و رحمتی.

مجموعه

۸۱۹ د) نسخ یک نویسنده در سده ۱۳، عنوان و نشان شنگرف با مهر محمد تقی بن محمد جعفر بن محمد علی [بهبهانی].
(۱۶۳۲۳) ۲۱۸ گ ۱۸ س، ۱۶×۸/۵، ۲۱×۱۵/۵، کاغذ فرنگی - جلد تیماج قهوه‌ای لایبی.

۱- پاسخ درباره حکم عصیر عنسی که قبل از ذهاب ثلثین در آن، به، بریزند: آقا عبدالله بن محمد جعفر بهبهانی، اصل سؤال و قسمتی از پاسخ بفارسی و بقیه عربی است. ساخته در شب جمعه دوم رجب ۱۲۵۲ (۲پ- ۵ ر)

آغاز: بسمله، حمدله. در این بلد متعارف شد، که به در شیرۀ انگور قبل از ذهاب میریزند و با شیرۀ میجوشد... جواب: اگرچه فرصت تتبع تام ندارم ولی بقدر فرصت که تتبع کردم... انجام: و فقد منه العلم و اهل العرفان و فقنا الله و ایاکم لسلوک الایمان بمحمد صلی الله علیه و آله اشرف ولد عدنان. و قدالفت هذ الورقة

فی ليلة الجمعة ثانی شهر رجب المرجب سنة ۱۲۵۲ مع نهاية الاستعجال... واختلال الاحوال والله هو الموفق والمعین فی کل حال .

۲- تعارض الوکیل والموکل فی مسئلة فی البیع : از همو بعربی، ساخته در شب پنجشنبه ۲۵ جمادی الثانیة ۱۲۵۳ (پ- ۵ - ۸ ر)

آغاز : بسمله . و به نستعین . مسئلة : لو بارع رجل برجل شیئاً و شرط لنفسه الخيار لورد الثمن او مثله الى وکیل المشتري... انجام : فاسئل الله ان لایؤخذنی بما نسیت او قصرت فی الاجتهاد فانه ولی العباد والموفق للسداد... وقد کتبت هذه الکلمات والاسطر (تاریخ مذکور) وانا العبد الاحقر عبد الله بن محمد جعفر عفی عنهما الملک الاکبر بحق سادات الجن والبشر .

۳- مسئلة فی الطلاق : از همو، بعربی، در اینکه هرگاه زنی یقین پیدا کرد که شوهرش اورا مطلقه ساخته وعده طلاق برای خود قرارداد و پس از انقضاء عده با مرد دیگری ازدواج و زناشویی کرد . سپس کشف شد که شوهر اول اورا مطلقه نساخته است در این اثنا شوهر اول اورا طلاق داد . آیا برای شوهر دوم جائز است پس از انقضاء عده طلاق جدید با عقد جدیدی با ابن زن ازدواج کند یا بر او حرام مؤبد میشود ؟ پاسخ این مسئله را مؤلف گزارش کرده است (پ- ۸ . ۱ ر)

آغاز : بسم الله والحمد لله والصلوة علی حبیب الله . سؤال : لو اعتقدت امرئة ان زوجها طلقها اعتقاداً قطعياً فاعتدت عدة الطلاق و تزوجت بعد الانقضاء برجل و دخل بها... انجام : و موارد بین الطائفة اجماعاً فتوی و نصاً فلا اشکال فی المسئلة تم بحمد الله تعالی سبحانه و لا یقتضی الحال بسط المقال فی هذه المجال ازید من ذلك و فیما ذکرناه کفایة .

۴- مسئلة فی افضاء الزوجة : از همو بعربی ، در اینکه هرگاه زنی زوجه کبیره خود را افضاء نماید آیا در صورتیکه اورا طلاق دهد اتفاق او مادامیکه زنده است بر شوهر واجب میباشد یا نه ؟ چنانکه هرگاه زوجه صغیره را افضاء کند پس از طلاق اتفاق او واجب است . (پ- ۱۰ . پ- ۱۲)

آغاز : بسم الله والحمد لله و الصلوة على حجج الله . سؤال : لو دخل الرجل بزوجة الكبيرة وافضاها هل يجب عليه انفاقها مادامت حية ولوطقتها . . . **انجام :** او كان لها اقل من ذلك بقليل ولعله الاقرب والله اعلم .

۵- مسئله فی الارث : از همو، بعربی . سؤال و خلاصه جواب بفارسی و گزارش مفصل آن بعربی است، دراینکه هرگاه زنی کودک خود را اشتباهاً بکشد آیا از او ارث میبرد یا نه؟ (۱۳-۱۷ پ)

آغاز : بسم الله والحمد لله ... سؤال هرگاه ضعیفه طفل خود را خطأ کشته آیا ارث از او میبرد یا نه ؟ جواب : اظهر در نزد احقر آنست که ارث از اموال و متروکات او میبرد لکن از دیه او نمیبرد . وان سئلت المسئلة على وجه الاستدلال . . . **انجام :** واسئله العفو والغفران من هفوات القلم و اللسان کتبه بیمناه العبد الاحقر عبد الله بن محمد جعفر ره .

۶- مسئله در تجدید غسل : از همو، بفارسی (۱۸ روب)

آغاز : بسمله، حمدله . در غسل، تجدید مستحب است - چنانکه در وضو مستحب است - یا نه ؟ جواب : اکثر علماء متعرض این مسئله نشدند و ذکر تجدید . . . **انجام :** مضافاً الی ما عرفت من وجوه الضعف . لهذا احوط بلکه اقوی ترك است بلاشك و ارتیاب والله العالم . تمت المسئلة .

۷- حاشیه الروضة البهية فی شرح اللمعة الدمشقية : گویا از همو باشد، بعربی، نسخه گزارشی است بر مکاسب محرمه متاجر شرح لمعه و مقداری از فصل عقد بیع آن . ولی حاشیه فصل عقد در صحافی و یا در اصل تألیف پیش از مکاسب محرمه در نسخه قرار گرفته است (۲۸-۲۱۵ پ)

آغاز : بسمله و به ثقتی، حمدله . کتاب المتاجر . قوله : و هو ههنا نفس - التکسب ای المراد بالمتجر فی کتاب المتاجر بناء على كونها مصدراً ميمياً لمعنى التجارة نفس التکسب . . . **انجام :** والثانی قرينة التقابل وظاهر حاله (ع) اذ یبعد منه البحث على الحرص فی الدنيا فان دأبه التزهيد فیها .

مجموعه

۵۸۲۸ د) چهار رساله از محمدعلی بن محمد باقر اصفهانی بهبهانی میباشد .
 شکسته نستعلیق و نسخ سده ۱۳، عنوان و نشان شنگرف ، مالک محمد بن محمد نبی
 آل آقا و محمد اسمعیل بن محمدعلی [بهبهانی] .
 (۱۶۳۲۵) ۳۲۵ گ ۱۵ و ۱۶ س ، ۱۴/۵ × ۹/۵ ، ۲۰/۵ × ۱۴/۵ ، کاغذ رنگی -
 جلد تیماج مشکی لایی . دارای :

۱- **نقطیع المقال فی نصرۃ القول بالانفعال** : محمد علی بن محمد باقر اصفهانی
 بهبهانی ، بحر بی در فقه در باره انفعال ماء قلیل بملاقات نجس که بدرخواست یکی
 از فضلاء [گویا استادش] ساخته است .

شکسته نستعلیق محمدعلی بن محمد تقی بن شاه محمد شیرازی در سده ۱۳ برای شیخ محمد
 حسن بن محمد جعفر بهبهانی در مکه . عنوان و نشان شنگرف ، حواشی بانثانه «منه
 عفی عنه» ۱۶ س (۲ پ - ۷ ر)

آغاز : بسمله ، احمد علی نواله . مصلیاً علی احمد و آله . و بعد فیقول
 المذنب القاصر محمد علی بن محمد باقر عفی عنهما الغفور الساترانه قداسرنی بعض -
 الفضلاء ممن له حق التعلیم علی .. **انجام :** ما اصاب ذلك الماء واعاد الوضوء والصلوة
 و حیث انتهى الكلام بالصلوة فلنختم الرسالة بالصلوة علی ختم الرسالة .

۲- **منع المنع من الجمع بین الفاطمیین** : از همو ، بحر بی ، در فقه ، مؤلف این
 رساله را بدرخواست سیام علی هندی تنکابنی ساخته است . بهمان خط برای همو .

عنوان و نشان شنگرف ، حواشی بانثانه «منه عفی عنه» (۷۱ پ - ۸۷ ر) .
آغاز : بسمله . و به نستعین . احمد علی نواله .. و بعد فیقول القاصر محمد
 علی بن ... ان قد التمس منی بعض سادة الفضلاء و فضلاء السادة .. **انجام :** لواحط
 احمد فی المقام لم یعب ولم یعتب وقد وقع الفراغ من تسویده اواسط الثلث الثالث
 من العشر الخامس من الثلث الاول من الربع الرابع من العشر الثالث من العشر الثاني من
 الالف الثاني من الهجرة النبویة حامداً مصلیاً .

۳- مظهر المختار فی حکم النکاح مع الاعسار: از همو، بعربی. در دو مسئله

فقهی (یسار و تمکن و تجدد اعسار و عدم تمکن در نکاح) و کلامه مظهر = ۱۱۴۵ تاریخ تألیف این رساله است. بهمان خط (۸۸ پ- ۹۹ پ)

آغاز: بسمه، احمده علی نواله... و بعد فہاتان مسئلتان متعلق باعتبار

اليسار وحکم تجدد الاعسار فی النکاح عند النظر القاصر والفهم الفاتر لمحمد علی بن محمد باقر... انجام: جمیعاً بین فعله و قوله آله التابعین لفعله وقاله [مقاله] صلی الله علیه وآله. ولنختم الرسالة بالصلوة علی ختم الرسالة. وقد وقع الفراغ من تألیفه مع بلبال البال و اختلال الحال ضحی يوم السبت العشر الخامس من الثلث الثاني من الربع الرابع من الثلث الاول من العشر السادس من النصف الثاني من الخمس الرابع من العشر - الثاني من الالف الثاني من الهجرة النبوية علی مهاجرها الف الف سلام و تحية حامداً مصلياً مسلماً.

۴- فتاح الجامع بمفاتيح الشرايع: از همو، بعربی در فقه. گزارش جزء اول

مجلد دوم مفاتيح الشرايع فیض کاشانی است (فن عادات و معاملات) و تاریخ تألیف آن «خدم الشروح = ۱۱۶۲» است.

نسخ نویسنده دیگر در سده ۱۳، نشانه‌ها شنگرف، ۲۱ س (۱۰۴ پ - ۳۱۹) آغاز: بسمه. احمده علی نواله... و بعد فیقول القاصر محمد علی بن محمد باقر... هذا هو الجزء الاول من شرح المجلد الثاني من كتاب المفاتيح المسمى بفتح الجامع... بمفاتيح الشرايع الملقب بالمورخ بخدم الشروح... انجام: وقوله: ذوي عدل منكم دليلاً علی اکتفاء بائنین من الجن وفيه نظر اذا الظاهر ان الخطاب للانس خاصة كما يختص بهم قوله: ايها الناس. انتهى كلامه زيدا كرامه.

مجموعه

۸۲۹ د) نسخ یک نویسنده در سده ۱۱ عنوان و نشان شنگرف.

(۱۶۵۷۲) ۱۵۵ گ ۱۴ و ۱ س، ۷ و ۵ × ۱۴ و ۵ × ۱۵ و ۱۲ × ۲۰/۵، کاغذ

اصفهان - جلد تیماج مشکى ضربى مقوايى.

دارای:

۱- **مفتاح القرآن فی بیان الوقوف ورسم القرآن**: شیخ محمدقاری ابن شمس- الدین کاظمی، عبری در تجوید قرآن و در زمان شاه سلیمان صفوی ساخته است، در گ ۹ ر اشعار فارسی در باره وقوف قرآن و شرح رموز آنها آمده است ۱۴ س (۲ پ ۱۳۱ پ) ۹ ر .
آغاز: بسمله، الحمد لله الذی انزل علی عبده الكتاب و صلی الله... و بعد فیقول الفقیر الی الله الغنی محمد القاری ابن شمس الدین کاظمی بان الله تعالی لمان علی و وفقی لعلم بالم من کتاب الله المجید... ، **انجام:** ام لهم شرکاءج المدثر اصحاب الیمین ح فی جنات ح والله اعلم .

۲- **رساله در بیان رسم قرآن**: گویا از همو باشد، بفارسی .

آغاز: باب المقطوع والموصول: این باب را ضبط کردن ضرور است و در این مصاحف که در میان مردم است البته استعمال باید کرد...، **انجام:** وفقی ید کرهم والعمی وعمی و جنی الجنین ولظی وللمشوی.

مجموعه

۸۳۴ د) تمام رساله ها از میرزا ابوجعفر کافی قاینی است نستعلیق مؤلف به چند قلم و تاریخ ۱۰۲۶ در پایان ش ۳۰۱، عنوان و نشان شن گرفت، مالک میر ضیاء الدین محمد ابن میر جمال الدین محمد علوی حسینی با تاریخ ۱۰۷۵ با فهرست رساله ها در دوجا بخط همو، و بهر یا کافی المهمات که باید از مؤلف رساله ها باشد و مهر و خط علی محمد بن محمد علی شریف با تاریخهای شب پنجشنبه ۱۴ شعبان ۱۲۸۶ در ۵ پ و ۱۲۸۷ در جاهای دیگر در برگ ۲ آمده «۱۹ ص ۱۲۸۹ در مدرسه نیاورد تحریر شد» و نیز تاریخ ج ۱/ ۱۲۸۶ در همان مدرسه (۸۳ ر) نیز خط زین العابدین گلپایگانی مورخ ۱۲۹۴، در جاهای دیگر بخط همو با تاریخهای ۱۲۸۸ ۱۲۹۳ و ۱۲۹۷ .
(۱۶۵۷۶) ۱۲۹ گ مختلف السطور، کاغذ اصفهانی شکری و فرنگی سفید، جلد مقوایی رویه کاغذی عطف میشن .

متفرقاتی که در هامشها و متن این نسخه آمده است:

در صفحه عنوان (۱ ر) فهرست رساله ها بخط مؤلف .

هامش ۱ پ ، دو عبارت کوتاه عبری از غزالی وابن سینا بخط میرضیاء .

هامش ۶ ر ، یک بیت شعر عربی « خا ط ل ی عمر و قباء » و یک بیت شعر فارسی :
« خانه ها شان بلند همت پست ۰۰۰ »

هامش ۳۲ ر ، ذکر و وردی برای پشوت رسیدن .

۰ ۴ پ ، شعر فارسی از ناصر خسرو و اشعار فارسی دیگر ، فهرست رساله ها بخط میرضیاء
۱ ۴ ر ، اشعار فارسی در باره امیرالمؤمنین علی (ع) و شعر عربی « فیا جود معن نادمعنا ... »
و اقسام برهان (لمی وائی) عبری بخط میرضیاء و شعر فارسی از غزالی « آرام برد -
آرام دلم ۰۰۰ » .

در ۱۵۲۵ هـ پ ، اقسام تقدم عبری بخط میرضیاء و داستانی از محمد بن ادریس در
اینکه در باره حاجتی درمانده شد و برای درمان ذکر در عالم رؤیا باو الهام گشت
بفارسی . و دعای شب جمعه و دعا برای قضاء حاجت . و نصاب زکوة غله از شرح
لمعه و حاشیه سلطان العلماء بر آن بخط میرضیاء و اشعار فارسی :

« دل زین هوس آب شد ۰۰۰ » « روی بر خاک عجز میمالم ۰۰۰ »

و اشعاری از سعدی « ای مرغ سحر عشق زیروانه ... » و اقسام تعریف (حقیقی و لفظی)
عبری بخط میرضیاء و خطبه نکاح عبری و شعر سعدی « سعدی اگر عاشقی کنی و
و جوانی ... » و حرز حضرت قائم (عج) عبری و دعای برخی حکماء مسلمان بخط
کافی (مؤلف رساله ها) عبری ، مدح اسام سجاد از فرزدق عبری ، بخط علی محمد بن
محمد علی شریف . و اشعار شافعی در مدح امیرالمؤمنین (ع) « قیل لی قل اعلی مدحاً
... » عبری با تاریخ ۱۴ شعبان ۱۲۸۶ در مدرسه نیماورد اصفهان . و عبارتی از
جابر « علی خیر البشر ... » ۵۳ پ .

هامش ۴ هـ - ۵ هـ ، اشعار فارسی نظامی در پند بفرزند خود « ای چهارده ساله -
قوة العین ... » بخط علی محمد بن محمد علی شریف . و روایتی از پیامبر اسلام (ص)
« العلم علما ن علم الادیان ۰۰۰ » و اشعار فارسی در تفسیر همین روایت « در ناف دو علم -
بوی طیب است ۰۰۰ » با تاریخ روز جمعه ۱۲ ذح ۱۲۸۸ در مدرسه نیماورد اصفهان .
نرخ نان در همین تاریخ و گرانی آن (یکمن شاه دو قران) بفارسی . اشعار فارسی مولوی
در باره غدیر خم (۵۷ هـ) با تاریخ تحریر یوم غدیر ۱۲۸۸ .

هامش ۸۵ر، اشعار فارسی مولوی «از علی آموز اخلاص عمل...» بخط زین العابدین گلپایگانی با تاریخ رجب ۱۲۹۷.

هامش ۶۱ر، اشعار عربی «يقولون ليلى فى العراق بريضة ۰۰۰» بهمان خط در مدرسه صدرالسلطنه اصفهان با تاریخ ربیع الثانی ۱۲۹۳.

۸۰ر، اشعار منسوب به امیرالمؤمنین علی (ع) در استخراج اسم محمد (ص) «خدا المیمین من میمی ۰۰۰» و استخراج و ایصال باسم محمد (ص) بر وفق حساب ابجد «الاخذ وعدسوسی سرتین ۰۰۰» و اشعار عربی «فصاحة سبحان و خط ابن مقلة ۰۰۰» بخط علی محمد شریف با تاریخ بامداد روز جمعه ۱۵ صفر ۱۲۸۷ در مدرسه چهار باغ اصفهان نزد آقازاده پسر مرحوم آخوند ملا محمد صالح مازندرانی و میرزا عبدالحسین خوشنویس.

۸۱ر، عبارتی از افلاطون «ما علة العلل باقية بما لم يزل . . .» و ذکر برای قضاء حاجت.

۸۲پ، عبارت «ویل لمن کان آحاده اکثر من عشارته بمضمون من جاء بالحسنة فله . . . و تعریف عدد عبری. و شعر فارسی «بجهان خرم از آنم که جهان خرم . . .» ۸۳پ، شعری فارسی و معما بخط علی محمد بن محمد علی با تاریخ ج ۱/۱۲۸۶ در مدرسه نیماورد اصفهان، و اشعار عربی «وقدت علی الکریم بغیر زاد . . .» بخط زین العابدین گلپایگانی با تاریخ ۱۲۹۴.

هامش ۱۰۵پ، اشعار عربی قوام الدین در تجنیس و استخدام و جز آنها بخط علی محمد بن محمد علی شریف با تاریخ ۲۵ صفر ۱۲۸۷ در دارالخلافت تهران در خانه آقا محمد ابراهیم دلال باشی.

۱۲۰ر، یادداشت شخصی بخط همان زین العابدین با تاریخ ربیع الثانی ۱۲۹۳ نزد آقا میرزا عبد الوهاب.

میرزا ابو جعفر کافی قاینی (مؤلف رساله ها) کیست؟

میرزا ابو جعفر کافی بن محتشم بن عمیدالملک بن محمد بن نظام الدین بن شهنشاہ قهستانی قاینی در خجی از دانشمندان سده ۱۱ و در عهد خود میان فضلاء مثل شیخ بهاء الدین محمد و سایر علما بفضیلت مشهور بوده (تذکره نصرآبادی

ص ۱۹۱) وی عموی محترم قایینی پسر میرزا هادی از شعراء شهر قاین در اواخر قرن ۱۱ یا اوائل ۱۲ میباشد (ریحانه ج ۳ / ۴۷۸) کافی قاینی از شاگردان میرزا ابوالقاسم حسینی معروف به میر فندرسکی و معزالدین محمد اصفهانی است و یکی از استادان وی شیخ علی بن محیی الدین جامعی عاملی تونی میباشد (هامش ۱ پ نسخه).

مؤلفات قاینی: وی علاوه بر پنج رساله های معرفی شده زیر دارای تألیفات دیگر نیز هست مانند کتاب التسهیل در ۱۵ فن که نسخه ای از آن سه مجله در کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران بشماره های ۱۷۷۹، ۱۸۸۰ و ۲۷۸۱ موجود و در ج ۸ ص ۳۲۲ تا ۳۳۴ فهرست همان کتابخانه معرفی شده است و دیگر کتاب الاسرار فیما اعتقدت به من المسائل المختارة و رساله الشجرة الطيبة فی اثبات الحركة که ابن اخیری را بنام میرزا ابوطالب رضوی و به عربی ساخته است و در آن از شیخ بهائی یاد میکند و دو نسخه از آن یکی در کتابخانه دانشکده الهیات ش ۲۲ مج ۲۴ ب (فهرست همان کتابخانه ج ۱ ص ۱۴۵) و دیگری در کتابخانه سپهسالار (ش ۸۱ / ۲۱۲۹) موجود میباشد و الذریعة (جزء سوم جلد نهم ص ۹۰۳) دیوانی از او یاد میکند و نیز مینویسد وی منظومه ای بنام خردنامه دارد که در آن بنام کافی تخلص کرده که برخی از آن در صفحه عنوان التسهیل (ش ۱۷۷۹) کتابخانه مرکزی دانشگاه آمده است و آن اشعار این است.

یکی پرسیاد از یثرب زصادق	که ای ذات تو چون قرآن ناطق
چه فرمایی در این سیر کواکب	چه بسیار است مردم را مذاهب
چنین فرمود آن معصوم اقدس	که آن دانش نشد مفهوم هر کس
از آن دانش نشد ظاهر جز اندک	خفیاتش نشد مفهوم و مدرک
بجز آنان کجا صاحب زمانند	حقیقت فعل انجم را بدانند

پس احتمالا میرزا کافی دارای ۹ ویا ۱۰ کتاب و رساله است. پدر او کتابی بفارسی در اثبات تشیع دارد بنام فصول الحق (علوسی ۱۸۶ مجلس شورای ملی) در کتابخانه ملک نسخه ایست از دروس شهید (ش ۲۴۵) از سده ۱۱ که از آن محترم بن هادی بن محترم بن عمید الملک بن محمد بن نظام الدین شهنشاه الحقیقی؟

الدرخشی (شاعر فوق‌الذکر) بوده و خطاو در صفحه عنوان آن هست . در همین کتابخانه نسخه‌ای است از تحریر مجسطی خواجه طوسی (ش ۳۳۸۹) که آنرا محمد صادق بن عبدالعلی ترشیزی در محرم ۱۰۵۱ در مشهد از روی نسخه ای نوشته که در پایان آن آمده که ابو جعفر کافی بن محتشم بن عمید بن محمد بن شاهنشاه قایینی در اصفهان بسال ۱۰۲۷ آنرا خوانده بود (فهرست میکروفیلها و عکس کتابخانه مرکزی ص ۷۵۰)

دارای :

۱- **مقالة فی اسرار العبادات** : کافی بن محتشم قایینی . بعربی ، مؤلف این مقاله را در باره حقیقت نماز و انواع و اقسام و حکمت و مقدار نفع و غرض آن ساخته و اسرار اعمال و انواع نماز را بیان کرده است و ضمناً در باره روزه و زیارت و حج نیز باجمال و بهمین روش بحث نموده و رویهمرفته روح اعمال عبادی را در مواضع فوق‌الذکر در شش فصل و خاتمه بررسی کرده و در ۱۰۲۶ در جبال قاین در یک شب آنرا بانجام رسانده است و آنرا برای استاد خود - که گویا شیخ علی بن محبی الدین جاسعی عاملی (هاشم برگ ۱ پ) و یا میرفندرسکی ساخته است . (هاشم . ۵ پ)
فهرست رساله چنین است :

الفصل الاول : فی عدها و انواعها و اقسامها (۱ پ - ۳ ر)

الفصل الثانی : فی بیان حقیقة الصلوة و مقدار نفعها (۳ ر - ۶ ر)

الفصل الثالث : فی الحکمة فی التکلیف بها علی وجه یلیق بالنظر الفلسفی

(۶ ر - ۱۱ پ)

الفصل الرابع : فی اسرار مقدمات الصلوة و اسرارها (۱۱ پ - ۱۸ پ)

الفصل الخامس : فی اسرار فضائل الجماعة و صلوة الجمعة و العیدین و

الطواف و الحج و الزیارة (۱۸ پ - ۳۰ ر)

الفصل السادس : فی اسرار الصلوة نحو آخر من البیان و فی الحکمة

فی الموت (۳۰ ر - ۳۴ ر)

ختم المقالة : فی دواء مرض القلب (۳۴ ر - ۳۵ پ)

تستعلیق مؤلف در ۱۰۲۶ در جبال قاین، با حواشی میر ضیاء الدین محمد ابن میر جمال الدین محمد علوی حسینی، ۱۰ س، ۱ پ - ۳۵ پ.

آغاز: بسمله، الحمد لله و الصلوة علی رسوله و آله الطاهرين . وبعد فانی ارید ان ابین فی مقالتی هذه حقيقة الصلوة و انواعها و اقسامها و الحکمة فیها و مقدار نفعها و غایتها ثم ابین اسرار اعمالها و انواعها . و ابین عندهذا اشياء من اسرار الصوم والزیارة و الحج علی مبلغ ما انتهى الیه فحصى و طلبی متقرباً الی مجلس شیخنا و مولانا الافقه الاعلم الاعظم [زیر سطر: المراد منه شیخ علی بن محبی الدین الجامعی العاملی مجتهد التونی مسکننا] .

انجام: فانما یلوح من علوم اخرى اقدم علی هذه المقالة . و اذا بلغ مقالنا الی هذا المقام فلنختم الکلام حامداً لله و مصلياً علی رسوله المصطفی و آله المصطفین الطاهرين . و قد جمعنا هذه المقالة حسب ما امرنا به الشيخ الاجل الافضل فی لیلة واحدة بجبال قاین سنة ستة و عشرين بعد الالف من الهجرة .

۲- شرح ابیات سبعة خواجه طوسی در مراتب موجودات: از همان کافی بن محشش قاینی . ابیات و گزارش آن، هردو بفارسی است با عنوان «البیت، التفسیر» و ابیات خواجه طوسی چنین است .

موجود منقسم بدو قسم است نزد عقل

یا واجب الوجود و یا ممکن الوجود

ممکن دو قسم گشت یقین جوهر و عرض

جوهر به پنج قسم شد ای ناظم عقود

جسم و دواصل او که هیولی و صورتند

پس نفس و عقل وین همه را یاد گیر زود

نه گشت باز جنس عرض این دقیقه را

اندر خیال نظم بمن عقل می نمود

کمست و کیف و این متی و مضاف و وضع
 پس فعل و انفعال دگر ملک ای و دود
 اجناس کائنات معقولات عشر دان
 ده گشت کم از این نه برین دیگری فزود
 پس واجب الوجود کزین ده منزله است
 کو بود پیش از آنکه که از اینها یکی نبود

نستعلیق ریزترسده ۱۱، با همانگونه حواشی، ۱۹ تا ۲۲ س، ۳۵ پ -

آغاز: بسمله، الحمد لله وحده والصلوة علی رسوله و آله الطاهرین، بعد این
 چند کلمه ایست در شرح ابیات سبعه که حکیم کامل و استاد فاضل نصیرالدین محمد
 طوسی در شرح اقسام موجودات نظم فرمود امید که بنظر اصحاب حکمت برسد به
 درجه قبول واصل گردد والله الموفق .
 البیت الاول:

موجود منقسم بد و قسم است نزد عقل

یا واجب الوجود و یا ممکن الوجود

التفسیر: معنی موجود را همه کس معلوم است و اندر خاطرها مفهوم او برترسم
 بی تقدیم معرفت شیء دیگر و آنرا حد نتوان کرد و بچیزی دیگر شناخت ،
 انجام: و بالجمله هرچه بجز رب الارباب است از موجودات عینی او را از ترکیب
 چاره نیست . و ایزد از مشابه همه معری و مقدس تعالی شأنه وجل جلاله . تمت
 بالخیر و السعادة علی ید مؤلفها کافی بن محتشم القایینی ختم الله له بالحسنی .

۳- المستورة یا مقالة فی اتحاد العقل والعقل والمعقول: کافی بن محتشم
 قایینی، عربی. برای استاد خود که ممکن است همان شیخ علی بن محیی الدین جامعی
 عاملی و یا میرفندرسکی باشد چنانکه میرضیاء الدین محمد علوی حسینی در هاشم (ه پ)
 مینویسد « مؤلف در این رساله اصولی را آورده که در سخنان فندرسکی آمده و در رساله
 صناعیه او دیده میشود . چنانکه من از استادم آخوند سولانا موسی طبسی که از

شاگردان قاینی است (و گویا پدر مؤلف رساله فی النفس، نسخه ادبیات تهران شماره ۲۶ کرمان) شنیده ام

مؤلف در این مقاله در پنج فصل و خاتمه مباحث زیر را بطور اجمال بررسی می نماید و آنرا «المستورة» نامید زیرا همه مردم را شایسته فهم آن نمیدانست (پایان مقاله) و گزارش و تفسیر بخشی از کتاب حکمت خالصه ارسطو است و در آن از اثولوجیای ارسطو عباراتی آمده و از اسکندر افریدیوسی و فروریوس یاد میکند.

نستعلیق مؤلف، با حواشی میرضیاء الدین علوی، ۱۷ س، ۱۶ پ - ۵۰ پ.

آغاز: بسمله، الحمد لله رب العالمین والصلوة علی رسوله المصطفی وآله و عترته المصطفین المعصومین و بعد فانی ارید فی مقاتلی هذه ان ابین:

- ۱- ان صورة المعلول تجب ان تكون حاصلة عند علته علی وجه اشرف.
- ۲- وان العقل مع العاقل و معقوله متحدة.
- ۳- وان المعلولات كيف صدرت عن عللها... متقربا الى مجلس مولانا و استادنا الحکیم الشریف الاجل الاعظم.

الفصل الاول: فی ان صورة المعلول تجب ان تكون حاصلة عند علته و اذ قد تبین ان...

الفصل الثاني: فی ان العقل مع العاقل و معقوله متحد...

الفصل الثالث: فی ان المعلولات كيف صدرت ان عللها العالیه.

الفصل الرابع: فی ان الواجب جل جلاله عقل لذاته و عاقل لذاته و معقول لذاته...

الفصل الخامس: فی الواجب بم یعقل الاشياء من ذاته من غیر ان یدخل فيه زمان و تغیر...

انجام: خاتمة المقالة: یا سیدی و رب عقلی انی لما فهمت من کتب الفیلسوف ان الحسن الحق هو الکاین فی باطن الشیء لافیه ظاهره... تفحصت بقدر طاقتی...

و رسمت هذه المقالة و سميتها بالمستورة... و جعلتها تحفة لمجلسك... فالق بصرك اليها. فان طابق رأى الفيلسوف فاعلمنى حتى افسر تمام كتابه المعروف بالحكمة الخالصة. وان زل فيها قدم فكرى و نظرى فاهدنى الحق. فان الحق احق بالاتباع و ليكن هذا آخر مقالتنا فى هذا الباب، والحمد لله وحده والصلوة على رسوله وآله الطاهرين. وقد عملها و رسمها احوج خلق الله كافى بن محتشم بن عميد بن محمد بن شهنشا القايى سنة ١٠٢٦

٤- مقانة فى بيان حال المعاد يا مقاله در بيان حال معادن نفوس و شرف و خساست و تفاوت آنها در انواع سعادت: از همان كافى قايى، بفارسى. درباره معادن روحانى از رهگذر فلسفه و استدلال و بيان انواع سعادت‌ها و شقاوت‌هاى انسانى. بندى از رساله نفس ابو يوسف يعقوب بن اسحق كندى (از گفته ارسطو طاليس و افلاطون و فلاسفه ديگر) در فصل نهم بپارسى ترجمه شده و عبارتى كه از فيقورس مؤيد بتازى آورده در اينجا آمده است، در آن آمده «يكى از اجله حكما و اكابر ايشان گويد كه اصحاب اين پيشه در عالم كل به منزلت ملائكه اند» در هامش آمده و هو - السيد الالهى الامير ابو القاسم الاسترabadى الحسينى (گويا از صنايعه او) فهرست فياها و عكسهاى كتابخانه مركزى ص ٧٤٧.

نستعليق مؤلف بطرز ديگر، ١٠ تا ١٩ س، ٥٢ پ - ٨٢ پ.

آغاز: بسمله، سپاس خداوندى را كه ايجاد همه چيزها از اوست و بازگشت و اتمام همه چيزها بدوست و درود ايزد بروان پاك پياسرما كه اشرف پيامبران مرسل اوست و بر اوصياى او كه راه نمايان ما ايشانند. و بعد غرض ما از اين رساله بيان احوال نفوس است پس از آنكه از بدن مفارقت كرده باشد و در اين ضمن شرف و خساست نفوس و تفاوت آن در انواع سعادت دانسته خواهد شد...

انجام: و گوئيم كه ارسطو طاليس فرمايد كه بر آنكه نفس خود را مهمل گذارد و بسوى شهوات حقيره دنياوى گرايد و بطبيعة بهاييم و ديدان غبطت جويد.

و نفس الهیه را فراخور آن قدرتی هست پاك نسا زد و از قاذورات بدنی اجتناب نکند و نفس خود را طهارت ندهد رحم واجب و گریه و نوحه لازم بود . و تعظیم ، آنکه از امثال این امور دوری نماید و در خور باشد و کل میسر لما خلق له و الحمد لله رب العالمین .

مقاله فی اسرارالایات - یا - مقاله در چگونگی پیدایش غرایب و عجایب و شگفتیهای گیتی : از همان کافی قاینی ، بفارسی . مؤلف در این مقاله ، خوارق عادات و امور شگفت انگیز از قبیل معجزات و کرامات و اخبار از مغیبات و کفایت و سحر و جادو و چشم زخم و اسرار تأثیر دعا و امثال آنها را از رهگذر فلسفه و عرفان و احیاناً آیات و احادیث بررسی کرده است .

در آن از نبوت مجهول ارسطو و سخن « نبی کامل و حکیم فاضل زرادشت در کتاب زند » و از رساله فیض الهی ابن سینا و از ابو عبدالله محمد الرازی و مابعد الطبیعه و فلسفه اولی ارسطو یاد شده است .

در باب ۱۲ همین مقاله نامه ایست فلسفی از « خردمند فاضل و دانشور کامل محمد المحسن الاصفهانی اندر اثبات علم و احکام نجوم » و گویا مراد او معزالدین محمد بن تقی الدین محمد حسینی اصفهانی باشد که در التسهیل از او یاد کرده و گویا از اوست که به « الفیلسوف الاستاد المفیض » (مانند « المحسن » در اینجا) تعبیر نموده است . و در خاتمه ، مؤلف یاد آور میشود که باید این مقاله (اسرارالایات) را بعد از علوم حکمت خواند .

فهرست بابهایی که بدین رساله اندر است :

باب اول : اندر آنکه چگونه برخی از دنیا گذشتگان از خوردن و آشامیدن روزگار دراز اعراض نمایند .

باب دوم : در آنکه گروهی از عارفان را که از اقتناص حطام دنیاوی و گرد کردن آن اجتناب نمودند و از جناب غرور بجناب باری عز اسمہ توسل جسته اند و

در سلسله مقدسان منتظم گردیده‌اند، رواهست که بقوه روحانی بل بقدرت رحمانی بر کردن کاری اقدام نمایند که از وسع دیگران بیرون بود و جز ایشان را بدان دسترسی نباشد و بدان فعل از دیگر مردمان ممتاز باشند و بنظر فلسفی بدین مقصد نیز توصل جوئیم. (۸۶ پ - ۸۸ ر)

باب سوم: در آنکه روا بود که گروهی از مردم از مغیبات آگاهی دهند و بآینده اعلام نمایند. و وحی چه بود و چیزها را بخواب چون بینند و تأویل وحی چه باشد و تعبیر خواب چه بود. و روانهای پاک چگونه بافرشتگان رسند و سخنان فرشتگان بشنوند بر آن وجه که اخبار و آثار بر آن شهادت دهد. (۸۸ ر - ۱۰۴ ر)

باب چهارم: اندر آنکه کاهنی چه بود و کاهنان چه کسان باشند و کهانت بچه پدید شود. و اندرین ذکر چندی از مباحث گذشته رفته اند (۱۰۵ ر - ۱۰۷ پ)

باب پنجم: اندر آنکه بچه بود که گروهی از مردم واله ولی خویش نمایند و سخنان گویند که از غیب آگاهی دهد. (۱۰۷ - ۱۰۸ ر)

باب ششم: اندر آنکه برخی از آنانکه نه پیغمبر و امام باشند و نه ولی و کاهن و نه واله و بیخود چسان از غیب آگاهی دهند. (۱۰۸ ر - ۱۰۸ ر)

باب هفتم: در بیان آنکه ظهور و حدوث خوارق عادات چگونه باشد و وجود آن از کجا بود. (۱۰۹ ر - ۱۱۳ پ)

باب هشتم: اندر آنکه سحر چه بود و پیغمبر و امام از ساحر بچه جدا باشد. (۱۱۳ پ - ۱۱۸ ر)

باب نهم: اندر رسیدن چشم بد که پارسیان آنرا چشم زخم خوانند و کیفیت وجود آن (۱۱۸ ر - ۱۱۹ پ)

باب دهم: اندر فواید عزایم و تعاویذ (۱۱۹ پ)

باب یازدهم: در کیفیت وجود نیرنگات و پدید آمدن طلسمها، بر آن وجه که

خرد فیلسوفان بدان رسد و بیان آنکه میانۀ سحر و نیرنجات و طلسمات و معجزات و کرامات، فرق چیست. (۱۱۹ پ - ۱۲۱ ر)

باب دوازدهم: اندر آنکه بچه وجه تقدّم معرفت بعلم نجوم آید و احکام آن بچه درست شود (۱۲۱ ر - ۱۲۵ ر)

باب سیزدهم: اندر کیفیت زیارت مشاهد و گورستان و حقیقت دعا و بیان حقیقت تأثیر آن اندر نفوس و ابدان. (۱۲۵ ر - ۱۲۷ ر)

باب چهاردهم: اندر سبب مستجاب شدن دعا. (۱۲۷ ر - ۱۲۸ پ)

باب پانزدهم: اندر آنکه روا نبود که گیتی از پیغامبری یا امامی که بروح قدسی مؤید بود خالی باشد. (۱۲۸ پ تا ۱۲۹ پ)

[مقداری از مطالب این باب آمده است و بقیۀ کتاب افتاده است]

باب شانزدهم: اندر آنکه سبب اختلاف مردم بچیز است.

[مطالب این باب نیز از نسخه افتاده است]

خاتمة الکتاب: در آنکه این رساله بعد از علوم حکمت باید خواند.

[این موضوع نیز از نسخه افتاده است]

در صفحه عنوان این رساله گزیده‌ای از فهرست فوق‌الذکر بخط نستعلیق مؤلف آمده است. نسخه نستعلیق، مؤلف است و روی کاغذ سفید فرنگی با همان حواشی میر ضیاء الدین علوی، ۱۹ س، ۸۳ پ - ۱۲۹ پ.

آغاز: بسم الله. الحمد لله رب العالمین والصلوة علی محمد و آله، و بعد این رساله ایست که برای هدیه مجلس عالی والد اجل اکرم زاده الله علواً نبشتم و اندرو باز نمودم چگونگی پیدایش غرایب و عجایب و شگفتیهائی را که بدین گیتی اندر است و سخن را دشوار نکردم و حقیقت آنچه خواستم بچند باب روشن گردانیدم و به خداوند پناه میبرم که آغاز همه چیزها از اوست و باز گشت همه بسوی اوست...
انجام (افتاده): باب پانزدهم، اندر آنکه روا نبود که گیتی از پیغامبری یا امامی

که بروح قدسی مؤید بود خالی باشد و بیان آن بر سبیل اجمال چنان است که آدمی را بر آن نهج آفریده شده‌اند... [پس از دو صفحه] و از آن روی که عنایت باری موجب است اصلاح آن را بقوت امامی که اشرف... [نسخه تا همینجاست و بقیه این باب و باب شانزدهم و خاتمه‌الکتاب افتاده است].

مراتب موجودات = شرح ایات سبعة خواجة طوسی در مراتب موجودات .

مصایح القلوب

تألیف خواجه ابی سعید حسن شیعی بیهقی سبزواری معروف به سلیمی از دانشمندان سده ۸، بفارسی، کتاب را در ۳ فصل در ترجمه ۳ حدیث نبوی برای اندرز به مبتدیان از روی احادیث شیعی و داستانهای تاریخی ساخته است.

آغاز : بسمله، شکر و ثنا و حمد بی منتها خدای را که منزله است از ادراک اوهام... چون مؤلف این کتاب... الحسن الشیعی السبزواری... رغبت و عظمی و تذکر بود خواست از برای مبتدیان این فن از این نوع کتاب را جمع کند...

انجام :

اگر رحمت کنی فضل تو باشد ندارم هیچ طاعت جز دل ریش
و تمت کلمة ربك صدقا وعدلا تمت الكتاب بعون الملك الوهاب والحمد
لواهب الالباب .

* ش ۸۲۳ د) شکسته نستعلیق و نستعلیق چند نویسنده در سده ۱۲ و ۱۱، قسمتی از اوائل نسخه نونویس است، آغاز و انجام افتاده، عنوان و نشان شنگرف (در قسمت کهنه)

(۱۷۷۶۸) ۱۴ س، ۷/۵ و ۸/۵ × ۱۳ و ۱۴، ۱۸/۵ × کاغذ اصفهانی -

بی جلد .

المعاد (مقالة فی بیان حال -)

تألیف میرزا ابو جعفر کافی قاینی .

* ش ۲ مجموعه ۸۳۴ د .

مقالة فی اسرار الایات = اسرار الایات (مقالة فی -)

نسخه‌های خطی

بخش عربی

الف

اتحاد العقل والعقل والمقول (مقالة فی-) = المستورة .

الارث (مسألة فی-) .

تألیف آقا عبدالله بن محمد جعفر بهبهانی .

* ش ۵ مجموعه ۸۱۹ د .

ارشاد القلوب الى الصواب ، المنجى من عمل به من الیم العقاب

تألیف حسن بن محمد دیلمی .

* ش ۲ مجموعه ۳۲۷ ج .

اسرار العبادات (مقالة فی-) .

تألیف میرزا ابوجعفر کافی قاینی .

* ش ۱ مجموعه ۸۳۴ د .

الاستصحاب (رسالة فی-) یا حاشیة فراند الاصول

در صفحه عنوان آمده که این رساله از مؤلفات آقای علم الهدی است شاید او:

محمد ابن حاج میرزا معصوم معروف به «سیدقصیر» (م. ۱۲۵۰) باشد . در این رساله

- که تقریر درس استادی است - مبحث استصحاب اصول فقه مبسوطاً گزارش شده و در

برخی موارد از صاحب رساله یاد میکنند که منظور از آن شیخ مرتضی انصاری صاحب

رسائل (فرائد الاصول) است . پس این کتاب با توجه بمباحث استصحاب کتاب رسائل انصاری ساخته شد .

آغاز: بسمله وبه نستعين . القول في الاستصحاب وهذه المسئلة من اعظم مسائل اصول الفقه خلافاً واكثرها نفعاً وفرعاً واصعبها تفريعاً . . .
انجام : و هو الخطاب الدال على لزوم اعطاء صدق المرأة مثال ذلك من الموارد التي . . . العمل بالاستصحاب فيها موافقا للاحتياط [الذي] يطلع عليها المتتبع .

* (ش ۸۲۸ د) شکسته تستعلیق چند نویسنده در سده ۱۴ .
(۱۶۳۲۴) ۳۰۴ گ ۱۸ س ، ۱۵×۹ ، ۲۰×۱۴/۵ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج
قهوه ای لای .

اصول الفقه (کتاب فی-)

گویا از میرزا محمد حسین ابن میرعلی محمد بن محمد حسین مرعشی شهرستانی حائری (م ۱۳۱۵) باشد، بعربی در اصول فقه ، وی مؤلف کتاب غایة المسئول ونهاية المأمول فی علم الاصول است که باسر استادش شیخ محمد حسین بن محمد اسمعیل اردکانی حائری معروف به «فاضل اردکانی» ساخته است . و نسخه ما که با عنوان «مصباح» مباحث الفاظ اصول فقه در آن بر رسی شده ممکن است از همین شهرستانی باشد که درسهای استاد خود، فاضل اردکانی را در آن تقریر کرده است (دیباجه نسخه)
آغاز (افتاده) : الاسرار الراكب علی برق براق الافکار ثم شجر الفضائل وقمر فلک الفواضل ... فاق البرية و هو آخر مرسل فعل للزمان زين ، و للملاعیان عین .
فخر الافاضل الملاحسین الاردکانی وطناً والحایری مسکناً فجلسنی صدرنا دیه وادبنی بمنتهی مبادیه وامرنی بالتقاط فرائده ... فشمرت ذیلی بامثال امره العالی لانه سیدی وانا من زمرة الموالی فالاحسن صرف ... نحو الکَریم ...

مصباح : تعرف الحقيقة عن المجاز بوجوه و تنقیح الکلام فيه يستدعی رسم

مقدمه قبل طى الامارات اما المقدمة ففى انه هل يقتصر فى باب اللغات و تميز الحقايق عن المجازات ...

انجام (افتاده): مصباح ، هل الخطاب الشفاهى يعم المعدومين ام لا و تنقيح الكلام فيه يستدعى رسم امور: الاول ان الخطاب يطلق على المعنى المصدري... (پس از هفت برگ و نیم) و حينئذ نقول: ان التكليف ان يثبت فى حق المشافه منجزاً غير مشروط بصورة العلم التفصيلي كذلك فى حق الغير المشافه سواء قلنا بالشمول بالعدم و ان يثبت مشروطاً بها فى حق المشافه يثبت له فى حق الغير كذلك من دون فرق بين القول .

* (ش ۲۵۴ ب) نسخ ۱۷ جمادى الاولى ۱۲۸۱ (تاریخ پایان جزء اول برگ ۱۷۱) عنوان و لسان شنگرف، حواشی با لسانه «منه و فقه الله».
(۱۷۷۸۰) ۲۷۷ گ ۲۳ س، ۱۱/۵ × ۲۱/۵ ، ۲۲ × ۳۲ ، کاغذ فرنگی - بی جلد.

افضاء الزوجة (مسئله فى -)

تأليف آقا عبدالله بن محمد جعفر بهبهانی .

* ش ۴ ؛ مجموعه ۸۱۹ د .

الامالى - المجالس = عرض المجالس

تأليف ابن بابويه ، ابو جعفر محمد صدوق قمى رازى (م ۳۷۱) عربى. حديثهاى است كه بر شاگردان برخواند و املاء نموده در ۷۹ مجلس ، تاريخ نخستين مجلس املاء اين كتاب روز آدينه ۱۹ رجب ۳۶۷ و تاريخ آخرين مجلس ۱۹ شعبان ۳۶۸ در طوس بوده است و مجلسها دوسه چهار روزى از هم فاصله دارد (فهرست كتابخانه مركزى دانشگاه ص ۱۱۰۵)

آغاز: بسم الله ، حمد لله ، المجلس الاول وهو يوم الجمعة التاسع عشر رجب سنة سبع

وستین وثلثمائة حدثنا الشيخ ابو جعفر محمد بن علي بن الحسين بن موسى بن بابويه قمی حدثنی . . .

انجام : و عندالذين آمنوا كذلك يطبع الله على قلب كل متكبر جبار و صلى الله على محمد المصطفى و على المرتضى و فاطمة الزهراء و الائمة من ولدها المصطفين الاخيار آل ياسين عليهم السلام و سلم تسليماً كثيراً كثيراً و الحمد لله رب العالمين .

* (ش ۵۸۴ د) نسخ جلال بن محمد بن عماد در عصر روز دوشنبه آخر جمادی الاولی ۹۸۱ ، عنوان و نشان شنکرف ، بخشی از میانۀ نسخه نونویس است .
(۱۷۷۷۹) ۱۹۶ گ ۲۰ س ، ۷/۱۱ × ۱۲/۵ ، کاغذ اصفهانی - جلد تیماج مشکى، مغزی سرخ مقوایی .

افوارالتزیل و اسرارالتأویل

تألیف شیخ الاسلام قاضی ناصرالدین ابوالخیر عبدالله بن عمر بن محمد بن علی شیرازی بیضاوی شافعی (۶۸۵م یا ۶۹۱) در تفسیر قرآن . ساخته در او آخر جمادی - الاخره ۶۹۱ .

آغاز: بسمله، الحمد لله الذی نزل الفرقان لیكون للعالمین نذیراً فتحدی باقصر سورة من سوره مصابغ الخطباء من العرب العرباء . . . و بعد فان اعظم الامور مقداراً و ارفعها شرفاً و مناراً علم التفسیر الذی هو رئیس العلوم الدینیة . . .

انجام : من الجنة والناس ، بیان للسواس او للذی او متعلق بیوسوس . . . عن النبی من قرء المعوذتین فکانما قرأ لکتب التی انزلها الله تعالی . قال المصنف وقد اتفق اتمام تعلیق سواد هذا الكتاب المنطوی علی فوائد ذوی الالباب المشتمل علی خلاصة اقوال اکابر الائمة . . . هذا آخر قول المصنف فی الخاتمة و هو مکتوب فی الحاشیة .

* (ش ۲۴۸ ب) نسخ خوش محمد رفیع بن محمد باقر مشهدی عاملی در روز دوشنبه اول جمادی الاولی ۱۰۷۹ برای سید ابراهیم با یک سرلوح با گل و بوته های زرین مشکى، لاجورد ، شنکرف، سبز، سفید و صورتی ، جدول زرین و مشکى، عنوان و نشان

شنگرف وزرین. نسخه دوره کامل تفسیر در یک مجلد است، حواشی با نشانه «ایراهم» مدظله، همانکه نسخه برای او تحریر شد «مالک: محمد بن عمر با تاریخ ۱۱۵۸ و مهرش، در آخر نسخه اشعار عربی در مدح معن بن زائده که برخی آنرا درباره امام حسن (ع) میدانند، آمده است.

(۱۷۷۵۰) ۵۴۸ گ ۲۵ س، ۱۱×۱۰، ۵/۱۷×۲۸، کاغذ فرفگی - جلد تیماج مشکی ضربی زرکوب مقوایی از یکطرف.

الانوار والاسرار = عین الیقین فی اصول الدین.

ب

بحار انوار الجامعة لدرر اخبار الائمة الاطهار

تألیف شیخ الاسلام امام جمعه مولی محمد باقر بن مولی محمد تقی بن مقصود علی مجلسی اصفهانی معروف به «مجلسی دوم» (۱۳۰۷ - ۲۷ رمضان ۱۱۱۱) مجلسی در نوشتن بحار که در ۲۶ مجلد است کتابها فراهم کرد و شاه (گویا شاه سلیمان) هم بدو کمک مینمود و پاره‌ای از دیها و زمینهای شاهی را برای یافتن مدارك و کتابها و برای نوشتن نسخه های بحار برگذار نمود و چون مدینه العلم صدوق را در یمن سراغ گرفته بودند یکی از درباریان را با ارمغانهای فراوانی نزد فرمانروای آن کشور فرستاد و او از آنجا کتاب را برای مجلسی بیاورد.

بنوشته نوری در فیض قدسی (ص ۶) مجلسی در نگارش بحاری کمک نبوده است.

تنکابنی در این باره بخوبی چگونگی نوشتن بحار را روشن میکند: طریقه علامه مجلسی آن بود که مثلاً مسأله نزول باران و رعد و برق را میخواست تحقیق نماید بیکى از شاگردان میگفت که آیات متعلق بباران و رعد و برق را جمع کن

پس آن تلمیذ آیات را جمع میکرد و زیر آن کاغذ سفید میگذاشت تا آخوند ملا محمد باقر در زیر آن بیانات و تحقیقات را بنویسد. و بتلمیذ دیگر میگفت که اخباری که در این عنوان است از فلان کتاب جمع کن و بنویس و بیاور، پس آن اخبار را تلمیذ جمع می کرد و می نوشت و تحت آن کاغذ سفید میگذاشت که اگر آخوند بخواهد، بیان و تحقیق بنویسد. پس آخوند بسا بود که چیزی نمی نوشت زیرا که آن خبر محتاج به بیان نبود که بنحو چلیپا در تحت آن خبر مینوشت یا کاغذ سفید زیاد میآمد بهمان سفیدی میگذاشت. و نسخه اصل بحار بهمین نسق است که مذکور شد و اعانت در تألیف بدینگونه بوده است نه اینکه در تحقیقات و تدقیقات باو اعانت کنند. با اینکه تلامذه، تلمیذ او بودند چگونه در تحقیق با او شریک بودند؟! و اینگونه اعانت از تلامذه در بعضی از تألیفات بود نه در همه آن و در بعضی از مقامات بود نه در همه مقامات (قصص العلماء ص ۵۱)

جزایری در انوار نعمانیه (نور فی احوال العالم والمتعلم) می نویسد : که نگارنده بحار دانشمندی باشکوه و هم شوخ بوده است و در میان بیش از هزار شاگرد خویش، مرا برگزید و با خود همیداشت و بیشتر مینواخت، و بیشتر شبها برای پاره ای از کارهای نگارش بحار در کتابخانه نزد او بسر می بردم (قصص ص ۳۰۹، روضات ۷۳، فیض قدسی ۱۹، مستدرک ۴۰۸/۳)

از همکاران مجلسی در نوشتن بحار و شرح اصول کافی که همه از دانشمندان بزرگ (العلماء الصدور) بوده اند :

میرزا عبدالله افندی مؤلف ریاض العلماء شاگرد و هم نشین و کتابدار مجلسی. و محقق خوانساری و میرزای شیروانی، و نیز نگارنده العوالم الکبیر (که بحاری است بگونه دیگر و بهتر از آن و دارای خبر های سنی و شیعی با گزارش آنها نزدیک به صد مجلد) :

شیخ عبدالله بن نورالله بحرانی شاگرد مجلسی اول و دوم در درس و روایت را

نام برده‌اند (روضات ۱۲۳، ۳۶۵، ۷۲۸، فیض قدسی ۱۷، فهرست سپهسالار
(۲۷۹/۱)

مجلسی، خودشالوده‌ای درست برای نگارش بحار ریخته بود، و در آغاز فهرست
جلدهای آنرا یاد کرد و هر جلدی را در چند باب گذاشت. مرحوم حاج شیخ عباس
قمی، رنجی فراوان برده و سفینه البحار و مدینه الحکم و الآثار را در باره فهرست
بحار نوشته، و بجز سفینه قمی در، الذریعة، چند فهرست دیگر از بحار یاد شده است.
(فهرست کتابخانه مرکزی دانشگاه ص ۱۱۳۴ - ۱۱۴۰).

* (ش ۳۳۳ ج) نسخ سده ۱۲ و ۱۳، آغاز افتاده و نسخه بخشی کوتاه از بحار است
(قصص) عنوان و نشان شنکرف، با مهر صادق.
(۱۷۷۵۹) ۱۱۵ گ ۲۳ س، ۱۷/۱۰ × ۱۹، ۲۴/۵ × ۱۹، کاغذ فرنگی - جلد تیماج
مشکی مقوایی.

البيع (تعارض الوکیل والموکل فی مسئلة فی -)

تألیف عبدالله بن محمد جعفر بهبهانی.

* ش ۲ مجموعه ۸۱۹ د.

ت

تعارض الوکیل والموکل فی مسئلة فی البيع = البيع (تعارض الوکیل والموکل
فی مسئلة فی -)

تفسیر الجلالین

تألیف جلال الدین محمد بن احمد محلی شافعی (۸۹۱-۸۶۴) و جلال الدین
عبدالرحمن سیوطی (۹۱۱ م) محلی از سورة کهف تا پایان قرآن را تفسیر کرده و در

درگذشت. سپس سیوطی از سورة فاتحه تا سورة بنی اسرائیل را تفسیر نموده و بدان افزود و آنرا در روز یکشنبه دهم شوال ۸۷۰ بپایان رسانیده است.

آغاز : بسمله ، الحمد لله حمداً موافياً لنعمه مكافئاً لمزيدہ... هذا ما اشتدت اليه حاجة الراغبين في تكملة تفسير القرآن الكريم الذي الفه الامام العلامة المحقق جلال الدين محمد بن احمد المحلي الشافعي...

انجام : بمعنی يليق بهم في الظاهر ثم تصل وسوستهم الى القلب وتثبت فيه بالطريق المؤدى الى ذلك والله تعالى اعلم.

* (ش ۳۲۸ ج) نسخ سده ۱۱، آغاز و انجام افتاده و نسخه از سورة بقره است تا اواخر سورة انفال ، عنوان و نشان و آیات شنگرف ، حواشی با نشانه « بیضاوی » و حواشی لغوی .
(۱۶۵۸۰) ۹۹ گ ۲۵ س ، ۱۰/۵×۱۰ ، ۲۳×۱۶ ، کاغذ فرنگی - جلد مقوایی عطف میشن .

تفسير سورة الحديد

تأليف صدرالدين محمد قوامی شیرازی (ملا صدرا) م . ۱۰۵۰ ، این تفسیر در ۱۳۲۲ هـ ق . (ص ۵۱۸-۵۶۰) ضمن مجموعه های ملا صدرا چاپ شده است (الذریعة ج ۴ ص ۳۳۷)

آغاز : بسمله ، الحمد لله الذي افاض على قلوب اوليائه لآلى جواهر القرآن و دلائل كنوزه و اشرق على ضمائر احبائه اسرار التبيان ... فيقول افقر خلق الله ... محمد الموسوم بصدرالدين القوامي ... ايها الاخوان الباحثين عن دقائق معرفة الله ..
انجام : و لرسوله الهادي الى طريق التوحيد با سرار كلماته و رموز آياته محمد وآله الصلوة والدعاء كفاء ارشادهم تلحق وافضالهم و جزاء هدايتهم للناس و كمالهم اولاً و آخراً .

ش ۵۸۴۶) شکسته نستعلیق جعفر ابن حاج حسین دیلمی در روز سه شنبه جمادی
الثانیة ۱۱۳۵، عنوان و نشان شنکرف، نسخه موقوفه آخوند ملا عبدالکریم است با تاریخ
۱۲۵۵ و مهرش .
(۱۷۷۷۷) ۱۴۲ گ ۱۷ س، ۶×۵/۱۳، ۲۰×۱۲، کاغذ فرنگی - جلد تیماج
قهوه ای لایی.

تقطیع المقال فی نصرۃ القول بالانفعال

تألیف محمد علی بن محمد باقر بهبهانی .

* ش ۱ مجموعه ۵۸۲۸.

التوحید

تألیف ابو جعفر محمد بن علی بن حسین بن موسی بن بابویه قمی معروف به
« صدوق » (ری ۳۸۱) در کلام و عقاید . گروهی از دانشمندان این کتاب را
گزارش کرده اند :

- ۱- محمد باقر بن محمد مؤمن معروف به «محقق سبزواری» (م. ۹۰۰ ه. ق) بفارسی .
- ۲- قاضی محمد سعید بن محمد مفید قمی (۱۰۴۹-۱۱۰۳) در چندین مجلد .
- ۳- امیر علی نائب الصداره قم .
- ۴- محدث جزائری بنام «انس التوحید»

اصل کتاب در ایران بسال ۱۲۸۵ و در بمبئی بسال ۱۳۲۱ ه. ق ، بطبع رسیده
است (الذریعة ج ۴ ص ۴۸۲)

آغاز : بسمله ، رب یسر واعن ، الحمد لله الواحد الاحد الذی لا شریک له الفرد
الصمد الذی لا شبیه له . . . ان الذی دعانی الی تألیف کتابی هذا انی وجدت
قوماً من المخالفین لنا ینسبون عصابتنا الی القول بالتشبیه والحریر لما وجدوه فی کتبهم
من الاخبار الّتی جهلوا تفسیرها . . .

انجام: عن کلیب بن معاویه قال ابو عبدالله عليه السلام لا یخصم الامن ضاق

فی صدره .

* (ش ۳۳۰ ج) نسخ محمد باقر بن غیاث الدین منصور بن تقی الدین محمد ابن میر صدرالدین ابن میرشاه میرصدر حسینی شوشتری اصفهانی در ربیع الثانی ۱۰۶۴، عنوان و نشان شنگرف با جدول زرین و مشکى ولاجورد، و مهر محمد قاسم .
(۱۷۷۵۶) ۱۹۰ گ ۲۲ س ، ۶/۵ × ۱۵/۵ ، ۱۴ × ۲۴ ، کاغذ اصفهانی - جلد تیجاج مشکى ضربى مقوایى .

تهذیب الاحکام

تألیف شیخ الطائفة ابو جعفر محمد بن حسن بن علی بن محمد طوسی (۳۸۵ - ۴۶۰) در احادیث اصول وفروع دین . مؤلف، این کتاب را از روی اصول چهارگانه پرداخت و شرحی است بر المقنعة شیخ مفید و مفید نیز المقنعة را برای سید امین نوشته . نخست اصول دین و سپس فروع را در آن آورده است . شیخ طوسی تهذیب را در زمان استادش در ۲ و ۲۶ سالگی آغاز و پس از مرگ او (۴۱۳) آنرا به پایان رسانده است (ف. دانشگاه ص ۱۲۴۲)

آغاز نسخه چاپی : بسم الله ، الحمد لله ولی الحمد و مستحقه و صلواته علی خیرته من خلقه محمد و آله وسلم تسلیماً . ذا کرنی بعض اصداقائی ایده الله ممن اوجب حقه علینا باحادیث اصحابنا . . .

انجام نسخه ما (کتاب الصلوة) : لم ادر کها حتی بلغت القبر اصلی علیها ان ادر کتها قبل ان تدفن فان شئت فصل علیها . تمت الزیارات والحمد لله رب العالمین والصلوة علی خیر خلقه محمد و آله الطاهرین .

* (ش ۳۱۹ ج) نسخ سده ۱۰ و ۱۱ ، نسخه از کتاب طهارت است تا پایان کتاب صلوة .
آغاز افتاده ، عنوان و نشان شنگرف ، مالک : محمد باقر بن محمد رضی و حسین بن شرف الدین علی بن ملک محمد علی بن حسین بن شمس الدین محمد بن جمال الدین محمد

نائبینی بامهرشان حواشی با نشانه «ع اه رحمه الله، لمحرره، محسن ره، مق د، منه رفع الله قدره، رف د» با حواشی لغوی.

(۱۷۷۵۲) ۲۵۶ گ ۲۵ س، ۱۸×۱۱، ۲۵×۱۸، کاغذ اصفهانی - جلد تیماج سرخ مقوایی.

* ش ۳۲۲ ج) نسخ سده ۱۰، آغاز و انجام افتاده و نیز بخشی از باب فضل الجماعة بخط شکسته نستعلیق نو نویس و تکراری در اثناء نسخه قرار گرفته است. و این نسخه از واسطه «باب العمل فی ليلة الجمعة و یومها» است تا اواخر کتاب الصلوة و دو برگ از کتاب صلوة مربوط بباب الصلوة فی السقیة، اشتباهاً در پایان نسخه نهاده شده است.

(۱۷۷۵۴) ۱۲۳ گ ۲۱ س، ۱۸×۱۱/۵، ۲۵×۱۹، کاغذ فرنگی - جلد تیماج مقوایی فرسوده.

ج

جامع الاخبار

تألیف محمد بن محمد سبزواری، ساخته در روز پنجشنبه ۴ صفر ۶۷۹ (چاپ مصطفوی) این کتاب دارای ۱۲ باب و ۳۷ فصل میباشد و در بعضی نسخه ها ۱۴ باب است و در پاره‌ای از نسخه ها ۲۳ فصل و گاهی ۲۸ فصل یا ۱۴ فصل میباشد. سید حسین مفتی گرگانی نگارنده دفع المناوات آنرا از صدوق قمی پنداشته است با اینکه در آن به پنج واسطه از او نقل شده است. چه این نقلها از راویان کتاب میتواند باشد که در نسخه‌های کهن گاهی در متن نوشته می‌شود. ولی در فصل ۱۰۰، از دانشمند حمصی رازی که پس از ابن بابویه سیزسته و در ۸۳۰ زنده بوده روایت آمده است و در فصل ۶ و آن از اخطب خوارزم (م ۶۸۰ ه) روایت آمده و در فصل ۵۰ آن از روضة الواعظین فتال نیشابور یاد شده دیگر آنکه کتاب بروش صدوق نمی‌ماند. پس از او نخواهد بود بلکه از همان محمد سبزواری است.

جامع الاخبار را شرف الدین خویدکی و حاج شیخ حبیب الله قمی زیوانی (۱۲۸۹-۱۳۵۹) در ۱۳۲۹ بفارسی در آوردند (ف. دانشگاه ۱۲۶۸، ۱۲۷۰، ۱۲۷۱).

آغاز: بسمله، الحمد لله الاول بلاول كان قبله والاخر بلاآخر يكون بعده... اما بعد فانی مذکنت این عشرين حتى زرف سنی الى خمسين متشوق الى جمع کتاب يشمل فصولا جامعة للزهد والموعظة والترغيب والترهيب...

انجام: وقال (ع) بشر المشائين في الظلم بتور تام يوم القيمة... وقدوفيت بما شرطته وکتبت سن اخبار النبي (ص) خاتم النبيين والائمة الراشدين... لا ينقضي عدده ولا ينقطع مدده اسئل الله ان يجعل ذلك خالصاً لوجهه ولمرضاته والعمل بما فيه و حسبنا الله ونعم الوكيل.

* (ش ۸۴۲ د) نسخ محمد صالح در ۲۳ صفر ۱۰۶۸ در قریه اشتهاارد، عنوان و نشان شنکرف، مالک سلطان العلماء و جعفر بن محمد با مهرشان و علی حافظ رازی، نسخه امانت از ملا علی نزد دارنده آن؟ بوده است.

(۱۷۷۷۳) ۱۸۴ گ ۱۴ س، ۱۴×۸، ۲۰×۱۴/۵، کاغذ فرنگی - جلد تیماج شکلی ضربی مقوایی.

ح

حاشیه الروضة البیة فی شرح اللمعة الدمشقية

کویا ازاآ عبد الله بن محمد جعفر بهبهانی.

* ش ۷ مجموعه ۸۱۹ د.

حاشیه شرح التجريد للقوشچی

تألیف سید صدرالدین محمد حسینی شیرازی دشتکی (مقتول در ۹۳) در کلام

حاشیه دومی او است بر شرح تجرید که برای بایزیدخان ساخته است. و نسخه دیگری از این کتاب در ص ۵۲۲ بشماره ۲۶۶ ج در جلد اول فهرست الهیات شناسانده شده است.

آغاز : نسخه ۲۶۶ ج الهیات : بسمله، صدر الکلام ارباب التجرید و ختم مقالة اصحاب التوحید حمد احد منه الابتداء و الیه الانتهاء و تنزه عن مشاركة الامثال والاكفاء... فیه قول الفقیر الحقیر الشهیر بصدر الحسینی الشیرازی... کنت کتبت اولاً علی الشرح الجدید للتجرید ماسخ لی فی اثناء المطالعة...

انجام همان نسخه : و لیس کذا لک فان الحجر المتحرک نحو جهة التحت لا یزول سبله الیها لالی الجسم المذكور.

* (ش ۸۲۰ د) نسخ سده ۱۱، بسیاری از برگهای اوائل نسخه سورپانه خورده و ناقص شده است و نیز برگ انجام نو نویس و برگهایی در میانه سفید مانده است.
(۱۷۷۶۰) ۱۲۹ گ ۲۱ س، ۶/۵ × ۱۲/۵، ۲۱ × ۱۲، کاغذ اصفهانی - جلد مقوایی فرسوده رویه کاغذی سرخ.

حاشیه فرائد الاصول = الاستصحاب (رسالة فی - الحساب) (رسالة فی -)

در صفحه عنوان، خلاصه الحساب ملا علی قوشچی و نام خلاصه کوچک، و در برگ ۲ حاشیه خلاصه حساب آمده است و معلوم نیست چه نامی دارد. این رساله در سی فصل بشرح زیر است :

- ۱- فصل اول در این رساله عنوان ندارد ۲- فی التضعیف ۳- فی التصنیف
- ۴- فی الجمع ۵- فی التفریق ۶- فی الضرب ۷- فی القسمة
- ۸- فی الجذر ۹- فی الموازن للحساب ۱۰- فی تعریف الکسور و کیفیة
- و صفها ۱۱- فی معرفة التداخل والتشارك والتباين ۱۲- فی التجنیس
- ۱۳- فی الرفع ۱۴- فی اخذ الکسور المختلفة من مخرج واحد ۱۵- فی تضعیف

الکسور ۱۶- فی تنصیف الکسور ۱۷- فی جمع الکسور ۱۸- فی تعریف الکسور ۱۹- فی ضرب الکسور ۲۰- فی قسمة الکسور ۲۱- فی استخراج مافیه الکسور بجنس الصحاح كانت معها ۲۲- فی تحویل کسر من مخرج الی مخرج آخر ۲۳- فی مساحة السطوح المستوية التي يحيط بها خطوط مستقيمة ۲۴- فی مساحة سطح الدائرة وقطعها ۲۵- فی مساحة سطوح المستديرة كالاستوانة والمخروطة والكرة وتعريفها ۲۶- فی مساحتها الاجسام ۲۷- فيما يتوقف عليه الشروع فی المسائل الست الجبرية ۲۸- اين فصل عنوان ندارد ۲۹- فی الخطاين ؟ ۳۰- فی بعض القواعد الحسابية الذي يحتاج اليه المحاسب .

آغاز : بسمله . حمدله ، اما بعد فهذه رسالة في الحساب وهو علم يستعلم منه استخراج المجهولات العددية من المعلومات المخصوصة و موضوعه العدد الحاصل في المادة . والعدد كمية منفصلة تطلق على الواحد وما يتألف منه فيدخل الواحد وقيل نصف مجموع ...

انجام : و تقسيم الحاصل على جنسه فما خرج فهو المطلوب فيما قيل كم رطلا بعشرة دراهم لا اذا ضرب عدد في عدد فيكون جذرا الحاصل مساويا لحاصل ضرب جذر احد العددين في جذر الآخر .

* ش ۸۳۹ د) نستعليق ابوالقاسم حسيني در سده ۱۱، برگ آغاز نونويس است، عنوان و نشان و ارقام و برخی جدولهای رياضی شنگرف .
(۱۶۵۷۴) ۲۸ گ ۱۶ س ، ۱۰×۵ ، ۹×۱۶/۵ ، کاغذ اصفهانی - جلد تيماج مشکى لايبى .

حل الموجز

تأليف جمال الدين محمد بن محمد ابن امام فخرالدين رازى آقسرائى طبيب واز اعظم علماء روم كه در علوم شرعيه و عقليه يد طولائى داشت و در عهد دولت سلطان مراد

خان اوبرخان در شهر آق‌سرای از شهرهای قونیه در مدرسه سلسله یا سلسله مدرس بود و بعد از ۷۷۰ وفات یافت (ریحانه ج ۱ ص ۲۶ و ۲۷) این کتاب شرح موجز القانون ابوالحسن قرشی معروف بابن نفیس در پزشکی و در چهارفن است :

فن اول : در قواعد علمی و عملی طب .

فن دوم : در ادویه و اغذیه مفرده و مرکبه .

فن سوم : در امراض مختصه اعضاء بدن .

فن چهارم : در امراض غیر مختصه و اسباب و علامات و علاجات آن .

این شرح با عنوان « قال ، اقول » است و مطالب آن از کتب معتبر مانند : القانون، الکامل، الحاوی الکبیر، مؤلفات نجیب الدین سمرقندی و امثال آنها اقتباس شده است .

آغاز : بسمله ، حمدله . و بعد فان الطب علم شریف لشرف موضوعه و وثاقه دلائله و شدة الحاجة اليه و فی الاشتغال به من الثواب الجزیل مالایوصف . . .

انجام (افتاده) : قال : العلاج يعدل المزاج ويستفرغ الخلط . . . اقول : تعديل المزاج ان احتيج اليه بان يكون سبب ردائة . . . والاخر سميئة لتنجذب الغذاء الى اليد الهزول فان المنع .

* (ش ۳۱۸ ج) نستعلیق سده ۹، انجام افتاده و نسخه از آغاز تعديل مزاج است ، عناوین در متن و هاشم و جدول در اوائل نسخه شنکرف ، حواشی با نشانه « نفیسی ، مدیدی ، منه رحمه الله ، شرح قانون قطب ، بحر الجواهر »

مالک حسین علی واعظ مشهور به « کافی » با بهرش و محمد بن فیروز شاه کافی با تاریخ ۹۰۱ .

(۱۶۶۰۹) ۱۸۷ گ ۲۷ تا ۲۹ س ، ۱۲×۱۹ ، ۱۷×۲۰ ، کاغذ اصفهانی - جلد تیماج سرخ ضری مقوایی .

خ

الخلاصة الالفية با ترجمه فارسی

تأليف جمال الدين ابو عبدالله محمد بن عبدالله طائي جيلاني معروف به « ابن مالک » (۶۰۰-۶۷۲) در نحو و صرف در هزار بیت در دستور زبان عرب و با بحر رجز منظوم شده است و قریب صد شرح و حاشیه بر آن و بر شروح و حواشی آن نیز شروح و حواشی نگاشته شده است . و خود ابن مالک نیز شرحی بر آن دارد . معروفترین شرح آن از : ابن ناظم و سیوطی و ابن عقیل و ابن هشام است و ۱۳ بیت آن در نحو و ۸۷ بیت آن در صرف است . واصل و شرح آن از سیوطی بارها بچاپ رسیده است .

آغاز :

قال محمد هو ابن مالک احمد ربي الله خير مالک

انجام:

و آله العز الكرم البررة و صحبه المنتجبين الخيرة

* ش ۸۲۳ د) نستعلیق و نسخ سده ۱۲ و ۱۳ ، آغاز و انجام افتاده ، عناوین و ترجمه زیر متن و دو جدول شنکرف ، در این نسخه اشعار بفارسی ترجمه و سپس ترکیب در هاشم بعربی گزارش شده و نسخه ، موقوفه است .

(۱۷۷۶۳) ۳۴ گ ۱۸ س با ترجمه و ترکیب ، متن ۶ س ، ۱۳ × ۷ / ۵ ، ۲۰ / ۵ × ۱۵ ، کاغذ فرنکی - بی جلد .

د

الدرة البیه ، نظم الاجرومیه

تأليف علامه شرف الدين يحيى بن نور الدين شافعي انصاري معروف به عمریطی

از دانشمندان اواخر قرن دهم، به عربی منظوم در ۲۵ بیت در علم نحو و عربیت است است و در ۹۸۹ آنرا ساخته است.

آجرومیه از علامه ابو عبدالله محمد بن محمد بن داود صنهاجی نحوی مشهور به «ابن آجروم» است که شرف‌الدین عمریطی آنرا با افزودن فوائد و حذف زوائد بنظم آورده، سه نسخه از درة البهیه در ضمن سه مجموعه در کتابخانه الازهریه موجود است (فهرس الکتب الموجودة بالمکتبة الازهریه ج ۴ ص ۱۹۷) و چندبار ضمن مجموعه مهمات المتون بطبع رسیده است.

برهان‌الدین ابو اسحق ابراهیم بن حسن بن حسن، الدرّة البهیه را گزارش کرده که آغاز آن چنین است:

اللهم انا نحمدك بجميع محامدك كلها ما علمنا منها وما لم نعلم على جميع نعمك كلها ما علمنا منها وما لم نعلم عدد خلقك كلهم ما علمنا منهم وما لم نعلم ونسئلك ان تصلي على سيدنا محمد نبيك الاعظم وجيبك الاكرم المبعوث بالكتاب العربي المحكم والدين الحنيفي الاقوم وعلى آله الذين اعربوا دينه و رفعوا معارف يقينه وصحبه الذين نصبوا قوائد [قواعد] بنائه وخفضوا بعوامل الستتهم سوانح اعدائه ...

از این گزارش نسخته در کتابخانه آصفیه بشماره ۲۵ موجود است (فهرست کتابخانه آصفیه ج ۱ ص ۵۶۶).

ابن آجرومی ابو عبدالله محمد بن محمد بن داود فاسی (۶۸۲ - ۷۲۳) از اکابر نحویین سده ۸، ادیبی نحوی و در فقه و ریاضیات و ادبیات و تجوید و قرآت قرآنی خطی وافر داشته و نحو و قرآن را در مسجد محله اندلسی‌ها از شهرهای فاس تدریس می‌کرده و شرحی بر منظومه حرز الامانی شاطبی که در تجوید است و مصنفات وارجوزه‌های بسیاری در فنون متفرقه داشته و مشهورترین آنها مقدمه اوست که به «مقدمه الاجرومیه فی مبادی علم العربیه» است که در مکه ساخته است. و شرح فراوانی بر آن نوشته‌اند که کشف الظنون ج ۲ ستون ۱۸۹۶-۱۷۹۷ بسیاری از آنها را نام میبرد. آجروم

بضم جیم بزبان بربری بمعنی فقیر و صوفی بوده است و نخستین کسی که باین لقب ملقب شد جد همین این الاجرومی است (ریحانه ج ۵ ص ۲۰۹) کتاب مقدمه این آجرومی را علی بن حسن شافعی مقری معروف به «سنهوری» بنظم در آورده که آغاز آن این است :

يقول على الراجي عفواً سبجلاً بدأت ببسم الله في النظم أولاً

(کشف الظنون ج ۲ ستون ۱۷۹۷)

نسخه ما که تحریری از کتاب ابن آجرومی است ممکن است نظم همان مقدمه او باشد ولی منظومه سنهوری نیست در این کتاب مؤلف که خود را شرف العمریطی معرفی میکند می گوید :

و كان خير كتبه الاخيرة كراسة لطيفة شهيرة

في عربها و عجمها والروم الفها الجبر ابن آجروم

.

نظمتها نظماً بديعاً مقتدى بالاصل في تقريبه للمبتدى

وقد حذف منه ما عنه غنى وزدته فوائدها بها الغنى

متمماً لغالب الابواب فجاء مثل «الشرح للكتاب»

مؤلف این کتاب را بدرخواست دوستی در نحو و بسبک ارجوزه در ۲۵۰ بیت (ربع خلاصه الفیه) در جمادی ۹۷۶ ساخته است (آغاز و انجام نسخه) و فهرست عناوینی که در این کتاب آمده است :

دیباجه منظوم ، الکلام ، باب الاعراب ، علامات الاعراب ، علامات النصب ، علامات الخفض ، علامات الجزم ، فصل ، المعرفة والنكرة ، باب الافعال ، باب مرفوعات الاسماء ، باب نائب الفاعل ، المبتدی والخبر ، كان واخواتها ، ان واخواتها ، طننت واخواتها ، النعت ، العطف ، التوكيد ، البدل ، باب منصوبات الاسماء ، المصدر ، الظرف ، الحال ، التمييز ، الاستثناء ، باب لا ، باب المنادى ، المفعول من اجله ، باب محفوظات الاسماء ، المضاف .

آغاز: بسمله .

الحمد لله الذي قد وقفنا
ثم الصلوة مع سلام لايق
للعلم خير خلقه وللتقى
على النبي افصح الخلائق

انجام :

وافضل الصلوة والتسليم
محمد و صحبه و الال
على النبي المصطفى الكريم
اهل التقى والعلم والكمال

* (ش ۸۲۲ د) نسخ يوسف بن عبدالرحمن جاوی؟ ، در سده ۱۱ ، عنوان و نشان
شنگرف ، در صفحه عنوان حدیثی از امیر المؤمنین علی (ع) در باره فاطمه (س) و ترجمه
کوتاهی از عبدالله بن محمد بن علی بن احمد بن ۰۰؟ محمد بن علی معروف به صاحب
السبتکه؟ و اشعار عربی - گویا در مدح ابن آجرومی فاسی - دیده می شود .
(۱۷۷۶۲) ۱۰ گ ۱۵ اس ، ۱۶×۱۱ ، ۲۱×۱۵ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج
تهوه ای لای .

دیوان البصایة

تألیف شهاب الدین احمد بن یحیی بن ابی بکر بن عبدالواحد مغربی دمشقی ساکن
قاهره و معروف به «ابن ابی حجله» متولد در مغرب بسال ۷۲۵ ، عبری در وصف عشق
و عاشقی ، مؤلف پس از مشاهده ابوالهول در مصر کتابی بنام «غرائب العجائب و
عجائب الغرائب» نگاشته . وی بیش از ۸ کتاب در حدیث وفقه و ادب ساخته است
(صفحه عنوان دیوان البصایه چاپ مصر)

کتاب دیوان البصایة در هاشم کتاب تزیین الاسواق بتفصیل الاشواق شیخ
داود انطاکی در مصر بسال ۱۳۵۰ بطبع رسید و در یک مقدمه و سی باب و
خاتمه است :

المقدمة : فی حدالعشق واشتقاقه وما قیل فی وسمه واسبابه وعلاماته واماراته

و اسمائه وذسه ومدحه و ذكر اختلاف الناس فيه هل هو اختياري او اضطراري
و نحو ذلك .

الباب الاول : في ذكر الحسن والجمال و ما قيل فيه من تفصيل واجمال .

الباب الثاني : في ذكر المحبين الطرفاء من الملوك والخلفاء .

الباب الثالث : في ذكر من عشق على السماع و وقع من النزوع الحبيب في

النزاع .

الباب الرابع : في ذكر من نظر اول نظرة فاحترق من خد الحبيب في النزاع .

الباب الخامس : في ذكر تغير الالوان عند الفتيان من صفرة ووجل و حمرة و

خجل و ما في معنى ذلك من عقد اللسان وسحر البيان .

الباب السادس : في ذكر الغيرة و ما فيها من الحيرة .

الباب السابع : في ذكر افشاء السرو الكتمان عن ابناء الزمان .

الباب الثامن : في ذكر مغالطة الحبيب واستعطافه و تلافي غيظه وانحرافه .

الباب التاسع : في ذكر الرسل والرسائل والتلطف في الوسائل .

الباب العاشر : في ذكر الاحتيال على طيف الخيال و غير ذلك مما قيل من

اختلاف معانيه .

الباب الحادي عشر : في ذكر قصر الليل وطوله و خضاب شفقته و نصوله وما

في معنى ذلك .

الباب الثاني عشر : في عقلة عقل العذول و ما عنده من كثرة الفضول .

الباب الثالث عشر : في ذكر الاشارة الى الوصل والزيارة .

الباب الرابع عشر : في ذكر الرقيب و النمام والواشي الكثير الكلام .

الباب الخامس عشر : في ذكر العتاب عند اجتماع الاحباب و ما في معنى ذلك

من الرضى والعفو عن ما مضى .

الباب السادس عشر : في ذكر العاشق المسكين اذا وصلت الى العظيم السكين .

الباب السابع عشر : فی ذکر دوا علة الجوى .

الباب الثامن عشر : فی ذکر تعنت المعشوق و غیر ذلك من اقسام الهجر و صبر القابض فيه على اللحم .

الباب التاسع عشر : فی ذکر الدعاء على المحبوب و ما فيه من الفقه المقلوب .

الباب العشرون : فی ذکر الخضوع و اسكاب الدسوع .

الباب الحادى والعشرون : فی ذکر الوعد و الامانى و ما فيها من راحة العانى .

الباب الثانى والعشرون : فی ذکر الرضى من المحبوب باسیر المطلوب .

الباب الثالث والعشرون : فی ذکر اختلاط الاشباح ، اختلاط الماء بالقراح .

الباب الرابع والعشرون : فی ذکر عود المحب كالخلخال و طيف الخيال و ما فى معنى ذلك من رقة حصر الحبيب و تشبيه الردف بالكثيرب .

الباب الخامس والعشرون : فی ذکر ما يكابده من طلب الاحباب من الامور الصعاب .

الباب السادس والعشرون : فی ذکر طيبب ذکر الحبيب .

الباب السابع والعشرون : فی ذکر طرف يسير من المقاطيع الراية و الاغزال الغمايقة مما يشتمل عليه ورد الخدود و رمان النهود و غیر ذلك .

الباب الثامن والعشرون : فی ذکر طرف يسير من اخبار المطربين المجيدين من الرجال و ذوات الحجال و ما فى معنى ذلك من ذکر موالاتهم و وصف آلاتهم .

الباب التاسع والعشرون : فی ذکر من ابتلى من اهل هذا الزمان بحسب النساء و الغلمان .

الباب الثلاثون : فی ذکر من اتصف بالعفاف باحسن الاوصاف .

اما الخاتمة : ففى ذکر من مات من بيان حبه و قدم على ربه من غنى و فقير و كبير و صغير على اختلاف ضروبهم و تباين مطلوبهم و لاجل ذکر ، اسست قواعد هذا الكتاب و دخلت من باب و خرجت من باب .

آغاز : بسم الله الذى جعل للعاشقين باحكام الغرام رضى . و حبيب اليهم

الموت فی حب من یهویه . فلا تکن یافتی بالعدل معترضی . فکم فهم من عاشق و محب صادق ... احمده حمد من خاف مقام ربه ونهى النفس عن ... اما بعد فان کتابنا هذا :

کتاب حوی من قتل من قتل الهوی
وسار بهم فی الحب فی کل مذهب
مقاطيعه مثل المواصيل لم تزل
تشبب فیها بالرباب وزینب

انجام :

وحسبی له ما ان یقال بغيره لافی قیس الحب فيه وعامر
وقامات قبلی اول الحب وانقضی ولومت اسمی الحب قدسات آخره

تمت آخره تم الكتاب المبارك بعونه و توفيقه . والحمد لله رب العالمين .
* (ش ۸۴۵ د) نسخ در روز دوشنبه ۲۱ صفر ۹۸۴ ، عنوان و نشان شنکرف، سالک
ابراهیم بن عبدالرحمن عمادی حنفی ، و شیخ فتح الله بن هبة الله بن محمود سباعی با
تاریخ ۱۰۰۰ ، و شهادة بن حیدر بن ... ؟ طرابلسی با تاریخ اواخر ذی الحجة ۱۰۰۰
و مصطفی با تاریخ غرة جمادی الاولى ۱۰۲۷ ، در پایان اشعار عربی مجمدین بکرة؟
آمده است .

(۱۷۷۷۶) ۱۶۹ گ ۱۹ س ، ۱۳×۷/۵ ، ۲۱×۱۴ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج
مشکی ضربی مقوایی .

الرجال (منظومة فی -)

منظومه ای است به عربی در شناساندن و شمارش رجال حدیث در ابواب بشماره
حروف هجا (۲۸) و هر باب در یک یا چند مقطع و هر مقطع در یک یا چند موقف و هر موقف در

یک یا چند صعد. این کتاب نخبه المقال حسین بن رضای حسینی نیست و پس از شهید ثانی تألیف شده و فهرست آن چنین است:

۸- فصل الصاد فی الحسین ۹- فصل الفاء و فيه مقطع الصاد المهملة فی صعد آ
۱۰- فصل الکاف و فيه مقطعان :

۱- مقطع المیم ۲، ۱ - مقطع الیاء الاخیره فی حکیم آ، فصل المیم و فيه مقاطع :
۱- مقطع الدال المهملة و فيه موقفان :

۱- موقف الالف فی حماد ۲، ۲- موقف الیاء الاخیره فی حمدویه آ ۲- مقطع الراء
فی حمران ۲، ۳ - مقطع الزاء فی حمزه ۷ رجال، ۴- مقطع المیم ایضاً فی حماد ۴،
۵- مقطع الیاء الاخیره فی حمید ۲، ۳ فصل :

۱- فصل النون و فيه مقطعان مقطع النون ایضاً فی حنان مقطعان .

۱- مقطع الظاء المعجمة فی حنظله آ، ۳- فصل الیاء الاخیره فی سعید و فيه مقطعان :
۱- مقطع الدال المهملة فی حیدر ۳، ۵ - مقطع المیم ایضاً فی معمود ۳ رجال،
۶ - مقطع الیاء الاخیره فی سعیم . فصل العین فی المغیره ، فصل الفاء فی المفضل آ،
فصل القاف فی المقداد آ، فصل النون و فيه مقاطع :

۱- مقطع [الباء] الموحدة فی منبه، ۳- مقطع الدال فی مبدل، ۵ [ع] - مقطع
الصاد المهملة فی منصور ۴ رجال، ۶- مقطع الواو فی موسی رجال، فصل الیاء الاخیره
و فيه مقطع النون فی دینار آ .

باب الذال: و فيه مفصل الراء و فيه مقطع الیاء الاخیره فی ذریح آ.

۱- باب الراء: و فيه فصول :

۱، فصل الالف و فيه مقطع فی رافع آ. فصل الباء و فيه مقطعان :

۱- مقطع [العین] المهملة فی ربیع آ، ۲- مقطع الباء الاخیره فی الربیع ۳ رجال

۳- فصل الجیم و فيه مقطع الالف فی رجال آ، ۴ - فصل الزای و فيه مقطعان :

۱- مقطع الالف رزام آ، ۲- مقطع الیاء الاخیره فی زریق ۶، فصل الفاء و فيه مقطع الالف

في رفاعة ٣- فصل القاف وفته مقطع الياء الاخيرة في رقيم آ، ٨- فصل الواو وفيه مقطعان :

١- مقطع الحاء المهملة في روح آ ، ٩- فصل الياء الاخيرة وفيه مقطعان :

١- مقطع الالف في رياح ، ٢- مقطع الياء الاخيرة في ريان ٢ .

١١- باب الزاى : وفيه فصول :

١- فصل الالف وفيه مقطع الذال المعجمة في زادن ، ٢- فصل الجيم وفيه

مقطع الراء في زجاء ، ٣- فصل الراء وفيه مقاطع :

١- مقطع الالف في زارة ٢- مقطع الراء ايضاً في ذرا آ ، ٤- فصل الكاف و

فيه مقطعان :

١- مقطع الالف في ركاء آ ، ٢- مقطع الريا في زكريا ٧ رجال ، ٦- فصل الياء

الاخيرة وفيه ٣ مقاطع :

١- مقطع الالف زياد ، ٢- مقطع الدال المجمة في زيد ٥ رجال ، ٦- فصل

الياء الاخيرة وفيه مقطع النون في زين الدين آ ، ٤- فصل العين المهملة وفيه مقطعان :

١- مقطع الدال المهملة سعد ، ٢- مقطع الياء الاخيرة في سعيد آ ، ومن هذا المقطع

مصعدها في سعيدة آ ، ٥- فصل الفاء وفيه مقطع الياء الاخيرة في سفيان آ ، ٦- ٢- فصل

اللام وفيه ٣ مقطع :

١- مقطع في سلام آ ، ومن هذا المقطع مصعد الهاء في سلامه آ ، ٦- فصل

الهاء في مهدى آ ، ٧- فصل الياء وفيه مقطع :

١- مقطع الشاء المثناة في ميثم ٢- مقطع السين المهملة في ميسر آ ، ٥ و ٢- باب

النون وفيه فصول :

١- فصل الالف في ناصح آ ، ٢- فصل الجيم في نجية آ ، ٣- فصل الشين المعجمة

في نشيط ، ٤- فصل الصاد في نصر ٣ رجال ، ٥- فصل الصاد وفيه مقطعان :

١- مقطع الراء في نصر ٢ ، ٢- مقطع اللام في فضلة آ ، ٦- فصل وفيه مقطع :

١- مقطع الميم ٢- مقطع الياء الاخيرة في نعيم ٦ و ٢ - باب الواو وفيه فصول :

١- فصل الراء في وردان ، ٢- فصل اللام في الوليد ، ٣- فصل الهاء وفيه مقطعان :

- ١- مقطع الباء فی وهب، ٢- مقطع الباء الاخيرة فی وهب ٢ [باب الهاء] ؟
- ٢- مقطع الشين المجمعۃ فی هاشم، ٢- فصل الراء الملهمة فی هزم، ٢- فصل الشين المجمعۃ فی هشام ٤ رجال ٩ - فصل الميم فی همام آ، ٦- فصل الياء الاخيرة فی هيثم ٤ رجال،

٢٩٨ - باب الباء الاخيرة : و فيه فصول :

- ١- فصل الحاء المهملة فی يحيى ٢٩٧، ٢- فصل الزاي المجمعۃ فی يزيد ٦،
- ٣- فصل العين المهملة فی يعقوب ٨ رجال، ٤- فصل الواو و فيه مقطعان:
- ١- مقطع السين المهملة فی يوسف.
- باب الكنى و فيه فصلان فی المصدر باب، ٢ - فصل العين المهملة و فيه مقطع الباء الموحدة فی دعبل آ، ٢- مقطع اللام فی سلا ر آ، ٣- مقطع الميم و فيه موقفان :

- ١- موقف الهاء فی سلمه آ، و من هذا المقطع فی مصعد الالف فی سليمان ٨،
- ٧- فصل الميم فی سماعة آ، ٨- فصل النون و فيه مقطعان:
- ١- مقطع الالف فی سنان، ٣- مقطع الدال المهملة فی سندی، ٩- مفصل [فصل]
- الواو و فيه مقطعان:

- ١- مقطع الراء فی سورة ؟ ٣- مقطع الياء الاخيرة فی سويد ٢، ١٠- فصل الهاء فی سهل ٤ رجال، ١١- فصل الياء الاخيرة فی سيف ٢،
- ١٣- باب الشين و فيه فصول:

- ١- فی شاذان، ٢- فصل المثناة من فوق فی مقطع الاخيرة و فيه موقفان:
- ١- موقف الراء فی شتير و هذا الموقف:

- ١- معصدها فی شتيرة، ٢- فصل الجيم فی شجرة آ، ٣- فصل الراء المهملة فی شرحيل آ، ٥- فصل الهاء فی شهاب آ. ٤- باب الصاد و فيه فصول،
- ١- فصل الالف فی صالح ٣، ٢- فصل الباء الموحدة و فيه مقطعان :

- مقطع الباء ايضاً في صباح ٣ ، ٢- مقطع الياء الاخيرة في صبيح آ ، ٣- فصل الدال في صدقة آ ، ٣- فصل العين المهملة في صعصة آ ، ٥- فصل الفاء وفيه مقطعان :
- ١- مقطع الواو في صفوان ٢- مقطع الياء في صيفي آ .
- ١٥- باب الضاد وفيه فصلان :
- ١- فصل الحاء المهملة في ضحاك آ ، ٢- فصل الراء المهملة في ضريس آ ،
- ١٦- باب الطاء في طلاب آ .
- ١٧- باب الظاء وفيه فصلان :
- ١- فصل الالف في ظالم آ ، ٢- فصل الراء المهملة في ظريف آ .
- ١٨- باب العين وفيه فصول :
- ١- فصل الالف وفيه مقطعان :
- ١- مقطع الصاد في عاصم آ ، ٢- مقطع الميم في عامر ٣ رجال ، ٣- فصل الياء وفيه مقطعان
- ١- مقطع الالف وفيه موقفان :
- ١- موقف الدال المهملة في عبادة ، ٢- موقف الياء الاخيرة في عباية آ ، ٢- مقطع الباء ايضاً وفيه مصعدان :
- ١- مصعد الدال ايضاً في عباد ، ٢- مصعد السين المهملة في عباس ١١ رجلاً ،
- ٣- مقطع الدال المهملة وفيه مواقف :
- ١- [موقف] الهمزة في عبد الاعلى ، ٢- موقف الهاء [الحاء] في عبد الحميد ٣ ،
- ٣- موقف الخاء وفيه مصعدان :
- ١- مصعد الالف في عبد الخالق ، ٢- مصعد الياء الاخيرة في عبد خيران ع ،
- ٤- موقف الراء المهملة وفيه مصعدان :
- ١- مصعد الميم في عبد الرحمن آ ، ٢- مصعد الياء الاخيرة في عبد الرحيم .
- [٥] موقف السين في عبد السلام ٣ ، ٦- موقف الصاد المهملة في عبد الصمد آ ، ٧- موقف العين وفيه مصعدان :

١ - مصعد الزاء فی عبدالعزیز ، ٢ - مصعد الظاء المجمة فی عبدالعظیم آ ،
٨ - موقف الغین فی عبدالغفار ، ٩ - موقف الکاف فی عبدالکرم ع ، ١٠ - موقف اللام
وفیه مصاعد :

١ - مصعد اللام ایضاً فی عبدالله ، ١ [١١] - موقف المیم وفیه مصعدان :
١ - مصعد اللام فی عبدالملک ٢ ، ٣ - مصعد المیم فی عبدالمؤمن آ ، ٣ - موقف
الواو فی عبدالواحد ، ٤ - مقطع الیاء الاخیره وفیه مصعدان :
١ - مصعد الدال المهملة فی عبید آ ، و فی هذا المصعد فصل فی عبیده آ ،
٢ - مصعد اللام فی عبید الله ٥ ، ٢ - مقطع التاء وفیه مقطعان :
١ - مقطع الباء الموحدة فی عتیبه ، ٢ - مقطع القاف فی عتیق ع ، ٣ - فصل الثاء فی عثمان
٤ ، ٣ - فصل الدال المهملة فی عدی آ ، ٥ - فصل الراء فی عرفة آ ، ٧ - فصل الطاء المهملة
فی عطیة آ ، ٦ - فصل الزاء فی العزیز ، ٨ - فصل القاف وفیه مقطعان :
١ - مقطع الباء الموحدة فی عقبه ، ٢ - مقطع الیاء فی عقیل آ ، ٩ - فصل اللام و
فیه مقطعان :

١ - مقطع الالف فی العللاء ع ، مقطع الباء فی علباء ، ٣ - مقطع القاف فی علقة ،
٤ - مقطع الیاء الاخیره فی علی ٧ و ٧ رجلا [٧٧ رجلا] ، ١٠ - فصل المیم وفیه
مقاطع :

١ - مقطع الراء فی عمر ع ١ رجلا و فی هذا المقطع فی عمر ٢ رجلا ، و فی هذا المقطع
ایضاً موقفان :

١ - موقف الالف فی عمران ، ٢ - موقف الکاف فی العمر کی آ ، ٢ - مقطع المیم
ایضاً فی عمار ع رجلا ، ١١ - فصل النون فی عنبة آ ، ١٢ - فصل الواو فی عون آ ،
١٣ - فصل الیاء الاخیره وفیه مواقف :

١ - موقف السین المهملة فی عیسی ٨ ، ٢ - موقف الیاء الاخیره فی عیض .

٩ - باب الغین وفیه فصلان :

- ١- فصل الالف فى غالب آ، ٢- فصل الياء الاخيرة فى غياث.
- ٢- باب الفاء وفيه فصول:
- ١- وفيه مقطعان:
- ١- مقطع الراء فى فارس، ٢- مقطع الكاف فى فاكهة آ، ٢- فصل الزاء المجمعة وفيه مقاطع:
- ١- مقطع الالف فى فضالة، ٢- مقطع اللام فى الفضل ٦ رجال، ٣- مقطع الياء الاخيرة فى فضيل ٤ رجال، ٣- فصل الياء الاخيرة فى فيض آ.
- ٢- باب القاف وفيه فصول:
- ١- فصل الالف فى القسم ٨، ٢- فصل التاء المثناة من فوق فى قتيبة آ، ٣- فصل الراء فى قرطبة آ، ٥- فصل الياء الاخيرة فى قيس ٨ رجال.
- ٢- باب الكاف وفيه فصول:
- ١- فصل الالف فى كافور ٢، ٢- فصل التاء المثناة فى كثير آ، ٣- فصل الراء المهملة وفيه مقطعان:
- ١- مقطع الدال المهملة فى كردين، ٢- مقطع الراء ايضاً فى كرام، ٢- مقطع الياء الاخيرة فى كعيب، ٤- فصل اللام فى كليب، ٥- فصل الميم وفيه مقطعان:
- ١- مقطع التاء المثناة من فوق فى الكهيت آ، ٢- مقطع اللام فى كميل آ، ٦- فصل النون كنكر.
- ٣- باب اللام وفيه فصلان:
- ١- فصل الواو فى لوط آ، ٢- فصل الياء الاخيرة فى ليث آ.
- ٤- باب الميم وفيه فصول:
- ١- فصل الالف فى مالكة آ، ٢- فصل التاء المثناة فى المشنى ٢، ٣- فصل الحاء المهملة وفيه مقطعان:
- ١- مقطع الفاء فى محفوظ آ، ٢- مقطع الميم ايضاً فى محمد ٢٢ رجل، ٣- فصل الخاء وفيه مقطعان:

۱- مقطع الراء المشناة من فوق فی المختار، ۲- مقطع النون فی مخنف، ۴- فصل الراء المهملة و فيه مقطعان:

۱- مقطع الالف مرازم، ۲- مقطع الواو و فيه موقفان :
 ۱- موقف الالف فی مروان، ۲- موقف الكاف فی مروكآ، ۵- فصل السين و فيه مقطعان :

۱- مقطع الراء المهملة فی مسروق، ۲- مقطع العين المهملة و فيه موقف [موقفان]
 ۱- موقف الدال المهملة فی مسعدة، ۲- موقف الواو فی مسعود، ۲- مقطع الكاف فی مسكين آ، ۴- مقطع اللام فی مسلم رجال .
 آغاز افتاده :

اتحاد بين ذين و ذكر ابن الوليد والصدوق المعتبر
 فی اللؤلؤ الضعيف والمشهور توثيقه لانه خطير
 ثم اين حمزة الحسيني ابو محمد بالمرعشي ينسب
 (پس از سه صفحه) مقطع الميم فی حماد:

فی ابن ابی طلحة الكوفي حماد يباع لسابري
 كالقول فی ابن ضجة عدلان وهيب بن احمد عن ذا الثاني
 انجام افتاده (مقطع اللام فی مسلم رجال) :

ومسلم نجل ابی سارة قد مراخوه ثم الوليد [الولد]
 محمد و يستفاد عن ذا عدل و بعض قد اقر المأخذ
 وابن عقيل .

* ش ۸۲۴ د نسخ سده ۱۱ و ۱۲، آغاز و انجام افتاده و نسخه از مقداری از باب الحاء و باب الذال تا اواخر باب الميم است، عنوان و نشان شنگرف .
 (۱۷۷۶۴) ۲، ۴ گ ۱۴ من ۸×۱۳، ۵/۵×۲۰/۵، کاغذ اصفهانی - بی جلد .

ش

شرح تهذیب المنطق

مؤلف شناخته نشد و از شروح معروف و مبتدول نیست، شرحی است نسبتاً مفصل بر تهذیب المنطق تفتازانی با عنوان «قال، اقول» و در آن از فاضل محشی (که باید سید شریف باشد) یاد میکند و گزارش متن را غالباً در ضمن فواید بیان مینماید.

آغاز افتاده: انه هل له تعالی اسم دال علی صفة حقیقیة موجودة . . .

(پس از پنج برگ) قال الحمد، اقول هی هنا فوائد الفائدة الاولى ان لام التعریف اذا دخلت علی کلمة اسمیة فاما ان یکون المقصود . . .

انجام افتاده: و یشتط ان یکون مساویاً اجلی فلا یصح بالاعم والاکخص و- المساوی معرفة والاخفی اعلم ان المتأخرین اعتبروا فی المعرف ان یکون موصلاً الی کنه المعرف . . . (پس از سه صفحه) و اذا اعتبر مع العرض العام والخاص القریب .

* ش ۸۳۰ د) شکسته نستعلیق در متن (و گاهی در هامش) در سده ۱۱ و ۱۲، آغاز و انجام افتاده، نسخه شرح اوائل تهذیب است تا مبحث اقسام معرف، عنوان و نشان شنکرف، متن کتاب بخط نسخ درشت و نسخه موقوفه است.

(۱۷۷۶۶) ۸۵ گ ۱۲ تا ۱۵ س ۷ تا ۹/۱۴ تا ۱۵/۱۰، ۱۲ و ۱۳ × ۱۹ و ۲۰، کاغذ
فرنگی آبی - بی جلد .

شرح العرشیه

تألیف احمد بن زین الدین احسائی به عربی در حکمت. عرشیه از ملاصدرای شیرازی است و از کتب مبسوطه و اسفار اربعه و رسائل و رساله حدوث و حواشی حکمة الاشراق در آن یاد کرده است.

احسائی گزارشی بر این کتاب با عنوان «قوله، اقول» بدرخواست ملا مشهد

ابن ملاحسین علی شبستری در ساعت هفت و نیم از شب چهارشنبه ۲۷ ربیع الاول ۱۲۰۶ در کرمانشاهان ساخته و در آن ملاصدرا را تخطئه کرده است.

ملا اسماعیل بن محمد اصفهانی در شرح همین عرشیه وزین العابدین بن جواد نوری در شرح مشاعر ملاصدرا، بر احسائی در این شرح خرده گرفته‌اند.

آغاز: بسم الله، الحمد لله رب العالمین الرحمن الرحیم مالک يوم الدين... وبعد
فیقول العبد المسکین احمد بن زین الدین الاحسائی ان جناب المحترم المجد المعظم
المسدد الاخوند الملام شهد ابن المرحوم المبرور العلی الملا حسین علی الشبستری رفع الله
منی... ان اشرح الرسالة المسماة بالعرشیه...

انجام: اقول الى هنا انتهى كلامه واراد بعلماء السوء... السلام بدار الامان
کرمانشاهان حرسها الله من طوارق الزمان و نوائب الحدثن حامداً مصلياً تائباً
مستغفراً.

* (ش ۳۲۰ ج) نسخ سده ۱۳، عناوین شنگرف، مالک فرهاد بن ولیعهد (فرهاد میرزا) با تاریخ ۱۱ جمادی الاولی ۱۲۰۸ با مهرش «معمدالدوله» نسخه مقابله و تصحیح شده است.

(۱۶۶۰۹) ۲۶۴ گ ۲۲ و ۲۴ س ۹ و ۱۰ و ۲۰ و ۲۱ و ۵/۱۴ و ۵/۲۵، کاغذ
فرنگی آبی- جلد تیماج سرخ مقوایی.

شرح القانون

شرح قانون ابن سینا است، بعربی در پزشکی و گاهی عبارت فارسی نیز در آن آمده و از کتاب «ذخیره خوارزمشاهی» و کتاب جوامع نقل دارد.

آغاز افتاده: و توحید کلامه حیثند هوان یقال... الفصل الرابع ان الفلک الاعلی الذی هو اربعة عشر قطعة ومن الجانبین درزاسوی راست و چپ درزی است که از بنا گوش بیاید و این درز مشترک است اورا با استخوان و تدی که از پس دندان‌های آسیاست. ذخیره، مشترک ابینه و بین العظم الوتدی. قال فی الجوامع حیث ذکر حدود عظمی الوجنتین واما من الجانب الوحشی؟ فیجب ماویجده درز...

انجام: والاسهال مستقیم لثلا ینضاف اضعاف الفصد اضعافهما ... البدن فی الحال
لانه یوجب ضعف المعدة وهو مانع من الفصدور بما یؤخرای الفصد ولكن قصدنا ای
توسطنا فی الاستفراغ کاقطع السبب کله لوجود ما یقتضی عدم ... لا یتحرى ای لا یطلب
من الرطوبة العزیزة فیحصل نوع آخر من التشنج اشد خطراً من ... ؟ الاستفراغی
الیابس .

* (۳۲۵ج) نسخ جعفر بن فضل الله رضوی درچاشت روزدهم رمضان ۱۰۰۱ (پایان)
بخش اول) وتاریخ شب هفدهم ربیع الاول ۱۰۰۲ درکاشان (پایان بخش دوم = انجام
کتاب) آغاز افتاده ، عنوان و نشان و متن شنکرف ، نسخه از آن محمد بن احمد
خوارزمی طبیب بوده است .
(۱۶۶۰۵) ۲۱۱ گ ۲۷ س ، ۱۶×۱۸ ، ۲۴×۱۸ ، کاغذ اصفهانی - جلد تیماج
قهوه ای مقوایی .

شرح مختصر منتهی السئول والامل فی علمی الاصول و الجدل

تألیف قاضی عضدالدین عبدالرحمن ایجی شیرازی شافعی (نزدیک ۷۰۰ - دژ
دریمان فسا ۷۵۴) وی این گزارش را بدرخواست شاگردان بسال ۷۳۶ به پایان رسانده
است و بگفته شوشتری در مجالس المؤمنین بنقل از اسفرائینی در حاشیه شرح عضدی
دوازده تن از دانشمندان که یکی از آنها همان اسفرائینی است در تصنیف این کتاب
بدو مدد کرده اند (فهرست کتابخانه مرکزی دانشگاه ص ۱۰۷۳)

آغاز: بسمله ، الحمد لله الذی برء الانام وعمهم بالاکرام والدعوة الی
دارالسلام و خص من شاء بمزایا الانعام ...

انجام: وفی القدر الذی ذکره ارشاد لذلک ارشدنا الله وایاکم ... و تقبلها
منا و زادنا من فضله وانه المستعان وعلیه التکلان والحمد لله رب العالمین وصلى الله
على سیدنا محمد وآله اجمعین .

* (ش ۲۵۲ ب) نسخ سده ۱۱۹۱۰ ، عناوین شنکرف با سه جدول لاجورد وزیرین

و مشکى و شنگرف ، نسخه داراى سرلوحه‌اى بوده ولى قسمت عمده آن از میان رفته است . حواشى با نشانه «ش رحمه الله ، س،ع» در هامش حاشیه‌اى که اکثر شرح را گزارش کرده است با عنوان «قوله» دیده میشود مالک : ورثه آقا محمد باقر و حاجى عبدالله . (۱۶۶۰۸) ۲۵۱ گ ۲۵ س ، ۱۷×۸ ، ۳۰×۱۷/۵ ، کاغذ فرنگى - جلد تیماج آلبالوئى مقوایى .

شرح الوافیه

تألیف میر صدرالدین محمد ابن سید محمد باقر بن محمد مهدى رضوى تقوى قمى معروف به «سیدصدر» از علمای امامیه سده ۱۲ (میان ۱۱۵۰ و ۱۱۶۰) وى استاد بهبهانى است و در اصفهان نزد آقا جمال خوانسارى و شیخ جعفر قاضى و ملا میرزای شیروانى و دیگر اکابر تلمذ نمود .

وافیه در فقه و نگارنده آن ملا عبدالله ابن حاج محمد بشرویه‌اى تونى طوسى (م کرمانشاه ۱۶ ربیع الاول ۱۰۷۱) میباشد که روش اخبارى داشته است وى در این کتاب که در یک مقدمه و شش باب و خاتمه است بطور مستوفى مباحث اصول فقه و بالاختصاص مباحث ادله عقلیه و اجتهاد و تقلید و تعادل را بررسی کرده و در ۲ ربیع الاول ۱۰۵۹ آنرا بانجام رسانده و خود درباره آن میگوید «لم یسبقنى الیه احد» گویند که او چون کم استاد دیده بود در برخى موارد سخن بدرستى نیاورده است .

میر صدرالدین قمى یاد شده با عنوان «قوله، اقول» این وافیه را شرح کرده است .
آغاز : بسم الله الذی اوضح منهاج الدین بمصباح الحق من مشکوة الیقین ... و بعد فهذا ما نثر من الفرائد فوضع به تيجان الفوائد قلم بحر العلوم المواج و سراج الفضل الوهاج نور حدة الاماثل مولینا صدرالدین ولد الفاضل المحقق و التحریر المدقق السید محمد باقر ...

قوله : قلت انكار المتبادر . اقول : معنى كون التبادر من امارات الحقيقة هو ان يتبادر المعنى من اللفظ المجرد عن جميع القرائن ...

انجام : و المرجو من نظر الى هذا التعليق ان يمن هذا الضعيف المعترف بالعجز والقصور باصلاح الفاسد و ترويح الكاسد نفعا لله به كما نفع باصله و غفر لنا ولو الدنيا و لمن علمنا و لمن تعلم عنا و لجميع المؤمنين و المؤمنات انه غفور رحيم

* (ش ۸۳۵) نسخ سده ۱۲ و ۱۳ ، عنوان و نشان شنکرف ، متن کتاب جدا گانه در هاشم و نیز ضمن شرح آن آمده است. حواشی با نشانه «محمد علی عفی عنه» مجمع البحرين « مالک محمد جعفر سلطان العلماء با مهرش ، نسخه مقابله و تصحیح شده است .

(۱۷۷۷۰) ۲۰۷ گ ۱۹ تا ۲۷ س ، ۱۰/۵/۱۰۳/۵/۱۶،۱۴/۲۰ ، کاغذ فرنگی جلد تیماج مشکى ضربى مقوایى .

شرح الهدایة

تألیف قاضی کمال الدین میر حسین بن معین الدین حسینی میبدی یزدی (۹۱۱ م) هدایه از اثیرالدین مفضل بن عمر ابهری (م ۶۶۰) در سه بخش : منطق، طبیعی و الهی است .

ملاصدرا بخش دوم و سوم آنرا بدرخواست شاگردان که نزدش هدایه را میخواندند شرح کرده و میبدی در اول رجب ۸۸۶ بخش طبیعی و الهی آنرا گزارش کرده و بچاپ رسیده است .

آغاز: بسمله، الهدایة امر من لדיه و کل شیء یعود الیه ، له الحمد علی ما انعم علینا سوانح النعم ولواحقها ...

الجام : عز قدره کالکبریت الاحمر و توفیق الوصول من الله الاکبر ، فرغت من تألیفه و تحریره فی اول رجب المرجب سنة ست و ثمانین و ثمانمائة من الهجرة النبویة .

* (ش ۸۲۶ د) شکسته نستعلیق در ۹۲۰ ، عنوان و نشان شنکرف ، حواشی با نشانه «منه ره» نصرالله ، شمس» مالک: محمد هاشم و محمد حکیم بن عبدالله ، و عزالدین

عبدالمجید و اسماعیل با مهرشان، در برگ ۱ پ اشعار فارسی خواجه طوسی در مراتب موجودات (مقولات عشر) دیده میشود.

(۱۶۶۰۴) ۱۰۷ گ ۱۷ س ۵/۵×۱۲، ۲۰/۵×۱۱، کاغذ اصفهانی - جلد تیماج آلبالوئی مقوایی.

* ۸۳۸ د) شکسته نستعلیق عبدالصمد صدرالدین محمد بن عبدالصمد در ۱۰۵۰، نشانهها در آخر نسخه شنکرف، حواشی با نشانه «منه رحمه الله، محیی الدین، یزدی، ملا بحرآبادی، خواجه فاضل، حاشیه شرح تجرید، ملازاده، شرح خطایی، ملا نصرالله، میر فخرالدین، شرح حکمة الاشراق، ملاجان خلخالی، شرح طوابع، میر - محمد، مصباح الملاطی، فاضل لاهیجی، ملاحسن، اردبیلی، شرح جامع، ملاقاضی، شرح مواقف، ملا قاسم، محقق الخفری من شرح التجرید» مالک عبدالکریم، در برگ ۱۳۹ پ و ۱۴۰ پ اشعاری منسوب به امیرالمؤمنین علی (ع) و روایاتی از پیامبر اسلام (ص) و حدیث قدسی بعلری و اشعار فارسی در معما آمده است.

(۱۷۷۷۱) ۱۴۱ گ ۱۳ س ۵/۵×۱۰، ۱۷×۱۰، کاغذ اصفهانی - بی جلد.

ص

الصالح في اللغة

تألیف ابونصر اسماعیل بن حماد جوهری فارابی (م ۳۹۳) به عربی، فرهنگ واژه های تازی است بتازی با رعایت ترتیب حروف تهجی در آخر واژه ها و سپس در آغاز آنها.

آغاز نسخه چاپی: بسمله و ما توفیقی الا بالله، الحمد لله شکرأ علی نواله والصلوة علی محمد وآله، اما بعد فانی قد اودعت فی هذا الكتاب ما صح عندي من هذه اللغة التي شرف الله منزلتها وجعل علم الدين...

انجام: وقال ذوالرمه: الا يا اسلمی يا دارمی علی البلی منهلا بجر عائك القطر.

* (ش ۳۲۴) نسخ سده ۸ و ۷ ، نسخه جزء دوم و سوم (از باب الذال تا آخر باب الراء) است با عناوین مشکى درشت ، مالک محمد بن ابراهيم البادنى ؟ و قاسم بن ابوالفضل قادری .
(۱۶۵۸۱) ۲۲۹ گ ۱۵ س ، ۱۶×۱۰/۵ ، ۲۵×۱۷ ، کاغذ سمرقندى ضخيم -
جلد تیماج قهوه‌ای ضربى مقوایى .

الصحيفة الكاملة السجادية

امام زين العابدين (ع) ۳۸ - ۹۵ . بعربى ، مجموعه پنجاه و چهار دعا است این کتاب در میان شیعه مقام مهمی را دارا بوده و میباشد . و این شهر آشوب در معالم العلماء در ترجمه متوکل بن عمر لقب «زبور آل محمد» و در ترجمه یحیی بن علی بن محمد حسینی دقّی، لقب «انجیل اهل بیت» بدان داده است . و چهل و شش شرح صحیفه در فهرست منزوی یاد شده است و مسرور حسین و محمد علی فوحانی نیز آنرا به انگلیسی ترجمه کرده اند . (فهرست کتابخانه مرکزی دانشگاه ج ۱ ص ۱۵۹ و ۱۶۰)

آغاز : بسمله، حدثنا السيد الاجل نجم الدين بهاء الشرف ابو الحسن محمد بن الحسن بن احمد بن علی بن عمر بن یحیی العلوی الحسینی رحمه الله قال ، اخبرنا الشيخ السعيد ابو عبدالله ...

انجام : و افتح لى ابواب جودك التى لاتغلقها عن احبائك و اصفياك يا ارحم الراحمين .

* (ش ۸۴۰) نسخ سده ۱۱ و ۱۰ ، عناوین شنکرف با دوجدول لاجورد و شنکرف ، میان سطرها با خطوط زرین و مشکى جدول بندى شده است .
(۱۶۶۰۳) ۹۷ گ ۱۵ س ، ۱۰×۵/۵ ، ۱۵/۵×۹/۵ ، کاغذ هندى - جلد تیماج
روغنى با گل و بوته ضربى مقوایى .

ط

الطلاق (مسئله فی -)

تألیف آقا عبدالله بن محمد جعفر بهبهانی .

* ش ۵ مج ۸۱۹ د .

ع

عرض المجالس = الامالی .

عنوان الشرف الوافی فی اللغة والتاریخ والنحو والعروض والقوافی

تألیف قاضی شرف الدین ابو محمد اسماعیل بن ابی بکر بن عبدالله بن عطیه
مشاوری یمنی شافعی معروف به ابن « مقری » (م ۸۶۵) بعربی در علوم و فنون
گوناگون .

مؤلف در این کتاب در میان جداول از اول و وسط و آخر آن علوم غیر فقهی را
استخراج کرده و علاوه بر فقه ، این کتاب شامل نحو و تاریخ و لغت و عروض و
قوافی است و در حیدرآباد و جاهای دیگر بطبع رسیده است .

آغاز : بسمله ، وبه التوفیق والاعانة . الحمد لله ولی الحمد و مستحقة الذی
لا یقوم بحمده احد من خلقه و نشهد ان لا معبود الا الله ولا اله لهم سواه ...

انجام : وخلف علیا و محمداً فاستخلق علی وحده اخالم یثبت فان مات محمد
وعلی جایزاً ارثه لزم النسب و صلی الله علی محمد و آله وسلم غایة التسلیم الموجب
للكرامة فی دار النعیم . تم .

* ش ۲۵۰ ب) نسخ عباس ابن حاج محمد شیرازی الاصل همدانی المسکن در ۱۲۴۸
باجدول لاجورد و شنکرف و مهر علم الهدی و محمد جعفر بن محمد علی [بهبهانی] در
نسخه غلطهای اسلانی فراوان دیده میشود و کاتب در پایان نیز کتاب را بنام
«زیچ مولانا خواجه طوسی» بغلط یاد کرده است.
(۱۶۳۲۶) ۶۳ گ ۲۱ س، ۱۱×۱۷، ۲۰×۲۹، کاغذ فرنگی - جلد تیماج قهوه‌ای
ضربی مقوایی .

عین‌الیقین فی اصول‌الدین یا الانوار والاسرار

تألیف محمد بن مرتضی معروف به «فیض کاشانی» (۱۰۹۱-۱۰۰۷) در اصول
دین در مقدمه و دو مقصد . مؤلف آنرا در ۱۰۳۶ . بپایان رسانیده و با علم‌الیقین او
در تهران بسال ۱۳۰۳ ه. ق. بچاپ رسید.
آغاز: بسمله، سبحان من حارت لطائف الاوهام فی بیداء کبریائه و عظمته و
سبحان من لم يجعل للخلق سبیلاً الی معرفته الا بالعجز عن معرفته...
انجام: و عقله مبهورا و سمعه والهأ و ذکره جابراً . هذا آخر الکلام فی العلم
بالسموات والارض و ما بینهما و به تم و ختم کتاب عین‌الیقین الملقب بالانوار و
الاسرار . و اتفق لتاریخه کمل انوار الحکم و اسرار الکلم و الحمد لله اولاً و آخراً و
ظاهراً و باطناً .

* ش ۳۳۱ ج) نسخ محمد شفیع بن محمد امین ملقب به «نجات» در سده ۱۱، عنوان
و نشان شنکرف، حواشی با نشانه «منه دام ایام افاداته» .
(۱۷۷۰۵۷) ۲۵۴ گ ۲۱ س، ۷/۱۷×۱۷، ۱۷×۲۵، کاغذ اصفهانی - جلد تیماج
آبالوئی ضربی مغزی سفید مقوایی .

ف

الفتاح الجامع بمفاتيح الشرائع

تأليف محمد علي بن محمد باقر بهبهانی .

* ش ۴ مجموعه ۸۲۸ د .

الفقه (كتاب في -)

مؤلف این کتاب شناخته نشد و از متن و هامش آن استفاده میشود که فقه شیعی است و کتابها و فصول آن گزارش میشود:
 الرابع : الودیعة امانة يجب حفظها ولا تضمن .
 الخامس : انما يجوز المسابقة على النصل الشامل للسهم .
 السادس : يجوز التقاط الصبي البالغ العاقل ... الجعالة جائزة على كل عمل مقصود ومحلل ...

كتاب الهبات وما يتبعها وفيه فصول :

الاول : يفتقر الهبة الى الايجاب والقبول والقبض وجواز تصرف الواهب .
 الثاني : يفتقر الوقف الى الايجاب وهو وقف .
 الثالث : الوصية .

الرابع : يعتبر في الاقرار جواز تصرف المقر وكون المقر له ...

كتاب الفصص .

كتاب الشفعة .

كتاب احياء الموت .

كتاب النكاح وفيه فصول :

الاول ينقسم النكاح الى الدائم والمنقطع .

الثانى يحرم غير الكتابية من الكفار فى الثلاث .

الثالث : يشترط فى الرضاع المحرم كون اللبن عن نكاح صحيح .

الرابع : الكفائة فى الاسلام شرط فى النكاح .

الخامس : يشترط فى العقد الايجاب والقبول .

السادس : كلما يصح تملكه عيناً او منفعة يصح ان يكون مهرأ .

السابع : لو تزوجت بصحيح فوجدته مجنوناً فلها الفسخ .

الثامن : القسمة حق على الزوج مطلقاً . . . يجب النفقة فى الدائم

التاسع : يشترط فى المتعة الايجاب .

العاشر : لا يجوز للامة وللعبد العقد من دون اذن المالك .

الحادى عشر : يجب عند الولادة استبداد النساء بالمرأة

الثانى عشر : اولاد الزوج الدائم لاحقون به مع الدخول ومضى ستة اشهر .

كتاب الفراق وما يتبعه وفيه فصول :

الاول : يشترط فى الطلاق تكليف المطلق والاختيار .

الثانى : البائن منه طلاق غير المدخول بها واليايسة والصبية والمختلعة

والمباراة .

الثالث : لاعدة لغير الموت على الصغيرة واليايسة .

الرابع : يشترط فى الخلع شرائط .

الخامس : قول الرجل البالغ العاقل القاصد المختار لامراته الطاهر . . .

اولامته . . . انت على كظهارامى [الظهار] .

السادس : لا يقع الايلاء بغير الله تعالى واسمائه .

السابع : لالعان الا بذف الزوجة المحصنة السليمة .

كتاب العتق وتوابعه وفيه فصول :

الاول : العتق فيه فصل كبير وعبارته انت حر .

الثانى : ام الولدهى الامة الموطوءة بالملك مع العلوق .

الثالث : التذير وهو العتق بعد موت المالك .

الرابع . يستحب الكتابة مع الامانة والاكتساب .

كتاب الايمان و توابعها وفيه فصول :

الاول : لايمين بغير الله تعالى واسمائه المختصة والغالبة .

الثاني : يشترط في النذر صدوره لفظاً على رأى مقيداً بالله تعالى من مكلف .

الثالث : كفارة الظهار وقيل الخطاء عتق رقبة .

كتاب الصيد و توابعه وفيه فصول :

الاول : لا يحل ما يقتله الجوارح عدا الكلب المعلم المعلوم .

الثاني : يقع الذكاة على كل ما كول وفي السباع والحشرات والمنسوخ خلاف .

الثالث : يحرم حيوان البحر الا السمك ذالفلس .

كتاب الموارث وفيه فصول :

الاول : مخرج السهام الستة خمسة .

الثاني : اعلى المراتب الآباء والاولاد ... وثاني المراتب الاجداد ... و

ثالث المراتب الاعمام والاخوان .

الثالث : اول اقسام الولاء العتق .. وثانيه ولاء يضمن الجريرة ... وميراث

ولدا الملائنة .

الرابع : الانثى من له الفرخان .

الخامس : لا يرث الكافر مطلقا ولا المرتد المسلم .

كتاب القضاء والشهادات وفيه فصول :

الاول : يشترط في القاضي البلوغ والعقل والذكورة والايمان والعدالة و

وطهارة المولد والعلم .

الثاني : لا تسمع الدعوى المجهولة .

الثالث : يشترط في القاسم [القاضي] الايمان والعدالة والمعرفة بالحساب .

الرابع : يقضى بالعين المتنازع فيها مع عدم البيينة لمن كان في يده مع اليمين .

الخامس : يشترط فى الشاهد البلوغ والعقل والايمان والعدالة وعدم التهمة وطهارة المولد على رأى .

كتاب الحدود وفيه فصول :

- الاول : يجب بايلاج الانسان ذكره فى فرج امرأته محرمة .
 الثانى : من قال العقلاء البالغين الاحرار على رأى .
 الثالث : من جرد السلاح لاختافة الناس برأ او بحرأ ليلاً او نهارأ .

كتاب الجراح والديات وفيه فصول :

- الاول : يثبت القصاص فى النفس بارهاق المعصومة المكافية عمداً .
 الثانى : يجب بقتل العمدة القصاص لالدية .
 الثالث : يشترط فى مدعى القتل التكليف وقت الدعوى لالجناية والدعوى .
 الرابع : ضابط العمدان يكون القاتل قاصداً فى فعله ونيته .
 الخامس : كل غير مقدر ففيه الحكومة وهى الارش فى العبد .
 السادس : الشجاج ثمان الخارصة وهى التى يقشر الجلد .

آغاز افتاده : المالك باذنه انعتق وللعامل الاجرة وقيل قدر حصة من الربح و ان كان بغير اذنه . . . (پس از هفت برگ) كتاب الهبات وفيه فصول الاول يفتقر فى الهبة الى الايجاب والقبول والقبض وجواز تصرف الواهب ولو وهب ما فى ذمته له صح .
 انجام افتاده : السادس الشجاج ثمان الخارصة وهى الذى يقشر الجلد وفيها بعز؟ والدامية على رأى وهى التى تأخذ فى اللحم . . . (پس از چهار برگ) فعليه درهمان فالمجموع ثمانية تقسم عليها العشرة .

* ش ۸۳۷ د) نسخ سده ۹۰۸ ، آغاز و انجام افتاده ، نسخه از كتاب اجاره است تا اواخر حدود وديات ، حواشى بانسانه «ع ل ، تذكره ، تنقيح ، شرح نافع ، مهذب ، محشى مدظله ، ه ح م ، نافع ، شرح شرايع ، تحرير « نسخه ما مقابله و تصحيح شده است .

(۱۶۵۷۵) ۱۴۶ گ ۱۷ س، ۸×۱۱/۲ ، ۵/۱۲×۱۷/۵ ، کاغذ ترمه سمرقندی -
جلد تیماج قهوه ای مقوایی از یکطرف .

کتاب من لا يحضره الفقيه

تأليف ابو جعفر محمد بن ابی الحسن علی بن حسین بن موسی بن بابویه قمی .
در احادیث اصول و فروع دین ، دارای ۵۹۶۳ حدیث در چهار مجلد و ۶۶۶ باب و
این دفتر از چهار کتاب شیعی است که در ۳۷۲ در ایلاق بپایان رسید .
آغاز نسخه چاپی: بسمله ، اللهم انی احمدک واشکرک و اومن بک واتوکل
الیک و اقر بذنبی الیک . . (پس ازده سطر) لما ساقنی القضاء الی بلاد الغربیه و
حصلنی القدر بها بارض بلخ من قصبة ایلاق . . .

انجام نسخه چاپی : وما کان فیہ عن سعد بن طریف . . عن الحسن بن علوان
عن عمرو بن ثابت عن سعد بن طریف الخفاف .

* (ش ۳۲۱ ج) نسخ شیخ فخرالدین ابن شیخ عبدالعلی کاظمی در ۱۱ محرم ۱۰۵۹
(پایان جزء ثالث) و نسخه از مجلد سوم از باب «الحجر والافلاس» است تا پایان کتاب،
چند برگ از آغاز و یکبرگ از انجام این نسخه افتاده است، عنوان و نشان شنگرف،
حواشی با نشانه « تهذیب، نهاییه ، جامع الاصول ، الکافی، د ، فح » با حواشی لغوی،
نسخه تصحیح و مقابله شده است.

(۱۷۷۵۳) ۱۹۴ گ ۲۱ تا ۲۳ س، ۱۷ و ۱۴×۲۰ و ۱۸/۲۰ ، ۵/۲۰×۵/۲۵ ، کاغذ
اصفهان - بی جلد .

الکشاف عن حقایق غوامض التنزیل

تأليف جارالله ابوالقاسم محمود بن عمر زمخشری (۴۶۷ - ۵۳۸) در تفسیر
قرآن . ساخته در چاشت روز دوشنبه ۲۳ ربیع الآخر ۵۲۸ .

آغاز نسخه چاپی : بسمله قال جارا لله العلامة احسن اكرامه فى دارالمقامة الحمد لله الذى انزل القرآن كاملاً مؤلفاً منظماً دل بلامى الملك على اختصاص الحمد به تعالى.

انجام : حيث وجد التأويل ان يهب لى خاتمة ويحلنى دارالمقامة من فضله بواسع طوله و سايع نوله انه هو الجواد الكريم الرؤف الرحيم قال المصنف فى آخر نسخه و هذه النسخة هى نسخه الاصل الاولى نقلت من السواد و هى ام الكشافا لحرمة المباركة المنتسخ بها المحقوقة بان تستنزل بها بركات السماء و يستمطر بها فى السنة الشهباء فرغت منها يد المصنف تجاه الكعبة فى جناح دارالسلمانية التى على باب اجياد الموسومة بمدرسة العلامة ضحوه يوم الاثنين الثالث والعشرين من ربيع الآخر فى عام ثمان وعشرين و خمسمائة و هو حامد لله على باهر كرمه ومصل على [محمد و] آله واصحابه اجمعين .

* (ش ۲۴۹ ب) نسخ سده ۹۰۸ ، آغاز افتاده و نسخه از سورة مريم تا پايان قرآن است، عنوان و نشان شنگرف ، حواشى با نشانه «شرح، معالم التنزيل ، تفسير كبير، پهلوان ، ابوحيان ، سعدى چلبى ، ابن محمد ، ابن عادل ، كشف ، احكام قرآن ، نيشابورى ، نعمت الله»

(۱۷۷۵۱) ۳۹۵ گ ۲۵ س، ۵/۱۴ × ۲۱ ، ۲۴ × ۳۴ ، كاغذ ترمه سمرقندى - جلد
تيماج سرخ ضربى مقوايى .

م

المجالس = الامالى

المختصر النافع

. تأليف نجم الدين ابوالقاسم جعفر بن ابى يحيى حسن بن سعيد هذلى «محقق حلى»

(۶۰۲ - در بامداد روز پنجشنبه ۳ ربيع الاول ۶۷۶ یا ۶۷۷ از اشكوب بالاخانه اش)

افتاد و هماندم در گذشت) وی از دانشمندان بزرگ شیعی در سده هفتم بود و رهبری شیعه را در عراق بعهدہ داشته است. این کتاب در فقه و عبری است. محقق حای در این کتاب خلاصه آنچه را در کتاب شرایع خود آورده است بیان نموده و در دیباچه بآن نامی ننهاده است ولی در دیباچه معتبر بآن نام «المختصر» الشرایع» داده است. و شماره مسائل آنرا هزار نوشته اند و خود محقق بر آن به نام «المعتبر فی شرح المختصر» شرحی نوشته و بپایان نرساند و نسخه ها از طهارت است تا حج و شروعی دیگر نیز بر آن نوشته اند (فهرست مرکزی دانشگاه ص ۱۹۲ - ۲۰۰۲)

آغاز : بسم الله ، الحمد لله الذی صغرت فی عظمتہ عبادۃ العابدین . . . اما بعد فانی
سورد لک فی هذا المختصر خلاصۃ المذهب المعتبر بالفاظ محبۃ و عبارات محررة . . .
انجام : ان لا یخیب من سئلہ و لا یخسر من اهلہ و صلی الله علی سیدنا محمد و
آلہ الطاہرین و الحمد لله رب العالمین .

* ش ۸۳۶ د) نسخ عبدالعالی بن محمد بن محمد بن عبدالعالی بن نجد در روز دوشنبه ۱۲ یا ۲۲ جمادی الاخری ۸۲۲، چند برگه از آغاز افتاده، حواشی با نشانه «دروس، عل، زع، هح، حل، مذهب، زی مدظله، تنقیح، شرح لمعه، رمح، تحریر» در هامش نشانه سماع و مقابله نسخه با این عبارت «بلغ سماعاً وفقه الله» دیده میشود عنوان و نشان شنکرف، مالک مسعود بن جمال الدین .
(۱۶۵۷۳) ۱۷، ۱۵ گ س، ۱۲/۳ × ۱۸، ۱۸/۵ × ۱۳، کاغذ سمرقندی - جلد تیماج مشکوی فرسوده مقوایی از یکطرف.

مسالك الافهام الى تنقيح شرایع الاسلام

تألیف زین الدین علی بن احمد شامی عاملی معروف به «شهید ثانی» وی این گزارش را بر شرایع محقق حلی نگاشته و جزء نخستین یا عبادات را در روز چهارشنبه سوم رمضان ۹۵۱ و پایان آنرا در نیمه روز دوشنبه هشتم ربیع الثانی ۹۶۴ بانجام

رسانده است. او نخست آنرا مانند حاشیه و در یک جلد و گویا در نه ماه نوشته و سپس افزود تا به هفت مجلد بزرگ رسید. بخش عبادات آن گزیده و کوتاه ولی در عقود و معاملات آن با استدلال پرداخته. او میخواست برای آنچه بکوتاهی پرداخته بود دنباله ای بنویسد و زنده نماند و دختر زاده او در ۹۸۹-۹۹۸ مدارک الاحکام نوشته و کار او را کامل ساخت (فهرست مرکزی دانشگاه ص ۲۰۳).

آغاز: بسمله، وبه نستعين. الحمد لله الذي اوضح مسالك الافهام الى تنقيح شرايع الاسلام و شرح صدور من اختارهم من الانام... فهذه نكت مختصرة وفوائد محررة و ضعتها على كتاب شرايع الاسلام بالتماس جماعة من المحصلين الاعلام...
انجام: والاصح مراعاة الابتداء والخاتمة كما... وان يجعل ما بقى من ايام هذه المهلة على طاعته موقوفاً وعمّا يبعد عن مرضاته مصروفاً انه هو الجواد الكريم والحمد لله حمد الشاكرين والصلوة على سيد المرسلين محمد وآله وصحبه اجمعين (چاپی).

* (ش ۳۳۲ ج) نسخ سده ۱۱، نسخه از کتاب الرهن تا وکالت و از قسم ثانی (نکاح) تا اوائل نشوز و شقاق میباشد، عنوان و نشان شگرف، حواشی با نشانه «منه قدس سره، محمد امین، شریف جرجانی» نسخه را علی بن رضی و ملا محمد کرمانشاهی؛ اولی بر همه شیعیان و دومی بر اولاد وقف کرده اند، در برگ ۶۳ آمده که از آغاز تا ابتدای کتاب وقوف و صدقات بوسیله احمد بن محمد امین طالقانی در آخر شوال ۱۱۲۷ مقابله و تصحیح شده است.

(۱۷۷۵۸) ۱۵۱ گ ۲۴ س، ۱۱×۱۷، ۱۸/۵×۲۴/۵، کاغذ اصفهانی، - جلد تیماج قرمز لایی.

المستورة (مقالة في اتحاد العقل والعقل والمعقول)

تأليف ميرزا ابو جعفر کافی بن محتشم قايینی.

* ش ۳ مجموعه ۸۳۴ د.

مظهر المختار فی حکم النکاح مع الاعصار

تألیف محمد علی بن محمد باقر بهبهانی.

* ش ۳ مجموعه ۸۲۸ د.

مفتاح الفلاح

تألیف بهاء الدین محمد عامی (شیخ بهائی) م ۱۰۳۱ ، نویسنده حقیقه هلالیه
بعربی در دعا و نیایشهای شبانه روزی از بامداد تا بامداد دیگر و در دهه سوم
صفر ۱۰۱۵ آنر ساخته است.

مفتاح الفلاح چندین بار به فارسی ترجمه شده است والذریعه (ج ۴ ص ۱۳۸)
شش ترجمه آنرا یاد میکنند و مفتاح الفلاح بارها بچاپ رسیده است و یک ترجمه آن
در بمبئی طبع رسید و این کتاب دارای شش باب بشرح زیر است:

باب اول : در اعمال و ادعیه میان طلوع فجر تا طلوع آفتاب.

باب دوم : در اعمال میانه طلوع آفتاب تا ظهر.

باب سوم : در اعمال میانه ظهر تا غروب آفتاب.

باب چهارم : در اعمال میانه غروب آفتاب تا هنگام خواب.

باب پنجم : در اعمال میانه خواب تا نیمه شب.

باب ششم : در اعمال میانه شب تا طلوع فجر.

آغاز : بسمله، الحمد لله الذی دلنا علی جادة النجاة وهدانا الی ما یوجب
علو الدرجات ...

انجام : وان لا یؤاخذنا بسوء اعمالنا یوم الدین انه هو ارحم الراحمین و
اکرم الاکرمین قد فرغت بعون الله من تألیفه (همان تاریخ فوق الذکر) وانا الاقل
محمدالمشهر بهاء الدین العاملی . تجاوز الله عن سیئاته والحمد لله اولاً و آخراً و
ظاهراً و باطناً.

* ش ۸۳۱ د) نسخ معرب سده ۱۱، آغاز و انجام افتاده ، عنوان و نشان در
متن و هاشم شنکرف .

(۱۷۷۶۶) ۱۰۲ گ ۱۳ س ، ۱۲×۶ ، ۱۹/۵× ، کاغذ اصفهانی - بی جلد .

مفتاح القرآن فی بیان الوقوف ورسم القرآن

تألیف شیخ محمد قاری ابن شیخ شمس الدین کاظمی .

* ش ۱ مجموعه ۸۲۹ د .

المقاصد العلیة فی شرح الرسالة الالفیة

تألیف زین الدین بن علی بن احمد بن جمال الدین بن تقی الدین بن صالح بن شرف عاملی معروف به « شهید ثانی » (۹۱۱ - ۹۶۶) ، عربی ، مؤلف این گزارش را بر الفیه شهید اول در چاشت روز یکشنبه مقارن اذان مؤذن نوزدهم ربیع الثانی . ۹۵ ساخته است .

الفیه از شهید اول : شمس الدین محمد بن مکی جزینی عاملی (۷۸۶م) است که در یک مقدمه و سه فصل و خاتمه واجبات نماز را در هزار مسأله یاد کرده است . آغاز : بسمله ، الحمد لله الذی شرع لعباده الصلوة وجعلها بعد الايمان افضل طاعة ... و بعد فهذه كلمات قليلة مشتملة على فوائد جليلة علقته على الرسالة الشهيرة ... بالالفية .

انجام : و اجعله سبباً قريباً لنفع الطالبين فانك اكرم الاكرمين واجود الاجودين فرغ من تأليفه مصنفه العبد الفقير الى الله تعالى زين الدين علي بن احمد بن جمال الدين بن تقى الدين بن صالح بن شرف العاملی احسن الله معاملته و شرف خاتمه زوال يوم - الاحد مقارناً لاذن المؤذن تاسع عشر ربيع الاخر سنة خمسين و تسعمائه حامداً مصلياً مستغفراً والحمد لله رب العالمين .

* ش ۸۴۴ د . نسخ گویا از مؤلف در همان تاریخ تألیف (۱۹ ربیع الاول ۹۵۰)

عنوان و نشان شنکرف ، مالک محمد بن علوان خاقانی جزایری با مهرش و مهر محمد

تقی بن جعفر ، نسخه موقوفه بر اولاد حاج محمد کرمانشاهی و سپس بر عموم طلاب و دانشجویان علوم دینی می باشد .

(۱۷۷۷۰) ۱۲۰ گ ۲۲ س ، ۱۰×۱۵ ، ۵/۱۴×۲۰ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج قهوه ای مقوایی .

مقالة فی اتحاد العقل والعقل والعقل = المستورة .

مقالة فی اسرار الایات = اسرار الایات (مقالة فی -)

مقالة فی اسرار العبادات = اسرار العبادات (مقالة فی -)

منع المنع من الجمع بین الفاطمیین

تألیف محمد علی بن محمد باقر بهبهانی .

* ش ۲ مجموعه ۸۲۸ د .

ن

نظم الایجر و میة = الدرة البیة

نهج البلاغة

گرد آورده سید رضی .

* ش ۱ مجموعه ۳۲۷ ج .

نهج الحق و کشف الصدق

تألیف آیه الله ابو منصور حسن بن سدید الدین یوسف بن زین الدین علی بن مطهر

حلی معروف به «علامه» (۶۴۸-۷۲۶) مؤلف ، این کتاب را در رد اهل تسنن در

هشت مسأله :

۱- ادراک ۲- نظر ۳- صفات خدا ۴- نبوت ۵- امامت ۶- معاد ۷- مسئله های اصول فقه و فقه شیعی ساخته است .

آغاز: بسمله ، الحمد لله الذی غرقت فی بحار معرفته افکار العلماء و تحیرت فی ادراک کنه ذاته انظار العقلاء... اما بعد فان الله تعالى حيث حرم فی کتابه...
انجام: و فیما اردناه فی هذا الكتاب کفایة لمن له ادنی تحصیل فکیف من یتستغنی عن کثیر التنبه بالقلیل والله الموفق للصواب والیه المرجع والمآب .

* (ش ۸۴۷ د) نسخ سده ۱۱ و ۱۰، سه برگ پایان نو نویس است ، عنوان و نشان شنکرف ، مالک محمد صادق با تاریخ ۱۱۲۶ و مهرش با مهر محمد تقی بن جعفر، نسخه موقوفه بر اولاد حاج ملا محمد کرمانشاهی است .
(۱۷۷۷۸) ۲۹۸ گ ۱۵ س ، ۷×۱۴/۵×۱۹ ، کاغذ اصفهانی - جلد تیماج قهوه ای ضربی مقوایی .

وفیات الاعیان و انباء ابناء الزمان مما ثبت بالنقل او السماع او اثبته البیان

تألیف قاضی القضاة ابو العباس شمس الدین احمد بن محمد بن ابراهیم بن ابی بکر ابن خلکان شافعی معروف به «ابن خلکان» بعربی در تراجم احوال علماء و مشاهیر و بزرگان .

مؤلف - چنانکه از نام کتاب نیز استفاده می شود - مطالب کتاب را از سه مأخذ گرد آورده است:

- ۱- کتب پیشینیان .
 - ۲- اطلاعات افواهی و شفاهی .
 - ۳- مشاهدات شخصی .
- خصوصیات این کتاب :
- اولاً شرح حال صحابه و تابعین و حتی خلفاء را در آن نیاورده چون کتب

دیگر که متعرض شرح احوال آنها شده بسیار نوشته بودند ولی شرح برخی از آنان را بخاطر نیاز مردم یاد کرده است .

ثانیاً : مؤلف اصرار زیادی داشت که احوال اعیانی را گزارش کند که تاریخ وفات آنها معلوم بود و خود را ملتزم بذکر تاریخ تولد آنها نمیدید .

ثالثاً : در ترتیب و تنظیم اعلام از مؤلف تردید مشاهده میشود باین معنی که در آغاز امر ترتیب حروف تهجی آنها را مرتب ساخت و کسی را که حرف اول اسمش باء بود بر کسی که حرف دوم اسمش حاء است مقدم داشت مثلاً : ابراهیم را بر احمد مقدم داشت . و اشخاصی که سابقه زندگانی آنها متأخر و یا گمنام بودند بر افرادی که سابقه زندگانی آنها متقدم و یا دارای مقامی رفیع بودند مقدم داشته است ولی در اینگونه ترتیب نیز دقت بکار نبوده زیرا در این روش خود ، ترتیب حروف تهجی را فقط در حرف اول و حروف دوم رعایت نمود و حرف سوم و مابعد را نادیده گرفت و ملاحظه اسم پدر نمیکرد یعنی بهیچ وجه آنرا سلاک ترتیب نام افراد قرار نمیداد و بلکه اگر شخص دارای اسم مرکبی از قبیل عبدالله و عبدالرحمن و عبدالوهاب برد فقط ابتداء اسم را در ترتیب رعایت کرد ، فی المثل :

سری بن المغلس را بر سری بن احمد و سعد بن محمد را بر سعد بن علی و عبدالله بن یوسف را بر عبدالله بن عبدالسلام مقدم داشته و هر کسی را که دارای اسم عبدالرحمن بود بر هر کسی که دارای اسم عبدالرحیم است و همه را بر کسی که اسمش عبدالملک بود مقدم داشته است و این روش ابن خلکان در ترتیب اعلام ، استفاده مراجعان باین کتاب را از آن ناهمواره ساخته است .

آغاز نسخه چاپی : يقول الفقير الى رحمة الله تعالى شمس الدين ابوالعباس احمد بن . . . بعد حمد الله الذي تفرد بالبقاء و قهر عباده بالموت والفناء . . .

انجام نسخه چاپی : ولا يكدر علينا ما منحنا من مشرع عطائه النмир الصافي ان شاء الله تعالى بمنه وكرمه .

* ش ۳۲۳ ج) نسخ درویش علی بن شمس الدین در پایان روز یکشنبه چهارم ذی القعدة ۱۰۸۴ (تاریخ پایان جزء اول) نسخه دوره کامل کتاب است ولی از آغاز و انجام افتادگی دارد و از ترجمه احوال ابواسحق ابراهیم بن ولید بن عبدالمک آغاز می شود و پایان آن ترجمه احوال ابو خالد یزید بن ابی المثنی است. و یکی از خصوصیات این نسخه آنست که بانسخه های چاپی - اگر چه در موارد بسیاری مطابقت دارد - ولی عباراتی در آن آمده است که در نسخه های چاپی نیست و بالعکس .

(۱۶۳۲۲) ۵۲۲ گ ۲۷ س ، ۱۸×۱۰/۵ ، ۱۶/۵×۲۵/۵ ، کاغذ اصفهانی - جلد تیماج مشکی لایی .

نسخه های عکسی

(میکرو فیلم)

بخش فارسی و مجموعه ها

الف

امير حمزه ۵ = حمزه نامه

ب

البلغة المترجمة في اللغة (كتاب -)

فرهنگ تازی بیارسی است در شرح و گزارش اساسی امور و اشیاء جاندار و بیجان و حقایق دیگر . در آغاز ، اسماء الله ترجمه شده و مؤلف این کتاب را در بامداد روز یکشنبه دوم ربیع الآخر ۳۸۴ در . ۴ باب ساخته است و فهرست مطالب چهل باب آن چنین میباشد :

- ۱- باب فی اعضاء الانسان .
- ۲- باب فی مراتب خلق الانسان .
- ۳- باب فی القربات والمصاهرات .
- ۴- باب فی ذکر العالم واصناف الخلق .
- ۵- باب فی الاديان والملل .
- ۶- باب فی النساء خاصة .
- ۷- باب فی الجماعات والقطع و فی اشیاء مختلفة .
- ۸- باب فی الصناعات و اهل الحرف على ترتيب حروف الهجاء .
- ۹- باب فی ادوات الصناعات والمحترفين .
- ۱۰- باب فی الاطعمة .
- ۱۱- باب فی الادواء والامراض .

- ۱۲- باب فی الاشربة والمایعات .
- ۱۳- باب فی الثیاب .
- ۱۴- باب فی الاسقاط والامتعة و الوعاء .
- ۵- باب فی الخیل .
- ۱۶- باب فی فرسان الخیل .
- ۱۷- باب فی الاسلحة .
- ۱۸- باب فی البغال والحمیر .
- ۱۹- بات فی البقر .
- ۲۰- باب فی الابل .
- ۲۱- باب فی الغنم .
- ۲۲- باب فی الظباء .
- ۲۳- باب فی البقر الوحشی .
- ۲۴- باب فی الحمر الوحشیة و الاهلیة .
- ۲۵- باب فی السباع .
- ۲۶- باب فی الحشرات و الهوام .
- ۲۷- باب فی الطیر .
- ۲۸- باب فی الاصوات .
- ۲۹- باب فی تفصیل الاولاد .
- ۳۰- باب فی الکنی و هی اربعة اجناس .
- ۳۱- باب فی الارضین و مایتصل بها .
- ۳۲- باب فی المیاه و مایتصل بها من مجاریها و غیرها .
- ۳۳- باب فی تفاصيل ما تنبت الارض والجنان و البساتین والمزارع .
- ۳۴- باب فی الابنیة و متعلقاتها .
- ۳۵- باب فی السماء و مایتصل بهامن النجوم والرياح والسحاب والمطر .

۳۶- باب فی الاوقات و الازمنة بتفصیلها .

۳۷- فی الموازین و المکاییل و الحساب .

۳۸- باب فی ترجمة کلمات شدت عن اماکنها و هی مختلفة المراتب .

۴- باب فیما اتفق لفظه و اختلف معناه و ترجمته .

آغاز : بسمله ، الحمد لله الذی . . . ؟ و علت کلمته و توالی . . . ؟ علی نبیه محمد خیرته من . . . ؟ الاطهرین من آله و عترته . اما بعد فانی . . . ؟ اثبات اسماء الله تعالی : هو الله الذی : اوست خدای آنکه - لاله الاهو : نیست خدا مگر او - الرحمن : بخشاینده - الملك : پادشاه - القدوس : پاک - السلام : بی عیب - المؤمن : ایمن کننده - المهیمن : گواه راست - العزیز : قوی و بی همتا - الجبار : دوراز آفت . . .

انجام : القربی و الزلفی و الزلفة و الوسیلة : نزدیکی - الدأب و الخلق الشاکلة : خوی - الوزر و الثقل و الاصر و الكل : گرانی - الشرط و العلامة و الاثر : نشاط - الاشرط و العلامات و الآثار : جمع - و قوله : ان کنتم مرضی - قال المصنف رحمة الله علیه : فرغت والله الحمد من تحریر کتاب البلغة المترجمة فی اللغة صبیحة يوم الاحد الثاني من شهر ربیع الآخر سنة ثمان و ثلثین و اربع مائة .

* (ش ۱۰ع) نسخه مصطفی عاطف ش ۹۲۵، قسمتی از برگ ۱ ناخوانا است ، مالک مصطفی عاطف و ابو محمد بهرام مفتی ؟ با تاریخ ۱۰۹۷ و مهر عبد الرحیم . میر حسین این نسخه را بر کتابخانه بکرمات ؟ وقف کرده است در برگ ۲ و ۳ ، اشعار فارسی و فهرست کتاب آمده است و در برگ ۱۱۶ و ۱۱۸ ، اشعار فارسی فطرت سمرقندی ، و ناتلی ، و نظیری و شوکت و کاشف و صائب و دیگران دیده می شود . عکس از آقای مجتبی مینوی در اردیبهشت ۱۳۳۵ خ برای دانشگاه تهران .

نسخ محمد بن حسن بن رازی انوه ؟ در ۲۹ جمادی الآخره ۶۵۴ در ۱۱۸ گ ۱۷ س

(۱۷۷۲۶)

تاج التراجم فی تفسیر القرآن للاعاجم

تألیف عمادالدین ابوالمظفر طاهر شهنفور محمد اسفراینی (م ۷۱۴) در تفسیر قرآن. بفارسی، از نام آن پیداست که این تفسیر را برای پارسی زبانان ساخته است و چنانکه از پایان آن استفاده میشود این تفسیر در ۷ مجلد است.

کوثری در پیشگفتار «التبصیر فی الدین» مینویسد: این تفسیر در ایران بچاپ رسیده است گویا آنرا با تاج التراجم یا موائد الرحمن چاپ بمبئی ملک الکتاب شیرازی که منسوب به آقا جمال خوانساری می باشد اشتباه کرده است. نسخه ای از تاج التراجم اسفراینی در کتابخانه سپهسالار (جلد دوم از سورة مریم تا پایان قرآن) بخط نسخ و تفسیر نستعلیق سده نهم موجود است (سپه ج ۳، ص ۲۹۰)

آغاز: بسم الله ، الحمد لله الذی خلق السموات والارض وجعل الظلمات ... (ترجمه فارسی زیر متن) سپاس و ستایش مر خدای را که آن خدای جل جلاله بیافرید ... جمهور صحابه رضوان الله علیهم اجمعین چنین گویند که این سوره را ...؟ جبرئیل علیهم [علیه] السلام بهفتاد هزار فرشته بهم بیاورد و چون نخواندند ...

انجام: و از امیر المؤمنین علی بن ابی طالب علیه السلام روایت است که سر او را پیغمبر صلی الله علیه وسلم گفت یا علی هر که سورة قل اعوذ برب الناس بخواند ایزد سبحانه و تعالی تا دودراز درهء رحمت در گور وی بگشایند و بهر آیتی که بخواند آن مقدار ثواب یابد که هزار دینار به درویشان صدقه داده باشد والله ولی التوفیق . تمام شد مجلد هفتم از تفسیر تاج التراجم بعون الله تعالی و عونه [وقوته] ایزد سبحانه تعالی مبارک گرداند بر صاحبش بحرمت انبیاء و ائمه هدی صلوات الله علیه [علیهم] اجمعین والحمد لله رب العالمین والسلام علی خیر خلقه محمد و آله الطیبین الطاهرین

* ش ۲ و ۱۰/۲۰ ع) نسخه گدك احمد پاشا (انیون قره حصار) ش ۱۳۳، نسخه موقوفه بر جماعت خانه درویشان مولانا بوده است و از سوره انعام تا آیه ۶۰ سوره یونس و از آیه ۳۶ سوره ذاریات تا پایان قرآن، در صفحه عنوان وقف نامه و مهری است نا خوانا، عکس از آقای مجتبی مینوی برای دانشگاه تهران (۱۷۷۳۶) نسخ، در ۸۹ گ گ با سطرهای گوناگون.

تاریخ آل سلجوقی = العراضة فی الحکایة السلجوقیة .

تاریخ آل عثمان = فتحنامه .

تاریخ بخارای فرشیخی (ترجمه و تلخیص -)

اصل کتاب تاریخ بخارا بعربی و از ابوبکر محمد بن جعفر نرشیخی (م ۳۴۸) بوده که بنام امیر ابو محمد نوح بن نصر بن احمد بن اسماعیل سامانی در ۳۳۲ ساخته بود .

ابو نصر احمد بن محمد بن نصر قباوی در جمادی الاول ۲۲۰ ه آنرا به فارسی ترجمه کرد . محمد بن زفر بن عمر در ۷۰ ه همین ترجمه را برای عبدالعزیز بن برهان الدین عبدالعزیز تلخیص کرد که نسخه ما همین است .

اصل کتاب در تاریخ بخارا و مناقب و فضائل و روستاهای آن از مرافق و منافق و ذکر احادیثی که از پیاسر اسلام (ص) وصحابه و تابعین و علماء در باره فضیلت بخارا آمده است میباشد .

آغاز : بسمله، سپاس و ستایش خدای تعالی را که آفریننده جهانست و داننده نهانست و روزی دهنده جانوران است ... چنین گوید: ابو نصر احمد بن محمد بن نصر القباوی که ابوبکر محمد بن جعفر النرشیخی کتابی تألیف کرده است بنام امیر حمید ابو محمد نوح بن نصر بن احمد بن اسماعیل السامانی رحمه الله تعالی در ذکر بخاری و مناقب و فضائل او و آنچه در وی است و در روستاهای وی ...

انجام: پنجاه و پنج سال از عهد سبکتکین سیصد و نه سال از رفتن سلطان محمود

بغداد و سیصد و نه سال از وفات سلطان محمود سیصد و هشت سال از وفات سلطان
سنجر صد و هفتاد و شش سال . تمت .

* (ش ۱۴ ع) نسخه بغدادلی وهبی Bagdad li Wehbi Kiit ش ۱۱۳۰ ، عکس
از آقای مجتبی سینی برای دانشگاه تهران .

(۱۷۷۳۰) نستعلیق سده ۹ ، تاریخ ۱۰۴۸ در پایان نسخه آمده است ، در ۱۱۱
برگ ، ۱۳ س .

تاریخ سلاطین کرمان = سمط العلّی للحضرة الاعلی .

تاریخ سلطان محمد خدا پنده (اولجایتو)

تألیف ابوالقاسم بن عبدالله بن علی بن محمد کاشانی .

* ش ۳ مجموعه ۶ ع .

تاریخ نیشابور (ترجمه و تلخیص)

بفارسی ، مترجم شناخته نشد ، در سال ۳۸۸ ، ابن البیع شیخ ابو عبدالله محمد بن
عبدالله حافظ معروف به «حاکم نیشابوری» م . ه . ۴ در ذکر اساسی صحابه و تابعین
و اولیائی که وارد نیشابور شدند و با آن برخاسته اند و در ذکر محلات و امکنه و
ابنیه و مشایخ آن در ۱۲ مجلد ، تاریخی نگاشته و چون مفصل بوده تلخیص و سپس
بفارسی ترجمه شد که نسخه ما همان است و بهمن کریمی آنرا بچاپ رسانده است .
آغاز: بسمله ، رب یسر و تمم بالخیر . حمد و سپاس و سه ماس ؟ لایق بعدد
انفس و انفس خلایق مر خالق قدیم را که جوهر روحانی و عناصر جسمانی از
مکان عدم در میادین وجود بقدرت بدیع ابداع کرد ... غرض از عرض این تقریب
آنکه در سالف زمان و سابق اوان در قرون ماضیه سنه ثمان و ثمانین و ثلثمائة شیخ
اسلم و اسوة اولیاء کرام سلطان المحدثین برهان المحققین امام حاکم شیخ ابو عبدالله
النشاپوری رضی الله عنه بوصف نیشابور کتابی بلغت قضیح عربی ثبت فرموده اند .

انجام: و اما ابوالقاسم مات بنسابور سنة ثمان و سبعین وثلثمائة ومنهم محمد بن احمد بن حمدون الفزار من كبار مشايخ نيسابور مات بسنة سبعین و ثلثمائة ومنهم محمد بن عبد الخالق الدينوری مات بها وكنيته ابو عبدالله محمد بن محمد الواشی .

* (۲۳ع) نسخه حسین چلبی ، ش ۷۷۸-۱۸ ، مالک نورالدین محمد بن شکرالله با مهرش و مهر دیگری که ناخوانا است، عکس از آقای مجتبی سینوی برای دانشگاه تهران .

(۱۷۷۳۹) نسخ با جدول در ۷۴ برگ ۲۱ س .

تجربة القلم : سنائی ص ع نسخه .

* ش ه مجموعه ۲۹ ع .

تذكرة الاولیاء (بخشی از -) ؟

ش ۲ و ۶ و ۹ مجموعه ۷ ع .

ترجمة احياء علوم الدين غزالی

بفارسی، مترجم بسال ۶۲۰ وقتی در دهلی نزدابی سعید جنبیدی رسید با اشاره او کتاب احياء را بفارسی ترجمه نمود و قبل از ترجمه اصل کتاب چهار فصل به عنوان پیشگفتار در گزارش احوال غزالی و کتاب او آورده است .

آغاز : المجلد الاول فی العبادات . حمدی کی غایات او هام بمبادی آن نرسد و ثنائی کی نهایت افهام از ادانی آن قاصر مانند حضرت الهی را کی بمحض رحمت ، عدم محض را تشریف وجود پوشانید و بتصریف قدرت ... (پس از ۱۷ برگ در ترجمه اصل کتاب) بسمله ستایشی بسیار متوالی حضرت پروردگار متعالی را در مرتبه اول میگویم اگر چه ستایش ستاینده گان در موازاة جلال و محاذاة کبرياء وی در غایت حقارة و نهایت نزارت باشد در دکی با مجلی ...

انجام: که خاطر بشر بر آن مطلع نشود و از خدای و رسول وی داند . پس مهمات

را نتوان گذاشت مگر بینائی که در شرع مهم باشد چون قضاء و نماز استسقاء و خسوف و تحیت مسجد و اما ببینی کی ضعیف باشد مقصود سهی [مهمی] را بدان دفع نباید کرد . این معنی بنزدیک ماموجه تراست .

* (ش ۸ ع) نسخه مصطفی عاطف افندی ش ۱۳۸۶ ، نسخه مجلد اول در عبادات است ، در صفحه عنوان مهر وقفنامه حاج مصطفی عاطف آمده است ، عکس از آقای سجّتی مینوی برای دانشگاه تهران .
(۱۷۷۲۴) نسخ با جدول دره ۴۷ برگ ۱۷ س .

ترجمه تفسیر طبری

بفارسی ، ملک منصور بن نوح بن نصر ، از دانشمندان ماوراءالنهر از قبیل « محمد بن فضل امام واحمد بن حامد فقیه ، و خلیل بن احمد سجستانی ، و ابو جعفر محمد بن علی و حسن بن عالی بن مندوب فقیه و ابوالجهم خالد بن هانی فقیه » و علماء سمرقند برای ترجمه تفسیر محمد بن جریر طبری (م ۳۴۵ دیباچه نسخه) بزبان فارسی دری فتوی گرفت و آنان نوشته دادند مبنی بر اینکه ترجمه این تفسیر بفارسی ، روا است و ملک منصور یاد شده برای ترجمه آن ، آنانکه دانایتر بودند انتخاب کردند و آنرا در بیست مصحف نگارش دادند و اصل آن که از بغداد آورده بودند در چهل مصحف بود (دیباچه)

آغاز: بسمله، والحمد لله الذی حمد فی الکتاب نفسه و افتتح بالحمد کتابه و جعل... صفة الکتاب :

قال ابو جعفر محمد بن جریر الطبری رحمه الله علیه : قال : علم هذا التفسیر کبیر . ثلاثة اصناف من الناس فاعرفوهم... (پس از سه برگ) ترجمه الکتاب :
و این تفسیر بزرگ است از روایت محمد بن جریر الطبری رحمه الله علیه ترجمه کرده بزبان دری... و این کتاب را بیاوردند از بغداد چهل مصحف بود بزبان تازی و اسنادها دراز بود ...

انجام: و آن ماهی زنده شد ویدریا اندرشد...؟ شد و ماهی برفت... پس برخواستند خواب آلود برفتند و حدیث آن...؟ را فراموش کردند از ماندگی و از خواب. چنانکه گفت خدای عزوجل: فلما بلغا.

* (ش ۲۵ ع) نسخه مسجد جامع اورخان Orhan ش ۹۶۷، شماره ۱۸۹ نیز در صفحه عنوان دیده میشود، مجلد اول از دو مجلد است، در این نسخه متن نیامده و موقوفه کبیر سنن بک احمد عزیزی با تاریخ ۱۱۲۵ بوده و بهر محمد توفیق (گویامفتش اوقاف) با همان شماره ۱۸۹ در صفحه عنوان دیده می‌شود، عکس از آقای مجتبی مینوی برای دانشگاه تهران.

(۱۷۷۴/۱) نسخ، در ۲۳۰ برگ ۱۹ س

* (ع ۱۶) نسخه بورسه گنل G enel ش ۱۶۱۲، ترجمه فارسی قرآن زیر متن آمده و قصص قرآن و مطالب لطیف دیگر بطور مفصل در آن یاد شده و ظاهراً جلد پنجم و از سوره مؤمنین تا آخر سوره نبأ است، مالک عمر بن محمد بن سالار بن حمد الله اربوی، و نسخه موقوفه مولوی خانه بورسه است، عکس از آقای مجتبی مینوی برای دانشگاه تهران.

نسخ حسکویه بن محمد بن حسکویه، نویسنده ش ۲۵ (مجلد اول همین کتاب) در ۲۳۴ گ ۱۵ س (۱۷۷۴۱)

آغاز این نسخه: ولقد صدق ابلیس ظنه فاتبعوه الا فریقاً من المؤمنین: وهرآینه راست گردانید برایشان ابلیس گمان خویش را، بدم‌وی رفتند گروهی از گرویدگان...

انجام: نساوع لهم فی الخیرات بل لایشعرون: همی شتابانیم ایشان را اندر نیکی‌ها بلکه همی آگاهی ندارند.

ترجیع بند در ستایش شهر سلطانیه در مدح اولجایتو و ابوسعید

* ش ۴؛ مجموعه ۶ ع

تفسیر قرآن

تألیف نجم الدین ابی حفص عمر بن محمد بن احمد بن اسماعیل بن محمد بن

لقمان نسفی سمرقندی (مسمرقند ۵۷۳) (كشف الظنون ۱/ ۵۱۹) بفارسی ، وی نویسنده «التبسیر فی التفسیر» است .

آغاز : بسم الله الرحمن الرحيم : آغاز کردم بنام خدای روزی دهنده آمرزنده . الحمد لله رب العالمين : سپاس سرخدای را که آفریدگار و پروردگار و سازنده کارهای جهانیان است . الرحمن : روزی دهنده جانوران است . الرحيم : بخشاینده بر همه عاصیانست . مالک يوم الدين : پادشاه روز قیامتست ...

انجام : من شر الوساوس : از شر وسوسه کننده بعصیان . الخناس : از شر سر در کشنده و گریزنده بوقت ذکر یزدان . الذی یوسوس فی صدور الناس : آنکه وسوسه کند در سینه‌ها آدمیان . من الجنة والناس : و این وسوسه کننده بود از پریان و بود از آدمیان .

* ش ۵ع (ج ۶) نسخه عاطف افندی (مصطفی) ش ۳۲۴، در صفحه عنوان و بسیاری از برگها مهری با این عبارات دیده میشود «وقف در جامع حضرت شیخ وفا محمد افندی سر خلیفه مقابله سواری؟» عکس از آقای سجّتی مبنوی برای دانشگاه تهران . (۱۷۷۲۱) نسخ یار علی تبریزی در چهارم ربیع الآخر ۸۹۰ در مدرسه اخلاصیه هرات در ۶۰۴ برگ با برگهای اضافی صفحه عنوان ۱۹ س .

تنگسوتنامه

تألیف رشید الدین فضل الله همدانی ، بفارسی در پزشکی و تشریح اعضاء (در بخش تشریح نسخه ، تصویرهای اعضاء داخلی بدن انسان رسم شده است) و فهرست مطالب آن در چهار کتاب بشرح زیر است :

کتاب اول : در قواعد چند از علم طب و کیفیت نبض گرفتن و تشریح اعضاء بزعم اهل ختای و این کتاب را ایشان بنظم آورده اند و آن ابیات منظوم راهریکی از فضلاء ایشان شرحی ساخته (در ۱۲ باب)

کتاب دوم : در تشریح عروق دوازده گانه و سیر خون در بدن و آغاز و

انجام آن و چگونگی داغ کردن و میل زدن در امراض .
کتاب سوم در دوفن :

فن اول : یک مقدمه است در اصول تراکیب و سخنان سلاطین ماتقدم و
جواب وزرای ایشان و آنکه مدون کتب ادویه که بوده است در قدیم الزمان و سبب
تجدید آن چه بوده و کدام پادشاه فرمود .

فن ثانی: در ادویه مفرده و این فن دو مجلد است .
مجلد اول : ترجمه کتاب ایشان است و من وضع گفت ایشان در قوی و
افعال و امزجه و خواص ادویه و کیفیت حاصل کردن از معادن و نبات و انسان و
حیوان .

مجلد دوم: که ما اضافت کردیم مشتمل است بر ادویه که پیش حکماء
یونان و حکمای ختا مستعمل است و موجود و بیان خواص و افعال آن بتفصیل و آن
جزو مجدول است و منقسم بالواح و هر لوح منقسم بدو قسم - در یک قسم اسم و
خاصیت و مزاج و منفعت و دیگر صفات که پیش اهل ختای مستعمل است و مجرب
نوشته می شود . و در قسم دیگر از آن لوح دیگر که در پهلوی آن بود آنچه پیش
حکماء یونان مستعمل است بالمتأمل را رود معلوم شود که هر دوائی را پیش هریکی
چه نام و چه فعل است و چگونه استعمال کنند .

کتاب چهارم : ... ؟ ختای و چگونگی سیاسات و ترتیب امراض ایشان و
این کتاب در دوفن بود :

فن اول : در ترتیب امراض و منزلت هر یکی از طرف دست راست و از طرف
دست چپ .

فن دوم: در اسوری که بنزع مانند و کیفیت سیاسات . و این فن دوم را تای
خولون نام نهاده اند یعنی کتابی که بعد از عمارت و تندرستی محتاج الیه بود و
در نوامیس و سیاسات و تدبیر ملک با عالم ابدان مانند .

آغاز: بسمله. حمد بی نهایت مرحضرت واجب الوجود راجل جلاله که بایلا...؟
شافی امراض است و شکر بی غایت فائز الجود را...؟ اعداد صحت کافی
اغراض است.

انجام: فصل تتمه کتاب یونک بال سک کبو... یعنی که از این بیماری
پانزده گانه که بر شمیریم یکی منجیح آید بعد از حمد بسیاحی؟ دانک نیز همین گفته
است در باب بیماری. اینجا باب دوازدهم از کتاب وانک شوخو اتمام شد و به
تمام این کتاب نیز تمام شد. بعون الله وحسن توفیقه.

* ش ۲۶ ع نسخه ایا صوفیا ش ۳۵۹۶، نسخه موقوفه سلطان محمود خان بوده،
عکس از آقای مجتبی مینوی برای دانشگاه تهران، نسخ محمد بن احمد بن محمود
معروف به قوام کرمانی در بیستم شعبان ۷۱۲ در تبریز. با جدول در ۲۶۸ برگ
(۱۷۷۴۲)

ح

حدیقه الحقیقه و شریعة الطریقه یا فخری نامه

تألیف حکیم ابوالمجد مجدود بن آدم سنائی غزنوی (۶۴۰ - شعبان ۵۲۰)
این کتاب از معروفترین مثنویهای عرفانی او است و آنرا در آذر ۵۲۰ آغاز و دردی
۵۲۰ پایان رسانده است و آنرا در ده باب در مطالب عرفانی و دینی قرار داده.
سنائی در این کتاب تلویحاً تشیع خود را ابراز کرده و در نتیجه، رقبای وی مندرجات
آنرا بهانه تکفیرش قرار دادند. چون پادشاه عصر با وی مخالفت نداشته راضی شد
که از شیخ برهان الدین غزنوی معروف به «بریان» که در آن عصر در بغداد شیخ الاسلام
و مرجع تقلید کل بود در این امر استفتاء گردد. سنائی با بریان دوستی داشته عریضه ای
منظوم که در آخر گذارده شد با و نوشته و صریحاً آنرا اظهار نموده است:
بنده را مدح مصطفی است غزی جان من باد جاننش را بفدی

آل اورا بجان خریدارم وز بدی خواه آل بیزارم
 تو که بر دین شرع و برهانی بسر تو که جمله برخوانی
 گر بدست این عقیده و مذهب هم بر آن بد بداریم یارب
 من زبهر خود این گزیدستم کاندین راه نجات دیدستم

سنائی در هنگام بیماری که بمرگ او منتهی شد دیباچه‌ای بر حدیقه انشاء کرد و ابو الفتح فضل‌الله بن طاهر حسینی آنرا املاء نمود و خلاصه فهرست حدیقه چنین است:

باب اول در تحمید ۲ - در ثناء و نعت رسول (ص) ۳ - در عقل
 ۴ - در علم ۵ - در عشق ۶ - در غفلت و فراموشی ۷ - در حال دوست و دشمن
 ۸ - در افلاک ۹ - در مدح پادشاه عصر: بهرام شاه . باب دهم در معرفی این کتاب
 باب اول حدیقه با ترجمه انگلیسی آن بقلم : Magor. G. Stephopron در
 کلمکته بچاپ رسید و خود سنائی دو انتخاب از این کتاب کرده است (فهرست سپه
 ج ۳ ص ۱۷۷ - ۱۷۹)

آغاز:

ای درون پرور برون آرای وی خرد بخش بی خردبخشای

انجام:

صدهزاران ثنا چو آب زلال زرهی باد بر محمد و آل

* ش ۱ مجموعه ۲۹ ع.

* ش ۳۰ ع) نسخه دانشگاه کمبریج ش ۱۰ (۳۲۰۹) نسخه اصل جزء کتابخانه
 معارف خانه جمال‌الدین محمد محمود حسینی عربشاهی با تاریخ ۱۰۲۲ بوده و مهر
 اشرف‌الدین علی و میر عبدالباقی در آن دیده میشود و تاریخ ملکیت کسی (۱۳۱۹)
 در صفحه عنوان آمده است .

نسخ بهاء‌الدین عبدالرحمن ابن شیخ مبارک ابن شیخ زین‌الدین صدیقی ساکن برونه
 در روز یکشنبه سوم صفر ۱۰۱۲ در دارالخلافت آگره در عهد جلال‌الدین محمد اکبر

پادشاه با جدول در متن و هاشش بخط نسخ چلیپا. منقول از روی نسخه بخط عبدالرحیم بن محمد بن ابی الفتح معروف به خطاط در رمضان ۶۱۷، جمال الدین محمد اصل نسخه ما را با نسخه خطاط مقابله و تصحیح کرده است و مهر همان جمال الدین محمد با یادداشتی در باره نسخه مورخ ۱۰۲۲ در هاشش برگ پایان آمده است، در ۱۳۷ گ (۱۷۷۴۶)

حمزه نامه یا قصه امیر حمزه

بفارسی، مشتمل بر ۶۹ داستان مصور با دو داستان الحاقی، مؤلف پس از دیباچه فهرست داستانهای کتاب را آورده است.

آغاز: قصه امیرالمؤمنین حمزه رضی الله عنه. بسمله. سپاس و شکر فراوان بعدد ستارگان و قطرات باران و برگ درختان و ریگ بیابان... (پس از دو صفحه) این قصه ای معروف و مشهور عرب و عجم و کل بلاد اسلام بروایات مختلف. اما این قصه بروایت صحیح از امیرالمؤمنین عباس رضی الله عنه ابوطالب و عباس... **انجام:** و علی و اصحاب کرام رضوان الله علیهم اجمعین و آنجناب وقت نماز جمعه مسلمانان...؟ روزی کند و ایمان عطا کند بر همه مسلمانان را و مسلمة ازیرانی؟... و ایمان همه مسلمانان را جزاع [جزاء] نهدم بحرمت... الطاهرین الطائبین؟ اجمعین یا ارحم الراحمین وسلم تسلیماً کثیراً کثیراً.

صفت باری تعالی در ختم این کتاب. خداوند جهاندار است اکبر. که از مشیت گلی آورد...؟ تمام شد این قصه امیرالمؤمنین حمزه بن عبدالمطلب هاشم بن عبدالمنفی؟ بماند سالها این نقش بر خاک...؟ (بیشتر عبارات ناخوانا و باین صورت است) ولی نزد نقش... مرابنیکوئی کند یاد... ندانم تا که خواند ولی این هم حالست ای برادر... روزی هرآینه این رمز فرا کند... باین نگاهدار تو ایمان بر آن کسی بندزان حضرت رحمانی.

(* ش ۲ع) نسخه توپینگن، نسخه خطی شرقی ربیعی ش ۱۸۱.

نسخه با جدول و دارای ۱۸۷ تصویر زیاده ۳۷ برگ ۱۷ س (۱۷۷۱۸)

خ

خواب گزاری ؟

* ش ه مجموعه ۷ ع .

ذ

ذیل میر العباد الی المعاد سنائی

تألیف حکیم اوحدالدین طیب رازی .

* ش ه مجموعه ۱ ع .

ر

روحی التحقیق (بندی از -)

تألیف مبارکشاه عوری .

* ش ۶ مجموعه ۱ ع .

روضات الجنان و جنات الجنان

تألیف درویش حسین حافظ قزوینی یا تبریزی کربلائی بابا فرجی ، بفارسی در احوال و آثار و مدفن اولیاء و علمائی که در تبریز و حوالی آن از دنیا رفته‌اند . مؤلف در پنجاه سالگی بساختن این کتاب آغاز کرده است . در مقدمه و هشت روضه و خاتمه و منظور از عبارت «سیادت پناه» امیر صفی‌الدین مجتبی‌حسینی و از کلمه «مخدوم» پدر او : امیر بدرالدین سید احمد حسینی لاله‌ای است و فهرست مطالب کتاب بشرح زیر است :

مقدمه : در طریق و قاعده زیارت قبور مؤمنین و مؤمنات .

روضه اول : در ذکر مقابر و مشاهد اصحاب سید المرسلین (ص) و تابعین .

روضه دوم : در ذکر مقابر و اکابر سرخاب .

روضه سوم : در ذکر مقابر کبرای چرنداب .

روضه چهارم : در ذکر مقابر عرفاء کجیل .

روضه پنجم : در ذکر قبوری که در اندرون شهر واقع است از ولیانکوی

تا شنب غازان .

روضه ششم : در ذکر مقابر اکابری که در نواحی و حدود تبریز واقع است

روضه هفتم : در ذکر احوال مخدوم و مراد مؤلف امیر بدرالدین احمد

حسینی لاله ای .

روضه هشتم : در ذکر سلسله عبدالهیة علویة علاء دولیة کبرویه که

مخدوم و مراد مؤلف : امیر بدرالدین حسینی منسوب باین سلسله است .

خاتمه : در بیان معنی نبی و رسول و نبوت و ولی و مرشد و ولایت و آنچه

بدانها متعلق است بدلیل کتاب الهی و حدیث رسول خدا .

آغاز : بسملة الحمد لله الذی اظهر بمحض ظهوره جمیع الموجودات و سایر الاشیاء

والاعیان ... اما بعد چون توفیق الهی ازلی نصیب گشت و سعادت لهم یزلی مساعدت

نمود که از ایام صبا الی یومنا هذا که سن بسرحد خمسين رسید . ملازمت عتبه علیه

... امیر صفی الملة والدين والشریعة والطریقة و الحقیقة والدين مجتبی الحسنی

الحسینی الموسوی اللاله ای ادام الله ... اتفاق افتاده .

انجام : واین شهر بیمن همت و میمنت ایشان معمور و پاینده ماند امید که

قیام قیامت باقی ماند، گویند که حضرت باله مرید حضرت اخی فرج زنجانی وی مرید

شیخ ابوالعباس نهاوندی است و تاریخ فوت باله خلیل معلوم نیست، والله اعلم .

* (ش ۱۳ ع) نسخه اسعد افندی ش ۲۲۷۳، در صفحه عنوان مهرهای وقفنامه

کتاب که نا خوانا است دیده میشود ، عکس از آقای مجتبی مینوی در اردیبهشت ماه
۱۳۳۵ خ برای کتابخانه دانشگاه تهران . نستعلیق خوش با جدول در ۳۱۵ برگ
۱۹ س (۱۷۷۲۹)

ش

سمط العلی للحضرة الاعلی یا تاریخ سلاطین کرمان

تألیف خواجه ناصرالدین منشی

* ش ۲ مجموعه ۶ ع .

سیر العباد الی المعاد

تألیف سنائی .

* ش ۴ مجموعه ۱ ع .

* ش ۳ مجموعه ۲۹ ع .

ش

شرح التعرف لمذهب التصوف

تألیف ابراهیم بن اسماعیل بن محمد بن عبدالله مستعلی بخاری (م ۴۳۳)
دوستان و یاران شارح از او درخواست کردند که کتابی بیارسی مشتمل بر دیانات و
معاملات و حقایق و مشاهدات و رموز و اشارات بسازد و او کتاب التعرف لمذهب
التصوف را برای تأمین خواسته های آنها از تازی بیارسی گزارش کرد . در این کتاب
شارح ، اعتقادات و توحید و دیانات و احوال و مقامات و حقایق و مشاهدات و رموز

واشارات و سخن مشایخ و حکایات را بر طریق سنت و جماعت یاد کرده است و این شرح در لنکھو بسال ۱۹۱۲ بطبع رسید.

کتاب «التعرف لمذهب التصوف» از شیخ ابوبکر ابواسحق محمد بن ابراهیم بن یعقوب بخاری کلادی (م. ۳۸۰) در ۱ باب است و کتابی گزیده و مشهور می باشد و مشایخ تصوف در باره آن گفته اند «لولا التعرف لما عرف التصوف».

شرح بسیاری بر این کتاب نوشته اند که از جمله آنها است:

۱- شرح خود مصنف (کلادی) بنام «حسن التصرف» او در متن و شرح، طریقه تصوف و سیرت صوفی را بیان کرده و از روی گفتار مشایخ تصوف درباره توحید و صفات، پرده را برداشته است.

۲- شرح شیخ الاسلام عبدالله بن محمد انصاری هروی (م. ۴۸۱)

۳- شرح علاءالدین علی بن اسمعیل تبریزی قونوی اصولی شافعی (م. ۷۲۱)

۴- شرح فارسی همین ابراهیم مستعلی بفارسی در چهار جلد که نسخه ماهمان است (کشف الظنون ج ۱ ستون ۴۱۹ - ۴۲۰)

آغاز نسخه چاپی: بسمله، الحمد لله القاهر العلی، القادر القوی، الملک الغنی ... چنین گوید: خواجه امام اجل زاهد و فقیه عالم ابو ابراهیم بن اسماعیل بن محمد بن عبدالله المستعلی البخاری رضی الله عنه که اصحاب من از من خواستند تا کتابی جمع کنم بپارسی مشتمل بر دیانات و معاملات و حقایق و مشاهدات ... اجابت کردم بحسبیت و بنا کردم بکتابی که شیخ ما ابو بکر بن ابی اسحق محمد بن ابراهیم بن یعقوب البخاری کلادی ... نام او کتاب التعرف لمذهب التصوف. و آن کتاب را شرح کردم تا بسخن پیروان و متقدمان تبرک کرده باشم ... چنین می گوید: شیخ امام ابوبکر رضی الله عنه: الحمد لله المحتجب بکریائه من درک العیون: سپاس آن خدایا که محتجب است به بزرگواری خویش از دریافتن چشمها. محتجب و محجوب هر دو آن باشند که او را نبینند و خدای را جل و تقدس محتجب شاید گفتن اما محجوب نشاید گفتن از بهر آنکه.

آغاز : نسخه ما : بسمله ، رب اختم بالخیر . الحمد لله المحتجب بکبريائه
عن درك العيون : سپاس مرآن خدای را که محتجب است بیزرگواری خود از دریافتن
چشمها . محجوب و محتجب هردو کسی باشد که او را نه بینند و آنکس را خدای را
تعالی محتجب شاید گفتن و محجوب نشاید .

انجام نسخه چاپی : گروهی از این طایفه سماع را برین وجه روا داشتند که
بی اختیار باشد . فاما چون اختیار پدید آمد آن سماع را معلول داشتند سخن سماع
بر اختصار یاد کردیم و فیما ذکرنا کفایة لمن تدبر و تأمل و تفکر ، والحمد لله علی
ما وفق و يستغفره من ذله و تقصيره وقع ولا حول ولا قوة الا بالله العلی العظیم و صلی الله
علی محمد وآله و اصحابه و عترته الطاهرين .

انجام : نسخه ناتمام ما : و آن آنست با هر چیرک . . . و بی نهایت باشد
ستاینده اندر ستایش وی مقصر باشد و از این معنی گفت پیغامبر ما صلی الله علیه و
سلم لا احصى ثناءً علیک .

* (ش ۱۹ ع) نسخه یوسف آغا ش ۵۴۶۷ (۷۸۵) و شماره 5604 - 21 در صفحه
عنوان آمده است . نسخه موقوفه امیر کبیر احمدین . . ؟ بن سلیمان معروف بخواجه حمد
بوده . عکس از آقای مجتبی مینوی برای دانشگاه تهران .
نسخه بخط ریز و درشت و ناتمام است و با نسخه چاپی لکهنو تفاوتهایی دارد . در ۲۱۴
برگ ۱۹ تا ۳۰ س (۱۷۷۳۲)

شرح سیر العباد الی المعاد

بفارسی با عنوان «قوله» گویا این شرح گزیده‌ای از شرح دیگری (بشماره ۴۳۲)
باشد چون عبارات آندو بهم نزدیک است و در این شرح زوائدی وجود دارد که در
آن نیست .

آغاز : نیست رحمت کن بر آنکه او را هیچ عجب نیست . هو العزیز وجود
مطلق را ، اطلاق بآن معنیست که اطلاق نیز قید او نیست . . . (پس از یک برگ):

بدانکه نفس عاقله ما را که کمال جسم ماست دو قوتست که از آن بدان روی و از نظر تعبیر کنند. پس آن نظر که بعالم سفلیست قوت عامله گویند یعنی قوت کارکننده (پس از چهار برگ) و حکیم سنائی این معانی را از اول تا بآخر بنظم آورده است.

دریستی چند که آنرا کنوز و رموز گویند و سیرالعباد الی المعاد نیز خوانند و ابتداء آن خطاب با باد است که برید عبارت ازوست:

قوله :

مرحبا ای برید سلطان وش ای ترا تخت آب و تاج آتش
باد چون سخن گوینده را بسمع شنونده میرساند ویرابرید خوانند و از جهت سرعتش در سیر، پیک ...

انجام :

گفتم آن نور کیست گفت آن نور بوالمفاخر محمد منصور
یعنی محمد بن منصور سرخسی رحمة الله علیه.

قوله :

آنکه آن خواند شاعرش خوانم بخدای ار چنین کسی گفتست
تمت الكتاب والحمد لله وحده.

* ش ۳۱ . نسخه نافذپاشا. ش ۸۰۳.

نستعلیق خوش با جدول در ۹۵ برگ ۱۱ س (۱۷۷۴۷)

شرح سیرالعباد الی المعاد ؟ بفارسی از مؤلف دیگر .

آغاز : بسمله . بدانکه این نفس عاقله ما را که جسم ماست او را دو قوتست که بعضی از حکماء از آن روی عبارت کنند و بعضی از آن دو نظر و اشارت چنان که از آن دو نظر یک نظر ما عالم صورت ماست که آنرا عالم سفلی گویند ... (پس از

۱۶ برگ) و همه در زیر تخت قدرت او جل جلاله و تقدس اسمائه و الحمد لله رب العالمین .

سیرالعباد الی العباد از گفتار خواجه حکیم سنائی رحمه الله علیه و نورقبره و قدس روحه آغاز کتاب: معنی نفس نامیه نفس زیادت شونده باشد و مراتب او از حال بحالی گردیدن و از درجه بدرجه رسیدن .

دانک در ساحت سرای کهن چون تهی شد زمن همیشه کن ؟
بدانکه آنجا ساحت سرای کهن فراخی عالم علوی میخوانند یعنی که سرای آخرت آنک او را عالم ملکوت گویند ...

انجام:

هر که این خواند شاعرش خوانم و آنک دانست ساحرش دانم
یعنی هرک این شعر خوب را درست و روان بخواند او را شاعری بکمال خوانم و آنکه حقایق و معنی و جمله و رموز او را دریافت او را جاذوی سخت فاضل دانم .

* ش ۳۲ ع . نسخه نافذپاشا ، ش ۱۰ ، در برگ ۳ صفت معجونی بفارسی و در پایان

یک رباعی بفارسی آمده است، مالک محمد ... ؟ با مهرش و شیخ سید ابوبکر .

نسخ در اواخر ۶۷۴ در ۱۷۳ برگ ۹ س (۱۷۷۴۸)

شرح القصیده التائییه لابن فارض

فارسی، در این گزارش ابتداء واژه‌های عربی ابیات بفارسی و سپس بعربی ترجمه و شرح شده است و شارح شناخته نشد و برخی از گزارشهایی که بر دیوان ابن فارض نگاشته اند :

۱- شرح دیوان ابن فارض از بدرالدین بورینی ابوالضیاء حسن بن محمد دمشقی

صغوری (۹۶۳ - ۱۰۲۴)

۲- شرح دیوان ابن فارض از عبدالغنی نابلسی . این دوشرح را کنت رشید

دحداح در یک کتاب دوجلدی گرد آورده و بسال ۱۸۵۱ در شهرمارسیل چاپ کرده

و نام خود را بر پشت جلد ، رشید بن غالب مجتبی نوشته و سپس از روی این نسخه در مطبعه خیریه مصر بسال ۱۳۱۰ هـ. ق. چاپ شده .

۳- گزارشی بنام «سائق الاطلاع» از جلال الدین سیوطی (م ۹۱۱) بورینی در شرح خود از آن نقل کرده است .

شروح تائیه ابن فارض : دو چکامه از ابن فارض بقائیه تاء است یکی بنام «تائیه صغری» که در دیوان او است و دیگری «تائیه کبری» که آنرا «لوايح الجنان وروائع الجنات» و نیز «نظم السلوك» نامیده اند . ابن فارض در این چکامه هنرهای لفظی بکار برده است . چلبی بهر یک از اشخاص زیر شرحی را بر این چکامه نسبت داده است :

- ۱- محمد بن احمد فرغانی (م . ۷۰۰)
- ۲- تلمسانی: عقیف الدین سلیمان بن علی (م ۷۹۰)
- ۳- کمال الدین عبدالرزاق کاشی (م ۷۳۰)
- ۴- عزالدین محمود بن علی نطنزی کاشانی (م ۷۳۰) بنام «کشف الوجوه الغر- لمعانی نظم الدر»

- ۵- قاضی سراج هندی (م ۷۷۳)
- ۶- شرف الدین داود بن محمود قیصری .
- ۷- شیخ علاء الدین عطیه (علوان هیتی) (م ۹۲۲)
- ۸- شیخ زین العابدین بن عبدالرؤف مناوی (م ۱۰۲۲)
- ۹- صدرالدین علی اصفهانی (م ۸۳۲)
- ۱۰- شیخ اسمعیل آنقروی مولوی (م ۱۰۴۲) بترکی .
- ۱۱- ملا معروف قاضی مصر ، بترکی .
- ۱۲- شیخ رکن الدین شیرازی .
- ۱۳- شرح بر تائیه صغری از بورینی صاحب شرح دیوان .

۱۴- شرح جامی بفارسی (فهرست سرکزی دانشگاه تهران ج ۲ ص ۹۴-۹۵)

آغاز افتاده : یا از برای خشیت جلال و هیبت آن حضرت بمن فرو نیامد که
مانع من گشتی از آن مناسطت . . .

و قلت و حالی بالصباية شاهد و وجدی بها ماحی والفقد مشبئی
هبی قبل یفنی الحب منی بقیة ازال بها لی نظرة المتلفت

الصباية: رقة الشوق وحرارته و شدته . والوجد: ما یصادف القلب من الاحوال المغیبة
عن الشهود . والحال هیهنا بمعنی الوصف والوافیه للحال . . .

انجام ناتمام: فابدت ولم ینطق لسانی بسمعه هواجس . . . چه در حالیکه
زبان مرا قوت و مکنت نطق . . . ضعف و نزاری خواطر و هواجس نفس من . . .
می کردند بر سمع این مراقب رازچیزی را . . . از حضرت معشوق که نفس من
آن را ازین .

* ش ۲۸ ع، نسخه ابا ایوب ش ۱۷۷ (۴۵) آغاز و انجام ندارد . عکس از آقای
مجتبی مینوی برای دانشگاه تهران .

نسخ . عناوین و اشعار بانسخ درشت تر ، در ۳۹۷ گ ۱۹ س (۱۷۷۴۴)

ع

العراضه فی الحکمه السلجوقیة یا تاریخ آل سلجوق

تألیف شمس الدین محمد حسینی یزدی .

* ش ۱ مجموعه ۶ ع .

قتل نامه

تألیف سنائی غزنوی .

* ش ۲ مجموعه ۲۹ ع .

ف

فتحنامه یا تاریخ آل عثمان

تألیف علی بن ملوک منشی، بفارسی. برای سلطان محمد بهادر بن مراد خان. در اوائل کتاب پس از چند برگ این عنوان آمده است «کتب فی انهزام حسن بک عن الحضرة الاعلی خلدالله ملکه و سلطانه».

آغاز: بسمله. ان اول ماوجب علی الانسان و افضل ما نطق به اللسان و اجمل ما کتب بالبنان الحمد لله المتفرد بر بوبیتة و عظمتة المتوحد بجبروته... اما بعد چنین گوید مؤلف این رساله... علی بن ملوک المنشی غفرالله له... که چون آثار موهبت و شفقت و انوار عاطفت و مرحمت از حضرت پادشاهی در حق بنده متکثر شود...

انجام:

دولت عنان ملک بدست تو داده است
اقبال بر براق مرادت سوار کرد
چشم فلک ندید و نبیند بعمر خویش
زین لطفها که در حق تو کرد گار کرد

نظم:

خسروا عمر مملکت فزون باد چهره دولت تو گلگون باد
هر دلی کز محبت توتهی است از جفاء زمانه پر خون باد
مرکز آفتاب دولت تو از مدار زوال بیرون باد

آمین یا رب العالمین

* ش ۹ع، نسخه مطبوعه دارالکتب قسم التصوير با تاریخ ۱۹۴۴ م.
نستعلیق با جدول در ۴ برگ ۹ س (۱۷۷۲۵).

فخری نامه = حدیقة الحقیقة و شریعة الطریقة .

قصص انبیاء

برخی از تحریرات آن از ابواسحق بن منصور بن خلف نیشابوری است و برخی از دیگران (نشریه ۳ - استوری ۱/۱۵۶ - دیباچه چاپ یغمایی). این کتاب مشتمل بر ۱۱۶ قصه از قصه آفرینش آسمان و زمین تا قصه حجاج بن یوسف و از سنیان است . در برگ ۳ تا ۲۱۲ قصه جرجیس پیامبر (ع) و داستان عزیر و اشعاری بترکی و بندی از کتاب خبره الفقهاء در عده زنان عبری و نقشه مکه و نواحی آن آمده است .

آغاز: بسمله وبه نستعین . الحمد لله الحمید المجدید ، المبدء المعید . . . قال الشيخ رحمه الله علیه : از پس ثنای خدای تعالی و صلوات رسول الله صلی [الله] علیه و سلم یاد کنیم از قصص قرآن و آنچه در آن بنوشته است از پندها و حکمتها لطیف و نکت و اشارات . . . ؟ و باز اعتبار بدان ، زیرا که یافتیم این قصص را معظم قرآن و بیشتر ذکر آن کن . . .

(مؤلف پس از چند سطر ، فهرست کتاب را آورده و سپس بگزارش آنها پرداخته است)

انجام : سه بار بخدا سوگند یاد کرد کی خدا را هزار بار از؟ مهر بان تراست . گویند چون مرد هیچکس نیامدی او را دفن کرد کنیز کی داشت . چون آن حال بدید بر بام آمد و بیتی چند بگفت :

اليوم يرحمنا من كان يرهبنا	اليوم يتبع من كانوا لنا تبعاً
اليوم نخضع للاقوام كلهم	اليوم يرفع منا الحزن والجزعاً
الله . . . كريم ماجد صمد	لوشاء يغفر للحجاج . . .

* ش ۱۱ ع. نسخه نافذ پاشا ش ۱۱۸۴ ، مالک : اسمعیل و احمد طفیلی ، نسخه موقوفه شیخ احمد بر مولوی خانه باب جدید بوده و شیخ سیدیوسف مولوی آنرا از میان کتب موقوفه زاویه باب جدید قسطنطنیه یافته و مهرهمودیده می شود، عکس از آقای مجتبی مینوی در اردیبهشت ۱۳۳۵ خ برای دانشگاه تهران .
نستعلیق ۷۶۴ در ۱۹۲ برگ ۱۷ س (۱۷۷۲۷)

قصه امیر حمزه = حمزه نامه .

و

کارنامه بلخ یا مطایبه نامه

تألیف سنائی غزنوی .

* ش ۴ مجموعه ۲۹ ع .

کنوز و رموز = سیرالعباد الی العباد .

گ

گل و خسرو شاه صفاهان : عطار .

* ش ۱ مج ۱ .

مجموعه ۱ ع

نسخه اونیورسیتته کتبخانه لاله سی ش ۸۳-۴۳۸ F

نستعلیق در میان سه جدول در متن و هاشم ، در ۴۴ برگ ۲۵ س (۱۷۷۱۷) دارای :

۱- گل و خسرو شاه صفاهان : عطار به فارسی منظوم (متن ۴-۱)

آغاز ناقص :

نشسته در میان خون بخواری و زو برخاسته فریاد وزاری ...

(پس از پنج برگ) از سر گرفتن قصه :
 الا ای فاخته خوش خلقی آخر ز خلقت جانفزای خلقی آخر
 انجام : در بردن خسرو گل را از شاه صفاهان :
 بسوی خانه آمد باز جانی سرای خویش کرد از رخت خالی
 که گردون همچو زالی کوژ پشتست
 بسی شوی و بسی فرزند کشتست

۲- مونس العشاق : عمادالدین عربشاه یزدی. دفتری در عشق از شهاب الدین سهروردی مقتول که Ottospies آنرا بنام « مونس العشاق با شرح رساله عشق در استوتکارت بسال ۱۹۳۴ چاپ نمود و عمادالدین عربشاه یزدی یاد شده آنرا بنظم فارسی در آورد که نسخه ما همان است (هامش ۱-۲۳)
 آغاز:

صد حمد و ثنا زجان دسامد وزصورت آب و خاك و آدم
 بر حضرت ذوالجلال او حد قیوم قدیم حی سرمد
 انجام:

از جان صلوات شد مقالش بر حضرت مصطفی و آتش
 ۳- مصباح الارواح : شمس الدین محمد ایدطغان برده سیری کرمانی، بفارسی منظوم (هامش ۲۳ - ۳۵)
 آغاز:

چون غره صبح گشت غرا شد طره آسمان مطری
 انجام:

میدان بیقین که نیست والله موجود حقیقی سسوی الله
 ۴- سیرالعباد الی المعاد : سنائی غزنوی. بفارسی منظوم. در این مثنوی مباحث اخلاقی و عرفانی آمده است و بروزن حذیقه الحقیقه اوست (هامش ۲۳-۳۵)

آغاز :

مرحبا ای برید سلطان وش ای ترا تخت آب و تاج آتش

انجام :

با چنین نظم همچو آب حیات ختم کردم بر نبی صلوات

۵- ذیل سیرالعباد : حکیم اوحدالدین طبیب رازی . بفارسی منظوم (هامش

(۴۴ - ۴۲)

آغاز :

ای خداوند جسم و جان و خرد بیش از این مرغ فهم برنبرد

انجام :

با تو در کشف راز بی پیدا با میان آمدم رازی وا

۶- بندی از ریح التحقیق : مبارکشاه عوری (۴۴)

آغاز :

بادۀ عشق در ده ای ساقی تا شود لاف عقل در باقی

مجموعه ۶ ع .

نسخه ایا صوفیا ش ۳۱۰۹ ، وقوفه سلطان محمودخان مهر و وقفنامه او در صفحه

عنوان آمده است ، عکس از آقای مجتبی مینوی برای دانشگاه تهران .

شکسته نستعلیق احمدبن حسین بن سنانق باتاریخ روز جمعه ۲ ربیع الاول ۷۵۲ درش

۱ و ربیع الآخر ۷۵۲ درش ۲ با جدول در ۲۴۸ برگ ۲۵ ش (۱۷۷۲۲)

۱- العراضة فی الحکایة السلجوقیة یا تاریخ آل سلجوقی : شمس الدین محمد بن

محمد بن محمد بن عبدالله نظام حسینی یزدی . بفارسی در مبادی احوال آل سلجوق

و پس از آن (۱-۶۷)

آغاز : حمد بی حد و شکر بی عد . سپاس فراوان و ستایش بی پایان حضرت

جلال قیومی را که یاقوت ناطقه در گنجینه معانی و خزانه أدله و برهان ... (پس

از سه صفحه ونیم) اما بعد ، موجب تحریر این کلمات چون روز بازار فضل پریشان و سبب تقریر این مقدمات ماندگار و بار [بازار] اهل علم بی سامان از آنست که چون این ضعیف نحیف محمد بن محمد بن محمد بن النظام الحسینی خلیفه الله من سطوات فراغه الغموم ... از زبان تنسیم نسیم ...

انجام : دولت و رفعت خوارزمشاهیان در بسیط زمین بگستراند و بساط سلطنت آل سلجوق را در نوردید .

شعر :

ثم انقضت مدة اقبالهم ودولة الدنيا متاع غرور
زانگونه که آمدند بیرون ز حساب
نه صبح بردند نه صبح آوردند

ربنا تؤتی الملک و تمنع الملک من تشاء و تعز من تشاء و تذلل من تشاء بیدک
الخیر انک علی کل شیء قدير وهذا آخر کلامنا بتوفیق الملک العلام .

۲- سمط العلی للحضرة الاعلی یا تاریخ سلاطین کرمان : خواجه ناصرالدین سعید منشی . بفارسی (۶۷ - ۱۳۵)

آغاز: بسمله . حمد و سپاس و شکر و ستایش بی قیاس درگاه احدیت و بارگاه صمدیت مبدع ماهیات و واهب عقل و حیات را تعالت صفاته و توالت هباته که آثار قدرت او بر صفحات ایام ولیالی چون خورشید تابان لایح و ساطع است ... (پس از برگ) و سبب این تألیف که نامش « سمط العلی للحضرة الاعلی » است صحیفه در صحایف ایام آورد .

انجام : این قهرمان و الامقدار گلشن اهالی کرمان از استظلال بظلال .. ؟
واسبابش بهره مند و ممتع و ... ؟ جاه و جلالش از سبب [آسیب] دست زوال محمی و ممتنع . شعر :

ولا زالت محروسا محاط بدولت و دام لک العز المؤید والعمر

مجلس دولت ترا ملک جهان بکام باذ
قابض دولت ترا قوس و قزح نام باذ

۳- تاریخ اولجایتو (غیاث الدین سلطان محمد خدا بنده) : ابوالقاسم عبدالله بن علی بن محمد کاشانی . بفارسی در مقدمه و مقاله و خاتمه . وی مؤلف کتاب «جامع التواریخ» است (۱۳۵ - ۲۴۰)

آغاز : بسمله . لطایف نامحدود و حمد و سپاس و وظایف نامعدود مدح و شکر بی قیاس سزاوار نثار حضرت واجب الوجودی که واهب مواهب امداد جود و فایض انوار وجود است ... (پس از سه صفحه) بنا بر این مقدمات مؤلف این ترکیب و مصنف این ترتیب بنده کمترین ابوالقاسم عبدالله بن علی بن محمد القاشانی که ... ؟ به خدمت این خاندان خلود اساس موسوم است .

انجام : بلی بواسطه آن دوسه نفر جهد و جهود را ... ؟ کرد و مشاهره وادارار رسید و این ابیات میخواند :

ز آفتاب این مکرمت هرگز کجایند ؟ هلال
وز سحاب این عاطفت هرگز کجا یابد زوال
کز عطاء دست شاهنشاه عالم دید و یافت
این ضعیف نیکخواه و چاکر خلعت بر کمال

۴- ترجیع بند در ستایش شهر سلطانیه و اولجایتو و ابوسعید ؟ . بفارسی . (۲۴۱-۲۴۵)

آغاز :

چندا ای شهی ... ؟ کز لطف و سخا چندا الفردوس را می ماندت آب و هوا

انجام :

پنج جهت بر مراد و شش جهت ... ؟ هفت کشور زبردست و نه سپهرت زیر پا

مجموعه ۹۵ ع ۷. (۱۹۲۳)

نسخه یوسف آغاش ۹۳۱ هـ (۱۷-۸۶) عکس از آقای مجتبی مینوی برای دانشگاه تهران
نسخ ۷۱۶ ش ۶ و ۶۲۷ ش ۱۰ در ۲۴ برگ با سطرهای گوناگون. نسخه ای است
پریشان (۱۷۷۲۳) دارای:

۱- کتاب الصلوة.

۲- تذکرة الاولیاء (بخشی است مانند کتاب عطار)

۳- العبادلة: ابن العربی.

۴- تحفة الملوک (بابهای ۱۱ تا ۱۵)

۵- خواب گزاری (مانند نسخه آقای دکتر بیانی ص ۸۰) (فهرست نسخه های
عکسی و فیلم کتابخانه مرکزی)

۶- تذکرة الاولیاء: نوشته احمد متصوف در ۷۱ (گ ۹۸) بخشی است مانند
کتاب عطار.

۷- تحفة الملوک (بابهای ۹ و ۱۰)

۸- مسالک و ممالک. بعربی.

۹- تذکرة الاولیاء (بخشی است مانند کتاب عطار)

۱۰- مسالک و ممالک، بعربی (دنباله شماره ۸) نوشته علی بن نوح در ۶۲۷.

مجموعه ۹۶ ع ۱۲.

نسخه احمد ۳ Ahm ش ۲۶۴۳. مالک: ابوبکر بن عمر بن محمد بن عثمان بن محمد بن
سلیمان حلبی با تاریخ دوم شوال ۸۶۸ نسخه موقوفه محمداست و مهر و قفنامه او در
صفحه عنوان با این عبارت قرآنی دیده میشود «الحمد لله الذی هدانا لهذا وما كنا
لننتدی لولا ان هدانا الله». وقف محمد عکس از آقای مجتبی مینوی برای دانشگاه
تهران.

نسخ نیمه معرب محمد بن ابی الفتح بن عمر کویری با تاریخ ۱۶ شوال ۸۴۷ در ش ۱

۲۷ و ذق ۸۴۷ درش ۲ و پایان ذق ۸۴۷ درش ۳ و همان تاریخ درش ۴. در ۳۸۷ گ
 ۱۷ س (۱۷۷۲۸)

۱- دیوان : شیخ رئیس علی بن حسن بن علی بن ابی طالب [ابی الطیب] مکنی
 بابی الحسین باخرزی (مقتول در باخرز در ۶۷۷ هـ) بعربی . وی پپارسی و تازی شعر
 میگفت و نویسنده کتاب دمیة القصر ذیل «یتیمۃ الدهر» ثعالبی است (الذریعة قسم اول
 جزء نهم ص ۱۱۸) (۱ - ۳۰۴) و فهرست ابو ابی که در این کتاب آمده است
 چنین می باشد:

۱- باب المدیح ۲- باب الفخر ۳- اخوانیات ۴- الاستعطاف والاستدناء
 ۵- العتاب والشکوی ۶- الاوصاف والمعمیات ۷- الغزل ۸- الخمریات و
 والمجون ۹- الطرد ۱۰- الهجاء ۱۱- الزهد والحکمة ۱۲- المراثی
 ۱۳- الترجمة.

آغاز : بسمله . قال الشيخ الرئيس الشهيد الكامل افضل المتأخرين علی بن
 حسن ابی الطیب الباخری رحمه الله رحمة الواسعة:

مدح الخليفة الامام بامر الله امير المؤمنين ... باب المديح :

عشنا ان رأينا الهوى عجباً كل الشهور في الامثال عش رجبا

انجام :

همی تا کند زلف مشکین جانان بپرگ گل تازه بر پاسبانی

بذی جاودانه زمین و زمان را که فخر زسینی و زین زمانی

۲- الروزنامجة الاولى : از همو بعربی . (۳۰۵-۳۲۲)

آغاز : بسمله . تذكرة الاعلى وبالتقديم الاولى . الحمد لله على افضاله والصلوة
 على النبي وآله . لما تواترت امثلة الشيخ الرئيس العالم ابی القاسم عبد الحميد بن يحيى
 اطال الله بقائه ...

انجام :

اشد با عناق الثرى بعد هذه مر ايران جاذبتها لم تقطع

۳- الروزنامجة الثانية : از همو بعربی (۳۲۳-۳۵۱)

آغاز : بسمله . لما صدتنی الايام على ليالى دقيق الحواشى فانها الرياض
جللها الربيع الواشى واذا ع اسرارها . . .
انجام : وصدق اللهجة بما ارويهِ . . . بحسن القناعة جنب الفاقة انشاء الله
عز وجل .

۴- رسالة الطرد : از همو بعربی منظوم و منشور (۳۵۳-۳۵۷)

آغاز : سلام على تلك المعاهداتها شريعة ورد او مهب رياح . تعدو وتروح
لما يرتاح به الروح وفاتك الوسط . .
انجام : وقرة للابصار ما تسلسل للمحمام الزرق فى اغصانها و تصلصل . . ؟
الزرق فى اغصانها العثمانى .

۵- منشآت و مكاتيب منظوم و منشور عربى و فارسى : از ابو بكر شجاعى
زوزنى ، و عماد الدين محمد زوزنى ، و عبد الحميد زوزنى ، و قاضى منصور زوزنى ، و
ابو جعفر سحائى زوزنى ، و ابو جعفر مختار زوزنى ، و ابوالقاسم اسعد بن على بن احمد
مغتائى زوزنى و ديگران (۳۵۷-۳۸۳)

مجموعه ۱۷ ع

نسخه حاج بشير آغا، ش ۳۵۵ ، مالک رستم بن احمد شيروانى و على عزت و حاج بشير
آغاى (دارالسعادة) با تاريخ ۱۱۵۸ و همو نسخه را وقف کرده و وقفنامه بخط و مهر
محمد امين مفتش اوقاف در صفحه عنوان آمده است و آقاى مجتبى سينيوى در ارديبهشت
۱۳۳۵ خ برای دانشگاه تهران عکس بردارى کرده است.
شکسته نستعلیق در ۶۹ برگ ۱۵ س (۱۷۷۳۳) داراى :

۱- الرسالة المفصحة عن منتهى الافكار وسبب اختلاف الامم يا المفاوضات:

صدرالدين محمد بن اسحق قونوى ، عربى ، وى معاصر خواجه طوسى و از بزرگان
عرفاء و حکماء بوده و با خواجه مکتبه داشته و مسائلى را ضمن نامه و رساله از

خواجه طوسی پرسیده است . در این رساله قونوی از وجود و ماهیت و اختلاف صفات و طبقات مردم و اینکه آیا وجود واجب امری زائد بر حقیقت اوست و امثال آنها ، از خواجه پرسشهایی کرده است و خواجه پاسخهای آنها را بیان کرده است . (۴ - ۳۵)

آغاز : بسمله . الحمد لله المنعم على الصفوة من عباده بمزيد الاجتهاد ، البازل [البازل] لهم جزیل المنح و سوابع النعماء الذی اخرجهم من باطن الوجود الالهی العلمی الوجدانی والظلام العدمی الامکانی الی عرصة الوجود العینی ... وبعد فلما کان الناس بمقتضى القسمة العقلية والاختيارات الالهية على ثلث طبقات طبقة علیا و طبقة وسطی و طبقة سفلی ...

انجام : مسئله ، الهیولی المجردة لا تقبل القسمة عقلاً وهكذا الصورة فكيف بحلول الصورة فی الهیولی صارت اجساماً و قبلنا القسمة ولم يتجدد امر ثالث غیر الاجتماع و انه نسبة لا تحقق لها بنفسها بل بالتبعیة لماله وجود محقق كما سبقت الاشارة اليه فی بعض المباحث المتقدمة . تمت الكتاب .

۲- اجوبة الرسالة المفصحة یا المفاوضات یا اجوبة الطوسی للقونوی : پاسخ خواجه طوسی بپرسشهای قونوی در رساله المفصحة میباشد . بعربی ، و مفوضات نام کلی و عمومى الرسالة المفصحة قونوی و پاسخهای طوسی است با عنوان « قوله ، اقول » (۳- ۹۴) در گ ۹۴ مهردرشتی از بشیر آغا مبنی بر وقف نسخه دیده میشود .

آغاز : بسمله ، الحمد لله الذی نصب فی کل زمان هادياً للحق الی الطريق القويم و مرشداً لهم الی صراط المستقیم ... کما نصب فی زماننا هذا المولى المعظم والامام الاعظم صدر الملة والدين مجد الاسلام والمسلمين ... محمد بن اسحق ... و بعد قد وصل من جنبه العالی الذی یجد اصل العلم والذوق جمیعاً مطالبهم لديه الی احوج خلق الله سبحانه الیه محمد بن محمد الطوسی کتاب جامع للإشارات الروحانية متضمنة للطائف الحکمیة والنکت العلمیة ...

انجام: كما ان محاذاة الارض للشمس التي هي نسبة تتبعها يقتضي اضاءة الارض من الشمس التي لها وجود محقق مسخن للارض فهذا ما خطر ببال داعيه مستفيدة المشتاق الى خدمته ومريده في هذه الابحاث عاجلاً و اذا تشرف بنظر مولاه ومفيده والمفيض عليه انواع السعادة فان سنح عليه كلام و اشار بذلك لم يكن ذلك من انعامه العام وكرسه العميم . . . ؟ والله تعالى يديم ظله على طالبى الكمال و اسبح عليه فيضه الذى لا يزال انه اللطيف الخبير .

۳- الرسالة الهادية : صدر الدين قونوى . بعربى، وى پس از مطالعه رساله مفاوضات خواجه (اجوبة الرسالة المفصحة) بر بعضى مطالب آن ايراد و اعتراض کرده و آن را برای خواجه فرستاد و این رساله که بنام الرسالة الهادية است ضمن مجموعه اى در کتابخانه مدرسه مروى موجود است و خواجه نیز جوابهاى كافى با اعتراضات قونوى داده و آنرا مؤاخذات نامیده است (احوال و آثار خواجه طوسى : مدرس رضوى ص ۲۷۷) (۶۹-۵۰)

آغاز: بسم الله . الحمد لله الذى ابان بمستعدات الهمم مراتب علم اليقين وعينه و حقه و درجاته و اوضح بسكون فلق الطالبين حال الوصول . . . (پس از يك صفحه) و بعد فانه لا يخفى على الالباء ان فلكك العبارة بالنسبة الى فلكك المعانى المجردة و الحقايق البسيطة من حيث تعيينها فى الاذهان ضيق جداً . . .

انجام: و اما الاستشراق الداعى على كمال التحرير المولوى و تقريره و وجوب الوقوف عند ذلك لحصوك الرأى الذى لا يبقى احتياجاً الى مزيد بيان و الله سبحانه يزيل بنور ارشاده ظلم الشكوك الدامس و يبقيه ركناً يلجأ اليه فى كشف كل معضلة عليه . والسلام معاد عليه و حسبنا الله و نعم الوكيل نعم المولى و نعم النصير .

مجموعه ۲۹ ع .

مشتوبات سنائى است ، نسخه ديوان هند ش ۳۷۴ ، نسخه موقوفه سلطان محمود خان

پادشاه عثمانی است که درویش خان مفتش اوقاف حرمین وقفنامه آنرا در صفحه عنوان با شهرش آورده و مهر سلطان در همان صفحه با آیه قرآنی «الحمد لله الذی هدانا لهذا . . .» و امضای طغرابی سلطان محمود آمده است.

نستعلیق خوش گلشنی هروی در ۸۸۶، در ۳۹۷ گ ۱۵ س (۱۷۷۴۵)

۱ - حدیقة الحقیقة و شریعة الطریقة یا فخری نامه: ابوالمجد مجدود بن آدم

سنائی . مثنوی عرفانی بفارسی که درش . ۳ ع گزارش آن گذشت (۱-۳۴۵)

آغاز نوع اول :

ای درون پرور برون آرای وی خرد بخش بی خرد بخشای

انجام :

صد هزاران ثنا چو آب زلال از رهی باد بر محمد و آل

۲ - عقل نامه : از همو در حکم مراتب انسان در ۱۹۰ بیت (۳۴۵ - ۳۵۱)

آغاز : و نوع دوم که عقل نامه است نوشته شود . عقل نامه در حکم مراتب

الانسان علی ردالمبتدعین و هی مأیة وتسعین بیتاً :

السلام علیک یادم روح از تو زنده روح و مرکز نوح

انجام :

رو که قولی دیگر نما ند جز این کالسلام علی النبی الامین

۳ - سیرالعباد الی المعاد : از همو . در شماره ۳ مجموعه ۱ ع ، این مثنوی شناسانده

شده است (۳۷۷ - ۳۵۲)

آغاز :

مرحبا ای بر ید سلطان وش ای تر تخت آب و تاج آتش

انجام :

سیرت مائل محال مباد صورت قابل زوال مباد

۴- کارنامه بلخ یا مطایبه نامه : از همو ، این مثنوی در شیراز در ۱۳۱۸ خ

بچاپ سربی رسید . (مشار ۱۲۳۹) (۳۷۷ - ۳۷۹)

آغاز نوع چهارم کارنامه :

ویحک ای نقش بندپی خامه قاصد رایگان بی نامه

انجام :

طبع او سائل محال مباد ذات او قابل سؤال مباد

۵- تجربه القلم : گویا از همو . بفارسی منظوم (۳۹۴ - ۲۹۷)

آغاز :

مرحبا ای سیه رخ دو زبان ای حدیث آفرین بی دل و جان

انجام :

دین مان ده بدین نظر تزیین وآنکه گوید در این سخن آمین

مصباح الارواح

تألیف شمس الدین محمد اید طغان برده سیری کرمانی .

* ش ۳ مجموعه ۱ ع .

مطایبه نامه = کارنامه بلخ .

مقصد الاقبال السلطانیة و مرصداً مال الخاقانیة

تألیف عبدالله بن عبدالرحمن حسینی معروف به «اصیل واعظ» (۸۸۳م) بفارسی
برای غیاث الدین ابوالفتح ابوسعید گورکان (۸۵۵ - ۸۷۳) در شرح مزارات و مرقد
اولیاء هرات در مقدمه و سه باب و خاتمه : در دیدار گور پیشوایان برای بزرگ -
داشت آنها و زیارت گورستانها برای تذکر مرگ و فهرست آن چنین است :
مقدمه : در بیان مآخذ زیارات و ذکر آداب و شرایط وارکان و ضوابط آن و
شرح روایات و اخباری که در این باب وارد شد و بشوت پیوسته .

باب اول : در ذکر مراقده جمعی از بزرگان و اولیاء که در عرصه قبة الاسلام و توابع مدفون گشته اند از قدیم الایام و ابتداء فتح اسلام تا انتهای زمان خاقان ... امیر تیمور گورکان .

باب دوم : در ذکر جماعتی که در میان قبة الاسلام و توابع باسم و لقب شهر [شهرت] دارند و همواره حاجتمند آن بزیارت ایشان توصل میجویند و بمساعدت صدق نیت خود بمرادات و مقاصد میرسند .

باب سوم : در ذکر جماعتی از اولیاء و اکابر و علماء و عرفاء که بعد از وفات امیر تیمور گورکان در خطه هرات بجوار رحمت قاضی الحاجات انتقال فرموده اند .
خاتمة : این عنوان و مطالب مربوط بآن در نسخه دیده نمیشود .

آغاز : بسمله . الحمد لله الذی جعل زیارة مراقده الاولیاء وسیلة لحصول مقاصد العباد والصلوة والسلام علی سید الانبیاء ... اما بعد فیقول الفقیر الداعی لدوام الحضرة السلطانی احقر خلق الله الغنی : عبدالله بن عبدالرحمن الحسینی المشتھر بین کل لاقط باصیل الواعظ اعانه الله فی اتمام مهماته ...

انجام :

بقیت بقاء الدهر یا کھف اھله	و هذا دعاء للبریة شامل
خدا باتوای شاه درویش دوست	که آسایش خلق در ظل اوست
بسی بر سر خلق پاینده دار	بتوفیق اعطاء دلش زنده دار

* ش ۱۸ ع . نسخه اسعد افندی ش ۲۴۲۸ ، در صفحه عنوان مهری است که مقداری از آن ناخوانا است و مضمون آن این است که نسخه موقوفه محمد اسعد (حسین) میباشد .
عکس از آقای سجتی مینوی در ۱۳۳۵ خ برای دانشگاه تهران .
نسخ ۹۶۸ با جدول در ۸۰ برگ ۱۱ س (۱۷۷۳۴)

هکاتیب

تألیف عین القضاة همدانی ، بفارسی .

آغاز : بسمله وما تكون فی شأن . چون کار پیدا شود . شاهد شاهی خود اظهار کند . پس در اظهار خود ترا اخفاء کند . پس در اخفاء وجود مجرد بر بساط فردانیت پیدا شود جئتمو نافرادی روی بنماید . . .

انجام : وخلق را بمال وجاه و دست و زبان دستگیری کنند وزیر دستا نراهم که مصطفی صلعم چنین گفته است یکی را از بزرگان صحابه که لا تغضب و لك الجنة والغضب شعله نار من جهنم والسلام والحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام [علی] محمد المصطفی صلی الله علیه وعلی آله و اصحابه و ذریاته و سلم تسلیماً کثیراً .

* ش ۳ ع (۱-۴) ، نسخه سراد ملا ش ۵۴۵ ، مالک صالح با مهرش ، وقف براسام - زاده محمد سراد (یا ملا مراد = مرادسلا) مهر وقفنامه در بیشتر صفحات نسخه آمده است در برگ ۱ دو بیت شعر عربی (قطبی قلیی و قالبی لبنانی) « . . . از محیی الدین و در برگ ۲ و ۳ روایاتی از پیامبر اسلام (ص) و اشعار فارسی آمده است . عکس از آقای سجتبی مینوی برای دانشگاه تهران ، شماره ۲۷۲ - ۲۱ در صفحه عنوان علاوه بر شماره فوق دیده میشود .

نسخ با جدول در ۳۸۷ برگ ۲۱ س (۱۷۷۱۹)

منشآت و مکاتیب منظوم و منثور : روزنبین .

* ش ۵ مجموعه ۱۲ ع .

مونس العشاق :

تألیف عمادالدین عربشاه یزدی .

* ش ۲ مجموعه ۱ ع .

میهمان نامه بخارا

تألیف فضل الله بن روزبهان بن فضل الله اصفهانی معروف به خواجه مولانا که در بخارا و هرات ساخته و در روز آدینه ۲۳ جمادی الاولی ۹۱۵ بانجام رسانده است (چاپ دکتر ستوده در تهران ۱۳۴۱ خ) مؤلف در زمان شاه اسماعیل اول میزیسته و این کتاب بفارسی و مشتمل بر تاریخ خان عالم آراء : ابوالفتح محمد شیبانی خان سلطان زمان . در صفحه عنوان اشعاری فارسی در وصف کتاب آمده است .

آغاز: بسمله . الحمد لله الذي بعث محمداً صلى الله عليه وسلم اشرف البشر واعرف من سكن الخيام والمدر لا قامة الدين حتى التزم السفر... اما بعد از بامداد امداد تأییدات ربانی واسعاد اعوان توفیقات سبحانی وحسن اتفاق مسعود فلکی ویمین ارتفاق جنود ملکی عالیحضرت... ابو الفتح محمد الشیبانی امام الزمان و خلیفه الرحمن...
انجام: عن جوره و حیفه المکرم بکرامه الاحسان من کان من اهل ضیفه و علی آله واصحابه و عترته و احبائه وسلم تسليماً كثيراً طیباً مبارکاً والحمد لله رب العالمین تم الكتاب... تم... شرع فی اتمامه فی هرات المحروسة فی ربيع الآخر و جمادی الاولی والحمد لله اولاً و آخراً والختم بالصلوة والسلام علی محمد. هکذا وجد بخط المصنف مد الله ظلاله .

* ش ۲۷ ع . نسخه نور عثمان ش ۳۴۳۱ ، نسخه موقوفه سلطان عثمان ابن سلطان مصطفی خان بوده و وقف نامه بخط وامضای حاج ابراهیم مفتش اوقاف در صفحه عنوان آمد و مهری با آیه قرآنی « الحمد لله الذی هدانا لهذا... » با امضائی طغرایی دیده میشود . عکس از آقای مجتبی مینوی برای دانشگاه تهران .
 نستعلیق خوش حاجی علی کاتب هروی در جمادی الاخر ۹۱۵ در حیات مؤلف ، در ۱۵۵ برگ ۱۹ س (۱۷۷۴۳)

نسخه های عکسی

(میکرو فیلم)

بخش عربی

الف

اجوبة الرسالة المفصحة: خواجه طوسی .

* ش ۲ مجموعه ۱۷ ع .

اجوبة الطوسی للقونوی = اجوبة الرسالة المفصحة .

الانساب یا انساب العرب .

تألیف ابو سعد عبدالکریم بن ابی بکر محمد بن ابی المظفر منصور بن محمد بن عبدالجبار بن احمد بن محمد بن جعفر سمعانی مروزی شافعی (۶۲۵-۵۶۶ سالگی در مرو) بعربی. این کتاب بنام «انساب سمعانی» معروف است در شرح حال زیاده بر چهارده هزارتن از اکابر و بزرگان می باشد که مؤلف رعایت ترتیب حروف تهجی را در القاب و انساب آنها نموده است.

این کتاب در ۱۲۹۱م (غظیب) از روی نسخه ای که در بریتانیا بود در لیدن ، چاپ رنگو غرافی شد (ریحانة الادب ج ۲ ص ۲۸۲)

آغاز : بسمله . وما توفیقی الا بالله . باب المیم مع العین : المعاذی بضم المیم وفتح العین المهملة فی آخرها الذال المعجمة هذه النسبة الى المعاذ وهو بیت کبیر بمرو منهم ابو وهب احمد بن زهیر بن سهیل بن سلیمان المعاذی المروزی سکن اعلی الزریق و هو من آل معاذ حدث عن عبدالعزیز بن زرمة روی عنه ابوبکر احمد بن محمد البسطاسی ...

انجام : الى هذه القرية القاضي ابونصر احمد بن محمد بن الحسين اليوخسوني البخاري الى القضاء بالكوفة وسكنها وكان فقيهاً فاضلاً شافعي المذهب سمع .

* ش ۲۴ ع . نسخه طرخان والده ش ۲۴۴ ، نسخه اجزء هشتم «باب سیم باعین تا یا»

(المعاذی - یوخسونی) اواخر کتاب است . مهري با این عبارت « ترجو رحمة ربها السبحان والدة السلطان غازي محمدخان » و نام احمد بن مبارکشاه والبدالعزیز الفیومی در صفحه عنوان آمده است . عکس از آقای مجتبی مینوی برای دانشگاه تهران .
نسخه سده ۷ در ۲۳۶ برگ ۱۷ س (۱۷۷۴۰)

ح

الحقایق

تألیف ابو عبد الرحمن محمد بن حسین سلمی نیشابوری (۳۳۰ - ۴۱۲) بعربی در تفسیر قرآن بمبنای جمهور مفسرین از مشایخ اهل حقیقت . تفسیری عرفانی ، حدیثی است . در آغاز می گوید : چون علماء ظاهر هر کدام تفسیری نوشته و در قرائت و لغت آن بحثها کرده و آنها را به ابوالعباس بن عطاء یا بجعفر بن محمد صادق (ع) نسبت داده اند و هیچگاه متوجه فهم خطاب آن نگردیده اند ، من پس از استخاره اندکی از آنرا گرد آوردم .

چلبی میگوید : تغلبی این تفسیر را بر نگارنده آن خوانده و نیز گوید : مفسران اهل ظاهر این نگارنده را متهم ساخته تا آنجا که واحدی گفته است : اگر سلمی کتاب خود را تفسیر بداند کافراست .

آغاز : بسمله وبه نستعین . الحمد لله اولاً و آخراً و صلی الله . . . والحمد لله الذی خص اهل الحقایق بخواص اسراره جعلهم اهل الفهم بخطابه . . . (پس از ۷ سطر)
ولما رأیت المتوسمین بالعلوم الظواهر صنفوا فی انواع فوائد القرآن من قرائت و تفاسیر و مشکلات و احکام و لغة و مجمل و مفسر و ناسخ و منسوخ و غیر ذلک ولم یشتغل منهم لجمع فهم خطابه علی لسان الحقیقة الا آیات متفرقة نسبت الی ابی العباس بن عطاو آیات ذکر انها عن جعفر بن محمد الصادق علی غیر ترتیب . . .

انجام : فانقطع عنک بنظری الی التجائی الیک . واعوذ بک منک حتی تسلم فیه من الشرک والحجاب والغفلة والافهو هالک من حیث یرجو منه النجاة والله الموفق للصواب و بالله العصمة والتوفیق ولا حول ولا قوة الا بالله العلی العظیم .

* ش ۲۱ ع . نسخه ولی الدین ، ش ۱۴۸ . مالک حاج عبدالحلیم کرمانی و کسی دیگر که نسخه بسال ۱۰۸۱ نصیب او شده . عکس از آقای مجتبی مینوی برای دانشگاه تهران .
 نسخ عبد الواحد بن سلیمان بن کیلسوار؟ ملکزی عواجقی در روز عید قربان پس از نماز جمعه بسال ۸۸۱ در بلغار دره ۴۲ برگ ۲۴ س (۱۷۷۳۷)

دیوان : باخرزی .

* ش ۱ مجموعه ۱۲ ع .

ذیل تاریخ مدینه السلام «بغداد»

حافظ ابو عبدالله محمد بن سعید بن یحیی بن علی بن حجاج واسطی معروف به «ابن دبیشی» (۲۶ رجب ۵۸۸ واسط - ۱۸ ربیع الاول ۶۳۶ بغداد) بعربی در تاریخ خلفاء وولات عهد و خطباء و قضات و فقهاء و اهل حدیث و ادب و جز آنها که در بغداد بسر میبردند . دبیش بضم دال و فتح باء ، قریه ای است در نوحی واسط .

تاریخ مدینه السلام بغداد از تاج الاسلام ابوسعید عبد الکریم سمعانی مروزی است .

آغاز : بسمله و صلی الله علی سیدنا محمد و آله . قال الشیخ الاسام ابو عبدالله محمد بن سعید بن یحیی بن دبیشی الواسطی رضی الله عنه : الحمد لله الاول بلا ابتداء ، والاخر بلا انتهاء ، الدائم بلا انقضاء ، المحيط علمه بجمیع الاشیاء احمده علی ما اولینا من النعماء و اشکره علی حسناته من جزیل العطاء ...

انجام : قال التسبیح للرجال و التصفیق للنساء و توفی جلیخ بن عیسی لیلۃ الجمعة مستهل شهر رمضان من سنة سبع وستمائة و دفن يوم الجمعة بمقبرة باب حوب ؟

آخر الجزء الثانى والعشرين بوقف السلطان الملك الاشرف بدار الحديث التى انشأها جوار قلعة دمشق رحمه الله و تقبل منه . وهو آخر المجلد الاول من هذه النسخة . يتلوه ان شاء الله فى الذى يليه حرف الحاء من اسمه حسن . حسن بن احمد بن محمد ابو على . والحمد لله رب العالمين . . . وحسبنا و نعم الوكيل نعم المولى ونعم النصير .

* ش ۲۲ ع . نسخه سيد على پاشا ش ۱۸۷۰ ، نسخه جزء اول است تا آغاز حرف حاء مالك : عبدالعظيم بن عبد . . . منذورى ؟ - عكس از آقاى مجتبى مینوى براى دانشگاه تهران .

نسخ عبدالرحيم بن عبدالخالق بن محمد بن هبة الله بن احمد بن ابى هشام قرشى اموى شافعى دمشقى در شب دوشنبه ۱۷ جمادى الاولى ۶۳۵ در زمان حیات مؤلف . در ۲۴۶ برگ ۲۴ س (۱۷۷۳۸)

رسالة الطرد: باخرزى .

* ش ۴ ، مجموعة ۱۲ ع .

الرسالة المنصحة عن منتهى الافكار و سبب اختلاف الامم .

تأليف صدر الدين قونوى .

* ش ۱ ، مجموعة ۱۷ ع .

الرسالة البادية .

تأليف صدر الدين قونوى .

* ش ۳ ، مجموعة ۱۷ ع .

الروزنامة الاولى : تأليف باخرزى .

* ش ۲ ، مجموعة ۱۲ ع .

الروزنامه الثاني: تأليف باخرزى .

* ش ۳ مجموعه ۱۲ ع .

ش

شرح القصيدة النائية لابن فارض

در بخش فارسی نسخه های عکسی بمناسبت احتواء این کتاب بر ترجمه فارسی شرح آن آمده ولى چون قسمت عمده این گزارش عربى است در این بخش نیز یاد شده است .

* ش ۲۸ ع .

ص

الصلوة (كتاب -): ؟

* ش ۱ مجموعه ۷ ع .

ع

العبادة : ابن العربى .

* ش ۳ مجموعه ۷ ع .

ل

لطائف الاشارات في حقايق العبارات .

تأليف ابوالقاسم عبدالكريم بن هوازن بن عبدالملك بن طلحة قشيري نيشابوري

استوائى (۳۷۶ - ۴۶۵)

بعرربی در تفسیر قرآن . چلبی می گوید : این تفسیر قبل از ۴۱۰ نگاشته شد . ولی خود قشیری در آغاز آن می گوید : در ماههای سال ۴۳۷ بان آغاز کردم .

مطالب عرفانی این کتاب بیش از مطالب ادبی آن است . و راه تأویل رامانند دیگر عارفان باز میداند و جمله بسمله را در هر سوره‌ای بشکلی تفسیر کرده است . آغاز : بسمله ، الحمد لله الذی شرح قلوب اولیائه لعرفانه و اوضح نهج الحق بلایح برهانه و ازاح العلة لمن اراد طریقه و اتاح البصر لمن ابتغی بحقیقه . . . و کتابنا هذا یأتی علی ذکر طرف من اشارات القرآن علی لسان اهل المعرفة اما من معانی مقولهم و اقضایا اصولهم . سلکنا فیه الاقلال خشیة الامال . . .

انجام : و کل من جاهد نفسه من غیر استعانة بالله . . . و اذا علم الحق سبحانه صدق الاستعانة من عبد اعانه بل اذا اراد الحق اعانه عند حمله علی الاستعانة و یسر علیه صدق التوکل ثم یکفیه ما یرید و بالله التوفیق .

* ش ۱۵ع . نسخه کوبریلش ش ۱۱۷ ، مالک رحمة الله بن عبدالله [گویا تقوی] و شیخ محمد ابراهیم با مهر «لکل امریء مانوی» و مهر دیگر با این عبارت « هذا ما وقف الوزير ابوالعباس احمد بن الوزير ابی عبدالله محمد عرف بکوبریلش اقال الله اعثارهما» در برگ ۲۹۱ روایاتی است بعربی . عکس از آقای مجتبی مینوی در ۱۳۳۵ خ برای دانشگاه تهران .

نسخ در عصر روز پنجشنبه ۱۲ ذی ۸۵۱ ، از روی نسخه‌ای که از نسخه بخط فضل الله احمد صاعدی قراوی که در ربیع الآخر ۵۲۰ نوشته بود و براین نسخه خط صاعدی قراوی یاد شده مبنی بر قرائت آن بر ابوالقاسم قشیری دیده میشد و همچنین در همان نسخه سماع بقرائت فرزند صاعدی (ابو عبدالله محمد بن فضل) و جزا و با تاریخ آغاز سماع در ۵۱۰ آمده بود . ابوبکر صوفی در روز یکشنبه ۲۱ شوال ۸۵۳ نسخه مارا مقابله و تصحیح نموده است (صفحه عنوان نسخه) در ۳۱۰ برگ ۲۹ س (۱۷۷۳۱)

م

المسالك و الممالك .

* ش ۱۰ و ۸ مجموعه ۷ع .

المفاوضات ۱ = الرسالة المفصحة - ۱

المفاوضات ۲ = اجوبة الرسالة المفصحة - ۲ .

منشآت ومكاتب منظوم و منشور : روزنبن .

* ش ۵ مجموعه ۱۲ع .

و

وشاح دمية القصر ولقاح دولة العصر

تأليف بيهقي (ابو الحسن علي بن زيد) (م ۵۶۵) بعربي در تراجم علماء وادباء
ذيلي است بر دمية القصر باخرزي .

آغاز : بسمله ، ابو الفتح البغدادى المولد التنوخى الجماهيرى من اهل التصرف
فى التصوف و التفرع من اهل التعرف . كان والده صوفيا محدثا فقيها نبيلاً و جيهاً
نزيتها . و نشأ هذا ولده على طريقته متخلقاً بخلقيته غير انه لسنة البغدادية دقة و صحب
من طرفائها رفقة فحكى خلقه من الضعفاء الغمام . . .

انجام : محمد بن حسن بن بندار من اهل واسط . هو الذى تفرد فى زمانه
بالقراآت العالية و رحل الناس اليه من الاقطار و قد لقيت بواسطة من مشايخ القراء من
قرء عليه . . . و الذى لا يقول قول فى الفاروق انوى لشخصه تفريقاً و لنا الرحيم باغض
ذى النورين يهوى منها فكانا سحيقاً من يوالى عندى عليا عا داهم طراً عددته زنديقاً
(در حاشية : لوقال جميعا كان احسن) .

* ش ۴ ع . نسخه حسین چلبی پورسه ش ۸۷۰ ، ش ۲۴ اد . نسخه از سرگذشت
 نجم الدین ابوالفتوح بغدادی تا محمد بن حسن بندار است و موقوفه مدرسه حسینیّه
 بوده ، تصحیحات شیخ نورالدین علی عسلی و شیخ یحیی عسلی در حواشی دیده میشود .
 عکس از آقای مجتبی مینوی برای دانشگاه تهران .
 نسخ سده ۷ ، آغاز و انجام افتاده در ۱۵۲ برگ با سطرهای گوناگون (۱۷۷۲۰)

بخش فارسی

استدراك

در مجلد اول فهرست نسخه‌های خطی این کتابخانه نزدیک به سه هزار کتاب و رساله باجمال معرفی شد ولی آغاز و انجام عده‌ای از آنها از قلم افتاد، اینک بدنبال معرفی بقیه نسخه‌های خطی و عکسی کتابخانه، آغاز و انجام برخی از کتب و رساله‌های معرفی شده در مجلد اول - که لازم بنظر میرسید - یادداشت میشود تا برای محققان و فهرست نویسان مفید باشد.

پس از ذکر نام کتاب و مؤلف و آغاز و انجام آن (در دو بخش فارسی و عربی با رعایت ترتیب حروف تهجی) شماره راهنمای کتاب و سپس صفحه فهرست آمده، و اگر کتاب یا رساله در ضمن مجموعه‌ای باشد صفحه‌ای که کتاب در ضمن مجموعه معرفی شده در میان هلالین یادداشت، و همین ترتیب در باره کتب وقفی خاندان آل آقا نیز رعایت شده است.

سپس برخی از مطالب لازم و مربوط به مجلد اول فهرست با ذکر شماره صفحه تصحیح می‌شود.

آداب نیمه شب تا طلوع فجر ؟

آغاز : بسمله و به ثقتی . در بیان آنچه از نصف شب تا طلوع فجر بجا باید آورد و در آن مقدمه ایست و چند فصل . مقدمه بدانکه احادیث بسیار از اصحاب عصمت سلام الله علیهم وارد شده ...

انجام : صلوة لاحد لها ولاستتهی یا ارحم الراحمین [ترجمه زیر متن] چنان خوشنودی که نباشد اورا انتهای ای رحم کننده ترین رحم کنندگان .

* ش ۲۱۸ ب ص ۲ .

آغاز و انجام : ابهری .

آغاز: بسمله ، حمدله . قال المولی العلامة ... اثیر الملة والدين الابهری ... بدانکه غرض از علم الهی مبدأ و معاد است و معرفت مبدأ آن باشد که واجب - الوجود را بدانی ...

انجام : چنانکه شیخ الرئيس بدین معنی اشارت کرده است : جل جناب الحق ان یکون شریعة لكل وارد او یطلع علیه الا واحد بعد واحد والحمد لله رب العالمین .

* ش ۱۰ مج ۲۴۲ ب (۱۴۴) ص ۲ .

آغاز و انجام : خواجه طوسی .

آغاز : بسمله ، ربنا لاتزع قلوبنا بعد اذهبتنا ... و بعد دوستی عزیز از محرر این تذکره التماس نمود که نبذی از آنچه سالکان ...

انجام : و اصلاح سهو هائیکه قابل اصلاح باشد بجای آورند والله ولی التوفیق

سبحان ربك .. الذي نقلوا من اصلاّب الطاهرين الى ارحام الطاهرات .
* ش ۹ مج ۵۶۱ د (۳۲۹) ص ۲ .

الف

اتحاد اسلام : شاهزاده ابوالحسن میرزا .

آغاز : بسمله، خداوندی که تا درون پردها همراه واز بطون کرده ها آگاه . .
انجام : ولولا منافعهم المتراخمة لقضوا من سهامكم وطراً و مارأوا من
جهامكم [سمائكم] مطراً .

* ش ۵۶ د ص ۳ .

اتراکیه (لغت جغتای موسوم به -) : فتحعلی قاجار قزوینی .

آغاز : کتاب لغت جغتای موسوم به اتر اکیه که حضرت امیر علی شیر متخلص
به نوائی تألیفات خود را بیست و یک جلد با این زبان بیان نموده العبد فتحعلی قاجار
قزوینی جمع نمود و آداب و معلومات آن در فهرست عرض شد .

بحمدك فتح ابواب المعانی نصیب ایت کولکوم افتح اولماق آنی
باب الالف الممدودة الندا و الیدا بکسر نون و دال
بی نقطه بالف کشیده ...

انجام : یتیم یعنی پهلوان و نیز طرار . یتیمانه، طرارانه . یکران : اسب باشد .

* ش ۱۵۱ ب ص ۳ .

احسن الانتخاب : عباسعلی حسینی .

آغاز : بسمله، حمدله . اما بعد این کتابیست منتخب از کتاب احادیث و
تواریخ معتبره علماء رضوان الله تعالی علیهم اجمعین در بیان روضات و مصائب و
معجزات ...

انجام: ولی بروایت مخالفان بیست و سیوم ماه رمضان المبارک در کشف الغمه مذکور شده است.

* ش ۵۲ د ص ۴ .

احکام الاعوام: علیشاه خوارزمی .

آغاز: بسمله . الحمد لله العليم الحكيم ... مؤلف این کلام و مصنف این احکام العبد الفقیر علیشاه بن . . . میگوید که بنده از شهر همدان در اواسط ماه مبارک رمضان ...

انجام: و دریافتی وی سهلتر بود و جدولها در ورق دیگر است .

* ش ۱ سج ۱۸۱ ج (۱۶۳) ۴۹۱ د (۱۶۴) ص ۴ .

احکام سال ترکان (رساله در شناختن -) .

آغاز: بسمله، این رساله ایست در شناختن احکام سال ترکان چگونه نگاه دارند در حدود ختن و خطا [ختا] میراث دارند از بزرگان خویش ...

انجام: و هر کجا که رود برنج افتد و دلیر و مبارز بود والله اعلم بالصواب و الیه المرجع والمآب .

* ش ۲ سج ۸ ج (۱۰۰) ص ۴ .

اختلاج اعضاء (منظومه در -)

آغاز: در جستن سر :

از بلا و غم و خطر برهد	گر کسی را میان سر بجهد
کامیابی و سیم و زریابد	دولت و جاه زیب فرماید

انجام:

بجهت زود سر بنعمت وفر	اگر انگشت پای چپ بهتر
-----------------------	-----------------------

* ش ۱ سج ۲۳ د (۲۲۱) ص ۵ .

اختیارات : اسماعیل بن محمود مدرسی .

آغاز : بسمله، زبده حمدی که لسان فصیح البیان و سردفتر انبیاء کرام...
انجام : ع نشاید که زحل یا مریخ بافتاب باشد بر درجه کف الخضیب که
خلل آرد.

* ش ۴۹۹ د ص ۵.

اختیارات شاهی : اوحدی بلیانی.

آغاز : بسمله، هوالمختار فی کل الامور. اختیار کلام انام و افتخار خواص و
عوام بتقدیم حمد و ..

انجام : در امور کلیه مثل جلوس سلطنت و بناء مدن و غیرها کنند و الله اعلم.
* ش ۱ سج ۴۵۵ د (۳۰۲) ص ۶.

اسرار ابی معشر بلخی (ترجمه -).

آغاز : بسمله، حمدله. اما بعد چند کلمه ایست از اسرار ابی معشر بلخی در
احکام نجوم. بدان که هبوط کوکب بودن کوکب..
انجام : ندارد.

* ش ۳۰۱ سج ۱۹ د (۲۱۶) ص ۹.

اسطرلاب (در بیان علم خطوط -)

آغاز : بسمله، در بیان علم خطوط اسطرلاب و آنچه متعلق است از مقنطرات
و خطوط و سمت و ساعات و مدارات و ..

انجام : خطی کشیده گذرانیم تا بدایره برسد بر استقامت سمت قبله باشد
و الله اعلم.

* ش ۵ سج ۳۸۷ د (۲۹۱) ص ۹.

اشراق النیرین : دهمدار .

آغاز : بسمله ، الحمد لله رب العالمین حمداً ینبغی لعظمته وعزجلاله . . . بعد از تمهید اساس شکر و سپاس بی قیاس چنین گوید سالک بادیّه هوس . . .

انجام : بردور قمر است در شریعت وهمیتقدر اشاره کافیهست والله یرحم من یشاء الی صراط مستقیم و صلی الله علی خیر خلقه .

* ش ۸ مج ۱۹۲ د (۲۵۸) ص ۱۰ .

اصلاح الالفاظ : محمد سفیدین محمد نبی شیرازی .

آغاز : بسمله ، حمد خدائی را که زبانها عاجز اندر وصف جمال او و شکر ایزدیرا . . . اما بعد چون تصحیح لغایت عربیه بر هر عربی خوان . . .

انجام : اگر بخواهیم تمام این قبیل الفاظ را اصلاح کنیم مجلد ها کفایت نمیکند .

* ش ۳۰۷ د ص ۱۱ .

اصطلاحات صوفیان (رساله در بیان-) : عبدالرزاق کاشانی .

آغاز : بسمله ، هذا من کلام شیخ کمال الدین عبدالرزاق کاشانی قدس سره بعد بدانکه تصوف عبارت از تصفیّه قلب است از کدورات . . .

انجام : پاک بازی عبارت از توجه خالصست که نه در اعمال صواب [ثواب] خواهد و نه در مرتبه بلکه خدا را جوید و بس والله اعلم بالصواب .

* ش ۲ مج ۵۷۱ د (۲۳۳) ۱۲ مج ۷۶۴ د (۳۹۰) ص ۱۱ .

اصول موضوعه اقلیدس (رساله در-) : قطب الدین شیرازی .

آغاز : بسمله ، چنین گوید مولانا . . . که قضایائی که اقلیدس در اصول ذکر کرده است یعنی اصول موضوعه که در . . .

انجام : و اما مح از مثلث احب وعمودح نه والحمد لله الموفق والمعین .

* ش ۸ مج ۷۶۴ د (۳۸۹) ص ۱۲ .

اطور کنج (رساله -) فوق الدین احمد یزدی .

آغاز: بسمله، اما بعد بلکه ما بعد بدانکه این رساله ایست مشتمل بر فواید و منافع چند سنجید...

انجام: از سوختند فوقی این نامردمان پاره خریاره سک پاره کژدم شدند

* ش ۲ مج ۵۴۴ د (۲۲۲) ص ۱۲ .

اعتقادات یا مجملی از عقاید شخصی در رفع تهمت تصوف: مجذوب علی شاه .

آغاز: بسمله، حمدله اما بعد عرضه میدارد ضعیف گناه کار و نحیف روزگار محمد جعفر بن الحاج صفرخان همدانی از طایفه قراگزلو . .

انجام: اگر چه در آنچه گفتیم تفکر نمائید در هر باب حق بر شما ظاهر شود والله یهدی سن . . . والحمد لله اولو آخراً انتهى ما اردنا نقله من کلماته رحمه الله علیه وبابن ختم مینمائیم رساله را .

* ش ۱۲۲ ج ۱ ص ۱۲، ۴۶ مج ۱۷۱ د (بنام رساله الحق)

الف الانسانیة: دهدار .

آغاز: بسمله، حمد و سپاس و ستایش بی قیاس حضرت خداوندی را جلا و علا . . . چنین گوید شهیدی الهی ارباب کمال قالب . .

انجام: به آشکار ساختن تویی تو مقدور تست و عین قدرت تو و صل اللهم علی نورک الظاهرة بک محمد وآله واصحابه اجمعین .

* ش ۱۱ مج ۱۹۴ د (۲۵۸) ص ۱۳ .

الامر الصریح فی الجهر بالتسیب: حاج محمد علی یزدی .

آغاز: بسمله، حمدله . اما بعد این چند کلمه است در خصوص جهر بتسیب مسمی بالامر الصریح . . . بقلم توفیق بر صحایف تحقیق سمت . .

انجام :

ترسم که نازنین دلت اندوهگین شود پر بر غبار خاطر ما آستین نزن
والسلام علیکم ورحمة الله وبرکاته .

* ش ۲ مج ۲۵ د (۲۱۹) ص ۱۴ .

انیس الطلاب فی معرفة الاسطرلاب : مجدالدین منجم همدانی .

آغاز : بسمله ، الحمد لله الحمید المجدد المبدی المعید . . . اما بعد چنین گوید
محرر این کلمات و مقرر این عبارات . . . که چون جمعی از عزیزان . .
انجام : در جمله صفایح این امتحان باید کرد والله اعلم .

* ش ۳ مج ۹۹ ج (۱۵۴) ص ۱۴ .

ب

بحر الفوائد وعقد الفرائد : سید محمد شفیع حسینی .

آغاز : بسمله ، صد شکر که بنمود رخ آن غیرت حور . . . لله الحمد که شاهد
یکتای وحدت سرای توحید و محبوب بی همتای خلوتخانه . .
انجام : مادام که وفا کنند بعهده خود با خدای عزوجل و بشرایط ذمه عمل نمایند
(پایان مجلد اول)

* ش ۳۳۵ ب، ص ۱۵ .

برهان الکفایة : شریف علی بکری موصلی .

آغاز : بسمله ، حمدله . و بعد هذا کتاب برهان الکفایة مسوده مینماید
مقدمه بدانکه احکام نجوم را چند چیز بایست که حکم درست آید . .

انجام : و در روم و عرب فتنه بود و تردد سپاه و غلبه سلطان را بود العلم عند الله
والله اعلم بالصواب .

* ش ۲ سج ۱۸۱ ج (۱۶۴) د ۱۱ ص ۱۶.

بیست باب در معرفت اسطرلاب : خواجه طوسی.

آغاز : بسمله ، حمدله . اما بعد این مختصر بیست در معرفت اسطرلاب از تصانیف . . . باب اول در معرفت القاب آلات و خطوط.

انجام : چنانکه در اشتباه نیفتد اورا کفایت باشد در این باب.

* ش ۴ سج ۹۹ ج ۲ سج ۱۹۰ ج ۴ سج ۲۴۲ ج ۲ سج ۴۲۸ د ۲ سج ۴۹۰ د ص ۱۷.

پاسخ سه نامه

آغاز (افتاده): ای جاهل لایعقل از اداء حقوق مجازی به ایفاء حقوق حقیقی بترس تا کی عجزه دنیا ترافریب داده از کنار . .

انجام: قرار ترجمان گذاشتید هر کس خلف وعده نماید ترجمان بدهد ترجمان صد عدد انار کله از رافع بنویسد.

* ش ۲ سج ۳۲ ج (۲۲۱) د ص ۱۸.

تحفه شاهی : عمادالدین قاری.

آغاز: بسمله

ای کنه تو برتر از شناسائی ما وصف تو برون زحد گویایی ما
حمد تو چنان . . . حمدی که قاریان وان من شیء الا یسبح بحمده بجهر و اخفات
در حالت شدت . .

انجام : و عبادت دانند و حال آنکه بمعصیت گرفتارند و قرآن ایشان را لعنت کند.

* ش ۲ سج ۵۶۷ د (۳۳۱) ص ۲۳ .

تحفه محمدیه (ترجمه الجواهر النفیسه اخباری) : محمد ابراهیم طبسی .
 آغاز : بسمله ، اصول نونهال بوستان تحریر ، وفروغ گلبن گلستان تقریر که
 منشأ خرمی و خضارت گلشن رسایل
 انجام : مترجم گوید که با تمام رسید تحفه محمدیه . . . در عصر روز دوشنبه
 دوم از ماه اول از سال ششم عشر ششم از مایه سیوم از الف دویم از هجرت [خاتم]
 انبیاء و خلاصه اصفیاء علیه افضل التحیه والثناء ۱۲۶۶ .

* ش ۷۴۱ د ص ۲۴ .

تحفه المنجمین : جمال الدین محمد بن عبدالله یزدی .
 آغاز : الهی بحمدك ابتدائی و ثنائيك انتهای و بجلال قدسك . . . ابتدای
 کلام بانظام بنام صانعی سزاوار است . .
 انجام : و اگر بخانه هفتم یا بخانه چهارم زیادت و نقصان بریک سان باشد
 والله اعلم بالصواب .

* ش ۱ سج ۱۵ د (۲۱۵) ص ۲۴ .

تذکره الائمة : محمد باقر لاهیجی .
 آغاز : بسمله ، الحمد لله الذی جعل النبیین لسان صدق . . اما بعد چنین گوید
 خاک راه شیعیان محمد باقر بن محمد تقی . . که مقصد اصلی از تحریر بیان . .
 انجام : و تا حال الحمد لله جمعی از ایشان مؤمن و شیعه شدند والله یهدی
 من یشاء الی صراط مستقیم .
 * ش ۹۲ د ص ۲۵ .

ترجمه الباب الحادی عشر : محمد بن احمد خواجکی .

آغاز : بسمله ، حمد لله . اما بعد چنین گوید متشبت باذیال آل نبی محمد بن

احمد المشهور بخواجگی شیخ ادر که الله تعالی بلطفه الخفی که این ترجمه باب حادی عشر است ...

انجام: تا بزبان توانند بدست انتقال نکنند والله اعلم اینست آخر ترجمه این رساله و در شرح عربی از این فوائد اثری نیست (منه سلمه الله)
* ش ۱ مج ۵۱۲ د (۳۱۷) ص ۲۷ .

ترجمه الجعفریة : حسن بن غیاث الدین استرآبادی .

آغاز: بسمله، شکر و سپاس و ستایش بی قیاس معبودی را که از جمله مخلوقات خود انسان را به گزید ..

انجام: و از طعن و لعن مصون دارند . وقعت الترجمة من الفقير المذنب الخاطی حسن بن غیاث استرآبادی عفی الله عنهما بفضلہ و منه .
* ش ۳۰۴ د ص ۲۸ .

ترجمه حقایق الایمان: شهید ثانی .

آغاز افتاده: حاصل ترجمه اینکه جوابی که گفتیم از آن .. . لقد علمت ما انزل هؤلاء تا آخر آیه و جواب زیاده اینست که میگویم که جایز است اینکه چنین باشد که نسبت داده شد ...

انجام افتاده: فقد دل ما ذکرناه علی ان المؤمن یمکن ان یکفر: حاصل ترجمه اینکه اعتراض سیم ... چنانکه مذکور است در کتب فروع و اینمعنی امریست که بهیچ وجه .

* ش ۲۰۹ د ص ۲۸

ترجمه مهج الدعوات و منهج العنايات .

آغاز افتاده: بسم الله استرعیك ... قائم او قاعد و کل خلق رائد حرز

سیوم نبی صلی الله علیه وآله وسلم روایت است که این کلمات در گهواره .
انجام افتاده : خاتمه کتاب مهج الدعوات بدانکه در آن چند فصل است فصل
 در اوقات استجاب دعاها، مصنف رحمه الله میگوید بروایات صحیحہ معتبره بمن رسیده
 . . در کتب معتبره بروایات و اخبار .

* ش ۳۵ ج ۳ ص ۳۱ .

تصوف (رساله در ابطال-) : محمد رضی بن محمد نبی قزوینی .

آغاز : بسمله یارب یا الله . بسمک ابتدی یا بریارباه . . (پس از دو صفحه)
 اما بعد میگوید غبار اقدام طلبه دینیہ محمد رضی بن محمد نبی قزوینی نزیل بلدہ
 طهران من بلادالری ...

انجام : ثم اشتریه بتدریج بلائمن - ثبت یدا صفقه قدخاب شاریها ، الحمد لله
 اولاً و آخراً و ظاهراً و باطناً .

* ش ۱۲۹ د ص ۳۳ .

تقویم شرعی : محمد صالح عبدالواسع حسینی خاتون آبادی .

آغاز : بسمله، حمدله . وبعد چنین گوید الراجی عفو ربه المرتجی محمد صالح
 الحسینی . . . که چون مراعات ساعات شرعی و ترک ملاحظه ساعات نجومی از
 لوازم ایمان ...

انجام : و تأییدات نشأتین آن مهبط فیوضات ربانی مشغول باشند والله الموفق
 للخیر والسداد والهادی الی الصواب والرشاد .

* ش ۲ سج ۴۵۰ د (۳۰۲) ص ۳۵ .

تقویم المؤمنین : از همو .

آغاز : بسمله، حمدی که محاسب السنه و افهام باسبجه شهور و اعوام عد
 شمه از آن نتواند نمود حکیم علی الاطلاق را رواست . .

انجام : و کتب مؤلف الکتاب الواصل الی رحمة الباری عبدالواسع محمد صالح الحسینی عفی الله تعالی عن سیئاتهما . . فی شهر جمیدی الاولی لسنة احدى وعشرة ومائة بعد الالف و الحمد الله اولاً و آخراً والصلوة علی محمد و آله الاطیبین .

* ش ۱ س ج ۵۰ د (۲۰۱) ص ۳۵ .

توحید (اقاویل قدماء فلاسفه و متأخرین ، مختصری در -) : یعقوب بن موسی مستطیب .

آغاز : بسمله ، حضرت خدای عزوجل زندگانی خداوندولی النعم الامرین . . و کامروایی ارزان باد چنانکه ارزانی داشت وی را . . (پس از نیم صفحه) خطبة التوحید . سپاس خدای را آن یگانه بیهمتای که از طریق ذات و وجود . . از دیدار حی . . (پس از نیم صفحه) فصل اول مقالة افلاطون فی الدهر اندر دهر که چه چیز است و چونست چنین گوید افلاطون حکیم که دهر چیز است که او پاره نشود بوقتی از وقتها که وقت از دهر توان دانستن . . .

انجام : لکل حیوته حقیقة قدرته و حیوته وعلمه واحدا فی العلم الالهی حساً ولا تخیلاً لا یلحق الباری شبيهة و کثرة البتة .

* ص ۴۴ س ج ۲۹۳ ج (۲۰۱) ص ۳۹۹ .

توحید (رساله در -) : دهمدار .

آغاز : بسمله ، حمد و سپاس بی قیاس مر خداوندی را که در شکوة دل ایشان چراغ ولكن یسعی فی قلب عبدی المؤمن .

* ش ۲ س ج ۱۹۲ د (۲۰۷) س ج ۵۷۰ د (۲۳۳) ص ۳۶ .

توضیحات : حسام الدین محمد بن یحیی لاهیجی .

آغاز : بسمله ، افسر سخن سرای صانع صنعت نمایست که مصنوعات را بقلم بدایع رقم در صفحه اسکان نگاشته و در کارخانه هستی . .

انجام :

این مباحث تا بدینجا گفتنی است

هرچه آید زین سپس ننهفتی است

تا بدریا سیراسب و زین بود بعد از اینت مرکب چوبین بود
چون رسید اینجا بنانم سر نهاد محو شد والله اعلم بالرشاد

* ش ۱ مج ۴۸۸ د (۳۱۱) ص ۳۷.

ج

جاماسب نامه : جاماسب .

آغاز : بسمله، حمدله . اما بعد چنین گوید مترجم این کتاب که جاماسب حکیم
از حکماء زمانه خویش بود و در آن روزگار ..

انجام : ولكن بده يك شمار گفتم چنانكه حکماء پيشين گفته بودند اکنون
حساب تمام شد احکام جاماس بن سريح البهلوی و الحمد لله رب العالمين .

* ش ۶۵۵ د ص ۲۷ .

جامع الاسرار : مجذوب علی شاه همدانی .

آغاز : بسمله، سپاس بی قیاس و حمد بی حد مر آن کنز خفارا باد سرمد که
چون روز ازل را حسب دم زده از خلوتخانه ..

انجام :

ظهور صاحب ما ساز نزدیک بکن روشن چوروز این شام تاریک
ز یمن مقدم آن شاه عادل جدا گردد زهم تاحق و باطل

* ش ۵ مج ۱۷۱ د (۲۵۳) ص ۳۷.

جامع الفوائد : یوسف بن محمد بن یوسف طبیب هروی .

آغاز : بسمله، حمدنا محدود حکیمی را که بقانون حکمت و کامل الصناعه رحمت رافع انواع اسراض و دافع اصناف اعراض است ..
انجام افتاده : در داروهایی که قوت میجامعت زیاد کند ... وحب الزلم وشنونیر و کبابه و قرفه و نارمشک و خصیه .

* ش ۱۸۷ د ص ۳۸ .

جاودان خرد : گنجور پسر اسفندیار .
آغاز : بسمله، پادشاه معارف هوشنگ شاه این پندنامه که معروف بجاودان خرد ترتیب داده ... هوشنگ شاه می گوید از خداست آغاز و باوانجام .
انجام : دیگر فرموده که حلم با دشمن سقاقت کردن است .

* ش ۸۵ مج ۲۴۲ ب (۱۴۹) ص ۳۹ .

جبر و قدر : خواجه طوسی .
آغاز : بسمله ، الحمد لله رب الارباب و مسبب الاسباب و مفتاح الابواب . .
 به حکم آنکه بعضی برادران که بر سبیل حسن الظن بمحرر این سواد .
انجام ناتمام : که هرچه مقبول و مفهوم و موسوم و متخیل و محسوس خلق باشد از او بقایی مسلوب باشد .

* ش ۳ مج ۷۶۵ : (۳۹۰) ص ۳۹ .

جوامع احکام النجوم : ابوالحسن بیهقی .
آغاز : بسمله ، حمدله ، چنین گوید خواجه امام اجل . . ابوالحسن ابن الامام ابوالقاسم . . که من در نوعی از انواع علوم عمری صرف کردم .
انجام : و بدان که بر جهای ثابت هر سال و ذوجسدین و هرماه و متقلب بروز والله اعلم بالصواب .

* ش ۲۱ ج ۵۱۸ ، د ص ۴۴ .

ح

حاشیه رساله منامیه میرزا بابای ذهبی درویش .

آغاز : بسمله، حمدله، اما بعد چون حسب الخواهش برادر ایمانی و شفیق روحانی آقای محمدخان سلماسی آذربایجانی این رساله منامیه .

انجام : ولایت الالهیه که مشتمل بر اسرار مبدء و معاد انسانیست ثبت و ضبط ولی هنوز ناتمام است و فتنی الله با کماله بحق محمد و علی و الحجة عليهم السلام و التحية .

* ش ۴ سج ۲۲۷ د (۲۹۷) ص ۴۵ .

حجة الاسلام = برهان الملة = رد اعتراضات پادری : ملا علی نوری (ساخته درس ۱۲۳)

آغاز : بسمله، الحمد لله الاول بلاول كان قبله و الآخر بلا آخر .. (پس از یک صفحہ) اما بعد پس بر رأی اخوان صفا و خلان و فاذرۀ خاکسار علی نوری بیقدر و مقدار عرضه میدارد که در عهد معدلت مهد پادشاه .

انجام : در اینصورت اکنون حاجتی باعاده آن نمی باشد الحمد لله الذی هدانا لهذا . . و آله الوارثین لکمال سلام الله الکامل التام و الشامل العام و صلوته الدائمة و برکاته القائمة و السلم .

* ش ۱ سج ۸۳ د (بنام رد اعتراضات پادری) (۲۲۹) ۳۵۴ د ص ۶۴ و ۶۵ .

حسن و عشق : فضولی خاکسار .

آغاز : بسمله، حمد بی حد احدی را سزا است که ریاض بدن را بآب جوی عشق پرورده و حسن را مظهر عشق .

انجام : و از قید زمانه رست عاقبت الامر خود را بخود رسانید و معشوقی عاشقی از آن خلوت وحدت برون مانند والله اعلم .

* ش ۲ مج ۴۶۵ د (۳۰۵) ص ۴۹.

حسنه: ابراهیم استرابادی (گرگین)

آغاز: بسمله، حمدله، اما بعد چنین گوید فقیر حقیر بی بضاعت... در تاریخ نهصد و پنجاه هشت شرایط طواف بیت الله الحرام... انجام افتاده است.

* ش ۹ مج ۵۰۹ د (۳۱۶) ص ۴۹.

الحق (رسالة -) = اعتقادات یا مجملی از عقاید شخصی در رفع تهمت: تصوف: مجذوب علی شاه.

حقیقت و کیفیت سلسله موجودات و تسلسل اسباب و مسببات: منسوب بابن سینا. آغاز: بسمله و به نستعین... اما بعد اکرم دوستی که دوستی وی خدا را بود و نه ریا را درخواست تا حقیقت و کیفیت سلسله موجودات... بیانی رود بفارسی. انجام: و شرح هر دو این طریق عمرها باید و قتها مساعد نیاید اما بر سبیل اجمال اینقدر گفته شد و الله اعلم بالصواب.

* ش ۳۷ مج ۳۹۲ ج (۲۰۱) ص ۴۹.

حل التقویم: ابوالخیر محمد تقی فارسی.

آغاز: بسمله، درخشنده تر ستاره و فرخنده تر سیاره که از افق مقال اهل کمال طالع و لامع گردد.

انجام: و هر وقت که کف الخضیب در وسط السماء باشد هر دعا که کنند با مر مجیب الدعوات با جابت مقرون گردد.

* ش ۲ مج ۴۰۱ د (۲۳۴) ص ۴۹.

حل مسائل: قطب الدین لاری.

آغاز: بسمله، بعد حمد الله سبحانه والصلوة علی نبیه و ولیه... بر ارباب

خبرت و اصحاب بصیرت پوشیده و مستور نماناد که اقل خلق الله الغنی قطب الدین عبدالحسین اللاری.. چون از تألیف کتاب حل و عقد نجوم و تصنیف .

انجام : در جدی بیست و نه روز و شش ساعت و در دلو بیست و نه روز و شش ساعت در حوت سی روز و ده ساعت والله یعلم بحقایق الامور.

* ش ۲ مج ۱۵ د (۲۱۶) ص ۵۰.

خ

خفی علانی : سید اسمعیل جرجانی .

آغاز : [پس از فهرست کتاب] مقالات نخستین از بخش نخستین اندر تدبیر حفظ صحت و این شانزده باب است باب نخستین اندر تدبیر هوا، بمایند دانست که اسباب تندرستی و بیماری شش نوع است.

انجام : و اگر خواهی که بهوش باز آید مقدر شنجار با سر که در بینی وی افکن یا در دهانش بهوش باز آید والله اعلم بالصواب .

* ش ۱ مج ۸۱ ج (۱۵۳) ص ۵۱.

خلاصة الحکمة : سیر محمد حسین عقیلی (بهادر خان) .

آغاز: بسمله، و به نستعین . الحمد لله الذی خلق الانسان فی احسن التقویم و شرفه بتشریف الروح والعقل القویم وایده... اما بعد میگوید بنده خاطی محمد حسین بن محمد هادی... که مدتی مدید بود که اشتیاق این داشت که کتابی در طب...
انجام : والجمیم مع الباء والمیم مع الالف والمیم مع الواو ذکر یافت و لهذا در اینجا ذکر نموده و باین ختم نمود خاتمه را و الحمد لله اولاً و آخراً... و سلم تسلیماً کثیراً .

* ش ۱۴۵ ب ص ۵۲.

خواب نامه :

آغاز :

من زعلم خواب گویم بیشتر که اندر ویابم عجب بی حد و مر
 خواب مست کودک دیوانگان هر سه خواب نادرست و ای جوان
 [پس از یک صفحه] اگر کسی در خواب دید سری تراشید از غم نجات یابد ..
 انجام : اگر کسی در خواب دید که گل بوی میکرد از غایت خبر خوشحالی بوی
 رسد. این خاب [خواب] نامه قول یوسف علیه السلام والله اعلم بالصواب .

* ش ۴ سج ۵۷۶ د ص ۵۳ .

در خوشاب : عمیدی تبریزی .

آغاز : بسمله .

مشنو از نی در کتاب مثنوی بشنو از تشبور قمصور خوی
 بین چه سان دستان سرائی میکند ناله از درد جدائی می کند

انجام :

ای عمید اترك قال وقیل كن ختم دفتر را بدین تمثیل كن
 ختم كن این دفتر در خوشاب کاب شدنك؟ مثنوی قار و شاب

* ش ۱۲ سج ۵۴۲ د (۲۲۲) ص ۵۳ .

در یتیم : دهدار .

آغاز : بسمله، حمد و سپاس ازلی الاساس مرا فرید گاری را که شأن الوهیتش
 مقوم وجود موجوداتست و شکر و ستایش ..

انجام : و از شر نفس و شیاطین الانس والجن محفوظ و الله يقول الحق و هو يهدي السبيل و صلى الله على محمد و آله وصحبه اجمعين .

* ش ۹ مج ۱۹۲ د (۲۵۸) ص ۵۳ .

دره نجفیه : میرزا محمد باقر همدانی .

آغاز : بسمله ، حمد خدا را که راه او واضحترین راهها است اگر روباو برویم و دورترین راهها است اگر نرویم . . .

انجام : پس بهمین قدر اکتفا کردم در این جزء و ان شاء الله تمام مطلب در جزء دوم از رساله دره بعون خداوندی خواهم نوشت اگر خداوند عالم جل شأنه بواسطه آیات خود خواسته باشد . قد فرغت منها فی عصر یوم الخمیس من شهر ذی قعدة الحرام سنة ۱۲۰۴ حامداً مصلیاً مستغفراً .

* ش ۱ مج ۱۴۰ د (۲۹۹) ص ۵۴ .

دلایل المشیعة : حاج محمود قوزانی زنجانی .

آغاز : بسمله . الحمد لله الذی خلق الانسان بقدرته و علمه البیان بفیضه وجوده . . . برضا میر صافیة زاکیه ارباب عقول و معرفت بر صحایف . .

انجام : وجه اسامت خاصه هریکی از ائمه اثنی عشری و باقی بودن حجة تاروز قیامت باشد الحمد لله الذی . . خاتمه لایخفی ان الادلة . . علی وفق ما اقتضته الحال و المقامات .

* ش ۱ مج ۷۰ د (۲۲۶) ص ۵۵ .

دلیل العوام : محمد تقی دارابی .

آغاز : بسمله ، الحمد لله العظیم القدير . الحمد لله القدير الخبير البصير . . و بعد بر صحایف قلوب روشن دلان که سالکین بروج افلاک پرهیزکاری اند . .

انجام : و بعضی گفته اند کفاره اش کفاره ظهار است و آن احوط است مسايل

اعتکاف را باینجا ختم نمودیم والله العالم بحقایق الامور والاحکام.

* ش ۵۹ د ص ۵۵ .

دلیل المنجمین : قاسم بن محمد بن عبدالله حسینی .

آغاز : بسمله، الحمد لله العلی الولی و الصلوٰة علی النبی الامی اما بعد چنین
گوید حقیر فقیر قاسم بن محمد ... که چون جماعتی از اخوان صفا نزد این بیچاره.
انجام : پس آوردن آن بعضی برای آن بعض است تا بهره برای وی بردارند و
محسوب دارند.

* ش ۲ سج ۱۸ د (۲۱۶) ص ۵۵ .

دیوان : صدر.

آغاز : بسمله، و به نستعین .

صد حمداله و احد و سر حکم را کاروده مصور صور ملک عدم را
در حمد محال آمده حصر کرم او در اصل وله آورد اوهام اسم را
انجام : وله عند العجب من جلوات المطلوب ، تعالی الله چه خوش ..
اگر بیند رخ تو دیده صدر با میدش رسد امید واری
* ش ۱۵۵ ب ص ۵۹ .

دیوان : صدرای شیرازی .

آغاز : بسمله .

میستایم خالق را کوست هست این دگرها نیستند او است هست
آن خداوندی که قیومست وحی آنکه پاکی وقف شد بر نام وی
انجام :

زنده [و] یقظان بود مرد خدا مرده یا حیران بوند این ماسوا

آنچنان مغرور این فانی شوند کز خدا هر چند گویی نشنوند

* ش ۱ ص ۳۲۲ د (۲۸۰) ص ۵۹

دیوان . طالب آملی .

آغاز: بسمله .

چون کج نهم بفرق خرد افسر بیان از مدح شه اتاقه زنم بر سر زبان
شه گفتم و زبان ادب میگزم ز شرم کین وصف نیست درخور جمشید جم نشان

انجام :

طور تو فزود در سخن سوز مرا آموخت روش طبع نو آموز مرا
با من لب شیرین ز کلام تو سپهر کفاره دهد روزه امروز مرا

* ش ۱۷۲ ج ۵۹ ص ۵۹

دیوان : فائض کرمانی.

آغاز: بسمله و به نستعین .

ثنا ایزدی را که هرگز خرد نیارد که در کنه او پی برد
شراب شفق در خم نیلفام مهیا از او گشته هر صبح و شام

انجام :

از بسکه بود لطیف سر تا قدمش کی نور بصر ز دیدنش باز آید

* ش ۲ ص ۱۹۸ د ۵۹ ص ۵۹

دیوان : فوق الدین احمد یزدی (مقطعات و رباعیات)

آغاز افتاده :

لذت کسوت پشمینه هر آن زید که افت گوز بر ریش زند شرکت دارائیرا
چه بلا گوهر ارزنده که بیرون آید وا کند فطرت من چون سر جاشاشید؟
که بدستم فتد آن شوخ معز بل فوقی چینم از باغ وصالش گل سرپائیرا

انجام :

تا کی ماحولش ؟ از عنایت بیتم با غیر چنین است و خرابت بینم
 بیتاب ز جور چرخ دون می‌نشوم زینسان که بکام چرخ باب بینم
 * ش ۱ ص ۵۴۴ د (۳۲۲) ص ۶۰ .

دیوان : محمد صالح استرآبادی (بخط مولف در شب دوشنبه ۵ ج ۲ / ۱۳۰۷)
 آغاز : بسمله .

مولوی از نی روایت می‌کند کاین حکایت و این شکایت میکند
 بشنو از سن این روایت نیز هم کاین روایت زان روایت نیست کم
 انجام :

بهتر آن باشد که از بهر دعا دستها گیرم به درگاه خدا
 دولتش جاوید باد و پایدار دیر ماند ملکش در روزگار
 * ش ۴۷۲ د ص ۶۰ .

دیوان : مشتاقعلی .

آغاز : بسمله .

ای آنکه پرسی از سن دل داده حال دل بگشای چشم غیب و عیان بین جمال دل
 رودام کن ز حضرت حق جسم معتدل تا بر تو آشکار شود اعتدال دل
 انجام :

ای نور دل و دیده ما ماه توئی در عرصه شطرنج وفا شاه توئی
 رونق ره این جمع پریشان احوال بالله توئی و ثم بالله توئی
 فی سبب نظم دیوان . چون فقره شهادت . .

* ش ۳ ص ۵۰۶ د (۲۱۳) ص ۶۱ .

دیوان : حاج میرزا مجدالدین نراقی .

آغاز: بسمله، حمدله، این مجموعه اشعار و بدایع افکار این ذره بی مقدار و تأسیس آن بجهت ضبط .

ز گردش روزگار، یا که بتقدیر حق یا باراده دل پر سخن پرستم
رخت همی بسی ز کشفشان خراب سوی بهشت برین روضه خیرالنسم

انجام:

ای حبیب الله تو دیگر انبیا زاین لقب محروم ماندند از خدا
از صحبت کردم این صحبت ختام مطلع و مقطع جزاویم هیچ نام

* ش ۲۰۵ ج ۶۱ ص ۶۱.

ذوقیات عقلی و معقولات ذوقی: دهمدار.

آغاز: بسمله، لك الحمد وانت اهل له يعلو حمدالحامدين من الازل الى الابد . . و عز جلالك خامه لسان بر صفحه زبان چه سان ثنا نتواند . .

انجام: و ملت را از پرتو آفتاب پرورش و مهر گسترش منور و محفوظ بحق النبی و آله و الحمد لله رب العالمین و صلی الله علی محمد و آله اجمعین .

* ش ۴ مج ۱۹۲ د (۲۰۸) ص ۶۳.

رجل جراد (مختصری از-): میرزا محمد .

آغاز: بسمله ، بعد این مختصریست از رساله موسومه برجل جراد از تألیفات میرزا محمد طاب ثراه باب اول در اذکار چند که سبب صفای سریرت و قرب بحضرت رب العزت می شود .

انجام: توجه به این الفاظ کمی نفی جمیع مراتب منافیه با وحدت صرفه مینماید
سبحان ربك . . ای برتر از این همه که گفتم آنانکه پدید یا نهفتند .

* ش ۳ سج ۶ د (۲۲۲) ص ۶۴ .

رساله در نجوم: محمد باقر یزدی .

آغاز: در دانستن آنکه مبدأ لیسن در هر سال از سالهای یزدجردی موافق
کدام روز از کدام ماه است اول باید که در یکسال دانیم که مبدأ لیسن بعد از چند
روز و چه مقدار فنک بوده از سال معین یزدجردی .

* ش ۲ سج ۱۸۵ ب (۱۴۰) ص ۶۶ .

رفع آفات و دفع بلیات .

آغاز: بسمله، الحمد لله و سلامه علی عبادالذین اصطفی . . . اما بعد این
رساله ایست در رفع آفات و دفع بلیات از خود و مال خود و جان . . . مشتمل بر ده
باب: بال اول در رفع امراض و علل برای رفع هر علتی و مرضی با خلاص بخواند .
انجام: و مجموع آنچه در اینجا مذکور شد از محمد بن اسحق کندی منقول
است که در رساله قلع آثار ذکر کرده .

* ش ۳ سج ۱۹۴ ج ص ۱۷۸ .

رقائق الحقائق: دهمدار .

آغاز: بسمله ، تبارك اسم الله یا من كل يوم هوفی شأن و جل ذكرك یا من
لا یسغله شأن عن شأن . سپاس سرآن خداوندی راست که ظهور کرد سپاس او بر
ذات مقدسش . .

انجام: دولت داریش را از چشمه ترقی و تصاعد درجات منزلین شاداب و بارور
بحق الحق و اهله و الحمد لله رب العالمین و صلی الله .

* ش ۱۲ سج ۱۹۲ د (۲۵۸) ص ۶۷ .

رموزالسیاحه : نجف قلی بن حسینعلی میرزا .

آغاز: بسمله ، رموز سیاحت و کنوز صناعت از فیض عنایت حضرت مبدع
عرش پاک و خالق افلاک است . .

انجام : واشخاص که بجهت استفسار حالات در آنجا رفته اند بسیار است و
بدین مقدار در توصیف آنمکان قناعت کرده اکتفا نمود .

* ش ۱۰۰ ب ص ۶۸ .

ریاض الجنان : احمد بن کریمعلی ارسنجانی .

آغاز: بسمله .

بشنو از نی چون حکایت می کند استماع بی هدایت می کند

در ترنم چون بدایت می کند وز جدائی ها شکایت می کند

انجام :

دست خود بر حلقه تا بنهاد باز کرده بر من خود . . . ؟ بی نیاز
اختتام شوریه مثنویّه مشتمله بر سه قطعه است بتاريخ شب . . (پس ازدو
برگ) و علی جمیع الانبیاء والمرساین واحبائهم المکرمین من یومنا الی یوم الدین .

* ش ۵۷۸ د ص ۳۳۷ .

ریاض العاشقین : رضا قلی هدایت .

آغاز : بسمله ، الحمد لله العلی العظیم و صلی الله . . لمؤلفه :

بنام آنکه بی نامش بنامه نمیگردد روان از عجز نامه

[پس از هشت برگ] لهذا بنای این کتابرا که موسوم است به ریاض العاشقین بعدد

مشایخ مذکوره . . بر هشت گلبن .

انجام : و حال تألیف این کتاب که سنه یکهزار و دوست و سی و هشت است

در بیوک آباد من اعمال کبور آهنگ همدان و رساله آنجناب بزرگوار این است [رساله
او در رد تصوف]

* ش ۳ سج ۱۷۱ د (۲۰۳) ص ۷۰.

ز

زبدة قوانین العلاج : محمد بن علاء الدین سبزواری .

آغاز افتاده : واز خون می باشد علامتش سرخی ... فصل نهم در فالج واسترخاء
و اما فالج در عرف بطلان حس و حرکت نصفی از بدن بود .
انجام افتاده : اما تدبیر شرب سموم : قی کردن باب گرم بسیار و روغن کنجد
وزیت . . وعین الرضا معزز و منور گردانند و معمول را مطابق ؟ .

* ش ۳۵۸ د ص ۷۲ .

زیج خاقانی در تکمیل زیج ایلخانی الغیبه .

آغاز : تباک الذی جعل فی السماء بروجاً و جعل فیها . . مالک الملکی که
مصباح صباح و جعلنا سراجاً و هاجاً افروخته حکمت اوست .
انجام : ضو . سنه ناقصه یزد جردی مطابق رابع تموز سنه ۱۷۴۸ ناقصه
اسکندری .

* ش ۱ سج ۲۲۸ ب (۱۴۲) ج ۶۶ ص ۷۲ و ۷۳ .

زیج محمد شاهی : دوست محمد منجم خراسانی .

آغاز : بسمله، حمد و ثنائی که خرد خورده بین مهندسان عقده گشای درادای
دقیقه از آن زبان اعتراف بعجز و قصور گشاید و ستایشی که فکر اصابت قرین راصدان
فلک ...

انجام : اگر میان چهارده و شانزده باشد هلال ظاهر باشد و تعدیل الغروب را

از عرض له تا عرض م به تزايد پنج پنج درجه عرض عمل کرده و در جدول وضع کرده ایم [بقیه جدول است]

* ش ۲۱۹ ج ص ۷۳.

زیچ محقق سلطانی (منتخب -) : وابکنوی.

آغاز: بسمله، این منتخبی است از زیچ محمد بن علی الملقب بشمس المتجم الوابکنوی در معرفت دستور تقاویم و موالید و تحاویل و آن سه باب است: باب اول در تصویر جدول دستور تقاویم و تحاویل و آن نه فصل است فصل اول در تصویر جدول دستور تقویم آفتاب.

انجام: و هر که بر این اصول واقف گردد در تسهیل اعمال و تحاویل بسیار ضابطه اورا روی نماید و مثال جدول مذکور است. تمت جدول دستور.

* ش ۶ بیج ۱۹۰ د (۲۰۷) ص ۷۳.

زینة الحکایات (صحیفه دوم کتاب است)

آغاز: بسمله، شجاعت عبارتست از توسط مابین تهور و جبن و اقدام بر جهاد و دفع خلل و نقصان از ناموس الهی و حفظ وصیانت مملکت ..

انجام: روزی دوسه با کام خویش بسر برد تا چون دگران رخت از این ورطه بدر برد.

* ش ۱۴ ب ص ۷۳.

من

سحر حلال: اهلی شیرازی.

آغاز: بسمله، حمد نامحدود و شکر نامحدود سزاوار صانعی است که بیک اسر هردو نسخه کون پرداخت و درود و تحیات نامیات سید سرا که بیک انگشت معجز نما قرص قمر را دوپاره ساخت.

انجام :

مرا کاین حسن دارد دختر فکر کجا دل بندم اندر دختر بکر
از آن فرزند خویش پسندم که در فرزند خود دل درنندم

* ش ۲۱۲ ج ص ۷۴ .

سرالاسرار : ارسطو .

آغاز : بسمله، این ترجمه‌ایست که ارسطو نصایح باسکندر کرده بدرستی که آنچه سؤال کردی چیز نیست که بر نمیتواند داشت آنرا سپنهای جان دار ..

انجام : و اگر چنانچه از هردو اسم عدد فرد متساوی ماند مانند نه و نه یا یا مانند سه و سه یا مانند یک و یک طالب بر مطلوب غالب میشود والله یعلم .

* ش ۶۰۲ د ص ۷۴ .

سرور المؤمنین فی مناقب امیر المؤمنین = کفاية الطالب فی مناقب علی بن ابی طالب : احمد بن محمد یزدی .

آغاز : بسمله، حمد و سپاس و شکر بی حد و قیاس سزاوار آفرید گاری است جل عظمت و عظمت نعمته که تذکره مناقب اهل بیت طاهرين را باعث حيوۃ قلوب مؤمنین گردانید ...

انجام : [جزء اول] و در جزء دوم شروع بذکر خصوص که در باره آنحضرت وارد شده است خواهیم کرد و از خدا استعانت و یاری میجوئیم و هو علی کل شیء قدیر و بالاجابة جدیر .

* ش ۴۶، د ۷۳، د (۱۱۱) ص ۷۵ .

سمت القبلة یا اسطرلاب (قسمتی از رساله ای در شناختن-) : مؤلف نویسنده دلیل- السائرین است .

آغاز : و اگر خواهند که با اسطرلاب سمت قبله بدانند چنین باید کرد از اسطرلاب

اول خط نصف النهار بطریقی که سبق ذکر یافت استخراج کنیم بعد از آن انحراف مکه
انجام : پس فراسخ میان این دو بلد بخط مستقیم یکصد و بیست و شش فرسخ
باشد و طریقی دیگر که اقرب است در کتاب دلیل السائرین ذکر کردیم .

* ش ۳ ص ۶۰ د (۲۲۴) ص ۷۶ .

سیمیا (رساله در علم-)

آغاز : بسمله، حمدله . اما بعد بر ارباب حکمت و بصیرت پوشیده نماند که
علم سیمیا علم است در غایت علو و جمله آن ۱۷ کلمه و هر کلمه ۱۷ حرف دارد که
آنها یونانیان فلفطرات گویند . . .

انجام : و جز بمردم کم دانش کم هوای کم آزار که دیو هوارا بافسون خرد
شیشه کرده اند روانه شاید داشت . تمت الرسالة الشریفة .

* ش ۶ ص ۵۸۹ د (۳۳۷) ص ۷۹ .

ش

شبستان خیال : فتاحی .

آغاز : حمد خدایرا که چشمه سیم حمدش دریائست در حد کمال کرم و
دائرة سیم نعمتش سفره ایست در نعت نوال قدم . . .

انجام قطعه :

اگر چه شبستان دیوان ما نماید سرشین از شین شر
شب ظلمت از روی اودودار ستان انگهش از قبول نظر

* ش ۵۷۲ د ص ۷۹ .

شجره الهیه : رفیع الدین نائینی .

آغاز افتاده : بحواس و مشاعر عالم صغیر است بمزایای . . . و این رساله را بشجره

الهیة موسوم گردانید مرتب ساخت بر مقدمه و هشت مطلب [مقدمه] مشتمل است بر دو فصل [فصل اول] در تقسیم موجود بدانکه آنچه عقل از آثار و احکام مهیتی شمرد ...

انجام : که مخبر صادق بآن اخبار نماید مصدق به شود وجود جنت و نار مصدق به باشد چون بتوفیق الهی مؤلف را میسر شد ایراد آنچه مقصود الايراد در این رساله بود امید که توفیق معرفت یابند.

* ش ۱ سج ۱۸۱ د (۲۴۵) ص ۷۹.

شرح الباب الحادی عشر : ابوالفتح بن مخدوم حسینی .

آغاز : بسمله بعد از حمد ناسجدود بر حکیم واجب الوجود متکلم بی گفت و شنود و درود غیر معدود بر صاحب مقام محمود . .

انجام : بلفظ الباب که از ترکیب الف لام و باب حاصل شده مفید حسن فاتحه است اللهم افتح بالخیر و اختتم بالخیر بحق محمد وآله خیر من کل خیر.

* ش ۱ سج ۱۷۰ د (۲۵۲) ص ۷۹.

شرح بیت « کور کورانه مرو در کربلا... » (از مشنوی مولوی) : علی بن فضل الله گیلانی .

آغاز : بسملد، ستایش و سپاس بی قیاس احدیة الذات و واحدیة الصفاتی را سزد . . چنین گوید فقیر ربانی علی گیلانی که بعضی اعزّه کرام . . فرمودند که این بیت مشنوی از مولوی که کور کورانه مرو در کربلا ..

انجام : که این نادانان را ازین بوالفضولی معذور دارند و تقصیرات زبان درازی را عفو فرمایند بکرمه و عفو .

* ش ۳ سج ۲۹۳ ج (۱۹۹) ص ۷۹.

شرح بیته از حافظ « پیرما گفت... » دوانی .

آغاز: بسمله ، لك الحمد اللهم ملهم الصواب وعلی نبیک .. اما بعد چند کلمه در تبیین معنی یک بیت از اشعارالسان الوقت [الغیب] حافظ شیرازی . . . حسب الشمس بعضی از اخوان صفا ..

انجام: و کره معاندان را حل انکار و شیوع جدال و اصرار و بقاء شوق اسرار نیز مانع است .

* ش ۲ مج ۱۸۹ د (۲۵۵) ص ۸۰ .

شرح بیتی چند از امیر خسرو دهلوی «لانهنگی است . .» : جاسی .

آغاز : بسمله ، یامن لارب غیره ولااله سواه وفقنا فی القول والعمل .. اما بعد این چند کلمه است که بر حسب اشارت حضرت امارت مآب سیادت انتساب .

انجام :

راه بنما که طالب راهیم ره بسوی تو از تو میخواهیم
قطع این ره بر راه پیمائی کی توان گر تو راه نمائی

* ش ۵ مج ۳۳۹ د (۲۸۱) ص ۸۰ .

شرح بیتی از گلشن راز « تفکر رفتن از . . » : دوانی .

آغاز : بسمله ، بعد الحمد لله بما يستحقه والصلوة علی نبیه . . نموده می شود که از دیوان وزارت که مرکز رایت و اقبالی و محیط سعادت و کمالی و محیط رحال رجال .

انجام : و چون اشاره . . بر اختصار رفته بود . . والکلام مع من ملهم من النقطة الحرف و من الالف الالف فلا حاجة الى التتویل والله يحق الحق و یهدی السبیل .

* ش ۴ مج ۱۸۹ د (۲۵۵) ص ۶۷۴۹ د (۳۷۹) ص ۸۰ .

شرح حاشیه تهذیب المنطق = شیروشکر : میرزا حسین لاهیجی .

آغاز : بسمله، قوله ابتدأ بخیر الکلام الخ فان قلت غرض از این کلام چه چیز است جواب دفع دو سؤال است که در اول محشی ایراد کرده .
انجام ناتمام : قوله و هذا يقال البين بالمعنى الاخص ووجه خصوصیت این است، که هرلازیمیکه .. جزم بلزوم حاصل آید لازم ندارد که از هریک .
 * ش ۱، مج ۷۱۳ د (۳۷۰) ص ۸۲ .

شرح خطبة الغراء لابن سينا : خیام .
آغاز : پاک پادشاه داد از ایزد کامیاب خود هست که آغاز چیزها از اوست و انجام و بازگشت همه چیزها بدوست .
انجام : و توکل بر تو کنم که آغاز همه چیزها از تو است و بازگشت همه چیزها بتوست والحمد لواءه العقل .
 * ش ۸، مج ۲۴۲ ب (۱۴۴) ص ۸۴ .

شرح رباعیات : جاسی .
آغاز : بسمله .
 حمدآ لاله هو بالحمد حقیق در بحر نوالش همه ذرات غریق
 ناکرده زمحض فضل توفیق رفیق نسپرده طریق شکر او هیچ فریق
 پا کا یگانه که کثرت ثنویت صفت موصوف را کرد سراپرده .
انجام الرباعية فی الخاتمة .

جاسی که نه مرد خانقاه است نه دیر
 نه با خبر از فقه نه آگاه ز سیر
 هم فاتحه هم خاتمه اش جمله توئی
 فافتح بالخیر رب واختم بالخیر

* ش ۷، مج ۷۶۵ د (۳۱۹) ص ۸۴، ش ۸، مج ۷۶۹ د .

شرح غزلی از حافظ «زبان عشق نداند...»: دوانی.

آغاز: بسمله، دیربست تا بحکم وجوب اداء حق اخوت در شرع فتوت و دین سروت بر رفته قلم سبب قدم اداء معنی این غزل از سخنان لسان الوقت ترجمان- الزمان حافظ شیرازی..

انجام: بلکه بآنچه بذوق خاص ناظم بود اکتفاء نمود اندک گفتم و بسیار دگر دانستم والحمدلله علی ما هدانا . . عن دارالجهالة نجانا والی معارج القدس رمانا * ش ۳ مج ۱۸۹ د (۲۰۰) ص ۸۵ ، ش ۷ مج ۷۴۹ د.

شرح قانونچه چغمینی: حسین بن محمد بن علی استرابادی . عربی است و در بخش فارسی آمده است .

آغاز: بسمله . الحمدلله الذی ابدع العناصر والاجزاء و اوحده الاسرجة والاعضاء و افاض النفس الناطقة لادراك الاشياء .

انجام: ختم المطلوب علی الحلواء و یقال الحلواء یؤخر و اقتصرنا ایضاً فی شرح هذا المختصر والله ولی التوفیق .

ش ۳۳۶ د ص ۸۵ .

شرح الکافیة :

آغاز افتاده: مذکر و واحد مؤنث مختصر بر ضمیر مرفوع منفصل مذکر و مؤنث است . . (پس از هفت برگ) الکنایات کم و کذا العدد و کیت و ذیت للحدیث الکنایات مبتداء و کم مبتداء ثانی و کذا عطف بر کم و العدد متعلق بعامل مقدر . انجام افتاده: نون التأکید خفیفه ساکنه و مشدده مفتوحه . . (پس از دو برگ) زیرا که در اینجا التقاء ساکنین در کلمه واحده نیست بجهت آنکه فعل کلمه جدا

* ش ۱۲۰ ص ۸۵ .

شرح مدخل منظوم: حبیب الله بن محمد تقی .

آغاز : بسمله .

بنام خداوند لوح و قلم که از نیستی کرد هستی رقم

. . مدخل هر خطاب شرح جواهر منظومه و مفتاح هر کتاب بیان زواهر منشوره
حمد حکیمی است . .

انجام : و گمراهان شوارع شریعت را که دلیل جلیل طریقت اند گردانید .

* ۱ سج ۹۹ ج (۱۵۳) ص ۸۶ ،

شرح مرموز الحکمة : سهروردی ؟ خواجه طوسی ؟ .

آغاز : بسمله . حمد هاء بی حد و احصاء و منتهی و بی حصر مر حضرت
مستحق و ثناء را و درود متوالی و سلام متعالی بر ارواح فرستادگان . .

انجام : تا ما بدان سعادت مستعد و بدان لذات مبتهج بودی .

* ش ۳۹ سج ۲۴۲ ب (۱۴۶) ص ۸۶ .

شرح المناقب یا شرح الصلوات : صالح بن محمد صالح موسوی خلخالی .

آغاز : بسمله ، سبحانک یا من اظهر من غیبه المکنون المخزون المنعوت بعالم
القدس واللاهوت . . . بعد مدت زمانی قبل براین ، یکی از اعظم ادباء . . خواهش
نمود در شرح مناقب ائمه . .

انجام : موافقش را از مخالف امتیاز دهند والحمد لله رب . . وقد فرع العبد الطالح
المدعو بصالح . . . یوم الخمیس ثانی و عشرين شهر ربیع الثانی سنة ۶۰۳ ، اللهم
صل علی محمد وآل محمد واحشرنا . . بحق محمد وآله لامجاد .

* ش ۲۲۲ د ص ۸۶ .

شرفنامه (تاریخ الاکراد) : بدلیسی .

آغاز : بسمله ، افتتاح سخن حمد و ثنای پادشاهی باید که ثنای ستایش در
ضمیر منیر خورشید جهانگیر تا مدارج سپهر برین برآید .

انجام :

شکر که این نامه بعنوان رسید
مهر نه خاتمه این کتاب
بیشتر از عمر به پایان رسید
شد رقم خاتم تم الکتاب

* ش ۱۷۴ د ص ۸۸ .

الشواهد الضیائیة : محمد باقر بفرویی .

آغاز: بسمله، حمدله . اما بعد میگوید بنده فقیر عاصی محتاج بسوی رحمت
پروردگار غنی محمد باقر بن محمد حسین برغویی الیزدی که در سال سی و دو بعد از
گذشتن هزار و دوست از هجرت .

انجام: و در حاشیه آن بکلمه وقف صحیح تنبیه نمایند که ناظرین در آن متنبه
شوند والحمد لله اولاً و آخراً والصلوة والسلام علی محمد وآله .

* ش ۱۶۰ د ص ۸۹ .

ص

صد کلمه : حاج شیخ عباس قمی .

آغاز: اسمله، حمدله . و بعد چنین گوید این فقیر بی بضاعت عباس بن محمد
رضا القمی . که شکی نیست که بهترین جواهرات که انسان آنرا در خزانه دل پنهان
انجام : پس از حضرت امام حسین را وصی خود گردانیده اسرار امامت را باو
گفت و ودایع خلافت باو سپرد و روز پنجشنبه آخر صفر سال پنجاهم هجری بسن چهل
و هفت وفات فرمود و در بقیع مدفون شد سلام الله علیه . تمام شد این نسخه شریفه
بدست این احقر عباس قمی عفی عنه .

* ش ۵۸۸ د ص ۹۱ .

صلة الفقیه : شیخ صفی = کلمات و تحقیقات شیخ صفی الدین اردبیلی است که نام

صلة الفقيه در ص ع آمده و این نسخه برابر ص ۱۴۷ تا ص ۱۸۵ صفوة الصفاء چاپی است .

آغاز افتاده : و احياناً بدعوت یکدیگر .

فائده شیخ قدس الله سره فرمود در آیت البیوم نختم علی افواههم . . که ختم بر افواه و شهادت و تکلم اطراف کسانی را باشد که انصاف . .
انجام افتاده : در تحقیق این بیت که افضل الدین خاقانی گفته است .
بیت :

از نسیم صبح و شام و زروسیم شام صبح

سلطان چرخ را به غلاسی خریده ام
شیخ قدس الله سره فرمود مراد وقت . . و نور عرش در جنب نور دل ناچیز نماند .
* س ۸۹ د ص ۹۱ .

ضی

ضیاء العیون : عبدالکریم حسینی .

آغاز : بسمله ، نحمدک اللهم یا ذا المن الجسیم و الطول العظیم و العز القدیم . . (پس از دو صفحه) بعد چندی از درویشان تیز اندیش و آشنایان حقیقت کیش صافی طویت .

انجام :

تا تازه کنم عهد مسلمانی را نزدیک بره شوم زیراهی دور
بحمد الله و حسن توفیقه در مدت شش ماه جلد اول این رقیمه باهتمام همت این مستهام صورت اختتام یافت در حالتی که حالی بود نامستقیم . . با پریشانی حال و شکستگی بال بقلم ملال داده شد .

* ش ۱۷۸ ب ص ۹۲ .

ط

طریق طالبان حق : محمد اسماعیل .

آغاز: بسمله ، چنین گوید اقل ذلیل محمد اسماعیل که طریق طالبان حق بجانب بارگاه احدیت زیاده از آن است که حصر توان نمود که الطریق الی الله بعدد .
انجام : که حکمت از دل او منفجر می گردد بر زبانش جاری میشود کما قال رسول الله من اخلص الله اربعین صباحاً فتح بیننا ینبع [نیایبع] الحکمة من قلبه .

ش ۲ مج ۳۰۹ ج (۲۷۹) ص ۹۴ .

ظ

ظهور عناصر که بافلاک عروج میکنند (رساله در -)

آغاز : بسمله ، الحمد لله رب العالمین الحمد لله الذی خلق الانسان من طین و اکمل العالمین ... و بعد بدانکه این مختصر کتابیست در بیان ظهور عناصر که عروج بر افلاک میکنند و از آنجا انسان کامل .

انجام : که قوله تعالی والله غالب علی امره و ما کان عطاء ربک محظورا و این بحث که درائیرمات؟ بود در این کتاب مختصر کفایت باشد والله اعلم بالصواب

* ش ۴ مج ۵۷۱ د (۳۳۳) ص ۹۵ .

ع

عروجیه : شیخ آذری .

آغاز :

نماز شام که از گردش قضا و قدر زبام چرخ در افتاد خسرو خاور

لواى مرتضوى رفت در ممالك روم
زحد شام برآمد طلاييه عنبر

انجام :

بزرگوار خدايا چو ميهمان تو ايم وظيف كرمتم ميرسد بما هموار
تو نيز خاطر ميهمان خویش مشكن
بلطف خود حق همسايگى فرو مگذار

* ش ۶ مج ۵۷۱ د (۳۳۳) ص ۹۵.

عشق (رساله در محبت و-) : عزيزبن محمد نسفى.

آغاز : بسمله، حمدله . اما بعد چنين گويد اضعف ضعفاء ... عزيزبن محمد
النسفى كه جماعتى از درويشان .. از اين بيچاره درخواست كردند كه ببايد در
محبت و عشق رساله جمع كنى ..

انجام : واين دل من بعداً بهيچ كارى نبايد و هيچ نشايد.

* ش ۱ مج ۳۰۹ د (۲۷۹) ص ۹۶.

علاقة التجريد : محمد اشرف عاملى اصفهانى.

آغاز: بسمله، حمد خداي را كه تجريد علايق جسمانيه و تهذيب اخلاق ايمانيه
را طراط المستقيم ابواب جنان و سواد العين بصيرت اعيان .

انجام: و ايضاً سيرت آنحضرت صلى الله عليه و آله چنين بوده .

* ش ۱۵۰ ج ص ۹۶.

غ

غاية المراد فى وفق الاعداد .

آغاز: بسمله ،

در همه چيزى هنرو عيب هست عيب ببين تا هنر آيد بدست

و این نسخه موسومه شد بغایه المراد فی وفق الاعداد و مبنی شد بر چهل باب و چند فصل و بالله التوفیق باب اول در بحث حساب و پیدا شدن این علم.

* ش ۲ مج ۴۶ د (۲۲۲) ص ۹۶.

غرایب زمین و آسمان یا ترجمه الآیات البینات فی غرایب الارض و السموات :
محمد بن سلافا قزوینی .

آغاز : بسمله ، غرایب زمین و عجایب آسمان و بدایع صنع یزدان زیاده از
آن است که در حیز شمار آید و اندکی از بسیار آن را دراکه انسان و خرد روشن .
انجام : و در محضرهای عالی قابل توجه و ارجمند گردد .

اگر این کار راحت بود اگر رنج نکردم من برای گوهر و گنج
که سود من قبول مقبل آنست همه چشم سوی صاحب دلان است

* ش ۱۶۶ د ص ۹۷.

ف

فتوحات نظامیه : محمد رفیع ابن حاج میرزا علی اصغر حسینی .

آغاز : بسمله ، الحمد لله الذی ارشد المؤمنین الی صراط المستقیم و اکمل لهم -
الدین . . . و بعد چون در این جزء زمان بعضی از دوستان سؤال کردند از اختلاف
اخبار . .

انجام : و اجعل لی من عندک مخرجاً و حیاتم بید منشیها الحقیر الراجی محمد رفیع
الحسنی الحسینی . . و الحمد لله اولاً و آخراً و السلام علی من اتبع الهدی .

* ش ۵۴۶ د ص ۹۸.

فرهنگ خداپرستی : لسان الحق محرم عبدالوهاب یزدی .

آغاز :

در موسم عاشورا در تکیه دولت بگرفته عزا بهر دعای شه مملت

شه ناصر دین خسرو با حشمت و صولت
کز صولت او دین شده پاینده چو دولت

انجام:

فرهنگ خدا پرستی از حق آمد بحقیقت و درستی
اینک بگواه قول محرم تاریخ شدش خدا پرستی (۱۲۷۷)

* ش ۵۰۳ د ص ۹۹ .

الفصول (ینبوع الحیات بابا افضل کاشانی): هرمس .

آغاز : بسمله، ترجمه فصل اول از سخنان هرمس الهامسه و هوادریس النبی
علیه و . . بنام ینبوع الحیوة در معاتبت و نصیحت نفس ای نفس بنگار خود را و
مانند شوبدان چیزهای .

انجام : بدان سودمندتر از بسیار دانش که کاربوی اندک بود والسلام .

* ش ۳ ص ۷۱۹ د (۲۷۱) ص ۱۰۰ .

ق

قرائت عاصم (رساله در-) : عمادالدین قاری .

آغاز : بسمله، حمدی حد و سپاس بی قیاس مرآفرید گاری را سزد و شاید که از
ترکیب کاف و نون آیه وجود بنگاشت . .

انجام : و خاء یخصمون را که در سورة یس است و یفیض را بیا میخواند و سرعت
را بتشدید والله اعلم بالصواب والیه المرجع والمآب .

* ش ص ۲۸۰ د (۳۶۰) ص ۱۰۲ .

قسمت موجودات (رساله اندر-) : خواجه طوسی .

آغاز : بسمله، قال مولانا سلطان الحکماء نصیر الملة والدین . . . اندر قسمت
موجودات و اقسام آن، موجود بنزدیک علماء از دو گونه بود آیا اولی دارد .

انجام: گوئیم اقسام منحصر نبوده اگر وجود سلبی باشد خارج بود از این قسمتها و بر تقدیر تسلیم حصر، فساد لازم نیاید و بالله العصمة والتوفیق .

* ش ۲۱ مج ۲۴۲ ب (۱۴۵) ۲ سج ۶۵۹ د (۳۵۳) ص ۱۰۳ .

قواعد الافاق (در طلسمات): سید علی اکبر طباطبائی (ساخته در ۱۳۱۴)

آغاز: بسمله ، حمدله . و بعد چنین گوید بنده احقر سید علی اکبر ابن سید عبدالحسین بن ... که اوقاتی که مشغول تحصیل علم شریف طلسمات بودم قواعدیکه **انجام:** زید الشهد بن علی بن الحسین بن علی بن ابیطالب صلوات الله علیهم اجمعین فی غره ثوال سنة ۱۳۱۴ .

ش ۱۳ سج ۱۲۴ ج (۱۵۹) ص ۱۰۴ .

کفایة التعلیم فی صناعة التنجیم: محمد بن مسعود غزنوی .

آغاز: بسمله ، سپاس و ستایش مر خدایرا عزوجل که آفریدگار است بی . . حاجت و آفرین کار است بدلائل حجت بیافرید آسمان و زمین را بدست قدرت از روی وجود . .

انجام: و دیگری برین قیاس کن و بدان چون با اینحال مبارکی و فال مسعود رسیدیم کتاب بپایان رسد بعون الله تعالی و حسن توفیقه .

ش ۳ مج ۸۲ ب (۱۲۹) ۷۰ ج ۲۳۹ د ص ۱۱۰ .

کنوز المعزمین: ابن سینا .

آغاز: بسمله ، حمد و سپاس خدای را که آفریدگار جهان است . . . چنین گوید ملک الحکماء . . ابوعلی سینا رحمه الله علیه که چون جماعتی از دوستان و یاران

عزیز در علم نیر نجات و طلسمات رقیه و آنچه بدین تعلق دارد .
انجام : و هر کاری که در تمام حرفها می آید از حرف هجا می آید و در وقت نوشتن این دو هم بخواند یا سلام یاریان .
 * ش ۴ مج ۵۸۹ د (۳۳۷) ص ۱۱۴ .

الکواکب الثواقب : دهدار .

آغاز : بسمله، الحمد لله الذی علم الانسان ما لم یکن یعلم . . چنین گوید کامل
 فنون نقص ونا کسی وپیش رو طریقت نادانی و بازپسی ..
انجام : امید که موجب انتفاع همگنان آید و باعث را سبب خیر در این شود
 و الحمد لله رب العالمین و صلی الله علی خیر خلقه محمد و آله اجمعین .
 * ش ۷ مج ۱۹۲ د (۲۵۸) ص ۱۱۴ .

گزارش افغانستان : حاج سید ابوالحسن قندهاری .

آغاز : چون حسب الامر اشرف ارفع نواب مستطاب . . حشمة الدوله العلیة
 العالیة این بنده درگاه آسمان جاه حاج سید ابوالحسن قندهاری مأمور به رسالت
 تهنیت . .

انجام : از تقویت خیری پا و نمیرسد اگر چه بالمآل بهمین تقویت تحلیل
 خواهد رفت .

ش ۲۶۱ د ص ۱۱۵ .

گفتار در جدائی میان حادث و مبدع و احاطه داننده بخود : افضل الدین کاشانی .
آغاز : خاصیت ابداع آنست که ابداع را بوجود محلی موجود پیش از ابداع
 حاجت نبود که ابداع بوی رسد و فعل و کنش تا محلی که جسم است . .

انجام : و ذات دانا نهایت و طرف ندارد و احاطه اجسام از آنکه نه بدایت بود بغیر و بطلان پذیرد و احاطه دانائی زوال نپذیرد .

* ش ۱۶ مج ۲۹۳ ج (۲۰۰) ص ۱۱۰ .

ل

لسان الذاکرین : حاج میرزا محمد هادی بن میرزا ابوالحسن نائینی .

آغاز : بسمله، نحمدک اللهم یا من قربه الجنة التي وعد المتقون .. لمؤلفه :

خواهم که حمد و نعت خدای و رسول را

هر دم ز روی شوق بلفظ دگر کنم

... حمد کسی را که گفته است : گشت امید هر که بود تشنه تر کنم . تشنگان

فرات قریبش از پرنیان محبت رسیدند .

انجام :

در عرصه قیامت و هنگام بازخواست

هادی ترا شفاعت خیر النساء بس است

هرگز بروز حشر نیندیش از حساب داری بدست دامن آل ابوتراب

* ش ۱۶ ب ص ۱۱۸ .

لطایف غیبی : احمد بن زین العابدین علوی .

آغاز : بسمله و به ثقتی . بعد از حمد مبدعی که سبعة معلقات هفت آسمان

نمونه از انشاء بدیع ابداع اوست و دوائر تو بر توی هفت زمین نقطه امتحان خامه

اختراع او است .

انجام : و بحسن ملاحظه پاکان و اهل صفا مقرون و ار جوان یکون ذلک

حسنة مبرورة .. آمنت بما جاء به الرسول صلی الله علیه وآله من عند الله .. ؟ امیر المؤمنین

علی بن ابیطالب ولی الله .

* ش ۲۲۰ ب ص ۱۱۸ .

لوامع الاشراق فی مکارم الاخلاق : دوانی .

آغاز : بسمله، افتتاح کلام بنام واجب الاعظام سلطانی سزد که . . . ازلی
جنود مجنده اعیان ممکنات را از حد عدم بدارالملک وجود متوجه ساخت . .
انجام افتاده : در وصایای افلاطون می گوید که خدایرا بشناس و حق اونگاه
دار . . که وسیله اکتساب ترا باشد بخواب وآسایش .

* ش ۲۸۱ د ص ۱۱۹ .

لوامع انوارالکشف والشهود علی قلوب ارباب الذوق والوجود (شرح قصیده میمیه
فارضیه) : جامی .

آغاز : بسمله، سبحانه من جمیل لیس لوجه نقاب الانور والجمال حجاب
الالظهور رباعیه

ای گشته نهان زغایت پیدائی عین همه عالمی زبس یکتائی
الهی بحرمت آنان که بکام همت پی بسرا پرده عزت وحدت . .

انجام :

بی دعوی فضل جامی ولاف هنر درسلک بیان کشید این عقد گهر
وان لحظه که شد تمام آورد بدر تاریخ مه وسال وی از شهر صفر
(۸۸۳) اللهم انا نعوذ بعفوک من عقابک . . . ولاعدوان الاعلی الظالمین والصلوة
والسلام علی سید المرسلین وعلی آله وصحبه اجمعین .

* ش ۳ مج ۳۲ د (۲۲۱) ص ۱۱۹ .

لوامع محمدیه : مصطفی بن اسماعیل علوی .

آغاز : بسمله، لک الحمد یارب حمداً یکون لنا الیک وسیله وللزلفی لیدیک
ذریعة . . و بعد فیقول . . مصطفی بن اسماعیل العلوی . . در زمان دولت قاهره

پادشاه جمجاه سلیمان سپاه (پس از یک صفحه) محمد شاه لزال سریر السلطنه
مرصعاً . .

انجام ناتمام: جواب از این حرف آنکه خبر غیر متواتر منقسم میشود . . .
وباین کلام ظاهر است دلالات سید قدس سره باجماع نه بمثل .

* ش ۶ مج ۶۳ د (۳۰۴) ص ۱۱۹ .

لیلی و مجنون : مکتبی .

آغاز : بسمله .

ای بر احدیت ز آغاز	خلق ازل و ابد هم آواز
ای سایه مشال گاه بینش	در حکم وجودت آفرینش

انجام :

این نسخه فسانه جهان باد	مقبول دل جهانیان باد
باد اول و آخرش در این دیر	اول بصواب و عاقبت خیر

* ش ۱ مج ۶۱۱ د (۳۴۰) ص ۱۲۱ .

۴

مباحثه النفس : محمد طاهر قمی .

آغاز : بسمله ، حمد لله . اما بعد چون رحمة الله قادر متعال ؟ آخوند ملا محمد
طاهر قمی دید که اکثر اهل زمانه در قافله گاه جهان رحل اقامت .

انجام : رباعی :

یارا بمحبت گرفتارم ساز دریونه اخلاص دلم را بگداز

از بال [و] پریم رشته غفلت بردار

شاید که کنم باز بسویت پرواز

* ش ۲ مج ۷۰ د (۲۶۶) ص ۱۲۱ .

مبادی موجودات : افضل الدین کاشانی .

آغاز : بسمله ، سپاس آفرین و ستایش نگارنده جانرا بخرد و پبای دارنده خردرا بخود ...

انجام : در این رساله بازرانیم بر طریق تنبیه و تذکیر از مبادی موجودات نفسانی .

* ش ۸۰ مج ۲۴۲ ب (۱۴۸) ص ۱۲۱ .

مجمع الاصناف : میرزا عباس خان بختیاری (خرم)

آغاز : بسمله .

این بکر که چارگوهر صاف دراوست

بگریست که حسن قاف تا قاف دراواست

درزیوراسم بمجمع الاصناف است زانروی که جمعیت اصناف دراوست

ردیف الالف : اتوکش ، ابریشمی ، آهنگر .

تا عاشق دلبر اتوکش باشم بایست که پیوسته مشوش باشم

انجام :

شب تا سحر از جور تونالم چونفیر دردست تو چو نقاره فریاد کنم

* ش ۹ مج ۵۴۲ د (۳۲۲) ص ۱۲۳ .

مجمع القواعد : امام بن احمد بن امام کججانی .

آغاز : بسمله ، الحمد لله الذی خلق الانسان و علمه القرآن . . اما بعد چون

حضرت و اهب المواهب بمقتضای کرم قدیم و لطف عمیمی که بر کافئه اهل اسلام

داشت ...

انجام : باصفتی که دارد ادا کند و آن صفات را از وی زایل نگرداند .

* ش ۳ مج ۵۶۷ د (۳۳۱) ص ۱۲۴.

مجمّل الحکمة (ترجمه فارسی اخوان الصفا) :

آغاز : بسمله، حمدی عذسزاوار خدائست که واجب الوجود است و هر چیز را از عدم پدید آورده است و هر چیزی را جدا گانه از انواع ...

انجام افتاده (رساله هشتم از قسم چهارم) : فصل هشتم در این رساله که این فصل بازاء آن بنهادیم حکایات روحانیات و شیاطین و دیو و پری میکنند و ما آنچه لایق بود ... اگر همه را ملایکه خوانند نشاید ولیکن همه را نشاید.

* ش ۱۰۸ ج، ۱۰۹ ص ۱۲۴.

محمود القصائد : محمد تقی سپهر کاشانی.

آغاز : بسمله، سبحان الله خالق بیچون بودن با هر کم و افزون بود لمعات سیمای وحدتش ساخت ... ؟ طور کثرت است و ظهور در عوالم کثرتش امارات وحدت

انجام :

ماجان بره خدا فدا ساخته ایم	کام دو جهان ازان روا ساخته ایم
عصیان و گناه و جرم و بدروزی خویش	تحفه پی در که خدا ساخته ایم

* ش ۱۳۷ ب ص ۳۹۹.

مختصری در توحید (اقاویل قدمای فلاسفه) یعقوب بن موسی متطبب = توحید (اقاویل قدمای فلاسفه ... مختصری در -)

مدارج کمال : افضل الدین کاشانی.

آغاز : بسمله. بنام خدائی که جز او نیست خدائی، آغاز هر چیز و اوبی آغاز و انجام هر چیز و اوبی انجام ..

انجام : از نوازش چنین عطا و شکیمیایی بر آزمایش بلا. نعم المولی و نعم النصیر
لاله الا هو الیه المصیر.

* ش ۵۲ مج ۲۴۲ ب (۱۴۷) ص ۴۰۰ .

مدخل منظوم : منسوب به خواجه طوسی .

آغاز : بسمله .

مرد دانا سخن ادا نکند تا بنام حق ابتدا نکند

مالک لم یزل کریم و قدیم صانع بی بدن علیم و حکیم

انجام :

چون رسید این لطیفها بکران وزمه نو به آخر شعبان
در زمانی که دور هجرت بود ششصد و شصت و دوز هجرت بود

* ش اسج ۱۹۷ ج (۱۸۰) ص ۴۰۰

مراحل السالکین : مجذوب علی شاه .

آغاز : یا هو . یا علی الاعلی ، بسمله . حمد و سپاس معبودی را سزااست که
در خانه‌ای ایجاد قامت قابلیت حضرت انسان را بکسوت بشریت آراست .

انجام : و ملتمس از مطالعه کنندگان اینکه مؤلف را در وقت مطالعه بفاتحه
و دعا یادآوری نمایند خواه در حال حیات خواه در حال ممات و طلب آمرزش از برای
داعی از خداوند غفور مسئلت نمایند .

* ش ۶ مج ۱۷۱ د (۲۵۳) ص ۴۰۰ و ۴۹۴ د .

مراد المسافر : سیف‌الدین علی شریف حائری .

آغاز : بسمله . در را بهار حمد و ثنا بارگاه کبریای علیمی را که زبان عوام را
بتشریف ادای ترجمه الفاظ معانی مأخذ آیه کریمه هذا لسان عربی ...

انجام : سوره مائده را بنویسد و بشوید و آن آبرا بخورد بفرمان خدای تعالی
تسلی شود و از تلف نفس ایمن و محفوظ گردد .

* ش ۱ مج ۴۳ د (۳۰۰) ص ۴۰۱ .

مرصادالعباد: میرزا ابوالقاسم راز .

آغاز : الحمد لله والسلام على عباده ... اما بعد ير الواح سرائى قلوب صافيه زاكيمه اهل بينش و دانش .

انجام: و اولياء كاملين ايشان است و فقكم الله وايانا على السلوك فى سبيل الرشاد والنجات والسلام علينا و عليكم وعلى عباد الله الصالحين ورحمة الله وبركاته .
* ش ۸ مج ۴۲۷ د (۲۹۱) ص ۴۰۱ .

مصباح الطريق : حسن بن محمد على يزدي .

آغاز : بسمله، الحمد لله الذى اوضح لنا طريق العمل بنصب الاعلام والدلائل ... و بعد چنين گويد اقل خليفه حسن بن محمد على اليزدي كه چون عاليجناب ... فخرالمحققين . . ترجمه اصلاح العمل خود [امر نمود] بعد از ترجمه آن ..
انجام : و اگر دوائى بخورد كه بجهت آن بخواب رود آن خواب نيز ضرر ندارد .
العلم عند الله .

* ش ۳۹۰ د ص ۴۰۲ .

مطالع الانوار : حسن خطيب قارى (شرح مشارق الانوار برسى)

آغاز افتاده: نوري كه جهان شد از فروغش روشن .. (پس از يك صفحه) اما بعد بر صفحه عرض نگارش ميشود كه چون محتاج پر تو عنايت پروردگار حسن الخطيب .
انجام افتاده : مطلع . مخفى نمايند كه حضرت صاحب (ع) را دو غيبت است ... يعنى كه نام برد مرا در مجلسى كه جمعى از مردمان باشد بر اولعت خدا .

* ش ۱۶۹ ج ص ۴۰۳ .

معما (رساله در-) مؤلف شارح رساله معماى مير حسين نيشابورى است .

آغاز: بسمله .

بنام آنكه از تأليف و تركيب معماى جهان را داد ترتيب

گشایند از معما نام اما شد از نامش گشاده هر معما
انجام افتاده :

آن شوخ بفن ساحری هر نفسی پنهان بدو ابرو و مژه گشته بسی
... مخفی نماند که اشارت شده.

* ش ۴ مج ۱۹۰ د (۲۵۷) ص ۴۰۶.

معما (رساله دوم-) : خواجه شهاب الدین نظام حقیری معمائی .
آغاز: باسمه سبحانه .

ای وجود تو اصل ذات همه نام تو حل مشکلات همه
همه ذرات اسم ذات ...

اما بعد بررأی عقده گشای نکته گذاران خردمند و ضمیر فیض پذیر خرده شناسان
مشکل پسند .

انجام: بتخصیص در رساله مولانا میر حسین نیشابوری صورت اتمام و اختتام
پذیرفت تحریر این رساله . . در اواخر شهر جمادی الاول بسال هزار و پنجاه و یک
... الرباعية فی التاریخ :

این نسخه بنام شاه جمشید اتمام پذیرفت ز فیض وهاب
تصنیف شهاب و بنزد عقلا تاریخ وی آمده است تصنیف شهاب

* ش ۸ مج ۱۴۴ ج (۱۶۱) ص ۴۰۶.

معما (رساله -) : حکیم رکنا .

آغاز:

بسم الله الرحمن الرحيم مطلع منشور کلام کریم

رمز مسما توز... اما بعد معروض میدارد حقیر صادق رکنی عاشق که زمان
بسی لطیف شده و جوانان بغایت ظریف ..

انجام :

نهند و آن بگو مگو از اند چونکه ازد گرهست نهند و آن
الحمد لله على الاتمام . . فی يوم السبت بوقت الظهر عن شهر الشعبان المعظم بتاريخ
ثمان عشرين سنة ۱۰۴۷ .

* ش ۲ سج ۱۴۴ ج (۱۶۰) ص ۴۰۶ .

معما (رسالة -) : ملا فخری .

آغاز : بسمله .

بنام آنکه کرد از خاک پیدا معمای وجود آدمی را
میرا شمس از ترکیب و تحلیل منزله ذاتش از تشبیه و تبدیل
انجام : آبل .

مرا مهر و مه نامهربانی جدا از دل نمیگردد زمانی
* ش ۳ سج ۱۴۴ ج (۱۶۰) ص ۴۰۶ .

معمای منظوم (رسالة -) : حقیری معمائی .

این کتاب درس ۴۰۶ (۱۵۸) بنام «المعمائیه» (الرسالة -) : سید علی اکبر بن
عبدالحسین طباطبائی آمده است ولی اشتباه است و معمای منظوم حقیری است و سید
علی اکبر نویسنده نسخه میباشد .

آغاز : بسمله، علم معما .

بنام آنکه ذات جمله اسماء بود چون اسم و ذات او مسمی
بود آسایش دلها زنامش گشاده جمله مشکلها زنامش

انجام :

پی تاریخ او از عالم غیب رسیده نسخه سوزون بی عیب
قبول خاطر اهل نظر باد بخوبی در همه عالم ثمر باد

* ش ۵ مج ۱۲۴ ج (۱۵۸) ص ۴۰۶.

معما (رساله اول): حقیری معمائی.

آغاز : بسمله ، بعد از تفصیص و تحمید و تسمیه و تخصیص محامد و اثنیه بحضرت ذوالجلال که ذات بی مثالش از سمت ترکیب و تحلیل مجرد و معرا است ...

انجام : است :

هردم فکند در سر آن زلف خوشست بهر دل ما آن مه سر فتنه شکست

* ش ۵ مج ۱۴۴ ج (۱۶۰) ص ۴۰۶.

مفاتیح الغیب : محمد تقی بن محمد بن حسین شریف تبریزی معمائی.

آغاز : بسمله ، ستایش خدای را جل شأنه که نگارنده نقش جهان است و داننده په ؟ اونهان الا يعلم من خلق .

انجام : انتهى موضع الحاجة من حدیث الشریف و بانتهائه انتهى ما اردنا اثباته فی هذا الكتاب والحمد لله رب العالمین و صلی الله ... فی بلدة تبریز صانها الله عن التهیز

* ش ۷۷۰ د ص ۴۰۶ .

مفاتیح النجوم و مصباح العلوم : شرف برشبوری .

آغاز : بسمله ، الحمد لله الذی هو الحق مبین والباطل کل ماسواه . اما بعد چنین گوید اضعف عباد شرف برشبوری رحمة الله علیه که مدت مدید دلایل سؤال سایلان از شیوه نجومی استخراج می افتاد .

* ش ۴ مج ۱۹۹ د (۲۱۶) ص ۴۰۷.

مفتاح الخزان (مقاله سوم اختیارات بدیعی): حاج زین العطار انصاری .

آغاز : بسمله ، حمدله ، اما بعد بدانکه این رساله ایست از مفتاح الخزان که ذکر کرده میشود در مرکبات مستعمل عن مقاله ثانیه اختیارات بدیعی از تصانیف

.. علی بن الحسن الانصاری المشهور بحاجی زین عطار ... و این رساله مشتمل بر شانزده [باب] است ... باب الاول فی المفرحات، مفرح یاقوتی خفکان و وسواس را نافع بود ..

انجام : و چند نوبت باب ...؟ سوده بر آن افشان ..؟ نمایند و باز ..؟ و استعمال کنند که در غایت منفعت است والله اعلم واحکم .

* ش ۲ مج ۸۱ ج (۱۵۳) ص ۴۰۷ .

مفتاح العمل فی طریق الاستخراج: عبد الوهاب قوچانی .

آغاز : بسمله، حمد و ثنای آفریدگاری را که افلاک و نجوم و ثوابت بیافرید و شکر و سپاس . . اما بعد حقیر فقیر . . عبد الوهاب بن محمد علی منجم قوچانی الاصل انجام: این است مختصر رساله که در باب قواعد استخراج نوشته و تحریر شد قد فرغت من تألیف هذه الرسالة فی شهر صفر المظفر فی مشهد الرضا (ع) بتاريخ سنة ۱۳۲۰ .

* ش ۲ مج ۱۱۰ ج (۱۵۶) ص ۴۰۸ .

سلا الذل داعی و معاذ الساعی : محمد بن لطف علی .

آغاز : بسمک، الحمد لله الذی اذانا جاه المکظوم ازال و جومه و اذا استغاثه المظلوم رفع همومه . . و بعد چون حصول مهمات و وصول بر سعادات بمؤدای ما یعبأ بکم ربی لولاد عائکم منوط بدعا و مناجات . انجام : که چون بی خواب شوی بگو سبحان الله ذی الشان دائم السلطان کل یوم هو فی شأن .

* ش ۴۳۳ د ص ۴۰۹ .

مناظره با فرق : عبد الوهاب بن عبد الرحمن معروف بابن منجم .

آغاز: مناظره چند که اقل عباد عبد الوهاب را بعد از یقین طریق ارشاد با اهل

عناد میرفت و اتفاق افتاد و از جمله مناظرات آنکه بتاريخ ۱۰۷۳ در دارالسلطنة شاه جهان آباد.

انجام : واگر افعال شراز او باشد ظلم لازم میآید تعالی شأنه عن ذلك بعد از تفکر بسیار استحسن مقام نمود والحمد لله رب العالمین .

* ش ۳ ص ۲۹۳ د (۲۷۶) ص ۴۱۰ د .

المناهج العملية والعلمية: نصرالله شیرازی .

آغاز : بسمله، حمد خداوندی راست که زیت شجره ولایت الهیه در مصباح قلب انسان که زجاجه و کوکب دری سماء معرفت است .

انجام : و عمل بر اشتباه در لفظ نماید چه سهو و نسیان کالطبیعة الثانية از برای انسان است و ارجو لله [من الله] المغفرة والتوفيق والرحمة .

* ش ۳۵۶ ص ۴۱۰ .

مناهج الیقین : محمد طاهر حسینی شوشتری .

آغاز : بسمله . حمد بی حد و ستایش بی عدد شایسته بارگاه خداوند احدیست که مظاهر وجود را بتجلیات مختلفه در معرض شهود جلوه گردانید .

انجام : ذکر آن مناسب آمد بر سیل ایجاز و اختصار تا خوانندگان را نفعی بخشد والحمد لله اولاً و آخراً و ظاهراً و باطناً .

* ش ۵۹۹ ص ۴۱۰ .

منتخب مقطع از تکمیل الصناعة : عطاء الله حسینی نیشابوری .

آغاز : سپاس بی قیاس صانع را که تأسیس بدایع مصنوعات و نظم سلسله موجودات بی دخیل و شریکی نمود .

انجام : و سهو و خطائی شده باشد واقع رب اغفر لی انک انت الوهاب

* ص ۳ ص ۴۷۱ د (۳۰۷) ص ۴۲۲ .

منتخبات الاحکام فی علم النجوم: کاظم بن محمد اصفهانی.

آغاز: بسمله، حمد و ثنای بی عدد بر آن پادشاهی سزاست که احوال این عالم کون و فساد را بحرکت افلاک و سیر انجم بسته گردانید.
انجام: و عفو و اغماض را بکار دارند و همت بر اصلاح او گمارند که سهو و نسیان از لوازم انسان است.

* ش ۱ مج ۱۸ د (۲۱۶) ص ۴۲۲.

مذهب الاسماء فی مرتب الاشياء: محمود سجزی عربی.

آغاز: بسمله، الحمد لله الذی خلق الخلاق یقدرته وخص بنی آدم بعزته. .
قال العبد الضعیف محمود بن عمر بن منصور. . بعد فانی رایت الناس زاهدین فی العلم والعقبی راغبین فی الجمال والدنیا. .

انجام: الشطبه زن بلند بالا واسب دراز و پیش خرماء سبز و پهلوی خربزه الشطبج الشطر. . و ناحیت و دودیک بستان الا شطر ج.

* ش ۱۰۹ ج، ص ۴۲۷.

میزان شیخیه: محمد باقر بن محمد جعفر.

آغاز: بسمله، حمد مخصوص حکیمی است کامل که نور هدایت او روشن تر از آنست که طالبان آن آنرا نبینند. .

انجام: پس بهمین قدر اکتفا میشود که مورت ملال حال دوستان نشود والسلام علی من اتبع الهدی و صلی الله. . ختم شد این مختصر در روز چهارشنبه نوزدهم شهر ذی القعدة الحرام ۱۲۸۵ حامداً مصلیاً مستغفراً.

* ش ۵۵۲ د، ص ۴۲۸.

میزان الملوك والطوائف و صراط المستقیم فی سلوك الخلائف: جعفر بن اسحق.

آغاز : بسمله ، الحمد لله رب العالمین بالربوبیة الظاهرة الرحمن الرحیم بالرحمۃ الباهرة . و بعد حقیرا لافاق الفاطمی المفتاح جعفر بن ابیه اسحق بعرض اهل مودة و وفاق میرساند که این مختصری است بی تصلف .

انجام : لهذا ماده تاریخ ختم و اختتام مغز حق کلام اتفاق افتاد :

هاتقم گفت من وراء حجاب مغز حق کلام آمد ختم (۱۲۴۶) والحمد لله رب العالمین .

* ش ۵۵۷ د ، ص ۴۲۸ .

ن

نجوم (رساله در -) = رساله در نجوم : محمد باقر نیری .

نفائس الارقام : دهمدار .

آغاز : بسمله ، ثنا و ستایش سر خداوندی را که دلیست ذات او بر ذات او و منزله از میجاست مخلوقات صفات او .

انجام : و غرض ما تلویحی بود نه اثبات این مدعا . الحمد لله رب العالمین و صلی الله علی خیر خلقه محمد وآله اجمعین .

* ش ۶ سج ۱۹۲ د (۲۵۸) ص ۴۳۵ .

و

وجدانیات و ذوقیات : دهمدار .

آغاز : بسمله ، حمد و سپاس آفریدگاری را که نهال وجود عالم به میوه انسانی آراست .

انجام : افعیینا بالخلق الاول بلهم فی لبس جدید والحمد لله رب العالمین و صلی الله . وسلم تسلیماً کثیراً کثیراً .

* ش ۱۰ مج ۱۹۲ د (۲۰۸) ص ۴۳۰ .

وجود (رسالة -): میرسید شریف .

آغاز: بدان وقفك الله وايانا كه اصحاب بحث و نظر از برای بیان مراتب موجودات در موجودیت تمثیلی کرده اند .

انجام: كه چون واجب الوجود عين حقیقت وجود است و حقیقتی ؟ .

* ش ۳ مج ۷۶۳ د (۳۸۸) ص ۴۳۷ .

هادی المهتدین: علی مراد بن حسین گیلانی .

آغاز: بسمله، الحمد لله الذي جعلنا من امة سيد الانبياء... وبعد چنین گوید اقل کل قلیل .. علی مراد بن حسین الجیلانی التتکابنی السیاسی ستاقی .

انجام: وقد فرغنا من تأليفه ليلة الخميس في سنة سبعة وثلثين [و] مائتين بعد الالف من الهجرة انا العبد العاصي علی مراد التتکابنی .

* ش ۳ مج ۸۳ د (۲۲۹) ص ۴۳۸ .

هندسه (فائده ای در-): گویا عبدالوهاب شاهشاهانی .

آغاز: دستور چنان است كه اولاً مرتبة آحاد و عشرات و مئات و الوف و عشرات الوف و مئات الوف را نگار دارند آنچه بمرتبة آحاد نویسند .

انجام: و ششصد هزار هزار هزار هزار عدد ارزن كنجد والله اعلم بحقائق الامور .

* ش ۲ مج ۵۶۸ د (۳۳۱) ص ۴۳۸ .

بخش عربی

الف

الابانة عن وحدانية الله او عن تناهى جرم الكل (رسالة فى -) : كندى

آغاز : الابانة عن وحدانية الله او عن تناهى جرم الكل وانه لا يمكن ان يكون شئى بالفعل لانهاية له انما هو موجود بالقوة لافى الفعل فهت ماسالت...

انجام : واصبر نفسك على اقتفاء آثارها الخفية تقضى بك الى سعة اقطار المعرفة.

* ش ٢٤٢ ب (١٤٦) ص ٤٤١

ابطال الزمان الموهوم : محمد اسماعيل خواجهبى .

آغاز : بسمله - بعد حمد الله المتفرد بالقدم والازلية المتوحد بالبقاء والدوام والابدية الذى نفذت دونه سلسلة الزمان لاتصاله بالسرمدية .

انجام : اعاذنا الله واياك من الضلالة والغواية وارشدنا الى ما فيه فى البداية والنهاية صلى الله على محمد وآله معدن الرساله و منبع الهداية والحمد لله اولاً و آخرآ .

* ش ٤٨٢ د (٣١١) ص ٤٤١

اثبات الصانع والعلل والمعلولات : ابن سينا .

آغاز : بسمله . قال الشيخ الرئيس . حمدله . الفصل الاول فى اثبات الصانع وايراد البرهان القاطع عليه . كل جملة...

انجام : محل الشوق الى مثل ذلك العالم والمشتاقين منهم الى مرتبة العشق انك انت الرؤف الرحيم والحمد لله رب العالمين .

* ش ١٥ مج ٢٤٢ ب (١٤٤) ص ٢٤٢ .

اثبات المفارقات : فارابى .

آغاز: بسمله . المفارقات على اربعة مراتب مختلفة الحقايق الاول الوجود الذى
لا سبب له وهو واحد ...

انجام : وليس للاوساط فى البواقى نقيض من القصد والحسن .

* ش ٢٩ مج ٢٤٢ ب (١٤٥) ١٢ مج ٦٠١ د (٢٣٩) ص ٤٤٢

اثولوجيا : منسوب به ارسطو و اصلاح يعقوب بن اسحق كندى .

آغاز : بسمله . حملدله . الميمر الاول من كتاب ارسطو طاليس الفيلسوف المسمى

باليونانية : اثولوجيا و هو القول على الربوبية تفسير فرفوريوس ...

انجام : لانها قد ليست صوراً كثيرة فهي خفية تحتها لاينا لها شئ من

الحواس البتة .

* ش ٥٤ مج ٢٤٢ ب (١٤٧) ٢٤١ ج ، ١٧ مج ٢٥٦ ج (١٩٥) ص ٤٤٤

ارجوزة على نمط الالفية : نيرتبريزى (فسوة الفصيل)

آغاز: بسمله .

قال التقى الهاشمى نسباً

بقية الماضين من طباطبا

ابن ابى القاسم ذى النجاد

وشيوخ الاسلام بآدر باد

انجام افتاده :

وليكن هذا آخر الكلام

لانه من احسن الختام .

* ش ٨ مج ٥٤٢ د (٢٢٢) ص ٤٤٩

اسرار الصلاة : ابن سينا .

آغاز: بسمله . الحمد لله الذى خص الانسان بشرف الخطاب والهمم بمدافعة الخطاء

وملازمة الصواب ... اما بعد لما التمسست ايها الاخ الشفيق والعاقل الصديق ان اكتب

رسالة فى الصلوة ...

انجام: فان لذة الجماع لا يتصور العنين ولذة النظر لا يصدق به الاكمه والله

اعلم بالصواب والحمد لله العلى .

* ش ۱۸ مج ۲۴۳ ب (۱۴۴)

الاشباه والنظائر الفقهية على مذهب الحنفية: ابن نجيم حنفی مصری .

آغاز: بسملة . الحمد لله على ما انعم وصلى الله على سيدنا محمد وآله وصحبه وسلم و بعد فان الفقه اشرف العلوم قدراً واعظمها اجراً واتمها عائدة ...

انجام: و تا بعيه باحسان الى يوم القيام وكتبه مؤلفه بيده الفانية زين بن نجيم الحنفى غفر الله ذنوبه وستر عيوبه ورحم والديه وكشف كروبه وختم بالخير عمله آمين .

* ش ۱ مج ۲۰۱ دص ۴۵۵

اشكال التأسيس: سمرقندى .

آغاز: بسملة . حمدله . و بعد فان جماعة من الفضلاء وطائفة من الاصدقاء التمسوا منى رسالة تكون مقدمة و آلة فى اقتناء براهين ...

انجام: ح ب مساويالح الذى هو مربع ح رتمت الرسالة ولواهب العقل الحمد بلانهايه وعلى نبيه وآله الصلوة والسلام بغير غاية

* ش ۴ مج ۵۵۵ د (۳۲۷) ص ۴۵۶

الاضحوية : ابن سينا .

آغاز: بسملة . افاض الله على روح الشيخ الامين فى الدارين انوار الحكمة وطهر نفسه من ادناس الطبيعة واتاه من البقاء ...

انجام: و ذالك مما لا وجه له الا ان يرى رمزا كسائر الرموز واذابلغنا هذا المبلغ فلنختم الرسالة .

* ش ۴۸ مج ۲۴۲ ب (۱۴۶) ص ۴۵۸

اعتقادات الخليل : محمد خليل بن محمد باقر حسيني

آغاز: بسملة . احمد ربى الله الذى من على بهداية طريق المستقيم ... اما بعد فيقول الواثق بالله الغنى ابن محمد باقر محمد خليل الحسينى ان الله تبارك و تعالى خلق العباد للعبادة ...

انجام: ولا یؤاخذ عصیانی فاغفر لی وابی انه لا یغفر الذنوب الا انت وقد کتبت هذه الرسالة وکنت فی سنة سابع عشر و تمت بعون الله فی صبح یوم الاربعاء ۲۵ شهر ذی القعدة الحرام من شهر سنة ۱۳۴۱ الحمد لله رب العالمین آمین .

اغراض ارسطو فی کتاب ما بعد الطبيعة : فارابی .

آغاز: بسمله، مقالة شریفة للحکیم الفیلسوف المعلم الثانی . . فی اغراض الحکیم فی کل مقالة فی کتاب الموسوم بالحروف و هو تحقیق غرض ارسطو الیس فی کتاب ما بعد الطبيعة قال قصدنا فی هذه المقالة هو ان تدل اعلی الغرض الذی یشتمل علیه کتاب ارسطو الیس .

انجام : والمقالة الثانیة عشر فی مبادئ الطبیعیات والتعلیمیات فهذه هی الابانة من غرض هذا الکتاب وعن اقسامه .

* ش ۵ سج ۶۸۳ د (۲۶۴) ص ۴۶۰ .

الزام المنکرین وسهام المعاندين : علی نقی بن قاسم .

آغاز: بسمله، الحمد لله الذی جعل لنا تبصرة فی دینه بما جاء به نبیه و ما قال رسوله والصلوة . . اما بعد یقول عبداللہم ولد القاسم علی نقی لما کان . .

انجام : یا مجیب الدعوات و احینا و امتنا فی زمرة امة محمد . . . الخیرة اجمعین آمین .

* ش ۷ سج ۴۴۱ د (۳۰۰) ص ۴۶۲ .

الالواح العمادیة : سهروردی .

آغاز : بسمله ، الحمد لله و سلام علی عباده الذین اصطفی . تبارک اسمک اللهم و تعالی ذکرک و عظمت قدرتک و علت کلمتک لک الحمد (پس از ه سطر) هذا مختصر الالواح اوردت فیہ جملاً من اللطایف و لمعاً من الغرایب و ما اظن انه صنف مثله .

انجام : الى انك الوهاب و بالجود على العالمين منان والصلوة والسلام على من اتبع الهدى برحمتك يا ارحم الراحمين وصلى الله على خير خلقه محمد وآله اجمعين .

* ش ٢٩ مج ٢٣٩ ج (٢٠٠) ص ٤٦٣ .

انشاء الدوائر : محیی الدین عربی .

آغاز : بسمله ، الحمد لله الذي خلق الانسان على صورته وخصه بسريرته . . . (پس از سه سطر) اما بعد فان الله سبحانه و تعالی لما عرفنی حقایق الاشياء .

انجام ناتمام : باب سبب بدء العالم ونشأته : اعلم وفقك الله وسددك لمانظر - العالم . اسم يدل عليها من غير اسمه الله فلنأخذها من .

* ش ٢ مج ٢٢٩ د (٦٢٩) ص ٤٦٨ .

اوائل التحریز : اختیارین غیاث الدین .

آغاز : بسمله و به ثقتی . احمذك اللهم والمحامد راجعة اليك ولا احصى ثناء عليك ، كيف انشئني ثناء يليق بجناب قدسك .

انجام :

تم بالخير نافع	فارتغب يا فتى بتعليمه
حين تممته بعون الله	نلت تاريخه بتميمه (٨٩٧)

* ش ٢ مج ٢٥٢ ج (١٩٠) ص ٤٦٨ .

ايضاح براهين مستنبطة في مسائل عويصة - يا - مقالة في اثبات الحق الاحد وجوهية النفس الناطقة وبقائها : ابن سينا .

آغاز : اما برهان اثبات الصانع عز وجل فنقول ان محذور البال على حكمة العقل مقيسا الى وجود في الاعيان ينقسم انقساماً اولياً الى ثلاثة اقسام . .

انجام : مع وجودها وانحيازها الى صحة الملاء الاعلى متعلقة بالحلايا العقلية والحمد لله الوهاب العقل .

* ش ۱۰ مج ۲۰۱ د (۳۳۹) ص ۴۶۸ .

ب

البارع فی احکام النجوم: علی بن ابی الرجال کاتب شیانی.

آغاز: بسمله، الحمد لله الواحد القهار العزیز الجبار خالق الیل والنهار وکاشف
مستور الحکم والاسرار الذی خلق فسوی وقدر. .
انجام: ان انقض من الحوت فان الملک يعدل رعیتة ویکون سلامة وکثرة و
امطار الله اعلم .

ش ۸۸ ب ، ص ۴۷۵ .

بحواله مغفرة: محمد رضا حسینی. فارسی است و در بخش عربی آمده است.

آغاز: بسمله، حمد و ثنا کریمی را روا و رحیمی را بجاست که گردانیده
سناجات را سبب علو درجات و ساخته دعا و مسئلت را باعث رفع بلیات ..
انجام: یا اهل التقوی و یا اهل المغفرة صلی الله علی محمد و آل محمد و
ارحمنی برحمتک یا ارحم الراحمین .

* ش ۳۶۷ د ، ص ۴۷۱ .

البروالاثم: ابن سینا (العزائم والطلسمات)

آغاز: بسمله، حمدله . الافعال و الانفعالات بحسب تفاوت الامور العقلية
النفسانية منها والجسمانية .

انجام: لكن القدر فی الامساك عنها فی هذا الموضع واضح الطريق اليها ...
والحمد لله واهب العقل ولي الحكمة والفضل وصلواته علی محمد و آله ...

* ش ۱۷ مج ۲۴۲ ب (۱۴۴)، ص ۴۷۱ .

برهان تساوی زوایا المثلث : خسرو ابن شیخ محمد علی بن رنگی غرکی .

آغاز : بسمله ، الحمد لله علی ما اعطانا من الفهم ومن ادراك الحكمة ... وبعد
يقول الفاضل المحقق . . هذه الرسالة [فی] ذكر البرهان علی ان زوايا المثلث للمثلث مساوية
لزائيتين قائمتين . .

انجام : بهذه الصورة بما ذكرنا ما ادعينا والله بالصواب واليه المرجع والمآب

* ش ۲ مج ۷ د (۲۱۴) ص ۴۷۲ .

و

التجويد (رسالة فی-) : محمد علی آل کشکول .

آغاز : بسمله ، الحمد لله الذی جعلنا خیر امة من بین الانام وانطق الستتنا باحسن
الکلام و اخرجنا من ضلالة الاوهام . .

انجام : والاشباع فی الحركات و غيرها من صفات العارضية تمت علی یدی
محررها اقل العباد . . محمد علی آل کشکول الكربلائی اصلا و مولدا و مسکنا و مدفنا
ان شاء الله تعالی .

* ش ۲ مج ۷ د (۲۹۵) ص ۴۸۱

التحفة الشاهية : محمود شیرازی .

آغاز : بسمله ، بالحمد ، لواهب القوة علی حمده و ثنی بالصلوة علی نبیه و عبده
... اما بعد فان احوج خلق الله الیه محمود بن مسعود شیرازی ختم الله له بالحسنی .

انجام : زادنا الله اعترافا بالعجز و ایاک بالعجز و ایاک فالعجز عن درک الادراك
ادراك و الحمد لله الذی هدانا ... و صلوته علی سیدنا و مولانا محمد عبده و رسوله
و علی آله و اصحابه اجمعین .

* ش ۲۷۹ ج ، ص ۴۸۴ .

تدبير المتوحد : ابوبكر محمد بن يحيى بن صائغ .

آغاز : بسمله، . . قال ابوبكر محمد بن . . . فى تدبير المتوحد لفظة التدبير فى لسان العرب يقال على معان كثيرة قد احصاها اهل لسانهم . .
انجام : كاسرء القيس والنابعة وقد يكون كاذبة كدمنه وكليله وهذه ؟ .

* ش ٧٨ مج ٢٤٢ ب (١٤٨) ص ٤٨٦ .

تروية الغليلة فى شرح دعاء العديلة : اسماعيل بن نجف بنائى .

آغاز : بسمله، الحمد لله الذى ارشدنا الى الاثار التى دلت على وجوب وجوده و دلنا فى الاكوان الى وحدته بخفى خلقه وشهوده . . (پس ازيك صفحه) اما بعد فيقول ابن النجف الحسينى اسماعيل بنائى اوتيا كتابهما . . انى مجيب لمن قد سئلنى عن تصنيف رسالة وجيزة فى علم اصول الدين .

انجام : ووصى رسوله لاحول ولا . . . قد فرغ من كتابته وتسطيره كاتبه ومؤلفه فى يوم الاحد وقدمضى من هجرة نبينا (ص) عليه وآله . . فى ١٥ شهر صفر المظفر سنة ١٢٥٨ و منه الاستعانة فى البداية والنهاية .

* ش ٢ مج ١٧٧ د (٢٥٤) ص ٤٨٧ .

التعليقات فى وجود واجب الوجود : ابن سينا .

آغاز : بسمله، حمدله . فصل وجود كل موجود فهو الاول لانه فايز عنه ووجوده هو له .

انجام : والوحدة مساوية للحقيقة المطلقة و من الله التوفيق و لواهب العقل بلا نهاية و صلى الله على خير خلقه محمد وآله الطاهرين .

* ش ١٢ مج ٢٤٢ ب (١٤٤) ص ٥٩٦ د ٤٨٨ .

التعليقة السجادية : مراد تفرشى .

آغاز : بسمله ، الحمد لله رب الارباب و مسبب الاسباب و مفتاح الابواب و مسهل الصعاب (پس از ۶ سطر) اما بعد فهذه تعليقات كتاب من لا يحضره الفقيه ..
انجام نا تمام : فكان المكان فيما ضيفه الله عز وجل باب ۳۱ موضع قبر امير المؤمنين عليه السلام .

* ش ۹۹ ب ، ص ۴۸۸ .

تفسير آية الاسراء : غياث الدين منصور دشتكي .

آغاز : آغاز بسمله ، بعد حمد الله الذي بعث عبده رسولا اعتلى بمعراج السماء فدنى فتدلى . . يقول الفقير الحقير غياث المشهور بمنصوران هذه رسالة من رسائل مطالع العرفان .

انجام افتاده : رواية اخرى روى ان رسول الله صلعم قال فرج عنى سقف بيتى وانا بمكة ... وهى خمسون لا تبدل القول الذى فرجعت .

* ش ۸ سج ۷۵۸ د (۳۷۸) ص ۴۰۹ .

تفسير آية الكرسي يا رسالة فى بيان لطايف آية الكرسي : شمس الدين محمد خفرى .

آغاز : بسمله وبه نستعين تبارك الله سبحانه ما اعظم شأنه و اظهر برهانه ... (پس از هفت سطر) اما بعد فيقول الفقير الى الله الغنى محمد بن احمد الخفرى .. اردت تأليف رسالة مشتملة على بعض لطايف سيد الآيات يعنى آية الكرسي ..

انجام : ولا يؤده حفظهما السموات والارض و هو العلى المتعالى عن الانداد ، العظيم .

* ش ۲ سج ۹۰۴ د (۲۳۴) ص ۴۹۰ .

تفسير آية « واذا ابتلى ابراهيم ربه . . » : ملا رفيقا قزوینی .

آغاز : بسمله ، واذا ابتلى ابراهيم ربه . . قال الشيخ ابو على ره فى مجمع البيان استدلل اصحابنا بهذه الاية على ان الامام .

انجام : هذا ما تيسر من الكلام فى هذا المقام ورزقه من فهم خير الكلام ومنه التأييد وبه الاعتصام والحمد لله اولاً وآخرآ .

* ش ۴ مج ۶۹۸ د (۳۶۸) ص ۴۹۱ .

تفسير آية « يا بنى آدم خذوا زينتكم . » دوانى .

آغاز : بسمله، صدر الكلام بذكر المفضل المتعام والصلاة على شمس فلک الرسالة . . . اما بعد فيقول فقير عفوره الحقيقى محمد بن اسعد الدوانى الصديقى انى كنت . .

انجام : فقال النصرانى . . ؟ كتابكم ولانبيكم لجالينوس طباً .

* ش ۸ مج ۱۸۹ د (۲۵۶) ص ۴۹۱ .

تفسير سورة الاخلاص : ابن سينا .

آغاز : بسمله، احمده والحمد من جملة نعمائه واشكره والشكر من قبيل آلائه . . . (پس از ۲ سطر) قال الشيخ الهوالمطلق هو الذى لا يتوقف هويته على غيره .

انجام : ولو كان واجبا لذاته لتعدد الواجب لذاته وعرفت استحالة بما ذكرنا

من التقرير .

* ش ۳۸ مج ۲۹۳ ج (۲۰۱) ۴ مج ۳۹۵ د (۲۹۲) ۱۴ مج ۶۰۱ د (۳۳۹) ۱۱ مج ۶۶۳ د

(۳۵۳) ۱۰ مج ۶۸۳ د (۳۶۵) ص ۴۹۱ .

تفسير سورة الاخلاص : دوانى .

آغاز : بسمله، بعد حمد الله الاحد الصمد على نعمته لى تجاوزت عن حد العد

. . . اما بعد فهذا تفسير سورة الاخلاص على ما فتح الله تعالى على مؤلفه . .

انجام : يعدل ربع القرآن او اقل او اكثر والله اعلم بحقايق الاسور وصلى الله

على سيدنا محمد شفيع يوم النشور وعلى اهل بيته معادن الحبور .

* ش ۴۱ مج ۲۹۳ ج (۲۰۱) ۷ مج ۱۸۹ د (۲۵۶) ص ۴۹۱ .

تفسیر سورة الاعلی : ابن سینا .

آغاز : بسمله ، الحمد لله والصلوة علی رسول الله وولی الله وآله خیار خلق الله اعلم ان هذه السورة مشتملة علی مطالب ثلاثة الاول اثبات الله تعالی قوله سبحانه سبح اسم . انجام : وان سعادة الانسان لا يحصل الا بمعرفة هذه المطالب الثلاثة وبالله التوفیق .

* ش ۵۴ سج ۳۹۳ ج (۲۰۲) ۱۱ مج ۱۸۹ د (۲۵۶) ص ۴۹۲ .

تفسیر سورة الانسان : غیاث الدین منصور دشتکی .

آغاز : بسمله ، احمد الله علی جمیل سلطانه و اشكر علی جزیل احسانه . . . اما بعد فان العبد الانس بمولاه . . . ان يقول ان هذا ايها الاخوان تفسیر سورة الانسان . . .

انجام : وهب له من لدنك رحمة و هیئ له من امره رشدا .

* ش ۷ مج ۷۵۸ د (۳۸۷) ص ۴۹۲ .

تفسیر سورة الفلق : ابن سینا .

آغاز : بسمله ، قل اعوذ برب الفلق فالفق ظلمة العدم بنور الوجود هو المبدأ الاول واجب الوجود لذاته . .

انجام : ان كانت مفارقة بالذات من العلاقة و جمیع الالات رزقنا الله . . . و التأله الكامل والحمد كله لواهب العقل .

* ش ۵۲ سج ۲۹۳ ج (۲۰۲) ۹ مج ۱۸۹ د (۲۵۶) ۱۵ مج ۶۰۱ د (۲۳۹) ص ۴۹۲ .

تفسیر سورة الناس : ابن سینا .

آغاز : بسمله ، قل اعوذ برب الناس قد ذكرنا ان الربوبية عبارة عن الربية و الربية عبارة عن تسوية المزاج . .

انجام : و الامور التي هی الحواس الظاهرة و هذا هو الذی بلغ العقل به فی هاتئ السورتین .

* ش ۵۳ مج ۲۹۳ ج (۲۰۲) ۱۰ مج ۱۸۹ د (۲۰۶) ۱۶ مج ۶۰۹ د (۲۳۹) ص ۴۹۲ .

تفسير فواتح السور : عبد الباقي تبریزی .

آغاز : بسمله ، الم التأويل الم اى التعينات الاول التى تعلقت بنفس الرحمن باعتبار المراتب وهى ثمانية وعشرون .
انجام : وفيه احتمالات أخر يستغنى بما ذكرنا عنها والاشارة تكفى لاهلها والله اعلم .

* ش ۵۱ مج ۲۹۳ ج (۲۰۲) ص ۴۹۳ .

تفسير كتاب العلل : بليينوس = العلل .

تكوين العالم : افلاطون .

آغاز : بسمله وبه ثقتى هذه الرسالة مشتملة على مسایل غامضة واشياء متعلقة تركب فيها . . . ونحن نجتهد فى اخراجها من الظلام . . ونوطه سلوك طريقه غير ان من كان يعلم من العلم مسعوفاً وكده . . . (پس از سطر) فان قيل ان ظهور الشئى مقصد يقصد .

انجام : وتوقف على صحته وان لم اصرح القول فيه اكتفاء بما ضمنه ولواهب العقل الحمد على فايض نعمه . تمت الرسالة والحمد لله حق حمده والصلاة والسلام على محمد وآله اجمعين .

* ش ۵ مج ۲۹۳ ج (۱۹۹) ص ۴۹۸ .

التلخيص يا جامعة الفلسفة : ابن رشد (دوشنبه ۱۶ ع ۱/ ۵۵۴)

* ش ۸۱ مج ۲۴۲ ب (۱۴۹) ص ۴۰۸ .

آغاز : الغرض هيهنا ان نثبت من اقوال المفسرين فى علم النفس ما نرى انه اشد مطابقة . . .

انجام : فالقول فيها فى كتاب الحسن والمحسوس والحمد لله حق حمده .

* ش ۷۴۷ ص ۴۹۷، ج ۲۷۱ ص ۴۹۷ .

آغاز: بسمله، المقالة الاولى، قال الفقيه القاضي . . . اما بعد حمد الله بجميع محامده والصلوة على . . . فان قصدنا في هذا العقول ان نعهد الى كتب ارسطو .

انجام: باراو فرو طاغورس و سنفرع لبيان ما يلحقها من الشناعة في المقالة التي تلي هذا و هي هنا انقضى القول في الجزر الثاني من هذا العلم و هي المقالة الرابعة من كتابنا هذا والحمد . . .

تلخيص مقالات زنون والشيخ اليوناني : فارابی .

آغاز: قال المعلم الثاني ابو نصر الفارابی لزينون الكبير تلميذ ارسطو طاليس وللشيخ اليوناني رسائل قد شرحها النصاري شروحات كوا بعضها وزاد وافيها فشرحت انا كما وجب على الشارح شرح فص . .

انجام: و من كان بخلاف ذلك فهو حكيم مبهرج زور مثله كمثله نحاس مطلى بالذهب فارقتة نفسه بقيت في حسرة و بلاء نعوذ بالله من عذاب الاخرة .

* ش اسج ۲۴۲ ب (۱۴۳) ص ۴۹۸ .

تنبيه الراقدين: محمد طاهر شیرازی .

آغاز: بسمله، الحمد لله الذي خلقني فهو يهدين والذي هو يطعمني ويسقيني و اذ امرضت فهو يشفين . . . وصلى الله على نبيه و صفيه محمد خاتم النبيين . . . انجام: و اياك نستحقظ ولا حول ولا قوة الا بالله يا كريم يا كريم .

* ش ۷۲ ج ، ص ۴۹۹ .

التنبه على سبيل السعادة : فارابی .

آغاز: بسمله، حمدله . اما ان السعادة هي غاية ما يتشوقها كل انسان وان كل من يتحول لسعيه نحوها .

انجام : بتعدد اصناف الالفاظ الدالة فيجب ان يبتدى به [فيه] و يجعل تالياً لهذا الكتاب .

* ش ۳۷ مج ۲۴۲ ب (۱۴۶) ۶ مج ۲۸۷ د (۲۶۵) ص ۵۰۰ .

التنبيهات السنية في المصطلحات الرجالية : محمد على آل كشكول كربلائی .
آغاز : بسمله ، حمدله . و بعد فيقول الراجى رحمة المأمول محمد على آل كشكول انى لما صرفت بعض الاوقات فى مذاكرة احوال الرواة تنبهت الى بعض تنبيهات .

انجام : ختم ، ختم الله اعماركم و اعمارنا باحسن الاعمال بحق محمد وآل محمد على يادى الراجى رحمة المأمول محمد على آل كشكول الكربلايى اصلاً و مولداً و مسكناً و مدفناً ان شاء الله .

* ش ۱ مج ۴۰۷ د (۲۹۵) ص ۵۰۰ .

توضيح التذكرة : نظام نيشابورى .

آغاز : بسمله ، الحمد لله مفيض الخير و ملهم الصلواب و صلوته على محمد المبعوث ... و بعد نريدان نورد جملاً من علم الهيئة مذكرة لبعض اصحاب .
انجام : فان الاعمال بالنيات و بها تجلب البركات و مال الدرجات و الحمد لله مبدع الكل و الصلوة على الهادى الى اقوم السبل و السلام على من اتبع الهدى .

* ش ۲۲۷ ج ، ص ۵۰۰ .

التمسير : ابو عمر و مقرى .

آغاز : بسمله . قال الشيخ الامام ابو عمرو عثمان . الحمد لله المتفرد بالدوام المتطول بالانعام ... اما بعد فانكم سألتمونى احسن الله توفيقكم و ارشادكم ان اصنف لكم كتاباً مختصراً فى مذاهب القراء السبعة ..

انجام : اقتاده : باب ذكر التكبير فى قراءة ابن كثير اعلم ايدك الله ان البزى يروى عن ابن كثير ... يؤيد بعضها بعضاً يدل على صحة ..

* ش ۲۲۷ د (۳۸۶) ص ۵۰۳.

ش

الثمرة لبطلميوس : تحرير خواجه طوسي .

ترجمه ايست فارسى و اشتباهاً در بخش عربى قرار داده شده است .

آغاز : بسمله ، حمدله . چنين گويد المخدم لمولالمعظم الصاحب الاعظم ... نصير الحق والملة والدين محمد قدس الله روحه كه بحكم اشاره مخدم .

انجام : اگر سیر نکند از . ؟ اقليم برخيزد اين است تماسى كلمات ثمره و تفسير ان و در آخر كتاب بدین عبارت آورده والله اعلم بالصواب .

* ش ۱ سج ۷۰۹ د (۳۶۹) ص ۵۰۲ .

الجامع للشرائع (الكتاب -) : يحيى حلى .

آغاز : بسمله ، الحمد لله الذى ابتداء عباده بالنعم و ايدهم بالقدر و ارشدهم بالدليل و هداهم سواء السبيل ..

انجام : ناتمام : فصل وقد احببت ان اختم الكتاب بذكر ما روى من الحقوق ... (پس از پنج صفحه) صلوة يسبق الاعداد الفاسرة و يخرق الحجبات السارة .

* ش ۲ سج ۴۵۲ د (۳۰۲) ص ۵۰۵ .

الجبر و الاختيار : آقا محمد باقر بهبهانى .

آغاز : بسمله ، حمدله . اما بعد هذه مسألة مشكلة و مغالطة معضلة اوردها الاشاعة ..

انجام : و فرضنا حصول استبعاد من شبهاتك نقول حير و الاستبعاد لا يضرنا على ما عرفت .

* ش ۲ سج ۳۵۸ د (۲۹۱) ص ۵۰۵ .

الجبر والاختیار : خواجه طوسی .

آغاز : بسمله ، الافعال ينقسم الى ما يكون تابعا لقدرته والى ما لا يكون مثال الاول
الاكل والمشى من الانسان ..

انجام : واذا لم يكن للمعلم اثر فى الفعل فلا يكون الفعل الجبر والايجاب والله اعلم .

* ش ۲ سج ۶۲۲ د (۳۴۲) ص ۵۰۵ .

الجبر والتفويض : صدرای شیرازی .

آغاز : بسمله ، سبحانه من تنزه عن الفحشاء ولا يجرى فى ملكه ما يشاء والصلوة
.. واعلم ايها الخايع فى لجج البحر العميق بقوة الايمان .

انجام : و هيهنا نختم الرسالة حامدين لله مصلين على النبی و آله خيرة الاسم
... اللهم صل عليهم وسلم .

* ش ۴ سج ۶۶۳ د (۳۵۲) ص ۵۰۵ .

جواب اسئولة شرف الدين محمد بن محمود الرازى : خواجه طوسی .

آغاز : من الاسئلة الواردة من الروم على يد شرف الدين محمد بن محمود الرازى
على الشيخ الطوسى و اجوبتها له قدام سره .

س : العلة فى وجود المعلول اوفى هيئته .

ج : اثر العلة هو المعلول نفسه ثم ان العقل .

انجام : و هو معنى قولهم كل حادث يحتاج الى مادة و موضوع . تمت
ما نقله منها .

* ش ۱۲ سج ۲۹۳ ج (۱۹۹) ص ۵۰۷ .

جواب : زين الدين الخوافى لخواجه محمد پارسا .

آغاز : جواب من حضرت الشيخ زين الملة والدين الى حضرت خواجه محمد

پارسا تذکرنی مولای الله درّه و شرفنی حتی حویت المراتبا . و کاتبنی المولا ..
انجام : مقتدی للمؤمنین و الاخیار و السلام علیه و علی الملازمین حوالیه
 الفقیر الداعی زین الخوافی .

* ش ۸۱۱/۱۷ د کشکول (۱۰۸) ص ۵۰۷ .

جوهرية الاجسام السماوية والرأى المحصل فيها (رسالة فی-)

آغاز : بسمله ، فصل . قالوا ان الاجسام الطبيعية تنحصر فی قسمین قسم مرکب
 و قسم بسیطو یعنون بالمرکب کل جسم وجوده ولوغیته بسبب اجتماع اجسام
 مختلفة الطباع ..
انجام : و كذلك فی فعل فعل ونسبة نسبة بان يكون الشعاعات حوامل القوى
 الفائضة والله اعلم واحکم .

* ش ۴۱ سج ۲۴۲ ب (۱۴۶) ۷ سج ۶۰۱ د (۲۳۸) ص ۵۱۰ .

ح

حاشية اثبات الواجب القديم للدواني : باغنوی .

آغاز : بسمله و به نستعين .. ؟ بالبراهین المؤیدة الى هذا المطلب و اشار
 الى ان المطلوب برهانی يجب .. ؟ فان كان المقدمات المأخوذة ..
انجام ناتمام : منع آخر هذا الدلیل لوسلم من القدح ولا یقدح فی منع المعلول
 ولا یلزم منه استدراك فيه .

* ش ۷۵۹ د ص ۵۱۱ .

حاشية اثبات الواجب القديم للدواني : حنفی قرا باغی .

آغاز : بسمله ، الحمد لمن تقدس جنبه عن ان يكون شريعة لكل وارد ...

و بعد فهذه فوائده شريفة و نكات لطيفة وافية فى حل رسالة اثبات الواجب .
انجام: ليس بتام عقلاً الا بالدليل ولا بالابديةة . هذا آخر ما قصدنا ايراده
 فى شرح رسالة اثبات الواجب

* ش ۱ مج ۴۱۰ د (۲۶۰) اسج ۷۲۹ د (۳۷۲) ص ۵۱۱ .

حاشية اثبات الواجب القديم : شيروانى .

آغاز : بسمله ، قال المصنف رحمه الله اعلم ان البراهين المؤيدة الى هذا
 المطلوب اه اشاره الى ان المطلوب برهانى يجب ان يؤخذ فى اثباته المقدمات .
انجام : لو سلم من القدح ولا يقدح فى منع المصنف ولا يلزم منه استدراك فيه
 * ش ۷۳۰ د ، ص ۵۱۱ .

حاشية تحقيق جهة القبلة : محمد نصير قزوينى .

آغاز : بسمله ، الحمد لله الذى رفع درجات عباده بالمحافظة على الصلوات وهداهم
 الى كعبة وصاله بالابتهاال والتضرع فى الخلوات .
انجام : او اللام او الاضافة فان خلى عنها دخله التنوين نص على هذه نجم -
 الائمة فى شرحه .

* ش ۲۴۴ د ، ص ۵۱۴ .

حاشية حاشية تهذيب المنطق : محسن بن محمد طاهر قزوينى .

آغاز : بسمله ، الحمد لله الذى خلق فسوى والذى قدر فهدى . . (پس از دو
 ثلث صفحه) اما بعد فيقول العبد المستضيئ . . المدعو بمحسن بن محمد طاهر .
 هذه تعليقات على الحاشية التهذيبية التى علقها العالم . . عبد الله طاب ثراه .
انجام: واسأل الله ان يرحمنا برحمته التى وسعت كل شئى و ان يجعلنا . . وصلى -
 الله على محمد و آله الطيبين الطاهرين و رحمة الله .

* ش ۳۲۹ د (۲۸۰) ۳۹ د ص ۵۱۶ .

حاشیه حاشیه لوامع الاسرار فی شرح مطالع الانوار : دوانی .

آغاز : بسمله، والاعتصام بکرمه العمیم، الحمد لله الذی اطلع من مطالع البراهین
لوامع انوار الیقین و ازاح بها ظلم الشکوک والاهام عن آفاق نفوس المستعدين .
انجام : وانما ينسب العلم الى . . . الوجه بالعرض كما مر بحقیقة مراراً
والله اعلم .

* ش ۷۳۴ د ، ص ۵۱۷ .

حاشیه حاشیه لوامع الاسرار فی شرح مطالع الانوار : عبدالرحیم جیلی .

آغاز : بسمله، نحمد الله على الالاء ونشكره على النعماء ونصلی . . فيقول المفتقر
الى الله الولی عبدالرحیم المظهر الجیلی عفی عنهما بکرمه قال السيد المحقق والتحریر
المدقق قال وحید زمانه من وجد بالضمیر وجاده و وجده ای نغر فهو وحید .
انجام ناتمام : قال الشارح و زعم ان اللازم القریب بین بمعنی ان .

* ش ۹۳ ج ، ص ۵۱۷ .

حاشیه شرح التجريد : باغنوی .

آغاز : بسمله، قال المصنف رحمه الله، اما بعد حمد واجب الوجود على نعمائه
اقول لا یبعد ان یقال فی ترك الموصوف هیهنا ایماء لطیف الى ما سيجئ من ان صفاته
تعالی عین ذاته .

انجام : والثانی من مکان منخفض جداً فی مسافتین متساویتین ان یکون
الحركة فی الاول من الحركة فی الثانی .

* ش ۳۳۶ د ، ۷۷۴ د ۷۸۶ د ۳ مج ۸۰۲ (۲۹۷) ص ۵۲۱ .

حاشیه شرح التجريد : حسین تنکابنی .

آغاز : بسمله، الحمد لله المتفرد فی الديمومية والسلطان المتوحد بالبقاء والدوام

الذى اشم غيره رايحة العدم والبطلان و نادى و جوب وجوده فى الامكان كل من عليها فان . .

انجام : لايتناؤه على كثير من الاصول الفلسفية يرجح على كثير من البراهين الحمد لله على جميع آله والصلوة على مصطفى وآله قرباه تم يوم الجمعة المباركة سابع عشرين شهر جمادى الاول سنة ١٠٦٦ (تاريخ تحرير است و مقارن با عصر مؤلف نوشته شده)

* ش ۲ سج ۵۸۱ د (۳۳۵) ص ۵۲۱ .

حاشية شرح التجريد : فخر الدين حسینی .

آغاز : بسمله ، الحمد لله الغفور الرحيم والصلوة والسلام على حبيبه المبعوث بالخلق محمد الباقر لعلوم الدين [الاولين] والاخرين وآله الطيبين .

انجام : لايبعد ان يقال فى تاريخ التأليف اثبات الله الدال عليه و نسال من الله تعالى شأنه التوفيق فى تحرير المقاصد الباقية انه ولى التوفيق القادر عليه جل ذكره .

* ش ۳ سج ۷۱۸ د (۳۷۰) ص ۵۲۱ .

حاشية شرح حكمة العين

آغاز : بسمله ، قال الحكمة استكمال النفس الانسانية بتحصيل ما عليه الوجود فى نفسه وما عليه الواجب ، اقول الاستكمال مصدر والمصادر قد يطلق ويراد بها الاثر الحاصل بالمصدر مثل الضرب .

انجام ناتمام (۱ سج ۵۷۲ د) : لا يحصل الامر بالسبب على ان يكون المراد من - الشك فى الانسان انسان عدم العلم .

* ش ۱ سج ۷۹۰ د (۳۹۰) ۱ سج ۷۲۵ د (۳۷۲) ص ۵۲۱ .

حاشية شرح حكمة العين : امير فخر الدين ابیوردی .

آغاز افتاده : تحصيل ما قيدتها على سبيل الاجمال وتوضيحه على وجه . .

قال الشارح اعلم ان الحكمة علم الخ عرف الحكمة اولاً بتحصيلاً للبصيرة ..
انجام: فى صدور التحريكات الغير المتناهية عن النفس المنطبعة والحمد لله على
 التوفيق لاتمام الفلكيات و منه الاستعانة لتحقيق الفنون الباقية انه هو الموفق
 و نعم المعين .

* ش ۱ سج ۳۴۶ د (۲۸۳) ص ۵۲۷ .

حاشية شرح حكمة انعين . ملا ميرزا محمد شيروانى .
آغاز: بسمله، قال قدس سره و انما قال فاطر ذوات العقول اه و لم يقل فاطر
 العقول لثلاثتهم ان للعقول صفاتاً زائدة على ذاتها .
انجام : فلينتج نقيض العدم فيلزم مطلوبه و على التقديرين يحصل الاستغناء
 عن العكس الذى ارتكبه الشارح .

* ش ۲ سج ۱۳۵ ج (۱۶۰) ص ۵۲۷ .

حاشية شرح السمرقندية فى الاستعارات : ملا الياس كورانى .
آغاز: بسمله، الحمد لله الاول والاخر الحافظ اهل ولايته عن مكاييد الشيطان ..
 اما بعد فهذه حواشى على شرح العلامة صاحب التحقيق والتوفيق ابراهيم بن محمد بن
 عرب شاه الاسفراينى ... قوله بسم الله الرحمن الرحيم اى بكل اسم للذات الاقدس
 المسمى بهذا الاسم .

* ش ۳ د ، ص ۵۲۷ .

حاشية شرح العقايد العضدية للدوانى: خلخالى .
آغاز : بسمله، الحمد لله الذى هدانا المنهج الرشيد والمسكن السديد و انعم
 علينا بعد الشهادة التوحيد حراسته العقايد عن ظلمات التشكيك . . (پس از يك
 صفحه) قوله وهو انسان لبعثه الله تعالى . الضمير راجع الى مدلول لفظ نبى المذكور
 ضمناً . . .

انجام: فلیس للعوام فیه امر و نهی بل الامر و نهی بل الامر فیه موکول الی اهل الاجتهاد .

* ش ۳ سج ۶۶۴ د (۳۵۳) ص ۵۲۸ .

حاشیه شرح مختصر المنتهی : باغنوی .

آغاز : بسمله، الحمد لله الذی جعل الاجتهاد فی فروع الشرع المبین منوطاً باحكام الاصول و فاز من دفعه باقتناص محصول احکام الدین . (پس از یک صفحه ونیم) من لطف الله تعالی احداث الموضوعات اللغویة هذا الکلام يدل علی ان الاصوات والحروف مخلوقة له تعالی ..

انجام ناقض: معناه .. الاباحة الاصلية. لا يقال یعنی التحریم الشرعی يستلزم التحلیل الشرعی و یثبت الحكم الشرعی فالناسخ ناسخ للحکم .

* ش ۱۷۶ ج ، ص ۵۲۹ .

حاشیه شرح مختصر المنتهی : سیر سید شریف .

آغاز : بسمله، قوله . الحمد لله الذی اردف التسمیة فی مفتتح الکلام اقتفاء لما ورد فی الاخبار .

انجام : والتنافی الی شرط الانتاج کیف وتعدد النتائج قد فصله فیما تقدم بما لاجابة معه الی هذا الاحتمال .

* ش ۱ سج ۲۷۴ د (۲۶۶) ص ۵۲۹ .

حاشیه شرح المواقف للسید الشریف : دوانی .

آغاز : بسمله، یامن وقف فی حواشی مواقف جلاله عقول الاجلة الاعلام وکل عن استیفاء صحایف کماله السنة مصاقع الانام . .

انجام : لیس قادراً علیها فان الاسی یتهیأ الكتابة لكن لیس قادراً علیها .

* ش ۴ سج ۷۵۵ د (۳۸۴) ۷۸۵ د (۳۹۴) ص ۵۳۰ .

حاشیه الشفاء : علی بن فضل الله گیلانی .

آغاز : بسمله ، الحمد لله الذی هو احد فی ذاته و واحد فی صفاته و افعاله . .
اما بعد فيقول . . . لكن لم ينقح لنا من الشفاء فصل ابطال الكتافؤ علی وجه الصواب .
انجام : وحشرنا معهم فی البعث والنشر انه هو خالق الخیر والشر .

* ش ۶۴ سج ۳۹۳ ج (۲۰۳) ص ۵۳۱ .

حاشیه شوارق الالهام : محمد حسین بن محمد کاظم منشی کرمانی .

آغاز :

اول دفتر بنام ایزد دانا صانع پروردگار حی وتوانا
یا من تنقب بنقاب النور و یاسن احتجب بحجاب الظهور صل علی وسایط جودك
والادلاء علی وجودك ..
انجام : عاریة عن القوة والاستعداد تجلی لها فاشرقت وطالعها فتلاآت والقی
فی هویتة امثاله فاطهر عنها افعاله الحدیث .

* ش ۱۳۲ ج ، ص ۵۳۲ .

حاشیه کتاب فی الکلام :

آغاز افتاده : العینیه کما سننقله عن الشیخ من ان وجود العرض . . . ثم
الفعل او الاخط بمعونة المتمیزه الخ لم یقل بمعونة الوهم تنبیها علی ان الجسم و
البیاض موجودان یتمیزان فی الخارج ..

انجام افتاده : اندفع ذلک ای احتمال ان یکون نسبة الحجم الی الحجم . . .
و هی الوجه الصواب ان بیانہ الاول علی دعوی .

* ش ۳۷۰ د ، ص ۵۳۴ .

حاشیه لوامع الاسرار فی شرح مطالع الانوار .

آغاز : قال وحید زمانه تغمدا لله بغفرانه . قوله الحمد لله فیاض ذوارف العوارف
الفیاض الوهاب من فاض الماء فیضا و فیوضه اذا اکثر حتی سال عن جانب الوادی .
انجام : ناتمام و ناقص است .

* ش ۵۰۳ ص ۱۹۳ (۲۵۸) ص ۵۳۴ .

حجج المثبتین للماضی مبدأ زمانیا : ابن سینا .

آغاز : بسمله ، قال ابو علی الحسین بن عبدالله بن سینا البخاری : هذه رسالة
عملتها فيما تقرر عندي من الحكومة فی حجج المثبتین للماضی مبدأ زمانیا .
انجام : لاستناهیین فاذا بلغنا هذا المبلغ فلنتختم الرسالة وهیهنا شبه اخرى
لم اتعرض لها اذ كان المشغول شرحه و ایضاحه هو هذا النمط من السنة والحمد .

* ش ۱۴ ص ۲۴۲ ب (۵۳۹) ص ۱۴۴ .

حدوث الحروف (رسالة فی کیفیة -) : امام فخر رازی .

آغاز : قال الامام فخر الملة والدين محمد الرازی قدس سره ونحن نذكر هیهنا
الحکایة الغریبة التي حکیناها عن الفلاسفة حکى ان الاسکندر الملک قال لارسطاطاليس
انبئنی عن الارواح المتولدة من اصطکاک الفلک . .

انجام : عرفت ان ارسطاطاليس و اتباعه ما كانوا ينكرون المواجهید العیانیة .

* ش ۲۱ ص ۶۰۹ (۳۴۰) ص ۵۴۰ .

حدوث العالم : ملاصدرای شیرازی .

آغاز : بسمله . سبحانک اللهم من قدیم قد تفرد بالقدم والسرمدیة من دایم قد
توحد بالبکاء والابدیة .

انجام : و انها کل لحظة فی خلق جدید کما فی القرآن المجید ان فی خلق
السموات والارض واختلاف اللیل والنهار . . ان فی هذا لبلاغاً لقوم عابدين .

* ش ۳۳ مج ۲۴۲ ب (۱۴۵) ۱- مج ۶۶۳ د (۲۵۶) ص ۵۴۰.

الحدود : سعد بن هبة الله بغدادی .

آغاز : بسمله ، حمدله . قال الحكيم الفاضل ابو الحسن سعد بن هبة الله بن الحسين ما هو الحد ؟ الحد قول وجيز غاية الایجاز دال على طبيعة الشيء المحدود .

انجام : صار وجودها في سائر الاوقات فهذا كاف فيمارسناه و مصغ فيما قصدناه و لو اهب العقل و مانح الفضل الحمد و هو حسبنا و نعم الوكيل .

* ش ۴۷ مج ۲۴۲ ب (۱۴۶) ص ۵۴۱ .

الحروف الهجائية لفوائح عدة من السور القرآنية (رسالة في-) : ابن سينا .

آغاز : بسمله ، قال الشيخ الرئيس الحكمة الالهية و خصوصاً ما كان حكماً لميا كان يكتنف سرّاً هو من اغمص اسرار الحكمة و الملة و هو الانباء عن الغرض المتضمن في الحروف الهجائية فواتخ عدة من السور القرآنية اتخذت فيها رسالة و الفتها مقسومة الى ثلاثة فصول .

انجام : ولم يكن يمكن ان يكون للحروف دلالة على غير هذا البتة ثم بعد هذا اشياء تحتاج الى المشافهة والله اعلم . تمت الرسالة بعون الله و توفيقه .

* ش ۲ مج ۲۵۶ ج (۱۹۲) ص ۵۴۲ .

الحروف والاعداد : گویا از میر داماد .

آغاز : الحروف والاعداد كانها ذهن الاعيان و ضمير الواقع و متخيلة الخارج فاذا انطلقت و تمثلت الماهية فيها . . استصباح الم يقرع سمعك في طباق العلم الذي فوق الطبيعة . .

انجام : وهذا احدا سباب استثمار الادعية والاذكار . . وعاء الحصول .

* ش ۴ مج ۲۹۳ ج (۲۰۲) ص ۵۴۲ .

الحيل الشرعية في الربا (رسالة في-) : آقا محمد باقر بهبهاني.

آغاز : بسمله . حمدله ، اما بعد اعلم ان جمعا من علماء هذا الزمان ايدهم الله تعالى اعتقد واحلية القرض بشرط المعاملة المحاباتية و مرادى منها هنا ان يبيع المقرض من المقرض ازيد من ثمن المثل .

انجام : طمعا في البكارة او الوجاهة من دون شرط والله عالم باحكامه ورسوله المطهر وخلفائه الاثنى عشر صلواته الله عليهم صلوة تنفعنا يوم الحشر .

* ش ٤ مج ٣٨٥ د (٢٩١) ٥٤٦ .

خ

الخاضيه : امام جعفر صادق (ع)

آغاز : بسمله ، الحمد لله الذي افاض الارواح من القدم . . اما بعد فان هذه امثلة الكتاب المضيئي و سر القوي الظاهر المريئي . .

انجام : و هذا الباب الثاني قد نرى من موجزات صدور الباب الاول .

* ش ٨٧ مج ٢٢٢ ب (١٤٩) ص ٥٤٦ .

خطبة مع اصطلاحات حكمية .

آغاز : بسمله ، الحمد لله الذي حرك السماء على الاسماء الاضداد وسكن الارض بالجبال الاوتاد و رفع اعلاهما بغير عماد .

انجم : لاسمحوا له الاضداد المتفرقات له في كل لغة واصطلاحات .

* ش ٤٥ مج ٢٩٣ ج (٢٠٢) ص ٥٤٧ .

الخلوة والذكر والحث على تصفية الباطن (كلام في-) ابن سينا .

آغاز : بسمله ، اما بعد فان من شمر عن ساق الجد للبلوغ الى مرتبة الواصلين

فلیقصد السلاح ذکر الله تعالى الى قمع هوا جس النفس .

انجام : حتى يبلغ منه منزلة السكينة بمنه وجوده وسعة رحمته والحمد لله رب العالمين والصلوة على محمد وآله اجمعين .

* ش ۵۰ م ۲۴۲ ب (۱۴۶) ۱۷ م ۶۰۱ د (۲۳۹) ص ۵۴۹ .

الدائرة (رسالة -) : توفیق گیلانی .

آغاز : (پس از دائره) جميع المكاشفات في هذه الدائرة مضمون وجميع الدائرة في ابتداء الدائرة مضمون فافهم ان كنت ممن تفهم فان من لم يفهم هذه الاشارات ما شم رايحة التوحيد .

انجام : فمن نور الله تعالى بصيرته بنوره آه بلا شك فصار الاختلاف لفظيا .

* ش ۵ م ۶۷۱ (۳۵۹) ص ۵۴۹ .

دقائق العلاج : حاج محمد كريم خان کرمانی .

آغاز : بسمله ، حمدله ، فيقول العبد الاثيم كريم بن ابراهيم اني بعدما كتبت كتاب حقايق الطب على رسم لم اسبق بمثله لانني قد اوضحت .

انجام افتاده: باب في خواص الادوية المفردة وفيه فصول فصل الاول حرف الالف . . . (پس از پنج برک) و وجع الورك والصداع او التشنج والصرع والصدد والمفاصل .

* ش ۲ م ۶۴ ج (۱۰۳) ص ۵۵۰ .

ديباجة الرسائل : قاضی سعيد قمی .

آغاز : بسمله . الحمد لمن لا يحوم حول مشرع غيوبه وشهوده من السائحين والسائحات احد .

انجام : فیتبعون احسنه انه ولى الفضل و الهداية .

* ش ۱ مج ۶۵۲ د (۳۴۸) ص ۵۵۰ .

الذبيحية (رسالة -) شيخ بهائى .

آغاز : بسمله ، الحمد على جزيل افضاله و الصلوة على محمد وآله ، اما بعد فيقول ... قبل ان يخرج الامر من يده ان الباعث على تأليف هذا المقالة .

انجام : هذا ما جرى به قلم الارتجال مع ضيق المجال والله سبحانه اعلم بحقايق الامور .

* ش ۳ مج ۲۴۵ د (۲۶۹) ص ۵۵۰ .

رثاء واقعة كربلا : حاج محمد كريم خان كرماني .

آغاز : بسمله .

كيف الشفاء من الاسقام ياقلب وآل احمد قد اضاهاهم الكرب

انجام :

صلى عليكم ربكم ما بدا شمس و ما كد الجديدان

* ش ۵ مج ۱۳۴ د (۲۴۴) ص ۵۵۲ .

الرجال (رسالة فى علم-) : آقا محمد باقر بهبهانى .

آغاز افتاده : له دخل فيهما ولو سلمت القطعية فلا شبهة فى طنيتها مستنمضا

الى اختلاف كثيرة ولا ريب ان رواية الثقة امتن ..

انجام: التوثيق في موضع وعدم في آخر كما سيحيى في ابان بن محمد و غيره
فلاحظ .

* ش ۱ سج ۱۹۳ د (۲۵۸) ص ۵۵۳ .

رجوع الاشياء الى اصلها (قول من افلاطون في -)

آغاز: بسمله، افلاطن يقول لمن يخيل ان الانسان اذا فارق هذا العالم باد و
تلاشى كما باد ساير الحيوانات ..

انجام: والوهم والفكرة و العقل والنطق فليست اذن بمعلولة والامعرصوفة .

* ش ۷ سج ۲۹۳ ج (۲۰۲) ص ۵۵۳ .

الرد على جاليوس في الرد على ارسطو: فارابي .

آغاز: بسمله، وصلى الله ... قال الفقيه الفاضل ابونصر محمد ... قصدنا ان
تثبت في هذا الكتاب ما اشترك في الفحص عنه .

انجام: ان يشترط فيها و اعقلت فحينئذ يصير القياسان جميعا برهانين .

* ش ۷۱ سج ۲۴۲ ب (۱۴۸) ص ۵۵۳ .

الرد على يحيى النحوى في الرد على ارسطو: فارابي .

آغاز: بسمله، قال ابونصر محمد بن محمد الفارابي رحمه الله : ليس شيى مما
قصد يحيى النحوى ابطاله من اقاويل ارسطو طاليس ..

انجام: لان النار يضغطه ويعوقه كما ظن من امر الماء والعرض والهواء والنار .

* ش ۷۰ سج ۲۴۲ ب (۱۴۸) مج ۶۳ سج ۲۹۳ ج (۲۰۳) ص ۵۵۳ .

رسالة ارسطاطاليس الى اسكندر :

آغاز: بسمله و به نستعين . ايها الناس اسمعوا كلامي و اشكروا الله على نعمته
عليكم و اعلموا ان الله عز وجل قد سوى في مذاهب النعم .

انجام : یهدم ما بین الاسلاف الجهد سرالاصحاب بذل الوجوه الى الناس هو الموت الاصغر .

* ش ۳۳ سج ۲۹۳ ج (۲۰۱) ص ۵۵۴ .

رسالة الى علماء بغداد في وجود الكلي الطبيعي : ابن سینا .

آغاز : بسمله ، سلام على مشايخ العلم والحكمة بمدينة السلام مد الله في اعماركم وزادت في الخيرات لديكم وافاض من حكمته عليكم . .

انجام : واذا اخذنا نسبتها الى النفس شتى كان لها في كل نفس حداً آخر فهذه صورة المسئلة التي جرت بين هذا الشيخ في اثبات مذهب بعينه انفتت الى مدينة السلام في يوم الجمعة والحمد لله العقل .

* ش ۶ سج ۲۴۲ ب (۱۴۴) ص ۵۵۴ .

شرح السحاب في شرح نظم الحساب : محسن بن محمد طاهر قزوینی .

آغاز : بسمله ، الحمد الواحد الاحد الذي قسم بين عباده ضروب نعمائه الجليلة المتوافقة وجمع شملهم بصنوف الطافه الخفية المتناسقة . . (پس ازيك صفحه) اما بعد يقول العبد المستضيئ بنور الله الباهر المدعو بمحسن بن محمد طاهر . . لما نظم خلاصة الحساب للمفاضل الكامل . .

انجام ناتمام: المسئلة الثانية من المفردات الثلاث بقوله مفردة ثانية قبلا . . . (پس از سه برگ) و هو اربعة والفضل بين المحفوظين .

* ش ۹۹ ص ۵۵۵ .

الزبرجد والياقوت : ارسطو .

آغاز : قال الواحد بدى العدد وسلب كل شئى والواحد ايضاً الذى لا يفترق في القول . .

انجام : ما القضاء تعدیل العقل و تسویته وانصافه فی الاشیاء .

* ش ۳۲ مج ۲۴۲ ب (۱۴۵) ص ۵۵۹ .

الزیارة والدعاء وتأثیرها فی النفوس (رسالة فی کیفیة-) : ابن سینا .

آغاز : قال الشیخ رئیس ابو علی بن سینا اعلم ان لهذه المسئلة مقدمات ینبغی ان تعرف اولاً حتی تستنتج منها .

انجام : ولكن حذر واخوفا من ان یؤدی الی الفلسفة .

* ش ۲۲ مج ۶۰۱ د (۲۴۰) ص ۵۶۰ .

من

سبعة مقائیس منطقية علی الادلة المحققة فی اثبات جوهرية النفس : ابن سینا .

آغاز : بسمله ، عونک یا لطیف سأل بعض الرؤساء بهمة العلیة ونفسه الشریفة ان النفس الناطقة جوهرام عرض وانها وان كانت جوهرآ ..

انجام : وان یرقض اللذات الجسدانیة ما یمکنه رفضها لیصیر نفسه مفارقاً لقلبها فی الحقیقة للبقاء الدائم و ذلك ما اردنا ان نبین و بالله التوفیق .

* ش ۷ مج ۲۴۲ ب (۱۴۴) ۸ مج ۶۰۱ د (۳۳۸) ص ۵۶۰ .

سر الاسرار : ارسطو .

آغاز : بسمله ، وقفت ایها الابن النبیل والملك العادل الجلیل ارشدک الله الی طریق السبیل الهدی ..

انجام ناقص : فصل فی الحمام ، ان الحمام من عجایب ما فی العالم .. ثم یدخل الی البیت الثالث ؟ .

* ش ۴۶ مج ۲۴۲ ب (۱۴۶) ص ۵۶۰ .

سراج القارى المبتدى وتذكار المقرئ المنتهى : ابوالبقاء على بن عثمان .

آغاز : بسمله ، قال الشيخ الامام العالم العلامة ... الحمد لله الذى علم القرآن
و زين الانسان بنطق اللسان فطوبى لمن يتلو كتاب الله حق تلاوته ويواظب آناء الليل
واطراف النهار .

انجام : لانهم فى الصلوة تبع لرسول الله صلى الله عليه وسلم فهذا اصابتهم نفحاتها
ويركاتها رضى الله عنهم اجمعين . هذا آخر الكتاب والله الموفق للصواب وحسبنا الله .
* ش ۱۴۳ د ص ۵۶۰ .

السعادة والحجج العشرة على ان النفس جوهر (رسالة فى) : ابن سينا .
آغاز : بسمله ، لوطرق للمعاقل الى صرف المعروف عن المعارف خصوصاً اذا كان
المعروف افضل عصمة يتمسك بها من سعد بالحيوة . .
انجام : اقول قولى هذا و اسئل الله ان يرشدك لما ارتجيه فيك بفضلله واحسانه
انه ولى ذلك والحمد لواهب العقل .

* ش ۴ سج ۶۰۱ د (۳۳۸) ص ۵۶۱ .

سمت القبلة (رسالة فى معرفة) : ابوالخير محمد تقى فارسى .

آغاز : بسمله ، حمدله ، اما بعد فيقول الفقير ابوالخير محمد تقى الفارسى لا يخفى
على اولى النهى ان معرفة سمت القبلة يمكن بوجوه كثيرة وطرق عديدة .
انجام : كالىخسوفات القمرية ممكن مع تسرعلى ما اشار اليه المحققون .

* ش ۱ سج ۷۶۳ د (۳۹۰) ص ۵۶۴ .

السنة الالهية والايام التى منها يوم القيمة (رسالة فى تعيين-) : عبدالرزاق كاشانى .
آغاز : بسمله . حمدله . و بعد فان حقيقة الذات الالهية من حيث هى امتداد
ها اعنى مدة بقائها غير مضبوطة . .

انجام: فكان عن كل مرتبة صاعداً والباقي بعد فناء الخلق و ذلك يوم الحق .

* ش. ۵۰، مج ۲۹۳ ج (۲۰۲) ص ۵۶۴ .

سواد العين في حكمة العين : محمد بن احمد خفري .

آغاز: بسمله، حمدله . اما بعد فيقول الفقير الى الله الغني محمد بن احمد الخفري
قد اتفقت مني في سالف الزمان تعليقات على حكمة العين ...

انجام: يكون ذات الواجب عنده نازلا منزلة الوجود الحقيقي الذي اثبتته المحققون
فان علم ذلك .

* ش ۱، مج ۷۴۳ د (۳۷۱) ش ۵۶۴ .

السياسة (مقالة في-) : فارابی .

آغاز: بسمله، قصدنا في هذا القول ذكر قوانين السياسة يعم نفعها جميع من-
استعملها من طبقات الناس في متفرقاته ..

انجام: وقال لما سئل بما داينتقم الانسان من اعدائه وبأى شيء يغبطهم
قال بان يزداد فضلا تمت بحمد الله تعالى .

* ش ۴، مج ۶۸۷ د (۳۶۵) ص ۵۶۴ .

السياسة الملوكوتية و الاخلاق الاخيارية . افلاطون .

آغاز: بسمله . قال افلاطون لاتصحبوا الاشرار فانهم يمنون عليكم بالسلامة
وقال اذا قبلت الدولة خدمت الشهوات العقول .

انجام: الابدع اظهار عذرك و اشاعته فانك تكلف بذلك . . ؟ الفاسد و
شعب المعاند .

* ش ۴، مج ۲۴۲ ب (۱۴۶) ص ۵۶۴ .

شافی الاوجاع: حبیب الله تونی (فارسی است).

آغاز: بسمله ، مراسم حمد صحیح و لوازم شکر صریح حکیمی را شاید که بمحض حکمت کامله و کمال قدرت شامله مزاج جمیع انام را از استزاج . .

انجام: رقم کردم از بهر تاریخ آن* تمام کتاب حبیب طبیب (۹۴۹) والعمدة . . . الصلاح و التقوی و الاعتقاد بان کل شیئی من الله المرض و الصحة و الضرر و النفع .

* ش ۴۵۳ د ص ۵۶۵ .

الشجرة الالهية: شهرزوری (مقاله ای از آن است) .

آغاز: بسمله، قد علمت ان للاجرام السماوية نفوساً ناطقة مجردة عن المادة و محرکها لها عن مبدء عقلی فلها لامحالة شعوراً بحرکاتها .

انجام: و سلطنة الدلو الفی و سلطنة الحوت الف سنة .

* ش ۲ مج ۲۴۲ ب (۱۴۳) ۷۰۵ د ص ۵۶۵ .

شرح آداب البحث والمناظرة (شرح الرسالة العضدية): طاهر بن رضی حسینی .

آغاز: بسمله ، و الاعتصام بعلمه القديم تقدیم الحمد مقدمة لا تناقض بالتفصيل و الاجمال . . . هذا شرح الرسالة العضدية فی آداب المناظرة و سنن- المحاورة . .

انجام: تم ترقیمه يوم الثلاثاءی جمیدى الثانى سنة ۹۴۸ على يد مؤلفه طاهر الحسينى تجاوز الله عنه بمحمد وآله و عترته و اهل بيته اجمعين .

* ش ۷ مج ۲۴۵ د (۲۶۵) ص ۵۶۷ .

شرح ابیات للفارابی

آغاز : بسمله ، حمدله . اما بعد فهذه ابیات منسوبة الى المعلم [الثانی] ابی نصر الفارابی رضی الله عنه یخاطب فیها من القی السمع وهوشهید ..
انجام : و وفقتنا لصحبته و علمنا آدابه و احشرنا معه و ارنانا مناسکة و تب علینا انک انت التواب الرحیم .

* جنگ ش ۳۰۵ د = مجموعه ۳۰۵ د ص ۵۶۷ .

شرح اثبات الواجب للدوانی : شیخ عبدالقادر مردوخی سنندجی .

آغاز : بسمله ، قال رحمه الله و نورد تلك الاصول التي اشار اليها في الخطبة بعونه تعالى في فصول الفصل الاول في اثبات واجب الوجود الذي هو اسبق تلك المطالب .

انجام : قال الشارح . تم بعون الله يوم الخميس بعد مضي اثنين وعشرين من شهر محرم الحرام في سنة الف ومائتين واثنين وسبعين من الهجرة النبوية على هاجرها الف صلوة وسلام و تحية .

* ش ۶۶۷ د ص ۵۶۸ .

شرح التلويحات : ابن كمونه .

آغاز : قال المصنف رحمه الله تبارك ربنا خالق النور ومبدء الوجود .. (پس از دو و ثلاث صفحه) اقول انما قدم على هذا العلم ذكر تقاسيم العلوم ولم يقدمه على الطبيعي ولا المنطق .

انجام : فتمسكوا بالسبب الاقوى وارتفعوا عن حضيض الشقاوة والبلوى واتصلوا بمحل السعادة القصوى برحمتك يا اكرم الاكرمين .

* ش ۱۹۴ ب (۱۴۲) ص ۵۷۲ .

شرح ثمرة بطليموس : خواجه طوسی ، فارسی است و همان شماره ۹۰۷ د است .

آغاز : بسمله، الحمد لله حمد الشاکرین .

* ش ۷۷۲ د ص ۵۷۲ .

شرح حدیث البداء فی امامة اسماعیل و غیره من الاحادیث: برخی از دانشمندان رشت .

آغاز : بسمله، سؤال روی فی کتاب التوحید ان الصادق (ع) قد اخبر اصحابه

ان ابنه اسمعيل امام بعده فلما توفي اسمعيل فی حیات . .

انجام : والا لم یصدق بعض اسمائه علیه تعالی فلا یكون واجب الوجود .

* ش ۹ مج ۶۹۳ د (۳۵۳) ص ۵۷۲ .

شرح حکمة الاشراق: شمس الدین شهر زوری .

آغاز : بسمله . الحمد لله مفیض الانوار العقلية والجواهر النفسية و مرقیها من

الحضیض الادنی الی الاوج الاعلی القدوس الذی غرقت ارواح الکاملین .

انجام : انک علی ماتشاء قدیر و بالاجابة جدير وهذا آخر ما یسر الله و

افاضه علینا .

* ش ۶ مج ص ۵۷۲ .

شرح الرباعی لمحی الدین بن العربی: شمس الدین معروف بابن فناری .

آغاز : بسمله، الحمد لله الذی علم فی الازل بعین علمه بذاته جمیع ما ظهر و

یظهر الی الابد من مکنوناته علی نحو ما هی علیه من صفاته .

انجام: والحمد لله الفیاض فنون الالاء علی لسان ادلاء الهدی الی سبیل النجاة

عن الردی والصلوة علی خیر الاخلایق الدلیل الی اقرب الطرائق محمد و آله اجمعین

والحمد لله رب العالمین .

* ش ۳ مج ۲۸ د (۲۲۰) ص ۵۷۶ .

شرح زیارة الجامعة الكبيرة : میر معین الدین حسینی .

آغاز: بسمله، فی شرح زیارة الجامعة الكبيرة لمیر معین الدین اشرف الحسینی

ابن میر محمد صادق الخادم سلمه الله ملخصاً النبئی بمعنى الفاعل والمفعول
بمعنى المنبأ .

انجام : فان قال جاهلاً يقول انى نصبت عليك اماماً الخ .

* ش ١٧ مج ٧٣٩ د (٢٨٠) ص ٥٧٧ .

شرح الشافية لابن العاجب : محمد معين الدين فسوى .

آغاز : بسمله ، رب اشرح لى صدرى ويسر لى امرى انك على كل شئى قدير . .
الحمد لله الذى اسال قلوبنا برحمته الى صرف الهمم نحو اقتناء الكمال وتفضل . .

انجام : وهذا الباب باب كثير الشعب و اللطائف و هذا آخر باب التصريف
والحمد لله رب العالمين .

* ش ١ مج ٨٢ د (٢٢٨) ص ٥٧٨ .

شرح الحكمة العرشية : محمد اسماعيل اصفهاني .

آغاز : بسمله ، الحمد لله الذى خلقنا بقدرته ثم هداانا الى سبيل معرفته فى مرايا
الافاق و الانفس آياته لمستدل بها على ذاته و صفاته . .

انجام : قال المصنف قدس سره فى كتابة الكبير المعروف بالاسفار الاشياء فى
الموجودية . . هو الوجود المنبسط الذى يقال له الغماء .

* ش ١ مج ١٤٥ د (٢٤٦) ص ٥٨٠ .

شرح علة قيام الارض فى حيزها : ابن سينا .

آغاز : بسمله . اما بعد حمد الله كفاء حقه والصلوة على محمد خير خلقه قال
الشيخ ابا الحسن احمد بن محمد بن السهلى امرنى ان اشرح له المذهب الحق فى علة
قوام [قيام] الارض فى حيزها الذى هى فيه . .

انجام : وقال بعضهم وليست به ذاتها بل يحدث الخلاء فهذا ما حضرناه فى

الرسالة من آراء القدماء في الارض ولنختم الرسالة مستعين بالله تعالى وبه التوفيق .

ش ١٦ مج ٣٤٢ ب (٥٨١) ص ١١٤ .

شرح الفرائض للطوسي : ابوالحسن احمد ابيوردى .

آغاز : بسمله ، اهم الفرائض واحب واجب والزم فرض حمد الله وارث ميراث السموات والارض الذى لاسبيل للمقسمة اليه . .

انجام : وهذا هو الجواب عنه وبالله التوفيق وعليه التكلان ولنختم الكلام بحمد الملك العلام و نصلى على رسوله وآله سادة الانام .

* ش ٢ مج ٧٤٠ د (٣٧٧) ص ٥٨٣ .

شرح كتاب فى الحكمة : گويا حاشيئه محاكمات باشد .

آغاز افتاده : واقول فيه مبحث اما اول فلما قالوا . . [قال] المح وان تبين مقيدة بحال فعرض اشارة اقول يمكن يقال هذه الكلية المخصصة قد استفادها . .

انجام افتاده : قال المح والمراد طلب ما يدل على ماهيات العناصر الخ اقول حمل الاستدلال على هذا المعنى ومكان الخفاف المضاف ليس الامتعر - الخفيف المطلق .

* ش ١ مج ٦٨٦ د (٣٦٥) ص ٥٨٧ .

شرح كتاب فى الكلام : از سنبيان است .

آغاز افتاده : والالوان والاشكال والمقادير والحركات . . . القوة والشموهى قوة مودعة فى الزائدتين النابتتين .

انجام : والعلو انما هو فى امر التجرد و اظهار الاثار القوية لامطلق الشرف و الكمال فلا دلالة على افضلية الملايكة تم الكتاب .

* ش ٢٦٤ د ص ٥٨٧ .

شرح کلمات بابا طاهر الهمدانی .

آغاز : بسمله . الحمد لله الواحد الاحد الصمد الذي لم يلد و... المقدس ذاته و صفاته عن المشابهة والمماثلة و نقيضة الافتقار الى المعونة . .

انجام : وهذا ما اوردت في شرح الكلمات على ما سمنح لي من فتوح الغيب و ظن ان فيما رسمت عرض القابل مضيت و فيما انتميت الى محبي هذه الطاعة نسبت تم الكتاب .

* ش ۶۵۶ ص ۵۸۷ .

شرح المجسطی : شمس الدين سمرقندی .

آغاز : بسمله، حمدله . اما بعد فلما كانت العلوم اليقينية والمطالب الحقيقية اشرف العلوم مرتبة و اعلاها منزلة لاسيما الكتاب الموسوم بالمجسطی الذي هو المقصد الاقصى و المطلب من العلوم الرياضية .

انجام : و الظهورات المسائية لكونها اسرع من الشمس والعلم عند الله تعالى .

* ش ۶۷۸ ص ۵۸۸ .

شرح مختصر المنتهى : حسن بن محمد نيشابورى .

آغاز : بسمله، التمجيد الكامل على احسانه والشامل والثناء الوافر على انعامه الوارف استحق من حق له وجوب الوجود واستوجب من وجب عنه . .

انجام : و فيما ذكرنا ارشاد لذلك فان معرفة المركبات سهلة بعد الوقوف على بساطتها لمن اخذ الفطانة بيده نجز الكتاب والحمد لمهم الصواب .

ش ۲۳۶ ص ب ۵۸۹ .

شرح المختصر النافع : سيد محمد عاملى .

آغاز : بسمله، الحمد لله رب العالمين حمداً كثيراً يليق بجلاله . . كتاب النكاح قال الجوهري النكاح الوط و قد يقال للعقد و ذكر . .

انجام : قوله العاشرة العهد كاليمين يلزم حيث يلزم ولو تعلق بما الاعود
مخالفة خالف انشاء ولا كفارة مقتضى العبارة ان هذا .

* ش ۶۲ ج ص ۵۹۰ .

شرح مراح الارواح : حسن پاشا بن علاء الدين اسود .

آغاز : بسمله، الحمد لله الذى صرف افكار قلوبنا الى الصراط المستقيم و شرح
صدورنا بنور الهداية الى الدين القويم ..

انجام : قوله و تقول فى تثنية المؤنث الى آخر الكتاب ظاهر مستغن عن الشرح
والله اعلم بالصواب .

* ش ۳۶ ج ص ۵۹۰ .

شرح المشاعر : زين العابدين محمد جواد نورى .

آغاز : بسمله، الحمد لله المتفرد الذى لا من شئى كان ولا من شئى خلق .. (پس
از يك صفحه) اما بعد فيقول العبد الفقير ابن محمد جواد زين العابدين النورى .

انجام : وقد ابتدأت يوم الاحد و اتتمت يوم الاحد من سابع شهر شوال المكرم
فى سنة سبعة و خمسين و مائتين بعد الف من الهجرة النبوية على هاجرها ...

* ش ۶۹ ج ص ۵۹۰ .

شرح مفاتيح الشرايع : محمد هادى بن محمد مرتضى .

آغاز : بسمله، الحمد لله الذى من على عباده بما شرع لهم من شرايع الاسلام وافاض
عليهم مدارك تلك الشريعة بوسيلة نبيه .

انجام : والعالم ليس باهل للاعتراض على اهله ثم الحمد لله الملك العلام

والصلوة والسلام على نبيه محمد صلى الله عليه وآله الذين هم سادة الانام .

* ش ۳۱ ج ص ۵۹۱ .

شرح مفتاح العلوم : میر سید شریف .

آغاز : بسمله، نحمدك اللهم على ما سيدتنا من دقایق المعانی بدایع البیان و اطلعتنا علیه من حقایق المثانی بذرایع البرهان .

انجام : و ان يجعله ذخراً لنا يوم الدين وقد نجز الفراغ من تأليفه واسطشوال من سنة ثلث و ثمان مائة و حسبنا الله ونعم الوكيل .

* ش ۳۰۲ ب ص ۹۱

شرح الملخص فی الهیئة : ملا جلال عبیدی

آغاز افتاده : معاشر الاخوان انی آنست ناراً فی بودای هذه الفنون آتیكم منها بخبر او بقبس لعلکم تصطلون لكن لما تأملت فی تقاعد العزایم .

انجام افتاده : ثم ضربوا ذلك الخارج فی اثني عشر . . يومالكنهم ما اصطلحوا علیه ولذلك يكبسون .

* ش ۲۵۰ د ص ۹۲

شرح نفس الامر : دوانی .

آغاز : بسمله بعد حمد الله مبدع الحقایق والصلوة و السلام على رسوله مظهر الدقایق و على آله و صحبه من كل بارع فايق يقول الفقير . . محمد بن اسعد .

انجام : ارجو من عناية الله تعالى وحسن توفيقه تيسير تنقيحه انه خير من اعان و هو المستعان و عليه التكلان .

* ش ۳ مج ۷۵۵ د (۳۸۴) ص ۹۴

الشریفة : جعفر بن ابی اسحق موسوی دارابی، در منطق .

آغاز : بسمله .

بسم الله فتح كل السنة و الحمد لله جميع الازمنة

مادری الموضوع والمحمول

قد عجزت عن حمده الفحول

انجام :

والمأتین ثم احدى عشرة

والختم فی الف مضی من هجرة

* ش ۲ مج ۳۲۹ د (۲۸۰) ص ۵۹۷

الشمسية المنيرة : احمد بن عماد (ديباچه)

آغاز : بسمله ، حمدله ، يقول اضعف الفقراء اللهم اجعله من اهل اليقين قد-

التمس مني واحد من اصحابي ان اكتب رسالة في صناعة الاكسير قريبا الى الفهم .

انجام : و لاحول ولا قوة الا بالله العلي العظيم ماشاء الله كان وما لم يشأ لم يكن .

* ش ۴ مج ۶۸ د (۳۰۵) ص ۶۰۰

شواكل الحور في هياكل النور : دوانی .

آغاز : بسمله . يامن نصب رايات آيات قدرته على كواهل هياكل الممكنات

و اودع اسرار حكيمته في حواصل شواكل الكائنات . .

انجام : و بيده تحقيق المطالب والامال والسلام على القدسين خصوصاً على

سيدنا سيد الكل في الكل وآله و اصحابه الطيبين الطاهرين و سلم تسليمًا كثيرًا .

* ش ۷۰۸ د ص ۶۰۱

شواهد قطر الندى :

انجام افتاده : تقع للمفاضل الشيخ فتح الله بن عوان وللمشيخ الفاضل محمود بن

العينى . . . قال المصنف سواء دل على معنى كزید . . الاوفق بمذهبه كما سيصرح

في باب العطف ان يعطف بعد . .

انجام : والجملة في محل رفع خبر هو والله اعلم بالصواب . . اورتب مصنف

فصولا و ابواب [بأ] والحمد لله رب العالمين و صلى الله على محمد و آله الطاهرين .

* ش ۱ مج ۶۳ د (۲۲۵) ص ۶۰۲

ص

الصادح والباغم: ابن الهبارية (ابوالعلی عبادی)

آغاز : بسمله .

الحمد لله الذى حبانى
و انما فضيله الانسان
بالاصغرين القلب واللسان
و فخره بالعقل و البيان

انجام :

ان الفخار و العلمی
ارتك من دون الملی

* ش ۵۵ مج ۴۴۱ د (۳۰۰) ص ۶۰۲

الصحيح والاعم (رسالة فى-) : محمد تقيا .

آغاز : بسمله . مسئلة الصحيح و الاعم من كلام الشيخ محمد تقيا عطرالله
مرقده و لنتتبع الكلام فى المقام بمسئلة اخرى تداول ذكره بين الاعلام ..
انجام : وكون المرجع فى تلك الالفاظ هو المعانى العرفية من غير ان يتحقق
هناك حقيقة شرعية جديدة فتأمل جداً .

* ش ۳ مج ۱۹۳ د (۲۵۸) ص ۶۰۴

صلوة الجمعة (رسالة فى-) : محمد باقر بن محمد تقى گویا مجلسى دوم باشد .

آغاز: بسمله، حمدله . وبعده هذه كلمات وجيرة و نكات نفيسة و درر غريزة ...
فى صلوة الجمعة مع عموم البلوى بها ..

انجام : كما قاله بعض المحققين و ليكتف على هذا القدر من الكلام مفتتح
كل مقصد و مختتم كل مراد .

* ش ۷ مج ۳۸۵ د (۲۹۱) ص ۶۰۶

صنعة الطبيعة وسرائر الخلقة : ابلينوس .

آغاز: بسمله . والحمد والتقدیس لرَبنا قال بليتياس في العلل : اقول على اثر كتابي هذا واصف الحكمة التي ابدیها لتسمعو احکمتی ..
انجام : و على هذا كلام كثير تركنا ذكرها كراهية كثرة الكلام .

* ش ٥٨ مج ٢٤٢ ب (١٤٧) ص ٦٠٧

ض

الضوابط الحكمية : محمد اسماعيل بن محمد على (حكمت) .

آغاز : بسمله ، حمدله . اما بعد فيقول العبد الذليل للرب الجليل ابن محمد على بن محمد باقر محمد اسماعيل ان هذه نبذة من الضوابط الكلامية و بعض مقدماتها من الضوابط الطبيعية ..

انجام افتاده: الضابطة الثلاثون الحركة على اقسام منها الحركة في الكلم و المقدار اصليا . و حركة التكاثر بان ينقص مقدار الجسم من غير ان ينفصل .

* ش ٢ مج ٦١٨ د (٣٤٢) ص ٦٠٨

الضوء (رسالة في-) : ابن سينا .

آغاز : بسمله . اعلم ان البحث المستقصى قد يستكمل في امر الضوء الذي يرى ان الاجسام المسلوقة تقبله . .
انجام : فامر لا يحتاج الان الى شرحه فيه فقد . . موضع آخرتم .

* ش ٢ مج ٨١٠ د (٣٩٩) ص ٦٠٨

ط

الطبايع (مقالة في-) : اقليمون .

آغاز: بسمله ، ما الدلیل علی ان الحرارة و البرودة هما القوتان الفاعلتان
والرطوبة واليبس هما القوة [القوتان] المنفعتان . .

انجام : والدلیل علی ذلك ان جميع البخار اذا كانت رطبة جد الزجة لم يكن
لها طعم فالطعم الممنوع انما يكون من رطوبة لزجة .

* ش ٢٧ مج ٢٤٢ ب (١٤٥) ص ٦٠٩ .

ع

العالم الروحاني والجسماني (رسالة فی بیان-) : الشيخ اليوناني .

آغاز : بسمله . رب اعن ان صاحب الكتاب كثير التخليط و..؟ فی عوارض -
النفوس بین الرأى القديم والرأى الحديث . .

انجام : من اشیاء من اصول المنطق و الاسطقات ان للشيخ اليه حاجة
تمت الرسالة .

* ش ٢٧ مج ٢٩٣ ج (٢٠٠) ص ٦١٠

عالم المثال یا تجسد الاعمال و حقيقة البرزخ (رسالة فی کیفیة-) : قطب الدين شيرازى

آغاز : بسمله ، بعد حمد الله على آلائه . . فان المولى . . قطب الحق والدين
محمود بن مسعود المصلح الشيرازى قال انى القى الى كتاب كريم من لدن حكيم عليم
مشمئلا على مسائل ليس المسئول عنها .

انجام : و العجز لمعترف زادن الله اعترافاً بالعجز و اياك و العجز عن درك
الادرك ادراك هذا آخر الجواب .

* ش ٢٥ مج ٦٠١ د (٣٤٠) ص ٦١٠

العشرة الكاملة : مفيد بن محمد نبى شيرازى .

آغاز : بسمله . الحمد لله على انعامه و افضاله . . . فيقول العبد مفيد ابن

المرحوم الميرزا محمدنبي الشيرازي . . . ان هذه عشرة احاديث شريفة جمعتها و اوضحت منها ما لعله يحتاج الى الايضاح .

انجام : لانه با صر صاحبہ ای يجبسه من الحركة و قد تم كتاب المسمى بعشرة كاملة بحمد الله و منه في السابع والعشرين من شهر جمادى الاخره من شهر سنة ۱۳۱۱ من الهجرة .

* ش ۳۱۵ د ص ۶۱۲ .

العشق : ابن سينا .

آغاز : بسمله ، سألت اسعدك الله يا با عبدالله الفقير الحصوسي ان اجمع لك رسالة تتضمن ايضاح القول في العشق على سبيل الايجاز .

انجام : وقد يؤتى على مبلغه واذ قد بلغنا هذا المبلغ فلنختم الرسالة والحمد لله كما هو اهله و مستحقه و صلى على محمد و آله الطاهرين .

* ش ۲۰ سج ۲۹۳ ج (۲۰۰) ص ۶۱۲ .

العقل : فارابی (بخشی است از آن است) .

آغاز : اسماء العقل يقال على انحاء كثيرة احدها الشئى الذى يقول الجمهور فى الانسان انه عاقل .

انجام : وهذه الصور فى العقل الفعال غير منقسمة و هى فى المادة منقسمة و ليس بمستنكر .

* ش ۲۴ سج ۲۴۲ ب (۱۴۵) ۱۳ سج ۶۰۹ د (۳۳۹) ۶۱۲ .

العقل (الرسالة التاسعة) : كندی .

آغاز : فهمك الله جمع النافعات و اسعدك فى دار الحیوة و الممات فهمت الذى من رسم قول فى العقل موجزاً خبرياً .

انجام : وهذا القول فيما طلب كاف فكن به سعيداً و الحمد لله كفا نعمه و منتهى آمالنا وهو حسبنا وبه نستعين .

* ش ۳۱ سج ۲۴۲ ب (۱۴۵) ۹ سج ۲۹۳ ج (۲۰۲) ص ۶۱۲ .

عقلة المستوفر : محیی الدین بن عربی .

آغاز : بسمله ، الحمد لله الوهاب الذى افتتح وجود السوى بالارواح المهمة المخلوقة المبدعة من فيض السبحات وعين منهم العنصر . .

انجام :

لو كنت املك نفسى عنيكم لكنت ملكتنا
عيني و لست بغير لكم فكن بسى آنتا
تم الكتاب بمن الله وحسن توفيقه فى يوم الثلاثاء الخامس عشر من شهر صفر -
المظفر ۸۷۲ .

* ش ۱ سج ۶۲۹ د (۳۴۲) ص ۶۰۲ .

عقود الاعداد ومحافظتها باوضاع الاصابع (رسالة فى بيان ضابطة -) احمد حسيني
تميمى .

آغاز : بسمله ، قال احمد الحسيني التميمي هذه رسالة فى بيان ضابطة عقود الاعداد و تفاصيل صورها مقدمة الصور التي وضعها اهل الحساب . .

انجام : لان الجود على كل مستوجب واجب والبخل [البخل] على كل
غير مصيب صايب كما قيل ، تمت .

* ش ۱۹ سج ۷۴۹ د (۳۸۰) ص ۶۱۲ .

العلل (تفسير كتاب -) : ابليمنوس .

آغاز : بسمله وبسم رب العالمين تعالى . وهذا ما صدر ما ابتدأنا به نحن من
تفسير كتاب العلل الذى ابتدأ به الفن الذى كان .

انجام : من قولهم ما اعظموه فلا تتبعوا الجاهلین .

* ش ۵۹ سج ۲۴۲ ب (۱۴۷) ص ۶۱۳ .

العلم اللدنی (رسالة فی کیفیہ -) : محمد غزالی .

آغاز : بسمله، الحمد لله الذی زین قلوب عباده بنور الولاية و ربی اوراحهم . .
اعلم ان واحداً من اصدقائنا حکى عن بعض العلماء انه انکر . .

انجام: امرهم یحتاج الى زیادة شرح . . والان نختم الرسالة فان هذه الكلمات کفاية لاهلها . . و ارزقنا احسانه و وفقنا لما یحب و یرضی .

* ش ۱۹ سج ۶۰۱ د (۶۱۳)

علم الواجب (رسالة فی کیفیة -) : خواجه طوسی .

آغاز : بسمله، اتانی کتاب فی البلاغة مثنه الى غاية لیست یقارب بالوصف . .
وردت رسالة شریفة و مقالة لطيفة مشحونة بفرائد الفوائد مشتملة علی صحایف اللطائف
انجام : و انما اوردت هذه المسائل اقتفاء لكلام اهل البحث هذه المسائل
ولنختم الکلام هیئنا و الله ولی التوفیق .

* ش ۲ سج ۶۰۱ د (۲۳۸) ص ۶۱۳ .

علوم الحقایق والحکم (رسالة فی -) : محیی الدین بن عربی .

آغاز: بسمله، الحمد لله رب العالمین الذی جعل الموجودات علی وجوده دلیلاً
للسائرین الى جنبه . . . و بعد فهذه الرسالة الشریفة فی علوم الحقایق .

انجام : فلا یتحقق الحقایق من الاعداد فقس معنی الجمع علیها و الله اعلم
بالصواب و الیه المرجع و المآب .

* ش ۵ سج ۶۶۳ د (۳۵۲) ص ۶۱۴ .

عیون الحساب : محمد باقر بن زین العابدین یزدی (۱۰۴۷م)

آغاز : بسمله، الحمد على ما اولانا من ضروب نعمه المتضاعفة و منحنا من لطايف قسمه المترادفة وجبر وهننا .

انجام : فتضع البيض فى النقطة الباقية وليكن هذا آخر ما اردنا ايراده فى الرسالة والصلوة على خاتم الرسالة .

* ش ۲۳۲ ج ص ۶۱۴ .

عيون المسائل : فارابى .

آغاز : اقول [قال] العلم ينقسم الى تصور كما يتصور الشمس والقمر والعقل والنفس والى تصور معه تصديق . .

انجام : وان فات الخير الكثير الذى يصل الى ذلك الشيئى لاجل اليسير من الشر الذى لا بد منه كان الشرح اكثر .

* ش ۲۶ مج ۲۴۲ ب (۱۴۰) ۱۱ مج ۶۰۱ د (۲۲۹) ص ۱۴۰ .

خ

غاية الامال فى حسن خواتيم الاعمال : حسين بن يوسف هروى (بخط مؤلف)

آغاز : بسمله، الحمد لله الذى جعل التقوى زاداً للمؤمنين . . . اما بعد فيقول اقل خدام . . هذا ما عملته لنفسى من موجبات حسن الخاتمة . .

انجام : وقع الفراغ لمؤلفه اقل الطلاب حسين بن يوسف الهروى الخراسانى حشر هما الله مع سوايهما . . و ذلك فى سنة سبع و اربعين و ثلثمائة بعد الالف من الهجرة - النبوية ۱۳۴۷ .

* ش ۴۴۴ د ص ۶۱۴ .

غاية البادى فى شرح المبادى : ركن الدين محمد بن على گرگانى .

آغاز : بسمله ، نحمدك بفتح الكلام ونشكرك يا علام يستجلب النعم الجسم

لانک المنعم ... و بعد کما ان من شأن الشیوخ ایصال المعانی .
انجام افتاده : قال اختلف الاصوليون فن ان تقييد الحكم بصفة كقوله في سائمة ...
 وذلك غير معلوم و عن الثاني انکم ان اردتم .

* ش ۳ سج ۴۹۳ د (۳۱۲) ص ۶۱۰ .

غایة السرور فی شرح الشذور : ایدر جلد کی .
 آغاز : بسمله ، الحمد لله مالک الملک الحق القدير الغفور الخالق الذی اضاء من نور
 مدده کل نور و ابدع و اتقن ما صنع .
انجام : وتضع عليه مرارة الماعز بجلدها وكلها فانه يبيخل ماء فاشط ما عليه
 من التفل واستعمل فيها تريد والله اعلم .

* ش ۴۳۸ د ، سج ۶۸ د (۳۰۵) ش ۶۱۰ .

غایة المأمول فی شرح زبدة الاصول : محمد جواد کاظمی .
 آغاز : بسمله نحمدک یا من وفقنا لسلوک طریق العمل بکتابه المبین ونشکرك
 یا من هدانا للموصول الی معرفة اصول السنة ..
انجام : ان يجعله خالصاً لوجهه الكريم وسوجبا لشوابه الجسيم و ان يجعل ما
 ...؟ فی هذا الكتاب حجه لنا لاعلينا .

* ش ۴۲ د ص ۶۱۰ .

غمزة البرهان لنبهة الوسنان : میرزا محمد اخباری .
 آغاز : بسمله ، الحمد لله و سلام علی عباده الذین اصطفی فقد سئل الصديق الولی
 الربانی الشیخ حسن بن . . مسئلة من المسائل الثمانية والعشرين فی بیان التباين الکلی
 بین الحكم المنصوص ..

انجام افتاده : السابع والعشرون ما قاله لشیخنا المج [المجلسی] فی اول ملاذ-
 الاختیار فی شرح . . و اوردت دلائله فی الكتاب الكبير هو ان جميع .

* ش ۲ سج ۱۵۹ د (۲۴۸) ص ۶۱۶ .

ف

الفخرية في معرفة النية : فخر الدين محمد حلي .

آغاز : بسمله، الحمد لله على هدايتنا بسيد المرسلين وارشادنا الى الدين . . .
اما بعد فيقول محمد بن الحسن بن المطهر هذه الرسالة الفخرية في معرفة النية . .
انجام : و هذا آخر ما اسلينا في هذه الرسالة ولا نطلب الجزاء عليها الا من الله و
حسبنا الله و نعم الوكيل والحمد لله رب العالمين .

* ش ۲ سج ۲۴۵ د (۲۶۴) ص ۶۱۸ .

فصل الخطاب : قطب الدين محمد حسيني تبريزي شيرازي .

آغاز : بسمله، و به نستعين و صلى الله على محمد و اوليائه الطيبين و نوابه
الاكرمين . .

حمدت اله العالمين بوحدۃ حقيقة ذاتية ازلية

انجام :

و ذا رحمة الرحمن عند اولى النهى و مستند العرفان عند النهاية

* ش ۳ د ۳۴ ص ۶۱۹ .

الفصوص الصغير : فارابی .

آغاز : بسمله، حمدله، قال الشيخ ابونصر رحمه الله: فضيلة العلوم والصناعات
انما يكون باحدى ثلثة اما بشرف الموضوع .
انجام : واما لحزم مفرط و عمل بما قبل ان كان مقول مجذور منه و الله اعلم
بحقايق الامور .

* ش ۳ سج ۲۴۲ ب (۱۴۶) ص ۶۲۰ .

الفصول : امير سيد محمد بن يوسف ايلاقى .

آغاز : بسمله ، الحمد لله باري السم ومنشى الاشياء . قال الشيخ الامام . . .
لما كان البدن الانسانى هو المفضل والمكرم على اكثر الخلق . .

انجام : و ماء ورد و كافور والبصل المربى بالخل يمنع التهوع والفثيان المتولد من الدواء و به يكمل الكتاب .

* ش ٥٤ ج ص ٦٢٠ .

الفكوك فى شرح الفصوص : صدر الدين محمد قونوى .

آغاز : بسمله ، الحمد لله الذى اطلع من مشارق غيبه الاخفى شمس انواره الباهرة و اخشع لهيئته الابهى ارواحه النيرة الطاهرة و اخضع . .

انجام : وورثة الحائزين للموارث التى تحقق بها على الكمال والتمام حسبنا الله ذوالجلال والاكرام و صلى الله على اكمل الخلائق وآله العظام .

* ش ٢ مج ٢٨ د (٢٢٠) ص ٦٢٢ .

الفوائد الرجالية : آقا محمد باقر بهبهانى (تعليقه برمنهج المقال است) .

آغاز : بسمله ، حمد له . يقول . . . محمد باقر بن محمد اكمل انى لماتنجهت بفكرى الفاتر على تحقيقات فى علم الرجال و عثرت تتبعى القاصر . .

انجام : الكلال لا يقال له مات بل رفع الى الملكوت و ادعوا معانيه امواتهم بكرة و عشياً تم بالخير .

* ش ٩ مج ٣٨٥ د (٢٩١) ص ٦٢٢ .

الفوائد الرضوية : قاضى سعيد قمى .

آغاز : بسمله ، الحمد الواحد المتوحد والفرد الذى نوحده بالتوحيد فى توحيده . .
و بعد فالفقير الى الله . . . يقول ان الحكمة ماورد فى الكتاب والسنة . .

انجام : اتفق تسویده يوم الثلثا رابع عشر ربيع الاول سنة تسع و تسعين والف على یدی مؤلفه حامداً مصلياً .

* ش ۳ سج ۶۵۲ د (۳۴۸) ص ۶۲۲ .

فهرست شرح الزيارة للاحسنائي : احمد بن غلامعلی هروی .

آغاز : بسمله، الحمد لله الذي ارانا آياته في الافاق وفي انفسنا حتى تبين لنا انه الحق الوحيد وعرفنا ربوبيته وقيوميته لما سواه و قال اولم يكف . .

انجام : كما انتفعوا باصلها بمحمد و آله الطاهرين والحمد لله رب العالمين و فرغ من تسويدھا مؤلفھا في ثلثة وخمسين و سأتين بعد الالف من الهجرة النبوية عليه و آله الف آلاف من السلام والتحية .

* ش ۳۲۰ د ص ۶۲۴ .

القبرية : ابقراط .

آغاز : بسمله، هذا ما ابتداء به من ترجمة كتاب بقراط عالم اليونانيين . . . الذي وجد في قبره و ترجمه ونقله من اليوناني بالعربي بطريق الرومي . . . بمعنى انه لما حضر البقراط الوفاة . .

انجام ناتمام: القضية التاسعة عشر اذا كانت على جنب الايمن . . . انه يكشرفي مرضه الشاب .

* ش ۱ سج ۲۲۹ د (۲۶۲) ص ۶۲۷ .

القديم : ابلينوس و جابر .

آغاز : بسمله، الحمد لله الازلي بلا مثال الدائم بلا زوال . . اعلم ان الكلام في القديم والمحدث عافا كك الله من اصعب الامور . .

انجام : شرف قدره و جلاله خطره و اذ قد انتهى بنا القول الى هذا المكان فليكن آخر الكتاب ان شاء الله تعالى .

* ش ۸ سج ۲۴۲ ب (۱۸۹) ص ۶۲۸

القسطاس المستقيم: محمد حسين بن محمد اسمعيل اردستاني

آغاز: بسمله، اعلى تهذيب منطق المتكلمين وازكى ذكر اجناس العارفين
حمد رافع السموات وواضع الموازين . .

انجام: والحمد لله الذى هدانا لهذا وما كنا لنهتدى لولا . . . وصلى الله
على رسوله وآله خيرة [خلق] الله

* ش ٦٠٠ د ، ص ٦٢٩ .

القضاء والقدر: ابن سينا .

آغاز : و سأل ايضاً قدس سره عن معنى قول الصوفية من عرف سر الله فقد
الحد فقال فى جوابه ان هذه المسئلة فيها ادنى غموضة . .

انجام: والشر فى القدر لافى القضاء لانه ليس بغاية بل هو تبع ضرورى والله
تعالى اعلم بالصواب .

* ش ٢٥ مج ٢٤٢ ب (١٤٥) ص ٦٢٩ .

قطف الزاهرات فى العمل بربع المقنطرات .

آغاز: بسمله، الحمد لله رب العالمين قيوم السموات والارضين مدبر الخلائق
. . . فهذه رسالة لطيفة مختصرة غاية الاختصار على ربع المقنطرات الشمالية فى -
العرض الشمالى . .

انجام ناتمام : فى معرفة درجة الشمس من الميل والغاية منع الخيط . . . ان
كان النهار متزايداً والافق الهابط .

* ش ٦ مج ٣٨٧ د (٢٩١) ص ٦٣٠

القوة النزوعية وكيف هى . . (رسالة فى الفحص عن-) : ابوبكر بن الصايغ .

آغاز : بسمله . . ومن كلام ابى بكر . . . والنفس النزوعية اما ان تكون جنساً
لثلاث قوى و هى النزوعية بالخيال . .

انجام: واما ان لاتقبل تلك الحال الا وهى متصلة بالمحرك كالقلم .

* ش ۶۵ مج ۲۴۲ ب (۱۴۵) ص ۶۳۱

القوى الفعالة فى الاجسام يا القوى الجسمانية : ابن سينا .

آغاز : بسمله ، نقول ان القوى الفعالة فى الاجسام بذاتها تنتهى بها القسمة الى اربعة اقسام وذلك لانها ...

انجام : و ربما يحىى باحساس وتحريكهما فى قوة فهذا اصل النفس والله اعلم والحمد لواهب العقل بلانهاية والصلوة على محمد وآله .

* ش ۹ مج ۲۴۲ ب (۱۴۴) ص ۶۳۱

ك

كاشفة الحلال عن احوال الاستدلال : ابن ابى جمهور احسائى .

آغاز . بسمله ، الحمد لله فاتح التوفيق ومسهل الوصول الى الطريق و ملهم الحق اهل التحقيق والصلوة على اشرف الكونين . .

انجام : وكان الفراغ من تأليف هذه الفصول صباح يوم الجمعة الثالث من شهر جمادى الثانى احد شهور سنة ثمان وثمانين وثمانماية .

* ش ۵۴۱ د ، ص ۶۳۲ .

كشف الحقائق المحمدية فى شرح الحقائق المحمدية: غياث الدين بن منصور حسينى دشتكى .

آغاز : بسمله ، يا غياث المستغيثين نسئلك كشف الحقائق و الاطلاع على بدايع الاسرار والدقائق ارنا لنيل النجات

انجام افتاده : والى الله تعالى المفزع وسما يعضد ذلك لعل ذلك سبحانه ربك رب العزة عما يصفون قيل الحيوة فى الحيوان صفة تقتضى .

* ش ۷۶۱ د ، ص ۶۴۰ .

الكلام (رسالة في -):

اخباری است در اصول عقاید و بخشی از کتابی میباشد .

آغاز : باب معانی الاسماء و اشتقاقها: عن عبدالله بن سنان قال سئلت ابا عبدالله عليه السلام عن تفسير بسم الله الرحمن الرحيم فقال الباء بهاء الله و السين سناء الله . .

انجام : باب جوامع التوحيد محمد بن ابي عبدالله و محمد بن يحيى جميعا رفعاه الى ابي عبدالله . . و الها اذ لا مالوه عالماً اذ لا معلوم و سمیع اذ لا مسموع

* ش ۲ سج ۱۲۳ د (۲۴۱) ص ۶۴۰

كلمة التصوف : شهاب الدين سهروردي مقتول .

آغاز : لما التمسست منى ذكر حدود هذه الامور فانبهك على اشياء لا بد لهذه الحدود منها .

انجام : و هو عبارت عن رفع الحجب فيكون اتحاداً عقلياً و هي ههنا امور كتمانها اولى من نشرها .

* ش ۱۹ سج ۲۴۲ ب (۱۱۴) ص ۶۴۶ .

الكلبي الطبعي (رسالة الى علماء بغداد في وجود-) : ابن سينا .

آغاز : بسمله، سلام الله على مشايخ العلم و الحكمة بمدينة السلام مد الله في اعماركم و زاد في الخيرات لديكم و افاض من حكمته عليكم ..

انجام : كان لها في كل نفس حد آخر فهذه صورة المسئلة التي جرت بين هذا الشيخ في اثبات مذهب بعينه انقذت الى مدينة السلام في يوم الجمعة .

* ش ۶ سج ۲۲۲ ب (۱۴۴) ص ۶۴۶ .

الكليات (رسالة في تحقيق-) : قطب رازی .

آغاز: بسمله، الحمد لله مخترع مهيئات الاشياء وهوياتها ، المطلع على كليات الامور و جزئياتها .

انجام : و ثبت اقدامنا على مقامات الصدق انه على كلشيئى قدير و بالاجابة جدير .

* ش ۴۰ سج ۲۴۲ ب (۱۴۶) سج ۶۰ سج ۲۹۳ ج (۲۰۳) سج ۷۳۳ د (۳۷۲) سج ۷۵۳ د (۳۸۳) ص ۶۴۶ .

کنز الرمز : حاج محمد کریم خان کرمانی .

آغاز: بسمله، سبحانک اللهم وبحمدک فالق الاصباح ومرسل الرياح بانکشاف وانجذاب فی انفتاح و ارتیاح نسبحک اللهم ونذکرك ونمجدک . .

انجام: بواحد هو کالالف من المؤمنین و صلى الله على محمد و آله الطاهرين و لعنة الله على اعدائهم اجمعین الى يوم الدين آمین آمین یا رب العالمین .

* ش ۱ سج ۵۶۹ د (۳۳۲) ص ۶۴۷ .

کنز الفوائد : کراچکی .

آغاز : بسمله، حمدله ، مختصر من الکلام فی ان للحوادث اولاً . اعلم ایدک الله ان من الملاحظة فريقا يشبهون الحوادث و محدثها .

انجام : و قد يجوز ان يكون معنى الرحمة فى الاصل الرقة و الشفقة ثم انتقل بالتعارف الى ما بلغ .

* ش ۶۴۹ د ، ص ۶۴۷

کيفية علم البارى جواباً عن سؤال قاضى القضاة : خواجة طوسی .

آغاز افتاده : الوقت وحضرني فى الحال راجيا ان اعود و اكتب . و اقول اما المطلوب فلنقدم له مقدمة و هى ان كل كثرة مفتقرة .

انجام : لاوضح ما عندی فیہ ان شاء الله فهو ولی التوفیق وملهم الصواب مند المبدء والیه المال .

* ش ۱ سج ۷۶۵ د (۳۹۰) ص ۶۴۸

ل

اللغز : شیخ بهایی .

آغاز : بسمله، اما بعد الحمد والصلوة فيقول احوح الخلق الى رحمة ربه الغنى ... لا يخفى عليكم ايها الاصحاب العظام ... انه قد يعرض للبال في بعض المجال .
انجام : ولتقصر على هذا القدر من الاطناب في ذكر اوصاف ذلك الكتاب و العاقل يكفيه الاشارة والجاهل لا ينتفع بالف عبارة .

* ش ۲ سج ۳۸۹ د (۲۹۳) ص ۶۴۸ ، ۳ سج ۲۹۶ د (۷۴۰) ص ۷۹۰ .

اللمحات : شهاب الدين سهروردي شهيد .

آغاز : بسمله، اصلحنا بنوك يا ذا العرش انك ولى ... و بعد فهذه لمحات في الحقايق على غاية الايجاز ولم اذكر فيه غير المهم من العلوم الثلاثة .
انجام : ناتمام : قال الانفعال الغير المتناهي والفعل الغير المتناهي على سبيل الوساطة المبدأية متصور على الجسم وقواه ثم ان الافلاك .

* ش ۱ سج ۶۰۹ د (۳۳۸) ص ۶۴۸

اللمعة الحلية في معرفة النية : ابن فهد حلي .

آغاز : بسمله، الحمد لله مبدع الصور ومنشئ البشر وخالق الشمس والقمر الذي ... اما بعد فهذه المقدمة الموسومة باللمعة الحلية في معرفة النية . .

انجام نام تمام : الباب التاسع في الامر بالمعروف والنهي عن المنكر من اعظم الفرائض و اهمها ... الامع عدم تأثير ما دونها ولو افتقر الى الجراح والقتل .

* ش ۱ س ۳۹۶ ج (۲۰۵) ص ۶۴۸ .

اللوامع الحسينية : سيد محمد كاظم رشتی .

آغاز : بسمله ، حمداً لمن خلق الانسان و علمه القرآن الناسخ لجميع الاديان و اظهر له ... اما بعد فيا ايها الصالح الصفي والفاضل الزكي قد اجبنا دعوتك .

انجام ناتمام : اللعة التاسعة في كيفية ايجاد المصادر الاول بنفسه وانصداره ... يا ايها الناس ان كنتم في ريب .

* ش ۲ س ۱۹۲ د (۲۴۹) ص ۶۴۹ .

م

مابال (رسالة -) : ارسطو .

آغاز : بسمله ، مابال الحيوان الغير الناطق يمشى و يدب حين ولد و الانسان ليس كذلك لان الحرارة والبرودة في جميع اعضاء الحيوان ..

انجام : فلذلك النبت الذي ينبت في الشتاء فيه والذي ينبت في الصيف يبتدئ نشوه فيه .

* ش ۲۰ س ۷۳۹ د (۳۸۰) ص ۶۵۰ .

مايصح وما لا يصح من احكام النجوم (رسالة في -) : فارابی .

آغاز : بسمله ، قال ابو اسحق ابراهيم بن عبدالله البغدادي كتب ..؟ الحرص على معرفة الاحكام النجومية صادق الرغبة في اقتناء علمها ..

انجام: و اما لتكسب وتسوق وتعييس به واما الحزم مفراط و عمل مما قيل ان كل معول مجرور منه .

* ش ٢ سج ٤٨٧ د (٣٦٥) ص ٦٥٠

مبادئ الموجودات و ذكر آراء الفلاسفة والحرنانيين .

انجام : بسمله ، فصل في ذكر آراء الفلاسفة الذين كانوا قبل ارسطاطاليس هم الذين يزعمون انهم حاوروا الاقطار العقلية و وصلوا .

انجام : ويمتنع صدورها عن غير الفاعل وعند تعارض النسبة . ؟ الفريقان ولم يذكروا جواباً شافياً .

* ش ٢٠ سج ٤٠٩ د (٣٣٩) ص ٦٥١ .

مبادئ الوصول الى علم الاصول : علامه حلي .

آغاز : بسمله ، الحمد لله المتفرد بالالزية و الدوام المتوحد بالجلال ... اما بعد فهذه [فهذا] كتاب مبادئ الوصول الى علم الاصول قد اشتمل . .

انجام : ولكن هذا آخر ما نذكره في هذه المقدمات والحمد لله على بلوغ ما قصدناه و حصول ما اردنا و صلى . . خير البشر الشفييع المشفع في المحشر .

* ش ٢ سج ٤٩٣ د (٣١٢) ص ٦٥١ .

المبدء والمعاد : ابن سينا .

آغاز : بسمله ، حمدله . و بعد فاني اريد ان ادل في هذه المقالة على حقيقة ما عند المشائين المحصلين من حال المبدء والمعاد . .

انجام : وفي الاشياء الضارة بالعكس فانه يطلب النقصان لنفسه والزيادة لغيره فيها هذا آخر ما وجد .

* ش ٣ مج ٢٤٢ ب (١٤٣) ، ٤٠ مج ٨١٠ د (٣٣٩) ص ٦٥١ .

مجلد الاصول : ابوالحسن کوشیار .

آغاز: بسمله، قال الکيا الرئيس ابوالحسن کوشيار بن لبان بن باشهرى الجيلى رحمه الله تعالى انى جمعت فى هذا الكتاب من اصول صناعة الاحكام و جملها .

انجام : ولا يعمل بالحكم الا بعد الفكرة الطويلة والنظر الكثير والتأمل الشافى ونختم المقالة والله اعلم بالصواب واليه المرجع والمآب .

* ش ٦٠٦ د ، ص ٦٥٤ .

المحرك الاول (رسالة فى-) : ابى بكر بن الصايغ .

آغاز : بسمله، قال ابوبكر محمد بن يحيى قد تبين فى السماع الطبيعى بالاقاويل التى تعطى اليقين ان كل حركة ..

انجام : الا انه بالقسم الثانى احرى واليق . وبالجمله فليعد قسماً بنفسه من غير تقسيم .

* ش ٦٣ مج ٢٤٢ ب (١٤٧) ص ٦٥٦ .

مختصر وقاية الراوية فى مسائل الهداية : عبيد الله بن مسعود بن تاج الشريعة .

آغاز : بسمله ، الحمد لله رافع اعلام الشريعة الغراء وجاعلها شجرة اصلها ثابت وفرعها فى السماء . .

انجام : وفى غنم مذبوحة فيها ميتة هى اقل من المذبوحة بجرى و اكل فى الاختيار .

* ش ٥٨ د ، ص ٦٥٨ .

مرآت الجفايق و مجلى الدقايق : غياث الدين منصور حسيني دشتكى .

آغاز: بسمله، يا غياث المستغيثين نورنا بانوارك و كملنا بمعرفة اسرارك واجعل لنا جناحاً نظير به الى جوارك ونجاحاً نصل به الى عزيزدارك ..

انجام : و طیور فصاح . . ؟ اجزاءها علی جبال القدس فضمهن و اذا بتلی
ابراهیم ربه بکلمات فاتمهن .

* ش ۵۰ سج ۷۵۸ د (۳۸۷) ص ۶۰۹ .

المرموزات : صدرالدین ابوالمعالی مظفر بن محمد . . باغنوی شیرازی .

آغاز : بسمله ، سبحانک اللهم و بحمدک یا قیوم ارزقنا التنور بانوارک و
التزین باذکارک . . و بعد فهذه مناقشات عجيبة و منافسات و مرموزات شریفه و
مسامرات لطیفه .

انجام : فلا تجعلنی من الخائبین یا من یعلم حوائج العالمین والحمد لله اولاً
و آخراً و صلی الله علی نبیه و رسوله محمد و آله خاتم النبیین و آله الطیبین .

* ش ۱ سج ۳۷۱ د (۲۸۸) ص ۶۰۹ .

المسائل العشریة الحکمیة : ابن سینا .

آغاز : المسئلة الاولى : العلة الاولى لما فارقت العلل ألنفسها فارقت ام لغيرها .
انجام : والمعالج من البدن والفعل و الفاعل فی القابل لاجل الغایة لتحصل
الصورة .

* ۵۱ سج ۲۴۲ ب (۱۴۷) ص ۶۶۰ .

المسائل المتفرقة التي سئل عنها الفارابی : فارابی .

آغاز : هذه مسائل متفرقة سئل عنها الحكيم الفيلسوف ابونصر محمد الفارابی :
سئل عن الالوان كيف تحدث فی الاجسام و فی ای الاجسام يحدث . .
انجام : لیحكم له بمثل حکمک الذی اوجبت له العلة و هذا هو التمثیل بعینه .

* ش ۲۸ سج ۲۴۲ ب (۱۴۵) سج ۶۸۷ د (۳۶۵) ص ۶۶۰ .

المسائل المدنیات : علامه حلی .

آغاز هذه مسائل استفتاها السيد . . سنهاين . . . عبدالوهاب الحسيني عن
الشيخ العلامة . . جمال الملة والدين حسن . . مايقول سيد الامام العلامة في كوز
رشاح كثير الترشيح و هو موضوع على الارض نجسة . . .

انجام : فاخترت رسول الله صلى الله عليه وآله فقال الحمد لله الذي صرف عنا
السوء اهل البيت فقالوا اللهم فقال اللهم اشهدتم .

* ش ۴، سج ۲۴۶ د (۲۶۶) ص ۶۶۰ .

مسالك الافهام الى آيات الاحكام : جوادين سعد كاظمي .

آغاز : بسمله ، الحمد لله الذي انزل الكتاب على عبده بيانا للاحكام وجعله
مصدقا لنبوته ومؤيداً لرسالته الى الخاص والعام .

انجام ناتمام : كتاب القضاء والشهادات وفيه آيات . . [پس از نه صفحه]
الان ترى ان الواجبات مشترك [كة] في الحسن ولا يقال لمن فعل بعضها دون بعض .

* ش ۹۸ ب ، ص ۶۶۰ .

مصباح الهداية في شرح البداية : محمد قزويني .

آغاز : بسمله ، الحمد لله الذي كرم بني آدم بان جعل نفوسهم مستعدة لمعرفة
وجوارحهم قابلة لخدمته و عبادته و هداهم .

انجام : ناقص است .

* ش ۱۱۹ د ، ص ۶۶۲ .

مصارع المصارع : خواجه طوسي .

آغاز : بسمله ، الحمد لله حمد الشاكرين والصلوة على محمد وآله الطاهرين

و بعد فاني لشغقي بالعلوم العقلية والمعارف اليقينية كنت اوقات فراغي .

انجام : والسميات فى العقايد والاقوال والافعال انه ملهم العقل و ملقن الصواب منه المبدء واليه المآب والحمد لله رب العالمين .

* ش ۶۰۹ ، ص ۶۶۳ .

المعاد يا النفس : ابن سينا .

آغاز : بسمله، الحمد لله اهل كل حمد ان يكون الاله و رغبة لن يكون الا اليه . . . وبعد فهذه رسالة علمتها [عملتها] باسم بعض الخالص من الاخوان مشتملة على ما يؤدى اليه البراهين من حال النفس الناطقة الانسانية .

انجام : او يطلعها عليه او يضعه غير موضعه و جعلت الله تعالى من عباده و خصوصاً على صاحب شريعتنا محمد و آله الطيبين .

* ش ۱۱ سج ۲۴۲ د (۱۴۴) ۳ سج ۶۰۱ د (۳۳۸) ص ۶۶۴

المعاد الفلسفى (مقالة فى وصف -) : على بن حسين بن هندو .

آغاز : بسمله، مقالة فى وصف معاد الفلسفى عملها على بن الحسين . قال سالك طبرستان جل جيلان اسپهبد خراسان فرشوارد جرشاه اطل الله . .

انجام : و سندهم الى التحريف ولهذا قال بعض الائمة علمنا . ؟

* ش ۸۶ سج ۲۴۲ ب (۱۴۹) ص ۶۶۵ .

المغالطات .

آغاز : بسم الله و توكل على الله . المغالطة قياس اما فاسد من حيث الصورة فقط و اما من حيث المادة فقط و اما من حيث الصورة و المادة جميعاً على و اسباب الغلط تنقسم الى ما يتعلق .

انجام : لجواز ان يكون هذا على اسبيل الاتفاق و حينئذ لا ينعكس بعكس النقيض .

* ش ۲ سج ۱۶۹ د (۲۵۴) ص ۶۶۶ .

مفاتیح الاصول، در ص ع مفاتیح اللغات آمده است .

آغاز : بسمله، حمدله . مفاتیح اللغات القول فی الکلمة مفتاح اختلاف العلماء فی ان اللفظ هل يدل علی معناه بالذات او بوضع الواضع .

انجام : و ما ذکرناه مأخوذ من طریق الفقهاء و الاصولیین و الاعتبار شاهد به و الحمد لله اولاً و آخراً و ظاهراً و باطناً و صلی الله ...

* ش ٣٧ د ، ص ٦٦٧ .

المفاحص : صائن الدین علی ترکیه .

آغاز : بسمله، الحمد لله الذی اعد بمدید عبادہ لفهم کمال مراده بانزل اعداد بینات الکتاب وجعله العدة المعتد بها لمعرفة سعادة يوم الحساب .

انجام ناتمام: فحصى حرفی فی صفح حکمی من البسملة کانک قد نبهت
يشعر باحد القوسین .. الذین بهما .

* ش ٥٥ سج ٨١٠ د (٣٩٩) ص ٦٦٩ .

مفتاح الغرر لشرح الباب الحادي عشر : خضر بن شمس الدین محمد بن علی رازی
حبله رودی .

آغاز : بسمله، الحمد لله الواحد القديم الذی خلق الخلاق و بین الحقایق و الهم دقایق الخیر و الشر و خص من بینهم نوع الانسان بأية التکریم ..

انجام : یحتمل التخصیص توفیقاً بینه و بین الایة الاولى و الحمد لله علی احسن التوفیق و الصلوة علی نبیه و آله الطاهرین .

* ش ١ سج ١٦٩ د (٢٥١) ص ٦٦٩ .

مفتاح الفلاح و مصباح النجاح فی شرح دعاء الصباح : محمد اسمعیل خواجویی .

آغاز افتاده : الصفات التي لا یصح اتصافه تعالی بها . . . یامن دلع لسان

الصباح . . . یوجد فی بعض النسخ اللهم یا من دلع فیکون عطف بیان . . .

انجام : و يشوش الاحباب والی الله المشتکی ثم الی رسوله و آله ائمة الهدی
العبد الحقیر الانس بمولاه الجلیل محمد بن الحسین بن محمد رضا المازندرانی الشهیر
باسمعیل عفی الله عن جرائمهم بمحمد و آله و قائمهم صلوات الله علیهم اجمعین .

* ۲۲۴ د ، ص ۶۷۰ .

مقاله فی اثبات الصور الروحانیة : اسکندر افرو دیسی

آغاز : بسمله ، وصلى الله . . . مقالة الاسکندر . . . قال الاسکندر ان کل ما رجع
الی ذاته فهو روحانی غیر جرمی ولا یمكن شیئی من الجریمية . . .

انجام : ان هیهنا اشیاء هی صور فقط لیس فیها شیئی من الهیولی البتة .

* ش ۶۱ سج ۲۴۲ ب (۱۴۷) ص ۶۷۱ .

مقاله فی الاستطاعة والاختیار : اسکندر افرو دیسی .

آغاز : بسمله . . . مقالة للاسکندر الافرو دیسی . . . قال الانسان اکرم الاشیاء
التي تكونها و تقومها القوة الالهية . . .

انجام : مما کانوا السرهم لتحلل الطبيعة بالاختیار منهم .

* ش ۶۷ سج ۲۴۲ ب (۱۴۸) ص ۶۷۱ .

مقاله فی الاضداد و انها وائل الاشیاء علی رای ارسطو : اسکندر افرو دیسی

آغاز : بسمله . . . مقالة للاسکندر . . . قال الاسکندر ان ارسطو ذکر فی کتاب
السماع الطبیعی ان جمیع الاولین اتفقوا . . .

انجام : قوله : ان الاضداد دائمة باقوا لیل مستقصاة واضحة لا مرد لها ؟ .

* ش ۶۶ سج ۲۴۲ ب (۱۴۸) ۲۴ ج ۲۹۳ (۲۰۰) ص ۶۷۱

مقالة القوة في ان الواحدة يمكن ان تكون قابلة للاضداد جميعا على رأي ارسطو : اسكندر افروديسى .

آغاز : بسمله ... قال الاسكندر ان ارسطو ذكر في كتابه في الكون والفساد ان القوة الواحدة يمكن ان تكون قابلة للاضداد جميعا ...

انجام : لانها يمكن ان يكون معاً فاما الاضداد فلا يمكن ان تكون سعاً البتة .

* ش ۷۶ مج ۲۴۲ ب (۱۴۸) ۱۵ س ۲۹۳ ج (۲۰۰) ص ۶۷۱ .

مقالة في ان المتحرك يتحرك على المتحرك عليه : اسكندر افروديسى .

آغاز : بسمله، وصلى الله ... قال : هل المتحرك على عظم ما يتحرك في اول حركة على اول جزء منه اولاً وذلك .

انجام : من الاشياء التي تحته التي انما وجودها بوجود ذلك العاسي فيها .

* ش ۶۰ س ۲۴۲ ب (۱۴۷) ص ۶۷۱ .

مقالة في ان النشوء والنماء يكونان في الصورة لا في الهيولى : اسكندر افروديسى .

آغاز : بسمله ... قال الاسكندر ان ارسطو طاليس ذكر في كتاب الكون والفساد ان النشوء والنماء يكونان ..

انجام : فقد اتضح قول الفيلسوف ان النشوء ويكون في الصورة لا في العنصر

* ش ۷۵ س ۲۴۲ ب (۱۴۸) ص ۶۷۱ .

مقالة في ان الهيولى غير الجنس و فيما يشتركان و يفترقان : اسكندر افروديسى .

آغاز : بسمله ... قال ان الهيولى والجنس يشتركان في ان كل واحد منها يعم اشياء كثيرة .

انجام : و الجنس غير ذاتي [باق] بل قائم في الفكر و ذلك ما اردنا

ان نبين .

* ش ٧٧ مج ٢٤٢ ب (١٤٨) ٢١ مج ٢٩٣ ج (٢٠٠) ص ٦٧١ .

مقالة في تفسير قول ارسطوان الملتذ يمكن ان يلتذ و يحزن معا: اسكندر افروديسى .

آغاز : بسمله، يشبه ما يعرض للعطشان الشارب والجائع الاكل والجرب . .

انجام : وضح انه قديم يمكن الانسان ان يتلذذ ويحزن معا على جهة ما قلناه .

* ش ٦٤ مج ٢٤٢ ب (١٤٧) ٢٥ مج ٢٩٣ ج (٢٠٠) ص ٦٧٢ .

مقالة في الرد على من يقول ان الابصار يكون بالشعاعات الخارجة من البصر: اسكندر افروديسى .

آغاز : بسمله، قال ان كان الابصار انما يكون بانبعث الشعاعات و خروجها من البصر فمن البين انها اجسام .

انجام : فليس هو ايضاً بوقوع الشعاعات على الاشياء ولا حركة الصورة الى البصر ولا بهما جميعاً .

* ش ٢٢ مج ٢٩٣ ج (٢٠٠) ص ٦٧٢ .

مقالة في الزمان : اسكندر افروديسى .

آغاز : بسمله، قال انه كما ان العسرة من اقاويل من خالفنا في المكان هو قول من زعم انه ذو ثلثة ابعاد . .

انجام : فاما في نفسه فهو واحد اديم متصل على حال [حالة] واحدة .

* ش ٦٢ مج ٢٤٢ ب (١٤٧) ص ٦٧٢ .

مقالة في الصوت : اسكندر افروديسى (دريك سوم صفحه) .

آغاز : بسمله . . قال ان كان الصوت طبيعياً فالقول طبعى وان كان القول طبيعياً كانت اجزائه ايضاً طبيعية . .

انجام: وليس الصوت فينا طبيعية فليس الصوت اذن بطبيعية فينا .

* ش ۶۸ سج ۲۴۲ ب (۱۴۸) ۲۶ سج ۲۹۳ ج (۲۰۰) ص ۶۷۲ .

مقالة في العقل على رأي ارسطو : اسکندر افروديسی ، ترجمه اسحق بن حنین .

آغاز : بسمله ، وصلى الله على و آله اجمعين مقالة للاسکندر . . قال : العقل عند ارسطو على ثلاثة ضروب احدها العقل الهیولانی .

انجام : لا يفعل و لا یتسبب لانه كذلك كان لما صار فينا .

* ش ۵۶ سج ۳۴۲ ب (۱۴۷) ۳۰ سج ۲۹۳ ج (۲۰۰) ص ۶۷۲ .

مقالة في المادة والعدم والكون وحل مسائله : اسکندر افروديسی .

آغاز : بسمله . . اناس من القدماء ابطلوا بها الكون من كتاب ارسطو في سمع- الكيان قال ان الحكيم في ذكر كتابه .

انجام: وان الكون يكون منها اضطراراً على ما قاله الحكميم .

* ش ۷۴ سج ۲۴۲ ب (۱۴۸) ۲۳ سج ۳۹۳ ج (۲۰۰) ص ۶۷۲ .

مقالة في مبادئ الكل : اسکندر افروديسی ، ترجمه اسحق .

آغاز: بسمله ، . . . كتاب المبادئ للاسکندر الافروديسی ، اني لما تأملت الفحص الذي مخرجه مخرج التويخ الجميل عن الاشياء التي .

انجام : التصديق بما سبق الى وهم انه مشكوك وفيه ولا نطرحه

* ش ۶۹ سج ۲۴۲ ب (۱۴۸) ۷ سج ۶۸۷ د (۳۶۵) ص ۶۷۲ .

مقالة في الهیولی و انها مفعولة : اسکندر افروديسی .

آغاز : بسمله وصلى الله . . قال الاسکندر ان كل كايين بالقوة انما يكون بالفعل من آخر هو بالفعل . .

انجام : وانها قابلة للمصور بالحركة والاستحالة .

* ٧٣ مج ٢٤٢ ب (١٤٨) ١٤ مج ٢٩٣ ج (١٩٩) ص ٦٧٢

المقنعة الانيسة والمغنية النفيسة : احمد بن عبدالرضا سهدب .

آغاز : بسمله ، احمدك اللهم لتواتر نعمائك ونشورك اللهم لتظاهر [فر] آلائك
وصلى الله .. اما بعد فيقول الجاني الراجى عقوربه والرضا احوج . . هذه المقنعة الانيسة
والمغنية النفيسة . .

انجام : اتفق الفراغ من تنهيجها ليلة الاسبوع و نصف الميقات من الشهر
الخامس من السنة التاسع من العشر الثامن بعد رضى رأس الغل من الهجرة النبوية
على مهاجرها وآله افضل الصلوة و اتم التحية فى البلدة المعروفة بهرات حفت بساير
الخيرات والحمد لله وحده .

* ش ١ مج ٦٤٩ (٢٤٩) ص ٦٧٥ .

الملقطات من كلام افلاطون .

آغاز : بسمله و به نستعين . من طلب الحكمة من طريق طلبها ادركها وانما
يخطئ اكثر من طلبها لانه يطلبها من غير طريقها .

انجام : من اخلاقكم العفة ومن سنتكم الصمت ومن اعينكم الاغضاء .

* ش ٤٤ مج ٢٤٣ ب (١٤٦) ج ٢٩٣ (١٩٩) ص ٦٧٥ .

ملخص الفوائد السنية ومنتخب الفرائد الحسينية .

آغاز : بسمله ، الحمد لله الواحد الاحد الفرد الصمد خالق السموات بغير عمد و
باسط الارضين . . فان احق العلوم بالتحصيل على وجه الايقان والاتقان هو العلم بشرايع
الدين والايمان ولكن بعد العهد عن زمان الائمة .

انجام : لكن حالنا حل المشافهين في عدم الحاجة الى الظنون من الاصول و
الظواهر المشار اليها القبح .

* ش ۸ سج ۳۸۷ د (۲۹۳) ص ۶۷۵ .

منازل السائرین : نسفی (فارسی است)

آغاز : بسمله . الحمد لله رب العالمين . . چنین گوید . . . که جماعت درویشان
کثر هم‌الله از این بیچاره درخواست کردند که می‌باید در منازل سایرین مجموع
کنید که منزل چند است و مقصد کدامست . .

انجام : و بغير وجود خدای وجود دیگر نیست و امکان ندارد که باشد و آن
شش فصل است که گفته بودیم تمام شد والله اعلم .

* ۳ سج ۵۷۶ د (۳۳۵) ص ۶۷۵ .

المناقب : اخطب خوارزمی .

آغاز : بسمله ، قال الامام الاجل . . الخوارزمی ذکر فضایل امیر المؤمنین ابی
الحسن علی بن ابی طالب (ع) بل ذکر شیئی منها اذ ذکر جمیعها یقصر عنها باع
الاحصاء . .

انجام : هم یلاقونه فی قعر نارهم مع الشیاطین مقرونون فی قرن .

* ش ۹۴۰ د ، ص ۶۷۵ .

المنح المکیة فی شرح الهمزیة : شیخ احمد مکی .

آغاز : بسمله ، الحمد لله الذی اختص نبینا محمداً صلی الله و سلم بکتاب اخرس
الفصحاء و اعجز البلغاء من التفوه بمثل اقصر سورة من سور من آیاته . . .

انجام : و کما غفل عن ذکرک و ذکره الغافلون آمین آمین قال مؤلفه . . وقع الفراغ .

منه قرب نصف ليلة الجمعة ثاني جمادى الاول سنة ست وستين و تسعمائة احسن الله خاتمتها آمن آمين .

* ش ٦٣١ د، ص ٦٧٧ .

المنهاج المبين : افضل الدين كاشاني (منسوب به ابن سينا)

آغاز : بسمله، حمدله . و بعد فان عزيزتنا في هذه الرسالة مقصورة على ذكر الحاليتين الخاصتين بنوع الانسان و هما العلم والنطق وتفصيل ماعرض لهما . .
انجام : و اذا اثبتنا ما اوردنا ايراده ووفينا بما وعدنا فلتختتم الرسالة والله ولي الهداية والحمد لله كما هو اهلله و على نبينا خاتم الانبياء محمد و آله والصلوة والسلام .

* ش ١٣ مج ٣٤٢ ب (١٤٤) ص ٦٧٨ .

منية المصلي وغنية المبتدى : محمد بن محمد سيد الدين كاشغري .

آغاز : بسمله، حمدله، اعلم وفقكم الله و ايانا ان انواع العلوم كثيرة و اهم الانواع بالتحصيل مسائل الصلوة فلما رأيت رغبة المقتبسين في تحصيلها . .
انجام : ولو قرء حمالت الخطب تفسد ولو قرء من الجنة والناس بنصب الجيم لا تفسد والله اعلم بالصواب .

* ش ١٥٨ د ، ص ٦٨٠ .

موضوع العلوم (رسالة في تحقيق مباحث) : طاهر بن رضى حسيني .

آغاز : بسمله و الاعتصام بعلمه القديم وانت موضوع للحمد كله محمول عليك و رسولك واضح للاراء المحموده . . و بعد فهذه رسالة في تحقيق مباحث الموضوع و ما يتعلق به مما جل قدره و عم نفعه . .

انجام : وكذلك في غير ذلك . هذا آخر ما اردنا ايراده في هذه الرسالة و الحمد لله على الاتمام يوم الثلثا سادس جمادى الثاني سنة ٩٥١ هجرية .

* ش ۶ مج ۲۴۵ د (۲۶۵) ص ۶۸۰ .

المؤننات السماعية يا الاسماء الواجبة التأنيث (قصيدة فى -) : ابن حاجب .
آغاز :

نفسى فداء لمسائل و افانى بمسائل فاحت كغصن اللبان
اسماء تانيث بغير علامة هى يافتى فى عرفهم ضربان

انجام :

وقصيدتى تبقى وانى واكتبى [اكتسى] ثوب الفناء وكل شئى فان

* ش ۲ مج ۷۴۹ د (۳۷۹) ص ۶۸۰ .

المهذب البارع : ابن فهد حلى .

آغاز : بسمله ، الحمد لله المتفرد بالقدم و الكمال المتوحد بالعظمة و الجلال
والمتمعالى عن مقايسة الاشباه والامثال المتقدس . .

انجام : ولنقطع الكلام هنا حامدين لله رب العالمين و مصلين على سيد المرسلين
و اشرف الاولين والاخرين محمد خاتم النبيين وعلى آله الميامين .

* ش ۱۹۳ ب ، ۶۸۰ .

الميراث (رسالة فى -) : حبيب الله كرمانى .

آغاز : بسمله ، مسئلة فى ميراث الزوجة اعلم ان للزوجة التى تراث من الزوج
فرضان الربع مع عدم الولد للزوج .

انجام : و فاسده الحاصل من الشبهة والله العالم و الحمد لله رب العالمين وصلى الله
حرره الاقل حبيب الكرمانى فى النجف الاشرف فى ۱۳ شوال ۱۲۸۴ .

* ش ۱ سج ۶۱۵ د (۳۴۱) ص ۶۸۰ .

ن

الناسخ والمنسوخ (معرفة -) : ابو عبد الله محمد بن حزم .

آغاز: بسمله، قال الشيخ الامام .. ابو عبد الله محمد بن حزم رحمه الله . الحمد لله العزيز الجبار الملك القهار العظيم الغفار الرحيم الستار .

انجام: وكلهن محكم ليس فيهن ناسخ ولا منسوخ والله اعلم .

* ش ٨ مج ٣٠٧ ج (٢٠٨) ص ٢٨١ .

النبات و قواها (كتاب -): ارسطاطاليس .

آغاز: كتاب ارسطاطاليس في النبات . تفسير نيقولاوش ترجمه اسحق بن حنين اصلاح ثابت بن قرة . . بسمله . قال ارسطاطاليس الحياة موجودة في الحيوان والنبات غيران حيوة الحيوان .

انجام: وبخاصة عن الاصول وكيف صاريهيج شهوة الجماع بعضها تجلب النوم وبعضها قتال ولبعضها اختلاف عظيم كثير تمت .

* ش ٣٢ مج ٢٩٣ ج (٢٠١) ص ٦٨١ .

النبض (رسالة جالينوس الى طوثرون في -): نقل حنين بن اسحق .

آغاز: قال الفاضل جالينوس اني ذاكر لك ايها الحبيب طوثرون في كتابي هذا ما ينتفع به المتعلمون من امر النبض و اما جميع . .

انجام: لكنه ابطأ و يحس فيه كالموجبة و كالرعدة و كالعرض و ربما احس تمدداً يسيراً من العرق والله اعلم واحكم بغيبه .

* ش ٣ مج ٢٩١ ج (٢١٨) ص ٦٨١ .

النبوة (اثبات -): ابن سينا .

آغاز: بسمله، عونك يا لطيف . سالت اصلحك الله ان اجعله جعل ما خاطبت به في ازالة الشكوك المتأكدة عندك في تصديق النبوة . .

انجام: فهذا ابانة جميع المسائل على الايجاز والحمد لله و حده والصلوة على

من لانبی بعده و آله الطیبین الطاهرین و سلم تسلیماً کثیراً کثیراً.

* ش ۵ سج ۳۴۲ ب (۱۴۴) سج ۶ سج ۶۰۱ د (۲۳۸) سج ۷ سج ۶۸۳ د (۳۶۴) ص ۶۸۱.

نزهة الارواح و روضة الافراح : شهرزوری.

آغاز: بسمله، الحمد لله القديم الازلی الدائم السرمدی المتعالی بجلال احدیته
عن احداق النواظر المتفرد بکمال صمدیته عن الاشباه والنظائر .

انجام :

یا خادم الجسم کم تسعى بخدمته اتطلب الريح فیما فیہ خسران
اقبل علی النفس واستكمل فضائله فأنت بالنفس لا بالجسم انسان

* ش ۱ سج ۳۱۲ ج (۲۱۴) ص ۶۸۱

النصوص : صدرالدین قونوی .

آغاز : بسمله، الحمد لله الذی ابان بمستعدات الهمم مراتب علم الیقین وعینه
و حقه و درجاته و اوضح بسکون خلق الطالبین حال الوصول . .

انجام: واحکام تنشأ بین المراتب فیظهر بعضها بعضاً بحسب الغلبة والمغلو بیه
المشار الیهما اتفاقاً فافهم و الله المرشد .

* ش ۱ سج ۲۸ د (۲۲۰) ص ۶۸۲

النفس وسعادتها و شقاوتها فی النشأة الاخرة (رساله فی ماهیه -) : ابن سینا .
(فارسی است)

آغاز: بسمله، چون فرمان عالی علامی شمسی زاده الله علاء و نفاذاً در حق
این بنده ضعیف چنان است که این رساله را از زبان تازی بزبان پارسی نقل کنیم .

انجام: و حرام کردم بر کسانی که بر اسرار این رساله و رموز این مقاله مطلع
شوند و واقف گردند و بکسانی دهند که معاند و نا اهل و جاهل و شریر باشند و الله بینی

و بینکم و کفی به و کیلا و صلی الله علی رسولہ الابطحی وآله و عترته اجمعین بحولہ و قوتہ .

* ش ۲۸ مج ۶۰۱ د (۳۴۰) ص ۶۸۳

النفس (سبعة مقایس فی اثبات جوهرية): ابن سینا .

آغاز : بسمله . . سأل بعض الرؤسا بيهمة العلية ونفسه الشريفة ان النفس الناطقة جوهرام عرض و انها ان كانت جوهرأ فهي تبقى .

انجام : وان يرقض اللذات الجسدانية ما يمكنه رفضها ليصير نفسه مفارقا لقاليتها في الحقيقة و البقاء الدائم و ذلك كما اردنا ان نبين و بالله التوفيق والحمد لله .

* ۷ مج ۲۶۲ ب (۱۴۴) ص ۶۸۳

النفس (رسالة -) : افضل الدين كاشاني (فارسی است)

آغاز : بسمله ، همگی آنچه دانای یونان ارسطاطالیس یاد کرد در کتاب نفس ابتداء گفتارش رداست بر آنکه گفت نفس جسم است .

انجام : که اجرام سماوی عقل دارند و برین حجت های قوی و روشن بنموده تمام شد مقاله سیوم و بتمامی آن کتاب منسوب ب ارسطاطالیس تمام گشت والحمد لولی الحمد .

* ۲۷ مج ۶۰۱ د (۳۴۰) ص ۶۸۳

النفس (مختصر قول ارسطاطالیس فی -)

آغاز : بسمله ، هذا مختصر من قول ارسطاطالیس الفيلسوف فی النفس و هو سبعة اقوال القول الاول فی درك كل معلوم ان كل شئ محسوس ففي الحس به كفاية علی وجوده .

انجام : فالحركة اذن غير ذاتية فی الجسم فهي اذن غير معلومة من غيره

* ش ۳۱ مج ۲۹۳ ج (۲۰۰) ص ۶۸۳

النفس لا تفسد (مقایس افلاطون فی ان -)

آغاز: ثمرة لطيفة من مقایس افلاطون فی ان النفس لا تفسد کل ما یفسد فانما یفسد من رداءة الخاصة به والنفس لیست بهذه الصفة .

انجام : و کل ما هو بهذه الصفة فهو غیر فاسد و غیر ثابت فالنفس اذن غیر فاسدة و ماهیته فافهم .

* ش ۷ سج ۲۹۳ ج (۱۹۹) ص ۶۸۳

النوامیس (جوامع المقالات الثلاث فی-) : افلاطون

آغاز : بسمله، انه لما كان اسباب الارادة مختلفة وكانت الارادة تابعة لاقوالها علی واطهرها سايرها

انجام: و علم ارتباط بعضها ببعض یقبل جمیع ما تضمنه ولا ینکر شیئی منه والحمد لله رب العالمین وصلواته علی سیدنا محمد و آله اجمعین

* ش ۸ سج ۲۹۳ ج (۱۹۹) ص ۶۸۶

النوم والرؤیا (الرسالة الاولى) : یعقوب بن اسحق کندی

آغاز : بسمله، سألت سددك الله لاعراض الحق واعانك علی نیله ان ارسم لك ما النوم و ما الرؤیاء و هذا كان الله لك معینا علی كل خیر.

انجام : كاف كفانعمه علی جمیع خلقه و بحسب ما هو مستحق بجلالة ربوبیته .

* ش ۳۰ سج ۳۴۲ ب (۱۴۵) ۴۸ سج ۲۹۳ ج (۲۰۲) ص ۶۸۷

نهاية الوصول الى علم الاصول: علامة حلی .

آغاز: بسمله، الحمد لله المتقدس بوجوب وجوده عن الاشباه والنظایر والاحزاب المتمتزة بقدرته عن الاصحاب

انجام ناتمام: الفصل الرابع فی الناسخ فیهِ مباحث المبحث الاول فی حده یطلق الناسخ علی الناصب .. بورود النهی و یجب قبح النهی المتناول

* ش ۲۰۷ ب ، ص ۶۸۸

النهج السداد الى شرح واجب الاعتقاد : عبدالواحد بن صفى نعمانى .

آغاز: بسمله، يقول الفقير الى رحمة الله تعالى الغنى عبدالواحد بن . . الحمد لله الذى وجبت على الخلايق معرفته وصدقته على كل مربوب ربوبية القديم الذى لا اول لمبدء سواه . .

انجام: جعلنا الله واياكم من اهلها بفضله وكرمه وغفر لنا ولوالدينا وللمؤمنين والمؤمنات ولتقتصر على هذا المقدار والحمد لله رب العالمين .

* ش ٢ مج ٣٠٦ ج (٢٠٥) ص ٦٨٨ .

النبروزية فى فواتح السور : ابن سينا .

آغاز: بسمله ، الفصل الاول فى ترتيب الموجودات . . . الفصل الاول فى ترتيب الموجودات والدلالة على خاصة كل مرتبة انه جل وعلا مبدء المبدعات . . **انجام :** وجعلنى ممن يوفى لقضاء اياديه وسعة رحمته .

* ش ٤٩ مج ٢٤٢ ب (١٤٦) ٥٧ مج ٢٩٣ ج (٢٠٢) ص ٦٨٩ .

الواحد لا يصدر عنه الواحد والفروع المتفرعة عليه (مقالة فى ان -)

آغاز: بسمله . ولا حول ولا قوة الا بالله . . . سبحانه لا علم لنا . . وبعد فاننا اردنا فى هذه المقالة اولا ذكر الاصل من الحكماء وهو ان الواحد لا يصدر . . **انجام :** انا قد فصلنا الايات لقوم يذكر . . وهذا ما اردنا بيانه فى هذه المقالة والحمد لله رب العالمين الواهب العقل والحياة وصلى الله على محمد وآله . .

* ش ١١ مج ٤٨٣ د (٣١١) ص ٦٨٩

الوافية فى الاصول: محمد ابن ملا محسن كرمانشاهى .

(بايد نام اين كتاب ، اصول الفقه باشد، نه الوافية فى الاصول) .

آغاز : بسمله، الحمد لله على جزیل آلائه والشكر له على جميل نعمائه... اما بعد فهذه رسالة وافية وجمل شافية محتوية على تحقيق المهم من المسائل الاصولية سيما مباحث الادلة العقلية.

انجام: هذا ما اختصرناه من المطالب الاصولية المبرهنة بالنصوص والادلة القطعية وانا العبد المذنب محمد بن ملا محسن الكرمانشاهی

* ش ۱ سج ۶۱۸ د (۲۴۲) ص ۶۹۱

الوافية فى شرح الكافية : سيد ركن الدين استرآبادی .

آغاز: بسمله، احمد الله على عظمة جلاله حمد غريق بمطالعة جماله واشكره لجزیل نواله شكراً... اما بعد فاننى بعدان شرحت كتاب الكافية..

انجام : ولم يقل لا يندب الا العلم . قوله وامتنع وازيدا لطويل .

* ش ۲ ج ۹۰، د ۱۳۱، د ۱۳۲، ص ۶۹۱ .

وحدة الوجود (رسالة فى بيان-) شيخ حسين بن ابراهيم تنكابنى .

آغاز : بسمله، الحمد لله الذى هو نور سموات العقول والنفوس وضوء ارض الاجرام واعراضها المحسوس الذى اخرج بشروق ذاته..

انجام: فهو هائم فى تيه الحيرة ولم يكن من الموحدين بالحقيقة والله اعلم - بحقايق الامور.

* ش ۱۲ سج ۶۶۳ د (۲۵۲) ص ۶۹۲ .

الوردية فى تحقيق سوانح المعراجية : قاضى سعيد قمى .

آغاز : بسمله ، الحمد لله الذى تعرج الملائكة والروح اليه فى يوم كان مقداره خمسين الف سنة والصلوة على شجرة النبوة التى اصلها ثابت ..

انجام : واعتراضاً لسخط الله وغضبه وعناداً لانبيائه واوليائه فانه خير حافظاً و هو ارحم الراحمين .

* ش ٤ مج ٦٥٣ د (٣٤٨) ص ٦٩٢ .

الوريقات : عبدالملك بن محمد جويني .

آغاز: بسمله، قال الشيخ الامام . . هذا الوريقات مشتملة على معرفة فصول من اصول الفقه وذلك لفظ مؤلف من جزئين مفردين . .

انجام : وجه الدليل ان النبي اخطأ المجتهد تارة و اصبوه [صبوه] اخرى .

* ش ٤ مج ١٦٨ د (٢٥١) ص ٦٩٢

الوقف المثلث .

آغاز : بسمله، حمدله، اما بعد فهذا الوقف المثلث له وجوه موازينية في الحمرة لمزدوجاته ، موازين عليه اذكرها و لمفرداته ايضاً .

انجام: في باب الكلام المذكور عليه اطلبه هناك بحول الله وقوته وحسن توفيقه

* ش ٣ مج ١٦٤ د (٢٥٠) ص ٦٩٣ .

الوقوف : حسن بن شجاع بن محمد .

آغاز: بسمله، الحمد لله الذي انزل على عبده الكتاب ولم يجعل له عوجاً والصلوة على النبي الذي نصب لاعلاء الدين لعباد الله براهين . .

انجام : الناس (لا) الوسواس (لا) الخناس (لا) الناس (لا، حكيت) و الناس .

* ش ١ مج ٥٦٧ د (٣٣١) ص ٢٩٣ .

هـ

الهداية المهدية في فقه الامامية: شيخ عبدالكريم (ايب) جرجاني .

آغاز : بسمله،

الحمد لله على الافضال و الشكر لله على النوال

علمنا معالم اليقين بالفقه حقا و اصول الدين

انجام :

ختمتها بعد ثمان و عشر

من السنين ائمتي الاثنى عشر

قد ساعد و افى كلهم فى نظمها

من بد و هذا النظم حتى المنتهى

* ش ۱۸۲/۱ و ۱۸۲/۲ ج ص ۶۹۴ .

الياقوتة الحمراء : حاج محمد كريم خان کرمانى .

آغاز : بسمله، حمدله . و بعد يقول العبد الاثيم كريم بن ابراهيم انه قد اخبرنى

من يجب على طاعته بمشاجرة وقعت بينه و بين بعض المتعنتين فى وانا اقل . .

انجام : وقد ختم على يد مصنفه العبد الاثيم . . . فى عصر يوم الخميس السابع

والعشرين من شهر ذى الحجة الحرام من شهور سبع و ستين بعد المائتين و الف حامداً .

* ش ۶ سج ۵۵۹ د (۳۸۲) ص ۶۹۴ .

اليواقيت والجواهر فى بيان عقايد الاكابر : عبد الوهاب بن احمد بن على شغراوى .

آغاز : بسمله، احمد الله رب العالمين واصلى واسلم على سيدنا محمد وعلى ساير

الانبياء . . . و بعد فيقول . . هذا الكتاب الفته فى علم العقايد .

انجام : و كتبه مؤلفه الفقير الى الله تعالى عبد الواحد ابن المرحوم احمد العارف

بالله تعالى الشيخ على الشغراوى الشافعى حامداً مصلياً مسلماً محسناً محوقلاً

مستغفراً انتهى .

* ش ۲۵۵ ج ص ۶۹۶ .

نسخه‌های خطی
مجموعه وقفی خاندان آل آقا
بخش فارسی و مجموعه‌ها

الف

ارشاد القاری : مصطفی بن ابراهیم قاری .

آغاز : بسمله . ای فاتحه مصحف حمدت توحید . وی نقطه از کتاب مجدت خورشید . . شکر و سپاس متکاتر شایسته معبودیست که عادتش احسان . .
انجام ناقص : و مرحمت بذیل عفو پوشند و بقدر . . بالعطایا مضمون آیه کریمه
ان الله . . آل محمد بحق محمد وآل محمد .
* ش ۱ سج ۱۱۵ (۷۲۹) ص ۷۰۱ .

ریاض العابدین فی شرح صحیفه سید الساجدین : بدیع الزمان کهپائی هرنندی .

آغاز : بسمله ، زواهر جواهر حمد و سپاس بیرون از اندازه حصر و قیاس نثار بارگاه کبریای خداوندی سزاست که بقلم ابداع . .
انجام : و افاضه کنادو خدای سبحانه بر بهتر و مهترما محمد که فرستاده خدا و برگزیده اوست و برآل او که پاکند از گناهان صغیره و کبیره و سهو و نسیان از اول عمر تا آخر آن .
* ش ۸۹ ، ص ۷۰۶ .

شرح الشافیه : محمد هادی بن محمد صالح مازندرانی .

آغاز افتاده : وآله الغرام الکرام فرمود که و بعد فقد سألنی من لایسعنی . . .
یعنی تصریف علمی است متعلق باصول و قواعدی

انجام افتاده : واما الزیاده فانهم زادوا . . و قاعده در نوشتنی و اوضمیر جمع مذکر . . (پس از ۸ برگ) و حتی از جهت حمل اوبرالی چه با او شریک است .

* ش ۱۱۰ ، ص ۷۰۸ .

ص

صبح کاذب و برهان آن (مسئله تحقیق -) : خواجه طوسی .

آغاز : صبح کاذب نور مستطیلی است که در ناحیت مشرق . . ؟ ظاهر شود و سمت از نزدیکی کناره افق تا نزدیکی وسط السماء . .
انجام : [خوانا نیست و بواسطه آب خوردگی محو شده است] .

* ش ۶ ص ۸۴ (۷۱۳) ص ۷۰۸ .

نبوت : (رساله در-) : ابن سینا .

آغاز : بسمله ، سپاس خداوند آسمان و زمین و ستایش دهنده جان . .
اما بعد وصیت سی کنم ترا کلمه چند که در تحقیق شرح میرود از اغیار و نا محرم دریغ دارید . .

انجام : و آنرا غذای روح خود سازد الحمد لله بل اکثرهم لایعقلون و صلی الله علی محمد و آله اجمعین .

* ش ۲ ص ۲۰۹ (۷۳۵) ص ۷۴۳ .

بخش عربی

الف

اسئلة واجوبة راجعة الى رسالة اثبات الواجب للكاتبى : خواجه طوسى .

آغاز : بسمله ، قال الحكيم الفاضل نصير الملة والدين وقفت على ما افاده مولانا ... نجم الملة والدين ... بعد ما اوردت ما منح لى من الاسئلة ..
انجام : بل اقتصرت على ما وقع فيه البحث والمرجو من كرمه وحسن شيمه قبول العذر والله تعالى يديم فضله وافضاله بحق حقه .

* ش ٣ سج ٨٢ (٧١٣) ص ٧٦٨ .

انيس الطلاب : محمد جعفر بن محمد على بن محمد باقر بهبهانى .

آغاز : بسمله ، نحمدك يا من بسط صدورنا بايداع انواع بدائع التحقيق و التدقيق و نشكرك يا من رفع حجب قلوبنا بحسن ادراك ...
انجام : قدتم المجلد الاول من رسالة انيس الطلاب على يد مؤلفه الجانى محمد جعفر بن ... فى شهر ربيع الثانى من شهر سنة الخامسة عشر بعد المائتين والالف من الهجرة المقدسة النبوية .

* ش ٩٠ ، ص ٧٥٠ .

ج

جواب اثبات الواجب للكاتبى : خواجه طوسى .

آغاز : قال ملك الحكماء المحققين نصير الملة ... طالعت الرسالة التى عملها

مولانا... نجم الملة والدين... فى المباحث المتعلقة باثبات واجب الوجود لذاته
جلت اسمائه .

انجام : لازال مفيداً لاهل العلم ولطلبته بحق النبى محمد وآله الطاهرين و-
الكاملين ولواهب العقل الحمد بلا نهاية .

* ش ۲ مج ۸۴ (۷۱۲) ص ۷۶۱ .

جواب كتاب الكاتى فى مسئله اثبات الواجب : خواجه طوسى .

آغاز : فاجابة الاسام المحقق نصير الملة والدين... المخاطبة العالية الواردة
من حضرة مولانا الاسام المعظم... نجم الملة والدين .

انجام : وامره مترصد لما يرسمه والله تعالى يديم ايامه بمنه ولطفه بحق حقه .

* ش ۵ مج ۸۴ (۷۱۲) ص ۷۶۱ .

الجواهر الثمين فى تفسير كتاب المبين : عبدالله بن محمد رضا شبر حسيني .

آغاز : بسم الله، الحمد لله منزل القرآن الحكيم والفرقان العظيم والذكر الحكيم و
مرسل النبى القويم المفوض العميم ...

انجام : وضرا ثلاث بالبدن غالباً و التحرز من الضرا الاول اهم تم المجلد الاول
والثانى من الجوهر الثمين فى... فى عزة شوال المكرم والحمد لله . اهم ثم

* ش ۱ و ۲ / ۳۸ ، ص ۷۶۲ .

ح

حاشية شرح التجريد : علاء الدين عبد الخالق قاضى زاده كرهودى .

آغاز افتاده : القائمة بالصورة الان يراد غير قائم بغير... قوله واما على
عرف الجمهور فبان يقال . اقول هذا جواب باعتبار الشق الثانى...

انجام : فیکون النسبة بينهما كالنسبة بين الاجزاء عددية كما سبق فصله من خاسس عاشره الاصول تم بتوفيقه .

* ش ۱ س ۱۹۶ (۸۳۲) ص ۷۶۳ .

حاشیه شرح مختصر المنتهی : سيف الدين ابهری .

آغاز : بسمله ، الحمد لله الذي شرع لاحكامه وربطها بدلائل كلية وعلل تفصيله الاحكام و آثار معالم الدين از او الكتاب والخبر واضحك ...

انجام : والذي ذكر المصنف في الترجيح البسيط ارشاد للمتعدد وهداية له والله ولي المعونة للرشاد ... والحمد لله على نعمائه وصلى الله على رسوله محمد خيرة انبيائه وعلى آله وصحبه خير اصفيائه وسلم .

* ش ۶۷ ، ص ۷۶۴ .

ش

سبيل النجات : احمد بن محمد على بن محمد باقر بهبهانی . فارسی است .

آغاز : بسمله ، الحمد لله الذي جعل ابواب الصلوة مفاتيح خزائن الرحمة و مصاييح انوار الهداية وسبيل النجات من غياهب الضلالة ...

انجام : قد فرع من تسويدها مؤلفها ... في الشهر السابع من السنة السادسة من العشر الثالث من الالف الثاني من المائة الثالثة ۱۲۲۶ من الهجرة ... في بلدة عظيم آباد من بلاد الهند من توابع بهار مع اضطراب .

* ش ۱۶۵ ، ص ۷۷۴ .

ش

شرح خلاصة الحساب : جواد بن سعد كاظمی .

آغاز: بسمله، الحمد الواحد العظیم والفرد القدیم الذی یقصر العد عن آلائه و یتعذر الحصر عن اقل نعمائه والصلوة والسلام...
انجام: فان هذه الشرح نفایس یجب صیانتها عن لیس اهلها والحمد لله رب العالمین .

* ش ۱۹۸، ص ۷۷۸.

شرح صحیفه سید الساجدین: شاه محمد بن محمد دارابی.
آغاز: بسمله، الحمد لله الذی اشرق شمس عزته من مشارق السعادات الابدیة واطلع کواکب جلالته من مطالع العنايات السرمدیة...
انجام: قد فرغت من تحریر شرح زبور آل محمد فی عصر یوم الجمعة فی عشر آخر شهر مولد النبی سنة ۱۰۸۳ من الهجرة النبویة فی البلدة المشهورة بذکة فی ناحیة البیضاء وانا العبد المحتاج الی رحمة ربه الغنی محمد بن محمد الشهیر بشاه محمد الدارابی.

* ش ۹، ص ۷۷۹.

ف

الفرائض (رسالة فی-)

آغاز افتاده: بان الکفرملة واحدة فالکفار کلهم... باب معرفة الفروض ومستحقها الفروض المقدرة ای السهام المعینة فی باب المیراث...
انجام: لان کلانیهما لا یرث من صاحبه اما ورث منه فقد اجتمع... ؟ کل منها عشرون و لبنت ستون... عشر والله اعلم .

* ش ۷ مج ۸۴ (۷۱۳) ص ۷۸۸.

ک

کتاب من الکاتبی الی الطوسی فی مسئله اثبات الواجب .

آغاز : ثم کتب الامام العلامة نجم الملة والدين رحمه الله اعلم افاض الله على روحك انوار الحكمة و طهر نفسك عن ادناس الطبيعة واتاك ...
انجام : مفید آل اهل الصدق وطلبة الحق دقایق العلوم وحقایقها وکشف اسرارها بحق النبی محمد و عترته الطاهرين .

* ش ۴ مج ۸۴ (۷۱۳) ص ۷۹۳ .

اللباب : محمد بن محمد بن احمد اسفراینی .

آغاز : بسمله ، قال استاد الامام الاجل ... احمد الله على ما تناسقت من كعوب اياديه و تلاحقت بهوادی احسانه روادفه و تواليه ...
انجام : واذ قد وفيما بما وعدنا من توقيره الاربعة حقها فلنختم الكتاب حامدين لله تعالى جل شأنه و صلى الله على محمد و آله الطاهرين و هو حسبنا .
* ش ۱۴۰ ، ۷۹۵ .

م

مصاييح الانوار فی حل مشکلات الاخبار : سيد عبدالله شبر علوی .

آغاز افتاده . موصلة الى رضى الحى القيوم لم اعثر على حكمة الا وفيها صفوه ... الحديث الاول مارويته باسانيد عديدة و طرق سديدة ...

انجام ناتمام : التاسع و الثمانين والمائة ما رويناها عن ثقة الاسلام فى الكافى باسناده عن الحسن بن محبوب ... بغير اذن وليه و غيرها بعد بلوغه .

* ش ۱۱۶، ص ۷۹۹.

مقامات النجات : سید نعمت الله جزایری ، مجلد اول است . ساخته در عصر روز
۱۷ ربیع الاول ۱۱۰۳.

آغاز : بسمله ، الحمد لله الذی نزه قلوب اولیائه عن الالتفات الی ما سواه و
صفی اسرارهم عن ملاحظه کل ما عداه و تجلی لهم...
انجام : قال هذه الاحرف مؤلفه المذنب الجانی نعمت الله الموسوی الحسینی
الجزایری عفی الله سبحانه عن سیئاته و حشره مع ائمته و ساداته حامداً مصلیاً.

* ش ۳۷، ص ۸۰۳.

یادداشت

برخی از مطالب مربوط به مجلد اول فهرست این کتابخانه

ص ۱۲ ، بجای «اعتقادات یا مجملی از عقاید شخصی در رفع تهمت تصوف»
رسالة الحق صحیح است که درص ۹۴ (۲۳۵) نسختی دیگر از آن ، ش ۴ مج ۱۷۱ د
بهمن نام آمده است .

ص ۱۵ ، تحت عنوان «بحرالانساب» ش ۱۱ مج ۹۰ د «زائداست .

ص ۸۵ ، شرح قانونچه چغمینی عربی است ولی در بخش فارسی آمده است .

ص ۸۹ ، ش ۲۴۴ ، بنام شمس الانوار و کنوز الاسرار آمده ولی جنگی است در
جفر و علوم غریبه که بشرح زیر میباشد .

این نسخه شکسته نستعلیق چندنویسنده در سده ۳۱ است ، با عنوان و نشان
شنگرف و نسخه ای است که اوراق آن در برخی از قسمتها پریشان و مانند نوشته ها و
مطالب آن نامنظم می باشد .

(۱۲۲۸۹) ۲۳۹ گ ۱۵ س ، ۱۴×۹/۵ ، ۲۰×۱۵/۵ ، کاغذ فرنگی - جلد تیماج
مشکی ضربی لایی ، دارای :

۱ - قاعده استخراج جواب سؤال از مربع : فارسی ، از تکلیس و تکسیر
صفحه ای که دارای دوازده سطر و هر سطر در نه خانه می باشد و در باره جدول تعدیلات
و نظائر و حرف ترفع و ترقی و مساوات و تنزل ، بحث کرده است (۲ پ - ر)
آغاز : بسمله ، قاعده استخراج سؤال از مربع ، بگیر عدد حرف از سؤال را و به
قاعده سایر اعداد در مربع درج ساز .

انجام : باید داخل کرد ده ده طرح نمود والله اعلم .

۲- قاعده استخراج جواب سؤال : بفارسی (ه ر و پ)

آغاز : قاعده دیگر در سؤال و جواب بگیرد عدد سؤال را و عدد حروف و عدد نقاط و هر یک را جدا استنطاق کند .

انجام :

اگر دریافتی برداشت بوس و گر غافل شدی افسوس افسوس

۳ - سؤال از جفر جامع و ناطق نمودن آن بطریق اعداد مقطعه : فارسی .
(۵ پ - ۶ ر)

آغاز : قاعده آنست که مطلوب با سؤال را بحروف مقطعه بسط نماید ...

انجام : چون فهمیدی از نا اهل پوشیده دار والسلام .

۴- جواب و سؤال از جفر جامع امیرالمؤمنین (ع) بفارسی . در این بخش سؤال و جواب دیگر و تفصیل حروف ستة (قاعده مشارقه و مغاربه) با دو قاعده دیگر، بعربی و قاعده ترقی الحروف و فائده ای در پیدا کردن حروف مستحصله و طریق آن آمده است
(۶ پ - ۸ پ)

آغاز : این جواب و سؤال از جفر جامع امیرالمؤمنین علیه السلام استخراج شده قاعده استخراج است چنانکه نموده میشود .

۵- قواعد التکسیر ، بعربی (۸ پ - ۹ پ)

آغاز : فائده و تفهیم و تیسیر فی قواعد التکسیر . والتکسیر علی عدة اوجه اجلها واعظمها تکسیر الحروف صدراً ...

انجام : ثم تأخذ الحادی عشر وتعد كما ... ؟ الی ان ینتهی الحروف .

در برگ ۱۰ ر طریقه پیدا کردن مستحصله و ناطق نمودن سؤال از طریق جفر
(بفارسی) آمده است .

۶- جواب و سؤال از مداخل اربعة: (مدخل کبیر، مجموعی، وسیط کبیری و صغیر) بفارسی (۱۱۱-۱۱۴)

آغاز: وقاعده چنان است که اول مداخل اربع بگیرند که عبارت از. انجام: بازاء آن هم بود اورا هم نوشتیم و هکذا تا آخر.

در برگ ۱۴۱ کیفیت اخذ حروف مطلوبه از صفحه (بفارسی) آمده است.

۷- استخراج سؤال از دوائر: فارسی است.

آغاز: بسمله، مخفی نماند که چون خواهند از این دایره استخراج سؤال نمایند اول سؤال را بلفظ عرب نویسند.

انجام: و بدستور مذکور بگیرد تا تمام ناطق شود ان شاء الله تعالی والسلام علی من اتبع الهدی [بقیه دوائر است].

۸- رساله در جفر: بفارسی (۱۷۱-۲۲۲)

آغاز: بسمله، این مشتمله! علی مقدمه و فصول [فصل] و خاتمه، مقدمه در بیان تحقیق جفر و اصطلاحات آن. فصل در بیان اعمالی که باعث بر حصول سراد است. خاتمه در بیان اعمال و استخراج احوال آتیه و استکشاف امور ماضیه... بدان ارشدك الله که جفر در لغت عرب چاه روشن آب را گویند...

انجام: لجن یکتب بالاعمال ضرا ۴۰۰ ال ۲۰۱ ال ۲۰۰۱۰۱ [باقی، دوجداول است].

۹- رساله در جفر: بفارسی در چهار باب و خاتمه (۲۲۲-۲۷۲)

آغاز: بسمله، حمدله. اما بعد این رساله ایست در علم جفر و رمل و کیمیا و سیمیا [در نسخه، فقط از جفر مطالبی آمده است] که این قلیل البضاعه از کتب علمای این فن انتخاب نموده ام...

انجام: ست جواب شافی می آید والسلام.

۱- . طریقه جواب و سؤال از جفر جامع امیرالمؤمنین (ع) . بفارسی (۲۷) -

(۳۴ پ)

آغاز: طریقه چنین است که هرگاه خواهیم استخراج مطلبی نمائیم آن مطلب را بحروف مقطعه نوشته ...

انجام: سزد آن گرفت جان برادر که کار کرد.

۱- رساله در جفر: از شیخ بهائی ، بفارسی ، در دیباچه آمده که شیخ بهایی مدتی در باره جفر تحقیق می کرد تا در مسقط بخدمت مرشدی رسید و مدت دو سال نزد او بسر برد تا سرانجام جفر را بشیخ بهائی تعلیم داد. در این قسمت علاوه بر این رساله مطالب زیر آمده است :

قاعده مستحصله، غرض از حروف سطر (مداخلی و عدد ثلثه) معنی زیر و بینات در اصطلاح جفر ، نوع حروف بسمله (نوزده حرف) حروف نورانی و ظلمانی و خواص آنها (۳۶ پ - ۵۰ پ)

آغاز: بسمله، بدان که علم جفر علمی است بسیار معتبر و نازک و دقیق و خفا! از معجزات است ... [پس از یک برگ] و بعد چنین گوید الشیخ ... بهاءالدین العاملی رحمه الله که مدت سی سال در طلب این کنوز مخفی بودم ...

انجام: و هر سراد در دل دارد در سجده در خاطر بگذراند اجابت شود ان شاء الله تعالی تمت بالخیر و الصواب .

۱۲- متهرقاتی در جفر : بفارسی شامل مطالب زیر :

ضوابطی از شیخ محی الدین ، شرح دوائر عطائی ، ضابطه ارقام جفر صغیر یونانی ، بسط حروف حسین ، استخراج از دائره جمع النظائر از شیخ بهائی ، بیان مراکز حروف و اعداد در مستحصله ، درجات ابجدی، بندی در علم تکسیر و رموز آن فائدهای در خواص جفر و حصول بر تمام مدعیات ، فائدهای در طرح جفر از حروف بیست و هشت گانه ، جفر بر حسب اقالیم ، طریقه گرفتن اعداد صفحات جفر جامع

مرتضوی، قاعده اخذ صفحه از صفحات جفر، اسقاط ۲۸ حرف از تعدیلات و صفحه جفر منظوم (۵۱ پ - ۷۲ ر)

۱۳- جفر جامع: دهمدار، بفارسی منظوم (۷۲ پ)

آغاز:

مکن از بهر استخراج و معمی مکن هرگز سؤال از شیخ ودانا

انجام:

بود این نکته ها واضح بهر حال که فرمان شد زحق شاه مردان

۱۴- جفر جامع: حاج حسن، بفارسی منظوم (۷۳ ر)

آغاز:

جفر جامع گردیدانی میخزن اسما بود شرح این گنجینه گوهر نه نزد ما بود

انجام:

گفتی استخراج جفر جامع ای حاجی حسن

تار نظمت یادگار مردم دانا بود

۱۵- متفرقاتی شامل یادداشتهای فارسی زیر در جفر:

جفر از ابوالعباس بونی، حروف مستحصله مراتب از بدوح، قاعده جفر از دائرة

جمع النظائر، جدول میزان الجفر، استخراج حروف مستحضره، فصلی در معرفت میزان

حروف، درجات بروج مذکور و مؤنث (۷۳ ر - ۸۳ ر)

۱۶- مقدمه در دانستن جفر مرتضوی: بفارسی در چند فصل (۸۳ ر - ۸۵ پ)

آغاز: بسمله... این مقدمه ایست در دانستن جفر مرتضوی (ع) و آن چند

فصل است فصل اول در دانستن وضع.

انجام: عهده در قلب دارم نام اوراست این می شود تمت الكتاب.

۱۷- اصطلاحات جفر: بفارسی در آن مطالب زیر گفتگو شده است:

انواع البسط، دور منازل، مطروحه درجات منازل، ضرب المراتب فی المراتب

مطروحه ضرب ، ضرب المطروح فی المطروح که آنرا ضرب النقوص گویند، ضرب المراتب ضرب نقوص در مراتب، دائره عناصر، دائره میزان کواکب، دائره میزان بروج و میزان منازل، میزان درجات و جزآننها (۸۵ پ- ۸۷ پ)

۱۸- رساله در جفر: ابو محمد حسین حاجی کمال الدین بفارسی، در آن از مشارق الانوار سید هاشم اصفهانی یاد میکنند (۸۷ پ- ۱۰۳ ر)

آغاز: بدانکه دانستن رموز واشکال در شمارات این علم را لابد که می باید بداند و این فقیر کثیرالتقصیر اقل العباد حسین حاجی کمال الدین از روی مشارق [مشارق] الانوار ...

پس از آن از ابوالعباس بونی مغربی و قواعد تحصیل مستحصله ومداخلات و اقسام آن و حساب جمل و جزآننها یاد کرده است.

۱۹- متفرقاتی در جفر: بفارسی از روی نسخه ابراهیم کهکی در آن از مداخل اربعه: مداخل کبیر، وسیط مجموعی، وسیط کبیر، صغیر و قواعد تکسیر اعداد بحث شده و از سید حسین اخلاطی و میرسید علی همدانی در استخراج حروف مدعی، و ابو حامد قطب الدین محمد دینوری در تحفه الاسرار فی اسماء الملک الغفار و امام صادق (ع) یاد کرده است (۱۰۳ پ- ۱۲۷ ر)

۲۰- رساله در جفر بفارسی (۱۲۷- ۱۳۰ ر)

آغاز: بدان ایدک الله لتحصیل مرضاته آنکه استخراج جواب از حروف سؤال را که مسمی بجفر است طرق بسیار است ...

انجام: ع غ ف ق ک ل م ن .

۲۱- متفرقاتی در جفر شامل مطالب زیر:

طریق حاصل شدن مستحصله با دو قاعده دیگر، طریقه جواب وسؤال از صفحه جفر منقول از سید حسین اخلاطی، بفارسی، فایده ای در معرفت قطب الفاتحه

عربی، اعداد متماثل و متداخل و متوافق و متباین. بیانی در باره صفحه در پنج
قاعده با پراکنده‌های دیگر در جفر همه بفارسی (۱۳۰ پ - ۱۳۶ پ)

۲۳- حروف ناری : بفارسی (۱۳۷-۱۴۲)

آغاز: و بدانکه حروف ناری هفت است ا ه ط م ف ش د. اعدادش ...

انجام: و این ۲۲ حرف است و عددش ۱۹۲۳ موافق امتزاجات مذکوره.

۲۳- السرا المکتوم: گویا از شیخ احمد بن حسن نامقی جاسی (م ۵۳۶) بعربی
در طلسمات با جداول و دوائر زیادی است (۱۴۲ پ - ۲۱۴ پ)

آغاز: بسمله. الحمد لله الذی اودع السرا المکتوم فی طی الحروف المرقوم و
اظهر خفایا العلوم... [پس از یک برگ] اما بعد فاعلم وفقک الله الی کشف سره
و اشهدک سراتب نهیه و اسره ان النفس الرحمانی ...

انجام: فکان الملفوظ ی ک و ن ل ه ش ا ن ا خ ر ا م ر ه ی کون له شأن
آخر اسره والحمد لله رب العالمین.

۲۴- متفرقاتی در جفر شامل: طریقه برداشتن قوی و گرفتن حروف و پراکنده‌های
دیگر بفارسی (۲۱۵ پ - ۲۱۸ پ)

۲۵- خواص اسماء الله در تسخیر کواکب و سایر موجودات: بفارسی (۲۱۸ پ -
۲۲۰ پ)

آغاز: بسمله، بدانکه استادان فن چنین مقرر فرموده اند که ورد شمس رادر
در روز یکشنبه بخواند...

انجام: و کشتی مارا نجات داد از غرقاب و از برکت او خلاص یافتیم.

۲۶- سهام الربط فی الخمس الخال الوسط: محمد فاسی. بعربی در خواص
حروف و اسماء و آیات قرآنی و طلسمات در مقدمه و سه فصل و خاتمه (۲۲۱ ر -
۲۲۳ پ)

آغاز: بسمله ، الحمد لله الذى وفق من عباده من شاء لتعريف الخمس الذى هو الكبريت الاحمر لطلاب الحاجات ... و بعد فيقول العبد الفقير الى رحمة ربه الخبير محمد الفاسى . .

انجام : وان كان التراب فتضعه فى شقفة نيته و تضعه فى التراب و الحمد لله وحده و صلى الله على سيدنا محمد و آله و سلم .

[در زیر همین برگ (۲۳ پ) سؤال جفرى از محمد باقر خان قاجار ، بفارسى آمده است .

۲۷- شمس الانوار و كنوز الاسرار : ابن الحاج تلمسانى ، بعرى (۲۴ ر - ۳۸ پ) .

آغاز : بسمله ، الباب الخامس عشر فى المسائل المختلفة من كتاب شمس الانوار و كنوز الاسرار ابن الحاج تلمسانى . هذا باب جامع المسائل متنوعة يكون فى وسط الكتاب بمنزلة اللب فى جسده ، المسئلة الاولى فى المحبة و التمثيل و التهيج بين الرجل و زوجته فاعمل على بيع قرابات النمل و تأخذ من كل واحد شيئاً ...

انجام : و الخواتم السبعة تكتب فى قطعة كتان ازرق مع اسم الملك الموكل باليوم و اسم المصاب و يعلق فى عنقه يبرء ، تمت .

ص ۱۰۸ (۵۰۷) بجای « پاسخ شهيد ثانی به خواجه محمد پارسا » جواب زين الدين الحافى [الخوافى] لخواجه محمد پارسا صحيح است .

ص ۱۱۸ ، بجای « حاج ميرزا ابوالحسن نائينى » حاج ميرزا محمد هادى ابن ميرزا ابوالحسن نائينى ، صحيح است .

ص ۱۸۵ ، بجای « الرسالة المعمائية سيد على اكبرين عبدالحسين طباطبائى » معماى منظوم حقيرى صحيح است .

ص ۱۹۳ ، بجای تاريخ « ۱۰۷۰ » ۱۱۷۰ صحيح است زیرا تاريخ مزبور تاريخ تحرير كتاب « آئينه حكمت » حسن بن عبد الرزاق لاهيجى است كه در ۱۱۲۱ در گذشته است .

ص ۲۰۳ پس از ش ۶۱ بجای «رسالة فی عدم زیادة الوجود على حقيقة الواجب والماهيات الممكنة» الرسالة المفصحة عن منتهی الافکار و سبب اختلاف الاسم یا المفاوضات ، صحیح است .

و نیز پس از ش ۶۲ بجای «اجوبة مسائل القونوی» اجوبة الرسالة المفصحة - یا المفاوضات یا اجوبة الطوسی للقونوی صحیح است .

و این دو رساله با الرسالة الهادیة در ضمن مجموعه ۱۷ ع در صفحه ۱۲۶ تا صفحه ۱۲۸ جلد دوم فهرست این کتابخانه مبسوطاً معرفی شده است .

ص ۲۸۰ (۶۱۵) بجای «فیض کاشانی» محسن بن محمد طاهر قزوینی صحیح است .

ص ۲۸۸ ، رساله اول و دوم مجموعه ۳۷۲ د باین صورت باید تصحیح گردد :
۱- قصیده منظوم در وصف زیبایی های اعضاء بدن از فرق تاقدم : کمال بن

غیاث ، فارسی .

۲- بحر الصنائع : حسن نیشابوری بفارسی منظوم در بدیع باتوجه بکتاب

حدائق السحر .

آغاز و انجام این دو رساله همان است که بترتیب در همان صفحه ۲۸۸ یادداشت شده و علیهذا در فهرست ارجاعی در ص ۱۵ بجای « بحر الصنائع » قصیده منظوم در وصف ... و بجای « بدیع منظوم » بحر الصنائع صحیح است .

ص ۳۳۵ (۶۷۵) ، منازل السائرین فارسی است ولی اشتباهاً در بخش عربی

آمده است .

ص ۳۴۰ (۶۸۳) کتاب «النفیس وسعادتها و شقاوتها» فارسی ولی در بخش

عربی آمده است .

ص ۳۴۰ (۶۸۳) کتاب «رسالة النفس افضل کاشانی» فارسی است ولی در بخش

عربی آمده است .

ص ۳۴۲ (۶۹۱) بجای الوافیة فی الاصول» اصول الفقه صحیح است .

ص ۳۵۳ (۵۲۸) بجای «شرح العقاید النسفیة» شرح العقائد العبدیة صحیح است

ص ۳۷۲ (۵۲۶) و ص ۳۹۵ (۵۲۶) حاشیه شرح حکمة العین در دوجا آمده ولی هر دو یک کتاب و در دو نسخه می باشد .

ص ۳۷۹ (۸۵) « شرح غزلی از حافظ - دلم ز صومعه بگرفت خرقة . . . » همان شرح غزلی از حافظ - زبان عشق نداند . . . میباشد .

ص ۳۹۴ (۵۳۰) حاشیه شرح المواقف للسید الشریف بشماره ۷۸۵ د ، همان حاشیه شرح المواقف بشماره ۷۵۰ میباشد .

ص ۴۵۵ در ضمن کتاب الاشباه و النظائر الفقهية ، رساله های زیر از قلم افتاده است :

۲- القول النقی فی الرد علی المفتری : ابن نجیم حنفی مصری ، عربی ، در مساله وقف .

آغاز : بسمله ، الحمد لله الذی ینصر الحق ولو بعد حین . . . و بعد فهذه رسالة شريفة مختصرة مبنية اشتملت على نقل كلام الثقات من علماء الحنفية فيما يتعلق من الوظائف في الاوقاف والسعي فيها .

انجام : فان كان الواقف لا يملك العزل بغير جنحة فغيره اولى والله تعالى اعلم بالصواب واليه المرجع والمآب .

۳- المسئلة الخاصة في الوكالة العامة : از همو ، بعربی .

آغاز : بسمله و به نستعين . الحمد لله وكفى . . . و بعد فقد سئلت عن التوكيل العام فكتبت في هذه الرسالة . . .

انجام : بانه تو كیل عام و مع ذلك قالوا بعده ، انتهى والله سبحانه اعلم .

۴- رسالة في بيان ما يسقط من الحقوق بالاسقاط وما لا يسقط : از همو ، بعربی در يك صفحه ، انجام افتاده است .

آغاز : بسمله و به نستعين ، الحمد لله وكفى وبعد فهذه رسالة في بيان ما يسقط من الحقوق فذكر في جامع الفصولين .

انجام : افتاده است .

ص ۵۰۲، ثمره بطلمیوس و ص ۵۷۲، شرح ثمره بطلمیوس، فارسی است و هردو شماره یک کتاب در دو نسخه میباشد و اشتباهاً بدونام و دربخش عربی آمده است.

ص ۵۰۸ بجای «جواهرالدرر» فرائدالدرر صحیح است و باید درص ۶۱۸ درج شود و نیز جواهرالاسرار که ضمن همین مجموعه است در فهرست ارجاعی درص ۵۶۵ از قلم افتاده است.

ص ۵۶۵ کتاب «شافی الاوجاع» فارسی است و اشتباهاً دربخش عربی آمده است.
 ص ۶۴۰ بجای «شیخ جعفر شوشتری» شیخ جعفر کاشف الغطاء، صحیح است.
 ص ۶۷۶ بجای «المناقب یحیی بن حسن» العمدة فی عیون صحاح الاخبار فی فضائل و مناقب علی - یا - العمدة من صحاح الاخبار فی مناقب امام الابرار؛ تألیف شمس الدین یحیی بن حسن بن بطریق اسدی، حلّی معروف به «ابن بطریق» صحیح است.
 ص ۷۴۴، سبیل النجات فارسی است ولی دربخش عربی آمده است.

فهرست مؤلفان با اشاره به نام کتابهای آنها

الف

ابن العربي :

العبادة . ش ۳ مج ۷ ع - ص ۱۲۴ (۱۲۴)

ابن مالك :

الخلاصة الالفية . ش ۵۸۲۳ - ص ۵۵

ابن مقرئ (قاضی شرف الدین ابو محمد بن ابی بکر -) :

عنوان الشرف الوافی . ش ۲۵۰ ب -

ص ۷۲

ابن نجيم حنفی مصری :

القول النقی فی الرد علی المفتري . ش ۲

مج ۲۰۱ - ص ۳۰۶

ما یسقط من الحقوق بالاسقاط و مالا یسقط

(رساله فی بیان -) ش ۳ مج ۲۰۱ - ص ۳۰۶

المسئلة الخاصة فی الوكالة العامة . ش ۴ مج

۲۰۱ - ص ۳۰۶

احسائي (احمد بن زین الدین -) :

شرح العرشية . ش ۳۲۰ ج - ص ۶۹

اسفراينی (عماد الدین طاهر -) :

تاج التراجم فی تفسير القرآن للاعاجم .

ش ۲۰۱ مج ۲۰ ع - ص ۹۷

اصفهانى (فضل الله بن روزبهان -) :

میهمان نامه بخارا . ش ۲۷ ع - ص ۱۳۲

اقرائی طبیب (جمال الدین محمد بن محمد

ابن امام فجر رازی -) :

حل الموجز ، ش ۳۷۷ ج - ص ۵۳

ابن ابی حجلة (شهاب الدین احمد بن یحیی

بن ابی بکر -) :

دبوان الصبابة . ش ۵۸۴ - ص ۵۸

ابن بابویه - صدوق (ابو جعفر محمد بن علی -) :

الامالی = المجالس = عرض المجالس

ش ۴۲ - ص ۴۲

التوکید . س ۳۳۰ ج - ص ۴۸

کتاب من لا یحضره الفقیه . ش ۳۲۱ -

ص ۸۲

ابن بطریق (شمس الدین یحیی بن حسن -) :

العمدة فی عیون صحاح الاخبار فی فضائل

و مناقب علی . ص ۳۰۷

ابن خلکان :

وفیات الاعیان . ش ۳۲۳ - ص ۸۹

ابن دیشی (حافظ ابو عبد الله محمد بن سعید

واسطی -) :

ذیل تاریخ مدینة السلام بغداد . ش ۲۲

ع - ص ۱۳۷

- اصیل واعظ** (عبدالله بن عبد الرحمن
حسینی -) :
مقصد الاقبال السلطانیة . ش ۱۸ ع -
ص ۱۳۰ .
اوحداالدین طبیب رازی (حکیم-) :
ذیل سیرالعباد . ش ۵ مج ۱ ع - ص ۱۰۸
(۱۲۱)
ایچی شیرازی (قاضی عضدالدین-) :
شرح مختصرالمنتهی . ص ۲۵۲ ب -
ص ۷۱
پ
بابا فرجی (درویش حسین حافظ قزوینی
تبریزی کربلائی) :
روضات الجنان و جنات الجنان، ش ۱۳ ع
ص ۱۰۸
باخرزی :
دیوان ، ش ۱ مج ۱۲ ع - ص ۱۳۷ (۱۲۵)
الروزنامجة الاولى، ش ۲ مج ۱۲ ع - ص
۱۲۸ (۱۲۵)
الروزنامجة الثانية، ش ۳ مج ۱۲ ع - ص
۱۳۹ (۱۲۶)
الطرد (رسالة-) ش ۴ مج ۱۲ ع - ص ۱۳۸
(۱۳۶)
بخاری (ابراهیم بن اسمعیل بن عبدالله
مستعلی) :
شرح التعرف لمذهب التصوف، ش ۱۹ ع -
ص ۱۱۰
برده سیری کرمانی (شمس الدین محمد اید
طغان-) :
مصباح الارواح ، ش ۳ مج ۱ ع - ص ۱۳۰
(۱۲۰)
برهائی (شیخ-) :
جفر (رساله در-) ش ۱۱ مج ۴۴۲ ص ۳۰۰
مفتاح الفلاح ، ش ۱۸۳۱ - ص ۸۶
برههانی (آقا عبدالله بن محمد جعفر-) :
الارث (مسئلة فی-) ش ۵ مج ۵۸۱۹ -
ص ۴۰ (۲۱)
افضاء الزوجة (مسئلة فی -) ش ۳ مج
۵۸۱۹ - ص ۴۲ (۲۰)
البيع (تعارض الوکیل والموکل فی مسئلة
فی-) ش ۲ مج ۵۸۱۹ - ص ۴۶ (۲۰)
تجدید غسل (مسئلة در-) ش ۶ مج ۵۸۱۹ -
ص ۵۰ (۲۱)
حاشیة الروضة البهیة ، ش ۷ مج ۵۸۱۹ -
ص ۵۱ (۲۱)
الطلاق (مسئلة فی-) ش ۳ مج ۵۸۱۹ -
ص ۷۶ (۳۰)
عصیر عنبی (بامخ وپرسش در باره حکم-)
ش ۱ مج ۵۸۱۹ - ص ۷ (۱۹)
برههانی (محمد علی بن محمد باقر-) :
تقطع المقال فی نصرة القول بالانفعال، ش ۱
مج ۵۸۲۸ - ص ۴۸ (۲۲)
الفتاح الجامع بمفاتیح الشرائع، ش ۴ مج

۵۸۲۸ - ص ۷۸ (۲۳)

مظهر المختار فی حکم النکاح بالاعسار،

ش ۳ مج ۵۸۲۸ - ص ۸۶ (۲۳)

منع المنع من الجمع بین الفاطمتین، ش ۲ مج

۵۸۲۸ - ص ۸۸ (۲۲)

بیضاوی (قاضی ناصرالدین -):

انوار التنزیل و اسرار التأویل، ش ۸۲۴ ب-

ص ۴۳ .

بیهقی (ابوالحسن علی بن زید -):

وشاح دمیة القصر، ش ۴ ع - ص ۱۴۱

بیهقی سبزواری (حسن شیعی -):

مصابیح القلوب، ش ۵۸۳۳ - ص ۳۶

بیهقی (کمال الدین حسین بن علینقی کاشفی -):

روضة الشهداء، ش ۳۲۹ ج - ص ۱۳

ح

حسن (حاجی -):

جفر جامع، ش ۱۴ مج ۵۴۴۲ - ص ۳۰۱

حلی (نجم الدین محقق -) = محقق حلی

ج

جوهری (ابونصر اسمعیل بن حماد -):

المصباح فی اللغة، ش ۳۲۴ ج - ص ۷۴

خ

خوانساری (جمال الدین محمد بن حسین -):

ترجمه مفتاح الفلاح، ش ۳۲۶ ج -

ص ۶ .

د

دشتکی (سید صدر الدین محمد حسینی -)

شیرازی -):

حاشیة شرح التجرید للقوشچی، ش ۵۸۲۰ -

ص ۵۱ .

دهدار:

جفر جامع، ش ۱۳ مج ۵۴۴۲ - ص ۳۰۱

دیلمی (حسن بن محمد -):

ارشاد القلوب، ش ۳ مج ۳۲۷ ج - ص ۴۰

(۱۹)

ر

رازی (حکیم اوحد الدین طبیب -) =

اوحد الدین

رشید الدین فضل الله همدانی:

تنکس و قنامه، ش ۲۶ ع - ص ۱۰۳

رضی (سید -):

نهج البلاغة، ش ۱ مج ۳۲۷ ج - ص ۸۸

(۱۸)

ز

زمنخشی:

الکشاف عن غوامض التنزیل، ش ۲۴۹ ب

- ص ۸۲ .

زین العابدین ع (مام -):

الصحیفة الكاملة السجادية، ش ۵۸۴۰ -

ص ۷۵ .

می

سبز واری (محمد بن محمد) :-

جامع الاخبار ، ش ۵۸۴۲ - ص ۵۰

سلمی نیشابوری (ابو عبدالرحمن محمد بن حسین) = نیشابوری .

سلمانی (محمد بن محمود بن احمد طرطوسی) :-

عجایب المخلوقات و غرایب الموجودات

یا - عجایب نامه ، ش ۲۵۳ ب - ص ۱۵

سمعانی مروزی (ابو سعد عبدالکریم) :-

الانساب - یا انساب العرب ، ش ۲۴ ع -

ص ۱۳۵ .

سمرقندی (نجم الدین ابو حفص عمر بن محمد

نسفی) = نسفی

سنائی :

تجربة القلم ، ش ۵ مج ۲۹ ع - ص ۱۰۰

حدیقة الحقیقة - فخری نامه ، ش ۱ مج

۲۹ ع - (۱۲۹) ۳۰ ع - ص ۱۰۵

سیرالعباد الی المعاد - کنوز و رموز ،

ش ۴ مج ۱ ع (۱۲۰) ۳ مج ۲۹ ع (۱۲۹)

ص ۱۱۰

عقل نامه ، ص ۲ مج ۲۹ ع - ص ۱۱۶ -

(۱۲۹)

کارنامه بلخ - مطایبه نامه ، ش ۴ مج

۲۹ ع - ص ۱۱۹ (۱۳۰)

سید صدر (میر صدرالدین محمد بن محمد

باقر) = قمی .

سیدقصیر (علم الهدی محمد ابن حاج میرزا

معصوم) -

الاستصحاب - یا حاشیة فرائد الاصول ،

ش ۵۸۲۸ - ص ۴۰

سیوطی (جلال الدین عبدالرحمن) :-

تفسیر الجلالین ، ش ۳۲۸ ج - ص ۶۶

ش

شهید ثانی :

مسالك الافهام ، ش ۳۳۲ ج - ص ۸۴

المقاصد العلیة ، ش ۵۸۴۴ - ص ۸۷

شهرستانی حایری (میرزا محمد حسین ابن

میر علی محمد) :-

اصول الفقه (کتاب فی -) ش ۲۵۴ ب

ص ۴۱ .

شیرازی (محمد مفید بن محمد نبی) :-

جنگ ، ش ۵۸۴۳ - ص ۷ .

ص

صدرای شیرازی :

تفسیر سورة الحديد ، ش ۵۸۴۶ - ص ۴۷

ط

طوسی (خواجه) :-

المفاوضات ۲ - یا - اجوبة الرسالة المفصحة

ش ۲ مج ۱۷ ع - ص ۱۳۵ (۱۲۷)

طرطوسی سلمانی (محمد بن محمود بن احمد) -

= سلمانی .

طوسی (شیخ-) :

تهذیب الاحکام ، ش ۳۱۹ ج- ص ۴۹ ،

۳۲۲ ج- ص ۵۰

۳۶ مج ۴۴۲ - ص ۳۰۳

فضل الله بن روزبهان = اصفهانی

فیض (محمد بن مرتضی-) = کاشانی

ق

قاری (شیخ شمس الدین محمد-) :

رسم قرآن ، ش ۲ مج ۸۲۹ - ص ۱۳

(۲۴)

مفتاح القرآن ، ش ۱ مج ۸۲۹ - ص ۸۷

(۲۴)

قائنی (میرزا ابو جعفر کافی-) :

اتحاد العقل والعقل والمعقول (مقالة فی-)

= المستورة

اسرار الايات (مقالة فی -) یا - چگونگی

پیدایش غرایب ۰۰۰ ش ۵ مج ۸۳۴ -

ص ۱۱ و ۳ (۳۳)

اسرار العبادات (مقالة فی -) ش ۱ مج

۸۳۴ - ص ۴۰ (۲۸)

شرح ايات سبعة خواجه طوسی در مراتب

موجودات، ش ۲ مج ۸۳۴ - ص ۱۴ (۲۹)

المستورة ، ش ۳ مج ۸۳۴ - ص ۸۵

(۳۰)

المعاد (مقالة فی حال-) ش ۴ مج ۸۳۴ -

ص ۳۷ (۳۲)

قشیری (ابوالقاسم عبدالکریم بن هوازن-) :

لطائف الاشارات فی حقایق العبارات ، ش

۱۳۹ - ع ۱۵

قمی (میرصدرالدین محمد بن محمد باقر رضوی

تقوی-) :

ع

عبدالله بن عبدالرحمن حسینی = اصیل

واعظ .

عطار (فریدالدین-) :

پندنامه، ش ۵۸۲ - ص ۴

گل خسرو شاه صفاهان، ش ۱ مج ۱ ع -

ص ۱۱۹ (۱۱۹)

علامة حلی :

نهج الحق و كشف الصدق، ش ۷۴۷ -

ص ۸۸ .

علم الهدی (محمد ابن حاج میرزا معصوم-) :

= سید قصیر .

علی بن ملوک منشی :

فتح نامه - یا - تاریخ آل عثمان، ش ۹ ع -

ص ۱۱۷

عمریطی (شرف الدین یحیی بن نورالدین-) :

الدرة البهية - نظم الاجرومية، ش ۸۲۲ -

ص ۵۵

عوری (مبارک شاه-) = مبارک شاه

عين القضاة همدانی :

مکاتیب ، ش ۳۴ ع - ص ۱۳۱

ف

فاسی (محمد-) :

سهام الربط فی الخمس الخال الوصل، ش

رحیق التحقيق (بندی از-) ش ۶ مج ۱ ع -

ص ۱۰۸ (۱۲۱)

مجلسی دوم:

بحار الانوار ، ش ۳۳۳ ج - ص ۴۴

تحفة الزائر ، ش ۸۲۳ د - ص ۵

محقق حلی (نجم الدین ابوالقاسم جعفر -):

المختصر النافع ، ش ۵۸۳۶ د - ص ۸۳

محلّی شافعی (جلال الدین -):

تفسیر الجلالین ، ش ۳۲۸ ج - ص ۴۶

محمد بن زفر بن عمر :

تاریخ بخارا یی نرشیخی (ترجمه وتلخیص -)

ش ۱۴ ع - ص ۹۸

محمد بن عبد الخالق بن معروف :

کنز اللغات ، ش ۲۴۷ ج - ص ۱۷

مغربی دمشقی (شهاب الدین احمد بن یحیی -)

= ابن ابی حنبله

منشی (خواجه ناصر الدین -) = ناصر الدین

منشی (علی بن ملوک -) = علی بن ملوک

میدی یزدی (قاضی کمال الدین -) :

شرح الهدایة ، ش ۸۲۶ د - ص ۷۳

ن

ناصر الدین منشی (خواجه -):

سمط العلّی للحضرة العلّیا - یا - تاریخ

سلاطین کرمان ، ش ۲ مج ۶ ع - ص ۹۹ و

۱۱۰ (۱۲۲)

نامقی جامعی (شیخ احمد بن حسن -) :

السرا المکتوم ، ش ۲۳ مج ۲ د - ص ۳۰۳

شرح الوافیة ، ش ۵۸۳۵ د - ص ۷۲

قونوی (صدر الدین -) :

الرسالة المفصحة - یا المفاوضات ، ش ۱

مج ۱۷ ع - ص ۱۳۸ (۱۲۶)

الرسالة الهادیة ، ش ۳ مج ۱۷ ع - ص ۱۳۸

(۱۲۸)

ک

کاشانی (ابوالقاسم عبدالله بن علی بن محمد -):

تاریخ سلطان محمد خدا بنده (اولجایتو)

ش ۳ مج ۶ ع - ص ۱۲۳ (۹۹)

کاشانی (محمد بن مرتضی -):

عین البقیّین فی اصول الدین - یا الانوار و -

الاسرار ، ش ۳۳۱ ج - ص ۷۷ و ۴۴

کاشفی سبزواری بیربی (حسین بن علی نقی -):

= بیهقی

کرمانشاهی = بهبهانی

کرمانی (شمس الدین محمد ایدطغان -) =

برده سیری

کمال الدین (ابو محمد حسین حاجی -):

جفر (رساله در -) ش ۱۸ مج ۴۲ د -

ص ۳۰۲

گ

گرجانی (اسماعیل بن حسن بن محمد -) :

ذخیره خوارزمشاهی ، ش ۲۵۱ ب - ص ۱۲

م

مبارکشاه عوری:

نسفی سمرقندی (نجم الدین ابوحفص عمر بن محمد -) :

تفسیر قرآن ، ش ۵ ع - ص ۱۰۲

نیشابوری (ابواسحق بن منصور بن خلف -) :

قصص انبیاء ، ش ۱۱ ع - ص ۱۱۷

نیشابوری (ابو عبدالرحمن محمد بن حسین سلمی -) :

الحقائق (تفسیر -) ش ۲۱ ع - ص ۱۳۶

و

واسطی (حافظ ابو عبدالله محمد بن سعید -) = ابن دبیثی .

ی

یزدی (حسن بن محمد علی -) :

اکمال الاصلاح ، ش ۸۲۱ د - ص ۳

یزدی (شمس الدین محمد حسینی -) :

العراضة فی الحکایة السلجوقیة - یا -

تاریخ آل سلجوق ، ش ۱ مج ۶ ع - ص

۹۸ و ۱۱۶ (۱۲۱)

یزدی (عماد الدین عربشاه -) :

مونس العشاق ، ش ۲ مج ۱ ع - ص ۱۲۰

(۱۳۲)

فهرست شماره‌ای نسخه‌های خطی

اندازه رحلی «ب»

- ۲۴۷- کنز اللغات : عبد الخالق بن معروف
 ۲۴۸- انوار التنزیل و اسرار التأویل : بیضاوی
 ۲۴۹- الکشاف عن حقایق غوامض التنزیل : زمخشری.
 ۲۵۰- عنوان الشرف الوافی فی اللغة والتاریخ والنحو والعروض والقوافی : شرف الدین مشاوری .
 ۲۵۱- ذخیره خوارزمشاهی : اسماعیل بن حسن جرجانی .
 ۲۵۲- شرح مختصر منتهی السؤل والاسل فی علمی الاصول والجدل : عضد الدین ایجی .
 ۲۵۳- عجایب المخلوقات وغرایب الموجودات : محمد طرطوسی سلمانی .
 ۲۵۴- کتاب فی اصول الفقه
- ۳۲۲- تهذیب الاحکام : شیخ طوسی .
 ۳۲۳- وفيات الاعیان وانباء ابناء الزمان : ابن خلکان .
 ۳۲۴- الصحاح فی اللغة : جوهری .
 ۳۲۵- شرح القانون لابن سینا .
 ۳۲۶- ترجمه مفتاح الفلاح : آقا جمال خوانساری .
 ۳۲۷- مجموعه دو رساله (نهج البلاغه - ارشاد القلوب)
 ۳۲۸- تفسیر الجلالین : سیوطی و محلی .
 ۳۲۹- روضة الشهداء : کاشفی
 ۳۳۰- التوحید : صدوق .
 ۳۳۱- عین الیقین فی اصول الدین : فیض کاشانی .
 ۳۳۲- مسالک الافهام الی تنقیح شرایع الاسلام : شهید ثانی .
 ۳۳۳- بحار الانوار الجامعة لدرر اخبار الائمة الاطهار : مجلسی دوم .

اندازه ربعی و بغلی «د»

- ۳۱۸- حل الموجز : جمال الدین محمد آقسرائی .
 ۳۱۹- تهذیب الاحکام : شیخ طوسی .
 ۳۲۰- شرح العرشیه : احسائی .
 ۳۲۱- کتاب من لایحضره الفقیه .
- ۸۱۹- مجموعه هفت رساله (عصیر عنبی .۰)
 ۸۲۰- حاشیه شرح التجرید للتوشچی : سید صدرالدین دشتکی

- ۸۲۱- اکمال الاصلاح (ترجمه اصلاح العمل): حسن بن محمد علی یزدی
- ۸۲۲- الدورة البهية - یا - نظم الاجروسية : شرف عمریطی
- ۸۲۳- الخلاصة الالفية : ابن مالک
- ۸۲۴- منظومة فی الرجال .
- ۸۲۵- پندنامه : شیخ عطار .
- ۸۲۶- شرح الهدایة : میبدی
- ۸۲۷- رسالة فی الاستصحاب (حاشیة فرائد - الاصول)
- ۸۲۸- مجموعه چهار رساله (تقطیع المقال . . . و . . .)
- ۸۲۹- مجموعه دورسالة (مفتاح القرآن . . .)
- ۸۳۰- شرح تهذیب المنطق .
- ۸۳۱- مفتاح الفلاح: شیخ بهائی
- ۸۳۲- مصابیح القلوب: حسن شیعی سبزواری
- ۸۳۳- تحفة الزائر : مجلسی دوم
- ۸۳۴- مجموعه پنج رساله: میرزا کافی قاینی
- ۸۳۵- شرح الوافیة : میرصدرالدین رضوی
- ۸۳۶- المختصر النافع: محقق حلّی
- ۸۳۷- کتاب فی الفقه .
- ۸۳۸- شرح الهدایة : میبدی
- ۸۳۹- رسالة فی الحساب
- ۸۴۰- الصحيفة الكاملة السجادية : اسام زین العابدین (ع)
- ۸۴۱- تقویم
- ۸۴۲- جامع الاخبار : محمد سبزواری
- ۸۴۳- جنگ : محمد مفید بن محمد نبی شیرازی
- ۸۴۴- المقاصد العلیة فی شرح الرسالة الالفیة: شهید ثانی
- ۸۴۵- دیوان الصبابة : ابن ابی حجلة
- ۸۴۶- تفسیر سورة الحديد : ملاصدرا
- ۸۴۷- نهج الحق و كشف الصدق : علامه حلّی .
- ۸۴۸- الامالی (المجالس) : صدوق
- ۸۴۹- کتاب دعا .

فهرست شماره‌ای نسخه‌های عکسی

(میکروفيلم)

- ۱ - مجموعه
- ۲ - حمزه نامه (قصه امير حمزه)
- ۳ - نکاتيب : عين القضاة همدانی
- ۴ - وشاح الدمية : بيهقی
- ۵ - تفسير قرآن : نجم الدين عمر نسفی
- ۶ - مجموعه چهار رساله (العراضة فی الحکایة السلجوقية ..)
- ۷ - مجموعه (کتاب الصلوة ..)
- ۸ - ترجمه احیاء علوم الدین غزالی
- ۹ - فتحنامه (تاریخ آل عثمان) : علی بن ملوک منشئ .
- ۱۰ - البلغة المترجمة فی اللغة .
- ۱۱ - قصص انبیاء
- ۱۲ - مجموعه پنج رساله (دیوان باخرزی)
- ۱۳ - روضات الجنان و جنات الجنان : بابا فرجی کر بلائی
- ۱۴ - ترجمه و تلخیص تاریخ بخارای نرشیخی
- ۱۵ - لطایف الاشارات فی حقایق الاشارات : قشیری .
- ۱۶ - ترجمه تفسیر طبری
- ۱۷ - مجموعه سه رساله (الرسالة المفصحة)
- ۱۸ - مقصد الاقبال السلطانية و مرصد الامال الخاقانية : اصیل واعظ
- ۱۹ - شرح التعرف لمذهب التصوف : ابوابراهم مستعلی بخاری
- ۲۰ - تاج التراجم فی تفسیر القرآن للاعاجم : محمد اسفراینی
- ۲۱ - تاج الحقایق (تفسیر) : سلمی نیشابوری
- ۲۲ - ذیل تاریخ بغداد
- ۲۳ - ترجمه و تلخیص تاریخ نیشابور .
- ۲۴ - الانساب : سمعانی .
- ۲۵ - ترجمه تفسیر طبری
- ۲۶ - تنکسوق نامه
- ۲۷ - میهمان نامه بخارا : فضل الله بن روزبهان
- ۲۸ - شرح قصیده تائیئه ابن فارض
- ۲۹ - مجموعه پنج رساله
- ۳۰ - حدیقة الحقیقة و شریعة الطریقه : سنائی
- ۳۱ - شرح سیر العباد الی المعاد .
- ۳۲ - شرح سیر العباد الی المعاد .

فهرست نامهای کسان و جایها و کتابها و نامه‌ها

ابی بکر بن عبدالواحد مغربی دمشقی:

آ

- آجروم : ۵۶
آجروسیه : ۵۶
آدم ابوالبشر : ۱۰
آصفیه : ۵۶
آقازاده پسر ملاصالح مازندرانی : ۲۶
آقسرای طیب (جمال الدین محمد بن محمد بن
امام فخر رازی): ۵۳
آفسرای : ۵۴
آگره : ۱۰۶
آل آقا : ۱۴۳
آل آقا (محمد بن محمد بنی-) : ۲۲
آل سلجوق : ۱۲۱
آنقروی سولوی (شیخ اسماعیل-) : ۱۱۵
ابن بکر بن عبدالواحد مغربی دمشقی : ۱۵۸
ابن ابی طلحة الکوفی : ۶۸
ابن بابویه - صدوق : ۴۲، ۴۳، ۴۴، ۴۸
۸۲، ۶۸، ۵۰
ابن خلکان : ۹۰
ابن دبیثی (حافظ ابو عبدالله-) : ۱۳۷
ابن سینا : ۷۰، ۲۵
ابن شهر آشوب : ۷۵
ابن ضجعة : ۶۸
ابن عادل : ۸۳
ابن العربی : ۱۲۴، ۱۳۹
ابن عقیل : ۵۵
ابن فارض : ۱۱۴، ۱۱۵
ابن مالک (جمال الدین ابو عبدالله-) : ۵۵
ابن محمد : ۸۳

الف

- ابا ایوب : ۱۱۶
ابراهیم : ۴۴، ۹۰
ابراهیم (حاج-) : ۱۳۳
ابن آجرومی فاسی صنهاجی- ابن آجروم : ۵۶،
۵۸، ۵۷
ابن ابی حبله (شهاب بن احمد بن یحیی بن
ابن مقری (قاضی شرف الدین) : ۷۶
ابن مقلة : ۲۶
ابن ناظم : ۵۵
ابن الولید : ۶۸
ابن هشام : ۵۵
ابن یونس : ۷

- ابو اسحق ابراهیم بن ولید بن عبد الملک :
 ۹۱ .
 احسانی احمد بن زین الدین : ۷۰ ، ۶۹
 احکام قرآن : ۸۳
 احمد : ۹۰ ، ۱۲۴
 احمد بن حامد فقیه : ۱۰۱
 احمد بن حسین بن سنانق : ۱۲۱
 احمد بن مبارکشاه : ۱۳۶
 احمد بن پاشا : ۹۸
 احمد (شیخ-) : ۱۱۹
 احمد عزی : ۱۰۲
 احمد متصوف : ۱۲۴
 احوال و آثار خواجه طوسی : ۱۲۸
 اخطاب خوارزم : ۵۰
 اخلاطی (سید حسین-) : ۳۰۲
 اخلاق محسنی : ۱۳
 الارث (مسئله فی-) : ۲۱
 اردبیلی : ۷۴
 اردکانی حایری (شیخ محمد حسین-) : ۴۱
 ارسطو - ارسطاطالیس : ۳۱ ، ۳۲ ، ۳۳
 ارشاد القلوب : ۱۹ ، ۴۰
 ارسوی (عمر بن محمد بن سالار بن حمد الله -
 ۱۰۲ .
 استصحاب (رسالة فی-) : ۴۰ [کک]
 استوری : ۱۱۸
 اسرار الایات (مقاله فی-) : ۳ [کک] ، ۳۳ ، ۸۸ ،
 [کک]
 اسرار العبادات (مقاله فی-) : ۴۰ [کک] ، ۸۸ [کک]
 ابو یکر (شیخ سید-) : ۱۴
 ابو جعفر سحائی زوزنی : ۱۲۶
 ابو جعفر محمد بن علی : ۱۰۱
 ابو جعفر مختار زوزنی : ۱۲۶
 ابو الجهم خالد بن هانی فقیه : ۱۰۱
 ابو حیان : ۸۳
 ابو خالد یزید بن ابی المثنی : ۹۱
 ابوسعید : ۱۲۳
 ابوسعید گورکان = غیاث الدین ابو الفتح
 ابو العباس بن عطا : ۱۳۶
 ابو عبد الله = جعفر صادق ع (امام-)
 ابو الفتح محمد شیبانی خان : ۱۳۲
 ابو القسم اسعد بن علی بن احمد مغتانی زوزنی
 ۱۲۶
 ابو محمد بیرام مفتی : ۹۶
 ابو محمد بن حمزة الحسینی المرعشی : ۶۸
 ابو محمد حسین حاجی کمال الدین : ۳۰۳
 ابو الهول : ۵۸
 ابهری (اثیر الدین مفضل بن عمر-) : ۷۳
 ابی هارون مکفوف : ۱۰
 اتحاد العاقل والمعقول (مقاله فی-) : ۴۰
 اجوبة الرسالة المفصحة : ۱۲۷ ، ۱۲۸ ، ۱۳۵
 ۱۴۱
 اجوبة الطوسی للقونوی : ۱۳۵ ، ۱۲۷

- الاسرار فيما اعتقدته من المسائل المختارة: ۲۷
 اسعد افندی : ۱۳۱، ۱۰۹
 اسفار اربعة : ۶۹
 اسفراينی : ۷۱
 اسفراينی (عماد الدين) : ۹۷
 اسکندريه : ۱۵
 اسماعيل : ۱۱۹، ۷۴
 اسماعيل اول (شاه) : ۱۳۲
 استوتکارت (اشتوتکارت) : ۱۲۰
 اشتها رد (قريه) : ۵۱
 اشرف الدين على : ۱۰۶
 اصفهان : ۷۲، ۲۸، ۲۶، ۲۵
 اصفهانی (سيد هاشم) : ۳۰۲
 اصفهانی (صدر الدين على) : ۱۱۵
 اصفهانی (فضل الله بن روزبهان) = فضل
 الله بن روزبهان
 اصفهانی (معز الدين محمد بن تقى الدين) :
 ۳۳، ۲۷
 اصفهانی (ملا اسماعيل بن محمد) : ۷۰
 اصلاح العمل : ۳
 اصول الفقه (کتاب فی-) : ۴۱ [ک]
 اصیل واعظ (عبدالله بن عبد الرحمن حسيني
 معروف به-) : ۱۳۰
 افضاء الزوجة (مسئلة فی-) : ۲۰ [ک] ۴۲
 [ک]
 افلاطون : ۲۲، ۲۶، ۸
 افندی (مصطفى عاطف -) = مصطفى عاطف
 افندی (محمد اسعد حسين) : ۱۳۱، ۱۰۳
 افندی (ميرزا عبد الله-) : ۴۵
 افیون قره حصار : ۹۸
 اکبرپادشا (جلال الدين محمد) = جلال
 الدين محمد اکبرپادشا
 اکمال الاصلاح : ۳ [ک]
 الفیة شهيد اول : ۸۷
 الامالی : ۲، ۴ [ک]
 امير حمزه : ۹۴ [ک]
 امير کبير احمد بن سليمان معروف به خواجه
 حمد : ۱۱۲
 امير على نايب الصدارة قم = نائب الصدارة
 قم
 امين (سيد -) : ۹۹
 انجيل اهل بيت : ۷۵
 اندلس : ۱۵
 اندلسی ها : ۵۶
 الانساب - انساب العرب : ۱۳۵ [ک]
 انصارى (شيخ مرتضى-) : ۱۱، ۴۰، ۷
 انصارى هروى (شيخ الاسلام عبد الله بن محمد) :
 ۱۱۱
 انطاكى (داود -) : ۵۸
 انوار التنزيل واسرار التأويل : ۴۴
 انوار سهيلي : ۱۳
 الانوار النعمانية : ۴۵

- الانوار والاسرار = عین الیقین : ۴۴ [ک]
 ۷۷ [ک]
 اوزاع ، اوزاعی : ۱۰
 اولجایتو : ۱۲۳
 ایا صوفیا : ۱۰۵
 ایجی شیرازی شافعی (قاضی عضد-) : ۷۱
 ایران : ۹۷، ۴۸
 ایضاح الاشتباه : ۸
 ایلاق : ۸۲
 ایلیا : ۱۵
- پ
- با بافرجی (درویش حسین حافظ قزوینی تبریزی
 کربلایی-) : ۱۰۸
 باب حادی عشر : ۱۰
 باب حوب : ۱۳۷
 باب جدید قسطنطنیه : ۱۱۹
 باخرز : ۱۲۵
 باخرزی (شیخ رئیس علی بن حسن -) :
 ۱۴۱، ۱۳۸، ۱۳۹، ۱۴۱
 باد کوبه : ۹
 باله خلیل : ۱۰۹
 بایزید خان : ۵۲
 بحار الانوار : ۴۵، ۴۴، ۴۵، ۴۶
 بحرآبادی (سلا-) : ۷۴
 بحرانی (شیخ عبدالله بن نورالله-) : ۴۵
 بحر الجواهر : ۴۵
- بخارا : ۹۸، ۹۹، ۱۳۲
 بخاری (ابراهیم بن اسماعیل بن محمد
 مستعلی-) : ۱۱۰
 بخاری کلابادی (شیخ ابوبکر ابواسحق محمد-) :
 ۱۱۱
 بدوح : ۳۰۱
 برده سیری کرمانی (شمس الدین محمد ایل
 طغان-) : ۱۳۰، ۱۲۰
 بروودی (محمد شفیع ابن میرزا حسین-) : ۶
 برونه : ۱۰۶
 برهان الدین ابواسحق ابراهیم بن حسن :
 ۵۶
 بریان (شیخ برهان الدین غزنوی-) : ۱۰۵
 بشیر آغا (حاج-) : ۱۲۶
 بصره : ۱۵
 بغداد : ۱۵، ۹۹، ۱۰۱، ۱۰۵، ۱۳۷
 بغدادلی وهبی : ۹۹
 بغدادی تنوخی جماهیری (ابوالفتح -) :
 ۱۴۲، ۱۴۱
 بلغار : ۹، ۱۳۷
 البلغة المترجمة فی اللغة : ۹۴ [ک]
 بمبئی : ۹۷، ۴۸
 بورینی (بدالدین ابوالضیاء حسن بن محمد
 دمشقی صغوری-) : ۱۱۴، ۱۱۵، ۱۱۶
 بورسه : ۱۰۲، ۱۴۲
 بونی مغربی (ابوالعباس-) : ۳۰۱، ۳۰۲
 بهائی (شیخ-) : ۲۶، ۲۷، ۸۶
 بهبهانی (آقا عبدالله بن محمد جعفر -) : ۵، ۵۵

تاج التراجم فی تفسیر القرآن للاعاجم :

۹۷ [ک]

تاریخ آل سلجوق : ۱۱۶، ۹۸ [ک] ۱۲۱

[ک]

تاریخ آل عثمان = فتحنامه : ۹۸، ۱۱۷

تاریخ اولجایتو : ۹۹، ۱۲۳

تاریخ بخارای نورشخی (ترجمه وتلخیص -) :

۹۸ [ک]

تاریخ ملاطین کرمان = سمط العلی للحضرة

العلیا : ۹۹ [ک] ۱۱۰ [ک] ۱۲۲

[ک]

تاریخ سلطان محمد خدا بنده = تاریخ

اولجایتو

تاریخ مدینه السلام بغداد : ۱۳۷ [ک]

تاریخ نیشابور (ترجمه وتلخیص -) : ۹۹ [ک]

تبریز : ۱۰۸، ۱۰۹

تبریزی (یار علی -) : ۱۰۳

تبریزی قونوی شافعی (علاء الدین علی -) :

۱۱۱

التبصیر فی الدین : ۹۷

تجدید غسل (مسأله در -) : ۵ [ک] ۲۱

[ک]

تجربة القلم : ۱۰۰ [ک] ۱۳۰ [ک]

تحریر : ۸۱، ۸۴

تحریر مجسطی : ۲۸

تحفة الزائر : ۵ [ک]

۱۷، ۲۱، ۴۰، ۴۲، ۴۶، ۵۱، ۷۶

بهبهانی (آقا محمد باقر -) : ۷۲

بهبهانی (محمد اسمعیل بن محمد علی -) : ۲۲

بهبهانی (محمد تقی بن محمد جعفر -) : ۸۷،

۸۸، ۸۹

بهبهانی (محمد حسن بن محمد جعفر -) : ۲۲

بهبهانی (محمد جعفر بن محمد علی -) : ۷۷

بهبهانی محمد علی بن محمد باقر -) : ۲۲، ۲۳،

۸۸، ۷۸، ۴۸

بهرام شاه : ۱۰۶

بیانی (دکتر -) : ۱۲۴

بیرونی : ۷

بیهقی (کمال الدین حسین بن علی نقی

کاشفی -) : ۱۳

بیضاوی (قاضی ناصر الدین -) : ۴۳، ۴۷

البيع (تعارض الوکیل والموکل فی مسئلة

فی -) : ۲۰ [ک] ۴۶

بیهقی (ابوالحسن علی بن زید) : ۱۴۱

پ

بندنامه عطار : ۴ [ک]

پهلوان : ۸۳

پیامبر اسلام (ص) - پیغمبر : ۷، ۱۰، ۱۳،

۱۶، ۲۵، ۷۴، ۹۸، ۱۳۲

ت

تائیه صغری : ۱۱۵

تائیه کبری : ۱۱۵

- تحفة العاشقين : ۸
تحفة المقلدين : ۳
تحفة الملوك : ۱۲۴ [ك]
تذكرة : ۸۱
تذكرة الاولياء : ۱۰۰ [ك]
تذكرة نصرآبادی : ۲۶
ترجمه احياء علوم الدين غزالي : ۱۰۰ [ك]
ترجمه اصلاح العمل = اكمال الاصلاح : ۴
[ك] ۶ [ك]
ترجمه تفسير طبري : ۱۰۱ [ك]
ترجمه مفتاح الفلاح : ۶ [ك]
ترجيع بند در ستايش شهر سلطانيه ... :
۱۰۲ [ك] ۱۲۳ [ك]
ترشيزي (محمدصادق بن عبدالعلي-) : ۲۸
تركان (قبائل-) : ۱۶
تزئين الاسواق بتفصيل الاشواق : ۵۸
التسهيل : ۳۳، ۲۷
تعارض الوكيل والموكل في مسئلة في البيع =
البيع .
التعرف لمذهب التصوف : ۱۱۱
تغلبی : ۱۳۶
تفتازانی : ۶۹
تفسير سورة الحديد : ۴۷ [ك]
تفسير قرآن : ۱۰۲ [ك]
تفسير كبير : ۸۳
تقطيع المقال في نصره القول بالانفعال : ۲۲
[ك] ۴۸ [ك]
تقويم (كتاب-) : ۷
تلمساني (عفيف الدين سليمان بن علي-) :
۱۱۵ .
تنقيح : ۸۱، ۸۴
تنكابني (سيد علي هندی-) = هندی
تنكابني (ميرزا محمد-) : ۴۴
تنكسوقنامه : ۱۰۳ [ك]
تنوخي جماهيري (ابوالفتح-) = بغدادی
توبينگن : ۱۰۷
التوحيد : ۴۸ [ك]
توفيق (محمد-) : ۱۰۲
تونى (شيخ علي بن محي الدين جامعي-) :
۲۷ تا ۲۹ .
تونى طوسى (ملا عبدالله بن حاج محمد
بشرويه اى-) : ۷۲
تهذيب الاحكام : ۴۹ [ك] ۸۲ [ك]
تهذيب المنطق : ۶۹
تهران : ۲۶، ۲۷، ۳۱، ۷۷، ۹۸، ۹۹،
۱۰۰، ۱۰۲، ۱۰۳، ۱۰۵، ۱۱۰، ۱۱۰
، ۱۱۲، ۱۱۶، ۱۱۹، ۱۲۴، ۱۲۶،
۱۳۱، ۱۳۲، ۱۳۶، ۱۳۷، ۱۳۸،
۱۴۰، ۱۴۲
التيسير في التفسير : ۱۰۳
تيمور (امير-) : ۱۰، ۱۳۱
ث
ثعالبي : ۱۲۵

ج

جابر : ۲۵

جامع الاخبار : ۵ [ک] ۵۱

جامع الاصول : ۸۲

جامعی عاملی تونی (شیخ علی بن محی الدین -)

= تونی

جاسی : ۱۱۶

جاوی (عبد الرحمن-) : ۵۸

جرجیس : ۱۱۸

جزائری (سید نعمه الله - محدث-) : ۴۸، ۴۵

جعفر بن محمد : ۵۱

جعفر صادق (ع) (امام-) - ابو عبدالله : ۴۹،

۱۳۶.

جعفر قاضی (شیخ-) = قاضی

جلال بن محمد بن عماد : ۴۳

جلال الدین محمد اکبر شاه : ۱۰۶، ۱۰۷

جلخ بن عیسی : ۱۳۷

جما هیری (ابو الفتح-) = بغدادی

جنة الواقية : ۹

جنگ : ۷ [ک]

جنیدی (ابی سعید-) : ۱۰۰

جوامع (کتاب-) : ۷۰

جواهر التفسیر : ۱۳

جوهری فارابی (ابونصر اسماعیل بن حماد-) :

۷۴.

چ

چرنداب : ۱۰۹

چلبی : ۱۴۰، ۱۳۶، ۱۱۵

چلبی (ابوبکر عمر بن محمد بن عثمان-) :

۱۲۴.

چلبی (حسین-) : ۱۴۲، ۱۰۰

ح

حاشیه الروضة البهية = شرح لمعه : ۲۱

[ک] ۲۵، ۵۱ [ک]

حاشیه شرح تجرید : ۷۴

حاشیه شرح التجريد للقوشجي : ۵۱ [ک]

حاشیه شرح عضدی : ۷۱

حاشیه فرائد الاصول : ۴۰ [ک] ۵۲

[ک]

حافظ شیرازی (خواجہ-) : ۸، ۲۵

الحازی الكبير : ۵۴

حایری اصفهانی (امیر سید علی طباطبائی-) : ۳

حجاج بن یوسف : ۱۱۸

حدوث (رساله-) : ۶۹

حدیقة الحقیقة وشریعة الطريقة [ک] : ۱۰۵،

۱۱۸- ۱۲۰، ۱۲۹

حدیقة السعداء : ۱۴

حرز الامانی : ۵۶

الحساب (رساله فی-) [ک] : ۵۲

حسکویه بن محمد بن حسکویه : ۱۰۲

حسن ع (امام-) : ۴۴، ۸

حسن بک : ۱۱۷

حسن بن احمد بن محمد ابوعلی : ۱۳۸

- حسن بن عالی بن مندرب فقیه : ۱۰۱
 حیدرآباد : ۷۶
- حسن التصرف : ۱۱۱
 حسن (حاجی-) : ۳۰۱
 حسن (ملّا-) : ۷۴
- حسنی حسینی (اسیر صفی الدین مجتبی-) : ۱۰۸
 حسین - میر حسین : ۶۲
 حسین ع (امام-) : ۱۴ ، ۸
 حسنی (ابوالقاسم-) : ۵۳
 حسینی (حسین بن رضا-) : ۶۲
 الحقایق : ۱۳۶ [ک]
 حکماء ختا : ۱۰۴
 حکماء یونان : ۱۰۴
 حکمت خالصه ارسطو : ۳۲ ، ۳۱
 حکیم : ۶۲
 حل الموجز : ۵۲ [ک]
 حماد : ۶۸ ، ۶۲
 حمدان : ۶۲
 حمدویه : ۶۲
 حمران : ۶۲
 حمزه : ۶۲
 حمزه نامه : ۱۰۷ ، ۹۴ [ک] ۱۱۹
 حمصی رازی : ۵۰
 حمید : ۶۲
 حنظله : ۶۲
 حواشی حکمة الاشراق : ۶۹
 حوب : ۱۳۷
 حیدر : ۶۲
- خ
- خاقانی جزایری (محمد بن علوان-) : ۸۷
 خان عالم آراء = ابوالفتح محمد بن شیبانی
 خبره الفقهاء : ۱۱۸
 ختا : ۱۰۴
 خردنامه : ۲۷
 خضر : ۱۲
 خضری : ۱۲
 خطاط (عبدالرحیم بن محمد بن ابی الفتح-) :
 ۱۰۷
 خلاصه الفیه : ۵۵
 خلاصه الحساب : ۵۲
 خلاصه الحکمة : ۹
 خلاصه الروضة : ۱۴
 خلخالی (سلاجان-) : ۷۴
 خواب گزاری : ۱۰۸ [ک] ۱۲۴ [ک]
 خواجه حمد = امیر کبیر احمد بن سلیمان
 خواجه فاضل = فاضل
 خواجه مولانا = فضل الله بن روزبهان
 اصفهانی : ۱۳۲
 خواجه ناصر الدین منشی : ۱۲۲
 خوارزم : ۱۲
 خوارزمشاه (علاء الدین-) : ۱۲
 خوارزمشاهیان : ۱۲۱
 خوارزمی طیب (محمد بن احمد-) : ۷۱

- خوانساری (جمال الدین محمد بن حسین-) :
 ۹۷، ۷۲، ۴۵، ۶
 خوشنویس (میرزا عبدالحسین-) : ۲۶
 خوید کی (شرف الدین-) : ۵۱
- د
- دارالسعادة : ۱۲۶
 دانشگاه تهران : ۹۸، ۹۹، ۱۰۰، ۱۰۲، ۱۰۳
 ۱۱۶، ۱۱۲، ۱۱۰، ۱۰۵، ۱۰۳
 ۱۱۹، ۱۲۴، ۱۲۶، ۱۳۱، ۱۳۲
 ۱۳۶، ۱۳۷، ۱۳۸، ۱۴۰، ۱۴۲
 دانشگاه کمبریج : ۱۰۶
 دبیت : ۱۳۷
 الدرة البهية - نظم الاجرومية : ۵۵ [کک]
 ۸۸، ۵۶
 درخشی (محتشم بن هادی بن محتشم بن عمید-
 الملک بن محمد بن نظام الدین .. : ۲۷
 دروس شهید : ۸۴، ۲۷
 درویش خان مفتش اوقاف : ۱۲۹
 درویش علی بن شمس الدین : ۹۱
 دریمان فسا : ۷۱
 دژدریمان فسا : ۷۱
 دشتکی (سید صدر الدین محمد حسینی
 شیرازی-) : ۵۱
 دعبل : ۶۴
 دفع المناوات : ۵۰
 دقي (یحیی بن علی بن محمد حسینی-) : ۷۵
- دمشق : ۱۳۸
 دمية القصر : ۱۴۱، ۱۲۵
 دهلی : ۱۰۰
 دیلمی (جعفر بن حاج حسن-) : ۴۸
 دیلمی (حسن بن محمد-) : ۴۰
 دینار : ۶۲
 دینوری (محمد بن عبد الخالق-) : ۱۰۰
 دیوان باخرزی : [کک] ۱۳۷، ۱۲۵
 دیوان الصبابة : ۵۸ [کک]
 دیوان متنبی : ۱۱
 دیوان منسوب به امیر المؤمنین علی (ع) : ۹
 دیوان هند : ۱۲۸
- ذ
- ذاکر (سید محمد بن حامد-) : ۵
 ذخیره خوارزمشاهی : ۷۰
 ذراً : ۶۳
 ذریح : ۶۲
 الذریعة : ۱۲۵، ۴۸، ۴۷، ۴۶، ۶۵
 ذیل تاریخ مدینة السلام بغداد : ۱۳۸ [کک]
 ذیل سیرالعباد : ۱۰۸ [کک] ۱۲۱ [کک]
 ذی النورین : ۱۴۱
- ز
- رازی (ابو عبدالله محمد-) : ۳۳
 رازی انوه؟ (محمد بن حسن بن-) : ۹۶

- رازى (حكيم اوحدالدين طبيب -): ۱۰۸، ۱۲۱ .
- رازى (على حافظ -): ۵۱
- رافع: ۶۲
- ربعى: ۶۲
- ربيع: ۶۲
- رجال كشى (كتاب -): ۱۰
- الرجال (منظومة فى -): ۶۱ [ك]
- رحمة الله بن عبد الله: ۱۴۰
- رحيق التحقيق (بندى از -): ۱۰۸ [ك] ۱۲۱
- [ك]
- رسائل انصارى - فرائد الاصول: ۱، ۷، ۴
- الرسالة المفصحة عن منتهى الافكار: ۱۲۶، ۱۳۷ [ك] ۱۴۱
- الرسالة الهادية: ۱۲۸ [ك] ۱۳۸ [ك]
- رسم قرآن (رساله در -): ۲۴ [ك]
- رشيد بن غالب مجتبى - كنت رشيد دحداح:
- ۱۱۵، ۱۱۴
- رشيد الدين فضل الله همدانى: ۱۰۳
- رضوى (جعفر بن فضل الله -): ۷۱
- رضوى (ميرزا ابوطالب -): ۲۷
- رضى (سيد -): ۱۹
- رفاعة: ۶۲
- رقيم: ۶۲
- روح: ۶۲
- الروزنامه الاولى: ۱۲۵ [ك] ۱۳۸ [ك]
- الروزنامه الثانية: ۱۲۶ [ك] ۱۳۹ [ك]
- روضات الجنان و جنات الجنان: ۱۰۸ [ك]
- روضات الجنات: ۴۶، ۴۵
- الروضة البهيبة - شرح لمعه: ۸۴، ۲۵، ۲۱
- روضة الشهداء: ۱۳ [ك]
- روضة الواعظين: ۵۰
- روم: ۵۳
- رونق (ميرزا محمد بن ابى الفتح خان سرعشى شوشترى -): ۳
- رى: ۴۸
- رياح: ۶۳
- رياض العلماء: ۴۵
- رياض المسائل: ۳
- ريحانة الادب: ۵۷، ۵۴، ۲۷
- ز
- زادان: ۶۳
- زيعرى: ۱۰
- زبور آل محمد (ص): ۷۵
- زجاء: ۶۳
- زرادشت: ۳۳
- زريق: ۶۲
- زكاء: ۶۳
- زكريا: ۶۳
- زمخشري: ۸۲
- زنجاني (فرج -): ۱۰۹

- زرنبین: ۲۴۱، ۲۳۲
 زوزنی (ابوجعفر سحائی-) = ابوجعفر سحائی
 زوزنی (مختار-) = ابوجعفر .
 زوزنی ابوالقاسم اسعد بن علی-) = ابوالقاسم
 زوزنی (عبد الحمید-) = عبد الحمید
 زوزنی (عماد الدین-) = عماد الدین محمد
 زوزنی (قاضی منصور-) = قاضی منصور
 زیاد: ۶۳
 زیج خواجه طوسی: ۷۷
 زید: ۶۳
 زین الدین: ۶۳
 زین العابدین: ۶
 زین العابدین - امام سجاد (ع): ۲۵، ۷۵
 زینون: ۵۷
 زیوانی (حاج شیخ حبیب الله قمی-) : ۵۱
- سی
- سائق الاطعان: ۱۱۵
 سایری: ۶۸
 سامانی (امیر ابومحمد بن نوح بن نصر بن احمد):
 ۹۸ .
 سباعی (شیخ فتح بن هبة الدین محمود-) : ۶۱
 سمجة المرجان: ۱۰
 سبز واری (محمد باقر محمد مؤمن محقق-) : ۴۸
 سبز واری (محمد بن محمد-) : ۵۰
 سبکتکین: ۹۸
 ستوده (دکتر-) : ۱۳۲
 سجستانی (خلیل بن احمد-) : ۱۰۱
- سحائی زوزنی = ابوجعفر
 سحبان: ۲۶
 سدید: ۵۴
 سراج هندی (قاضی-) = هندی
 سرخاب: ۱۰۹
 سرخسی (محمد بن منصور-) : ۱۱۳
 سری بن احمد: ۹۰
 سری بن مغلس: ۹۰
 سعادت نامه: ۱۴
 سعد: ۶۳
 سعد بن علی: ۹۰
 سعد بن محمد: ۹۰
 سعدی: ۲۵
 سعدی چلبی: ۸۳
 سعید: ۶۳، ۶۲
 سعیده: ۶۳
 سعدی بصری (ابوحفص ربیع بن صبیح-) : ۸
 سفیان: ۶۳
 سفینه البحار: ۴۶
 سکین نخعی: ۱۰
 ملار: ۶۴
 سلام: ۶۳
 سلامة: ۶۳
 سلطان العلماء: ۵۱، ۲۵ .
 سلطان العلماء (محمد جعفر-) : ۷۳
 سلطانیه: ۱۲۳
 سلمان (محمد بن محمود بن احمد طرطوسی-) : ۱۵

- سلمه : ۶۴
 سلمی نیشابوری (ابو عبدالرحمن محمد بن حسین -) : ۱۳۶
 سلیمان : ۶۴
 سلیمان صفوی (شاه -) : ۴۴، ۲۴۴
 سلیمی = بیهقی سبزواری
 سماعة : ۶۴
 سمرقندی : ۱۰۳، ۱۰۱، ۹، ۴۴
 سمرقند نجیب الدین -) : ۵۴
 سمرقندی (نجم الدین ابی جعفر عمر بن محمد نسفی) = نسفی
 سمط العلّی للحضرة العلّیا = تاریخ سلاطین کرمان : ۹۹ [ک] ۱۱۰ [ک] ۱۲۲ [ک]
 سمعانی سروزى شافعی (ابو سعد عبد الکریم -) : ۱۳۵، ۱۲۷
 سنائی : ۱۰۰، ۱۰۵، ۱۰۶، ۱۱۰، ۱۱۴
 سنان : ۶۴
 سنجر : ۹۹
 سندی : ۶۴
 سنهوری (علی بن حسن شافعی مقری -) : ۵۷
 «ودة : ۶۴
 سويد : ۶۴
 سهروزی بمقتول (شهاب الدین -) : ۱۲۰
 سهل : ۶۴
 سیام : ۹
 سید امین = امین
 سید صدر قمی (میر صدرالدین محمد بن سید محمد باقر -) = قمی
 سید قصیر = علم الهدی محمد بن حاج میرزا معصوم
 سید محمد مجاهد = مجاهد
 سید میرزا (سرشد الدین عبد الله معروف به) : ۱۳
 سیرالعباد الی المعاد : ۱۱۰ [ک] ۱۱۹، ۱۲۰ [ک] ۱۲۹ [ک]
 سیف : ۶۴
 سیوری (فاضل مقداد -) : ۱۰
 سیوطی (جلال الدین -) : ۴۶، ۴۷، ۵۵، ۱۱۵
 شاذان : ۶۴
 شاطبی : ۵۶
 شبستری (ملا شهادت بن ملا حسینعلی -) : ۶۹، ۷۰
 شتیر : ۶۴
 شتیره : ۶۴
 شجاعی زوزی (ابوبکر -) = ابوبکر
 شجره : ۶۴
 الشجرة الطیبة : ۲۷
 شرایع الاسلام : ۸۵
 شرح ابیات خواجۀ طوسی در مراتب موجودات : ۲۹

- شرح تأییه صغری: ۱۱۶
 شرح تجرید: ۷۴، ۵۲
 شرح التعلیف لمذهب التصوف: ۱۱۰ [ک]
 شرح تهذیب المنطق: ۶۹ [ک]
 شرح جامع: ۷۴
 شرح حکمة الاشراف: ۷۴
 شرح خطائی: ۷۴
 شرح رساله عشق: ۱۲۰
 شرح سیر العباد الى المعاد: ۱۱۲ [ک]
 ۱۱۳ [ک]
 شرح شرایع: ۸۱
 شرح طوابع: ۷۴
 شرح العرشیه: ۶۹ [ک] ۷۰
 شرح القانون: ۷۰ [ک]
 شرح قانون قطب: ۵۴
 شرح القصیده التائیه: ۱۱۴ [ک] ۱۳۹ [ک]
 شرح مواقف: ۷۴
 شرح مختصر المنتهی السؤل: ۷۱ [ک]
 شرح ذافع: ۸۱
 شرح واحدی بردیوان متنبی: ۱۱
 شرح الهدایه: ۷۴ [ک]
 شرح حیل: ۶۴
 شنب غازان: ۱۰۹
 شوشتری اصفهانی (محمد باقر بن غیاث الدین منصور): ۴۹
 شوشتری (حسین ابن حاجی محمد واعظ: ۳
 شوشتری شهید ثالث (قاضی نورالله -):
 ۷۱، ۷
 شوشتری مرعشی میرزا محمد بن ابی الفتح خان ==
 رونق .
 شوکت: ۹۶
 شهاب: ۶۴
 شهرستانی حایری (میرزا محمد حسین): ۴۱
 شهید اول: ۸۷، ۲۷
 شهید دلت = شوشتری (قاضی نورالله)
 شهید ثانی: ۸۷، ۸۴، ۶۲
 شیراز: ۱۳۰
 شیرازی (شیخ رکن الدین -): ۱۱۵
 شیرازی (محمد علی بن محمد تقی بن شاه محمد -): ۲۲
 شیرازی (مفید بن محمد نبی): ۷
 شیرازی همدانی (عباس بن حاج محمد -): ۷۷
 شیروانی (رستم بن احمد -): ۱۲۶
 شیروانی (ملامیرزا - میرزای -): ۷۲، ۴۵
 ص
 صائب: ۹۶
 صاعدی قراوی (ابو عبدالله محمد بن فضل -):
 ۱۴۰ .
 صاعدی قراوی (فضل بن احمد -): ۱۴۰
 صالح: ۱۳۲، ۶۴
 صباح: ۶۵
 صبیح: ۶۵
 الصحاح فی اللغة: ۷۴ [ک]
 الصحیفه الکامله السجادیه: ۷۵ [ک]
 صدر السلطنه: ۲۶

الطلاق (مسئلة في-) : ۲۰ [ك] ۷۶ [ك]
طوسی (خواجة-) : ۷۷، ۷۴، ۳۰، ۲۸
۱۳۵، ۱۲۸، ۱۲۷، ۱۲۶
طوسی (شیخ الطائفه ابو جعفر-) : ۴۹

ظ

ظالم : ۶۵
ظریف : ۶۵

ع

عادیان : ۱۶
عاصم : ۶۵
عاصر : ۶۵
عاملی تونی = تونی
عباد : ۶۵
عبادة : ۶۵
عباس : ۶۵
عبایة : ۶۵

العبادة : ۱۲۴ [ك] ۱۳۹ [ك]

عبد الاعلی : ۶۵
عبد المباقی (سیر-) : ۱۰۶
عبد الحمید : ۶۵
عبد الحمید زوزنی : ۱۲۶
عبد الخالق : ۶۵
عبد خیران : ۶۵
عبد الرحمن : ۶۵، ۹۰
عبد الرحیم : ۶۵، ۹۶، ۹۰
عبد السلام : ۶۵
عبد الصمد : ۶۵

صدراي شیرازی - ملا صدرا : ۷۳، ۷۰، ۶۹، ۴۷

صدقة : ۶۵

صدیقی (بهاء الدین عبد الرحمن-) : ۱۰۶

صعص : ۶۲

صعصعة : ۶۵

صغوری (بدرالدین-) = بورینی

صفوان : ۶۵

صفی دوم (شاه-) : ۶

الصلوة (کتاب-) : ۱۲۴ [ك] ۱۳۹ [ك]

صنهاجی = ابن الاجروسی

صوفی (ابوبکر-) : ۱۴۰

صیفی : ۶۵

ضی

ضحاك : ۶۵

ضریس : ۶۵

ظ

طالقانی (احمد بن محمد امین-) : ۸۵

طباطبایی حایری اصفهانی (امیر سید علی-) : ۳

طبری : ۱۰۱

طبسی (موسی-) : ۳۰

طرا بلوسی (شهادة بن حیدر-) : ۶۱

طرخان والدة : ۱۳۵

الطرد : (رسالة-) : ۱۲۶ [ك]

طغرل بیك بن ارسلان بن طغرل بیك (ابو-

طالب-) : ۱۵

طفیلی (احمد-) : ۱۱۹

طلاب : ۶۵

- عبدالصمد احمد بن صدر الدين محمد بن
عبدالصمد: ٧٤
عبدالعالي بن محمد بن محمد بن عبدالعالي-
بن نجد: ٨٤
عبدالعزیز: ٦٦
عبدالعزیز بن برهان الدين عبدالعزیز: ٩٨
عبدالعظیم: ٦٦
عبد الغفار: ٦٦
عبد الکريم: ٧٤، ٦٦
عبد الکريم (آخوند ملا): ٤٨
عبد الله: ٩٠، ٦٦
عبدالله (پدر رسول اکرم ص): ١٠
عبدالله بن عبد السلام: ٩٠
عبدالله بن محمد بن علی بن احمد بن محمد علی: ٥٨
عبدالله بن بطرق بن هاسان (شیخ بخاری): ٩٠
عبدالله بن يوسف: ٩٠
عبدالله (حاجی): ٧٢
عبداللهیه (سلسله): ١٠٩
عبدالملک: ٩٠، ٦٦
عبدالمؤمن: ٦٦
عبد الواحد: ٦٦
عبد الوهاب: ٩٠
عبد الوهاب (آقا میرزا): ٢٦
عبید - عبیده: ٨٦
عبید الله: ٦٦
عتیبه: ٦٦
عتیق: ٦٦
عثمان: ٦٦
عثمان بن سلطان مصطفى خان (سلطان): ١٣٣
عجایب المخلوقات و غرایب الموجودات: ١٥
عدی: ٦٦
العراضة فی الحکایة السلجوقية = تاریخ آل
سلجوق: ٩٨ [ک] ١١٦ [ک]
[ک] ١٢١
عراق: ٨٤
عربشاهی (جمال الدين محمود حسنی):
١٠٧، ١٠٦
عرض المجالس: ٧٦ [ک]
عرفة: ٦٦
عرفی: ١١
عزالدين عبد الحمید: ٧٤، ٧٣
عزیز: ١١٨، ٦٦
عسائی (شیخ نورالدين علی): ١٤٢
عسلی (شیخ یحیی): ١٤٢
عصیر عنبی (پاسخ و پرسش درباره حکم): ١٩
عضدی: ٧١
عطار: ١٢٤، ١١٩، ٤
عطية: ٦٦
عقبه: ٦٦
عقل نامه: ١١٦ [ک] ١٢٩ [ک]
عقیل: ٦٦
عقیلی (محمد بن حسین بن محمد هادی): ٩
العلاء: ٦٦
علاء الدين خوارزمشاه = خوارزمشاه
علاء الدين عطیه (شیخ): ١١٥

علامه حلی: ۸۸۴۸	عمرو (قاضی سمرقند): ۴
علباء: ۶۶	عمریطی (شرف الدین یحیی بن نورالدین- شافعی انصاری): ۵۷، ۵۶، ۵۵
علقمة: ۶۶	عنيسة: ۶۶
علماء سمرقند: ۱۰۶	عنوان الشرف الوافی: ۷۶ [ک]
العلماء الصدور: ۴۵	عواجقی = ملکزى عواجقی (عبدالله بن سليمان-)
علم الهدى: ۷۷	العوالم الكبير: ۴۵
علم الهدى (محمد بن حاج ميرزا معصوم): ۴۰	عورى (سبارك شاه): ۱۲۱، ۱۰۸
علم اليقين: ۷۷	عون: ۶۶
علومى: ۲۷	عيسى: ۶۶
علوى حسینی (ميرضياء الدين محمد بن جمال الدين): ۳۰، ۲۹، ۲۵، ۲۴	عيسى بن عباس بن عبدی: ۱۸
۳۵	عوض: ۶۶
۱	عين القضاة همدانى: ۱۳۱
على: ۶۶	عين اليقين فى اصول الدين: ۷۷ [ک]
على بن ابى طالب - امير المؤمنين - على (ع):	غ
۷۴، ۵۸، ۲۶، ۲۵، ۱۹، ۱۸، ۱۱، ۹	غازان: ۱۰۹
على بن رضى: ۸۵	غازان محمدخان = محمدخان
على بن ساوڪ منشى: ۱۱۷	غالب: ۶۶
على پاشا (ميد): ۱۳۸	غدیرخم: ۲۵
على عزت: ۱۲۶	غرايب العجايب و عجايب الغرايب: ۵۸
على محمد بن على شريف: ۲۴ تا ۲۶	غزالى: ۱۰۰، ۲۵
على (ملا): ۵۱	غزنوى شيخ برهان الدين = بريان
عماد الدين عرب شاه يزدى = يزدى	غياث: ۶۷
عماد الدين محمد زوزنى: ۱۲۶	غياث الدين ابو الفتح ابوسعيد گوركان: ۱۳۰
عمادى حنفى (ابراهيم بن عبد الرحمن): ۵۱	غياث اللغات: ۱۰
عمار: ۷۶	ف
عمر: ۶۶	عمران: ۶۶
عمرانى: ۶۶	عمركى: ۶۶
	فارابى: ۱۰

- فارس: ۶۷
 فاروق: ۱۴۱
 فاضل (خواجہ): ۷۴
 فاس (شہر): ۵۶
 فاسی = ابن آجروسی
 فاسی (محمد): ۳۰۳
 فاضل اردکانی = اردکانی
 فاضل (خواجہ): ۷۴
 فاضل مقداد = سیوری
 فاطمة (س): ۵۸
 فاکهة: ۶۷
 فتاح الجامع بمفاتیح الشرایع: ۷۸، ۲۳ [کک]
 فتال نیشابوری: ۵۰
 فتحنامه = تاریخ آل عثمان: ۹۸ [کک] ،
 ۱۱۷ [کک]
 فخرالدین (میر): ۷۴
 فخری نامه: ۱۱۸ [کک] ۱۲۹
 فرائد الاصول = رسائل
 فراهی (ابونصر): ۸۰
 فرزدق: ۲۵
 فرغانی (محمد بن احمد): ۱۱۵
 فرهاد بن ولیعهد = فرهاد میرزا - معتمد الدوله:
 ۷۰
 فسا: ۷۱
 فصول الحق: ۲۷
 فضالة: ۶۷
 فضل الله بن روزبهان اصفهانی: ۱۳۲
 فضولی بغدادی: ۱۳
 فطرت سمرقندی: ۹۶
 فلاسفه متقدم: ۱۱۰
 فلاسفه اولای ارسطو: ۳۳
 فندرسکی (میرزا ابوالقاسم حسینی - امیر
 ابوالقاسم حسینی استرآبادی): ۲۷،
 ۳۲، ۳۰، ۲۸
 فوحانی (محمد علی): ۷۵
 فهرست کتابخانه الهیات: ۵۲
 فهرست کتابخانه سپهسالار: ۱۰۶، ۴۶
 فهرست کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران -
 ف - دانشگاه: ۷۱، ۵۱، ۴۹، ۱۸
 ۱۱۶، ۸۴، ۷۵
 فهرست الکتب الموجودة بالمکتبة الازهرية:
 ۵۶
 فهرست میکروفیلم کتابخانه مرکزی دانشگاه
 تهران: ۱۲۴، ۳۲، ۲۸
 فیض: ۶۷
 فیض الهی (رسالہ): ۳۳
 فیض قدسی: ۴۶، ۴۵، ۴۴
 فیض کاشانی (محمد بن مرتضی) = کاشانی
 فیوسی (عبدالعزیز): ۱۳۶
 ق
 قائم عج (حضرت): ۲۵
 قابوس بن وشمگیر: ۱۰
 قادری (قاسم بن ابوالفضل): ۷۵
 قاری (شیخ شمس الدین محمد): ۸۷، ۲۴، ۱۳

- قاسم (ملا-) : ۷۴
قاضی سمرقند عمر = عمر
قاضی محمد سعید بن محمد باقر قمی = قمی
قاضی (ملا-) : ۷۴
قاضی منصور زوزنی : ۱۲۶
القانون : ۵۴
قارین : ۲۹، ۲۷
قائنی (حسین بن شرف الدین علی بن ملک محمد-) : ۴۹
قائنی (میرزا ابو جعفر کافی-) : ۲، ۱۴، ۲۴، ۲۶، ۲۷، ۲۸، ۲۹، ۳۱، ۳۲، ۳۳، ۸۵
قائنی درخشی (محتشم بن هادی-) = درخشی
قباوی (ابونصر احمد بن محمد بن نصر-) : ۹۸
قبحاق (قبایل-) : ۱۶
قتیبه : ۶۷
قراوی = صاعدی
قرشی (ابوالحسن - ابن نفیس-) : ۵۴
قرشی اسوی شافعی دمشقی (عبدالرحیم-) : ۱۳۸
قرطه : ۶۷
قزونی (زکریا بن محمد-) : ۱۵
قسطنطنیه : ۱۱۹
قسم : ۶۷
قشیری نیشابوری استوائی (ابوالقاسم عبدالکریم - بن هوازن -) : ۱۴، ۱۳۹، ۱۴۰
قصص انبیاء : ۱۱۸ [ک]
قصص العلماء : ۵۵
قصه امیر حمزه : ۱۰۷ [ک] ۱۱۹ [ک]
قطب : ۵۴
قلعه دمشق : ۱۳۸
قم : ۴۸
قمشه : ۹
قمی (حاج شیخ عباس-) : ۴۶
قمی (میر صدرالدین محمد ابن سید محمد-) : ۷۲
قمی (قاضی محمد سعید بن محمد باقر-) : ۴۸
قوام کرمانی (محمد بن احمد بن محمود-) : ۱۰۵
قوشچی (ملاعلی-) : ۵۲
قونوی اصولی شافعی (علاء الدین علی بن اسمعیل-) = تبریزی
قونوی (صدرالدین محمد بن اسحق-) : ۱۲۶، ۱۳۸، ۱۳۸
قونیه : ۵۴
قیروانی (علی بن ایبطالب-) : ۹
قیس : ۶۷
قیصر (حاجی-) : ۱۴
قیصری (شرف الدین داود بن محمود-) : ۱۱۵
ك
کارنامه بلخ : ۱۱۹، ۱۳ [ک] ۱۳۰ [ک]
کاشان : ۷۱
کاشانی (ابوالقاسم بن عبدالله-) : ۱۲۳، ۹۹
کاشانی (محمد بن سرتضی معروف به فیض-) : ۷۷
کاشانی نطنزی (عزالدین محمود بن علی-) = نطنزی
کاشف : ۹۶

- کاشفی سبزواری بیهقی (کمال الدین حسین
بن علینقی-) = بیهقی
کاشی کمال الدین عبدالرزاق-: ۱۱۵
کاظمی (شیخ محمدقاری ابن شیخ شمس
الدین-) = قاری
کاظمی (شیخ فخرالدین ابن شیخ عبدالعلی-):
۸۲.
کافور: ۶۷
الکافی: ۸۲
کافی (حسینعلی واعظ معروف به-): ۵۴
کافی (محمد بن فیروزشاه-): ۵۴
الکامل: ۵۴
کتابخانه آصفیه: ۵۶
کتابخانه الازهریه: ۵۶
کتابخانه دانشکده الهیات: ۲۷
کتابخانه سپهسالار: ۹۷، ۲۷
کتابخانه مجلس شورای ملی: ۲۷
کتابخانه مدرسه مروی: ۱۲۸
کتابخانه مرکزی دانشگاه = فهرست
کتابخانه مرکزی
کتابخانه معارف خانه جمال الدین محمد
محمد عربشاهی: ۱۰۶
کتابخانه ملی ملک: ۲۷
کتاب من لایحضره الفقیه: ۸۲ [ک]
کثیر: ۶۷
کجیل: ۱۰۹
کچوئیة لنجانی اصفهانی (محمدعلی بن جان
علی-): ۴
کرام: ۶۷
کر بلا: ۳
کردین: ۶۷
کرمان: ۳۱
کرمانشاه - کرمانشاهان: ۷۲، ۷
کرمانشاهی = بهبهانی
کرمانشاهی (سلا محمد-): ۸۵، ۸۸، ۸۹
کرمانی (حاج عبدالحلیم-): ۱۳۷
کرمانی (شمس الدین محمد اید طغان برده
سیری-) = برده سیری
کرمانی (محمد بن احمد بن محمود معروف به
قوام) = قوام کرمانی
کریم (مولی-): ۳
الکشاف عن غوامض التنزیل: ۸۲ [ک]
کشف الظنون: ۵۶، ۵۷، ۱۰۳، ۱۱۱
کشف الوجوه الغر: ۱۱۵
کشی: ۱۰
کعبی: ۶۷
الملكته: ۱۰۶
کلیب: ۶۷
کلیب بن معاویه: ۴۹
کمبریج: ۱۰۶
کمیت: ۶۷
کمیل: ۶۷
کنکر: ۶۷
کنوز و رموز = سیرالعباد الی المعاد
کوپریش (ابوالعباس ابن وزیرابی -
عبدالله): ۱۴۰

- کوثری : ۹۷
 کوشیار : ۷
 کونی (ابن ابی طلحه-) = ابن ابی طلحه
 کویری (محمد بن ابی الفتح بن عمر-) : ۱۲۴
- گ
- گرگانی (اسماعیل بن حسن بن محمد موسوی-) :
 ۱۲
 گرگانی (سید حسین مفتی-) : ۵۰
 گرگالی (سید شریف-) : ۸۵ ، ۶۹
 گلیا یگانی (زین العابدین-) : ۲۶، ۲۴
 گل و خسرو شاه صفاهان : ۱۱۹ [ک]
- ل
- لاله ای (امیر بدرالدین احمد حسینی-) :
 ۱۰۹ ، ۱۰۸
 لاهیجی (فاضل-) : ۷۴
 لسان الغیب : ۵ ، ۴
 لطائف الاشارات فی حقایق العبارات : ۱۳۹ [ک]
 لکهنو : ۱۱۲ ، ۱۱۱
 لوا یح الجنان و روائع الجنات : ۱۱۵
 لوط : ۶۷
 لیث : ۶۷
- م
- مابعد الطبیعة ارسطو : ۳۳
 مازندرانی (ملا محمد صالح-) : ۲۶، ۷
 مبارکشاه عوری = عوری
 مالک : ۶۷
 مبدل : ۶۲
 منتبئی : ۱۱
 متصوف (احمد-) = احمد متصوف
 متوکل بن عمر : ۷۵
 مشنی : ۶۷
 مشنویات سنائی : ۱۲۸
 المجالس = الامالی : ۸۳ [ک]
 مجالس المؤمنین : ۷۱
 مجاهد (سید محمد-) : ۳
 مجلسی اول : ۴۵
 مجلسی دوم : ۵۶، ۴۵، ۴۴، ۴۵
 مجمل الاصل : ۸
 محب الله (شاه-) : ۵
 محتشم بن هادی بن محتشم = درختی
 محسن : ۵۰
 مخفوظ : ۶۷
 محقق حلّی : ۸۴
 محلی شافعی (جلال الدین-) : ۴۶
 محمد : ۱۲۴ ، ۱۱۴ ، ۶۸ ، ۶۷
 محمد (ص) : ۲۶ = پیامبر اسلام
 محمد ابراهیم دلال باشی (آقا-) : ۲۶
 محمد ابراهیم (شیخ-) : ۱۴۰
 محمد اسعد حسین = اسعد افندی
 محمد امین : ۵ ، ۸۵
 محمد امین مقتش : ۱۲۶
 محمد باقر : ۷۲

- محمد باقر بن محمد رضی : ۴۹
 محمد بن ابراهیم بادفی : ۸۵
 محمد بن احمد بن حمد بن حمدون خزار : ۱۰
 محمد بن ادريس : ۲۵
 محمد بن بکره : ۶۱
 محمد بن حامد ذا کر = ذا کر
 محمد بن حسن بن پندار : ۱۴۱، ۱۴۲
 محمد بن زفر بن عمر : ۹۸
 محمد بن عمر : ۴۴
 محمد بن فضل امام : ۱۰۱
 محمد بن فیروز شاه = کافی
 محمد بهادر خان بن مراد خان (سلطان-) : ۱۱۷
 محمد تقی ع (امام-) : ۱۴
 محمد توفیق = توفیق
 محمد حکیم بن عبدالله : ۷۳
 محمد خان (غازی-) : ۱۳۶
 محمد صادق : ۸۹
 محمد صالح : ۵۱
 محمد قاسم : ۴۹
 محمد محسن : ۱۳
 محمد محسن اصفهانی = اصفهانی
 محمد مراد (امامزاده-) ملا مراد : ۱۳۲
 محمد (بیر-) : ۷۴
 محمد هاشم : ۷۳
 وحمود خان (سلطان-) : ۱۸، ۱۰۵، ۹۹،
 ۱۲۱، ۱۲۸، ۱۲۹
- محبی الدین : ۷۴؟
 مختار : ۶۸
 المختصر النافع - المختصر الشرائع : ۸۴، ۳۸
 مخنف : ۶۸
 مدارك الاحکام : ۸۴، ۸۵
 مدرّس رضوی : ۱۲۸
 مدرّسه اخلاصیه هرات : ۱۰۳
 مدرّسه چهارباغ : ۲۶
 مدرّسه حسینیّه : ۱۴۲
 مدرّسه سلسله یا سلسله : ۵۴
 مدرّسه صدر السلطنه اصفهان : ۲۶
 مدرّسه سروی : ۱۲۸
 مدرّسه نیماورد اصفهان : ۲۵، ۲۶
 مدینه العلم صدوق (کتاب-) : ۴۴
 مراتب موجودات (شرح آیات مبعدر-) : ۳۶
 مراد خان اورخان (سلطان-) : ۵۳
 مراد ملا = محمد مراد (امامزاده-) : ۲۳
 مرازم : ۶۸
 مرشد الدین عبدالله = سید میرزا
 مرعشی (ابو محمد بن حمزه حسینی-) = ابو
 محمد بن حمزه
 مروان : ۶۸
 مروک : ۶۸
 مسالك الافهام : ۸۴ [ک]
 مسالك و ممالك : ۱۲۴ [ک] ۱۴۱ [ک]
 مستدرک : ۵۵
 مستعلی = بخاری (ابراهیم بن اسماعیل) : ۱۱۱

المعاد (مقاله فی -) : ۳۳	المستورة = مقالة فی اتحاد العقل والعقل
المعادی : ۱۳۶	والمعقول : ۳۰ [ک] ۳۲ [ک] ۸۵
معالم التنزیل : ۸۳	[ک] ۸۸ [ک]
معالم العلماء : ۷۵	مسجد جامع اورخان : ۱۰۲
المعتبر فی شرح المختصر : ۸۴	مسجد محلّه اندلسیها : ۵۶
معتمد الدولة = فرهاد میرزا	مسرور حسین : ۷۵
معروف قاضی مصر (ملا -) = ملا معروف	مسروق : ۶۸
معمو : ۶۲	مسعدة : ۶۸
معن بن زائدة : ۴۴	مسعود : ۶۸
معیم : ۶۲	مسعودین جمال الدین : ۸۴
مغتانی زوزنی = ابوالقاسم اسعد بن علی	مسکین : ۶۸
مغرب : ۵۸	مسلم : ۶۸
مغربی دمشقی (شهاب بن احمد بن یحیی -)	مشاوری یمنی شافعی (قاضی شرف الدین ابو
= ابن ابی حجلة	ابو محمد) = ابن مقری [شاوری است]
مغیره : ۶۲	مشهد : ۲۸
المفاوضات : ۱۲۶ تا ۱۲۸، ۱۴۱ [ک]	مشهدی عاملی (محمد رفیع بن محمد باقر) : ۴۳
مفاتیح الشرایع : ۲۳	مصاییح : ۳
مفتاح الفلاح : ۸۶ [ک]	مصاییح القلوب : ۳۶ [ک]
مفتاح القرآن : ۸۷، ۲۴ [ک]	مصباح الارواح : ۱۲۰ [ک] ۱۳۰ [ک]
مفضل : ۶۲	مصباح الملاطی : ۷۴
مفید (شیخ -) : ۴۹	مصر : ۱۱۵، ۵۸
مفیدین محمد نبی شیرازی = شیرازی	مصطفی عاطف افندی : ۱۰۳، ۱۰۱، ۹۶
المقاصد العلیة فی شرح الرسالة الالفیة : ۸۷ [ک]	مصطفوی : ۵۰
مقاله در چگونگی پیدایش غرایب و عجایب : ۳۳	مطایبه نامه : ۱۱۹ [ک] ۱۳۰ [ک]
مقاله فی اتحاد العاقل والمعقول : ۸۸ [ک]	مظهر العجایب : ۴
مقاله فی اسرار الایات = اسرار الایات : ۲۸، ۴۳	مظهر المختار فی حکم النکاح بالاعسار : ۲۳
۸۸، ۳۳	[ک] ۸۶ [ک]

- مقالة فی اسرارالعبادات : ۴۰ ، ۸۸ [کک]
مقالة فی بیان حل المعاد : ۳۲
مقبره باب حوب : ۱۳۷
مقداد : ۶۲
مقدمة الاجروسية فی مبادئ علم العربية -
مقدمه ابن آجروسی : ۵۸ ، ۵۷
مقری (علی بن حسن شافعی-) = سنهوری
مقصدا الاقبال السلطانية : ۱۳۰ [کک]
المقنعة : ۴۹
مقولات عشر : ۷ ، ۷۴
مکاتیب عین القضاة : ۱۳۱ [کک]
مکاسب (کتاب-) : ۷
المکتبة الازهرية : ۵۶
مکه : ۵۶ ، ۲۲ ، ۱۱۸
ملازاده : ۷۴
ملا معروف قاضی مصر : ۱۱۵
ملتان : ۹
ملکزی عواجقی (عبدالواحد بن سلیمان-) : ۱۳۷
ملک الکتاب شیرازی : ۹۷
ملک منصور نوح بن نصرت = نوح بن نصر
مناوی (شیخ زین العابدین عبدالرؤف-) : ۱۱۵
منبه : ۶۲
منتخب الروضة : ۱۴
مندوری (عبدالعظیم-) : ۱۳۸
منزوی : ۷۵ ، ۶
منشآت و مکاتب منظوم و منثور : ۱۳۲
[کک] ۱۴۱ [کک]
منصور : ۶۲
منع المنع : ۲۲ ، ۸۸ [کک]
مؤائد الرحمن : ۹۷
مواهب علیه : ۱۳
موجز القانون : ۵۴
موسی : ۶۲
مولتان : ۹
مؤلفات نجیب الدین سمرقندی : ۵۴
مولوی : ۲۶ ، ۲۵ ، ۴
مولوی خانہ باب جدید : ۱۱۹
مولوی خانہ بورسہ : ۱۰۲
مولوی (شیخ اسماعیل-) = آنقروی .
مولوی (شیخ یوسف-) : ۱۱۹
مونس العشاق : ۱۲۰ [کک] ۱۴۲ [کک]
مهدی : ۶۲
مہذب : ۸۱
میبدی یزدی (قاضی کمال الدین میرحسین-) : ۷۳
میثم : ۶۳
میرفندرسکی = فندرسکی
میسر : ۶۳
مینوی (مجتبی-) : ۹۸ ، ۹۶ تا ۱۰۵ ، ۱۱۰ ،
۱۱۶ ، ۱۱۹ ، ۱۲۱ ، ۱۲۴ ، ۱۲۶
۱۳۱ ، ۱۳۲ ، ۱۳۶ تا ۱۳۸ ، ۱۴۰ ، ۱۴۲
میهمان نامه بخارا : ۱۳۲ [کک]
ن
نایب الصدارة قم (امیر علی-) : ۴۸
نابلسی (عبد الغنی-) : ۱۴

- ناتلی : ۹۶
 ناصح : ۶۳
 ناصر خسرو : ۲۵
 ناصرالدین منشی (خواجہ-) : ۱۱۰
 نافذ پاشا : ۱۱۳، ۱۱۴، ۱۱۹
 نافع = المختصر النافع : ۸۱
 نامقی جامعی (شیخ احمد بن حسن -) : ۳۰۳
 نجات (محمد شفیع بن محمد امین-) : ۷۷
 نجوم السماء (کتاب-) : ۷
 نجیب الدین سمرقندی = سمرقندی
 نجیة : ۶۳
 نخبۃ المقال : ۶۲
 نخستین متفلسف : ۱۰
 نخعی (سکین -) = سکین
 نرشخی (ابوبکر محمد بن جعفر -) : ۹۸
 نسفی سمرقندی (نجم الدین ابی جعفر عمر بن محمد -) : ۱۰۲
 نشیط : ۶۳
 نصر : ۶۳
 نصرآبادی : ۲۶۰
 نصرالله (مالا-) : ۷۴
 نطنزی کاشانی (عزالدین محمود بن علی-) : ۱۱۵
 نظامی گنجوی : ۲۵
 نظم الاجرومية = الدرة البهية : ۸۸ [ک]
 نظم السلوک : ۱۱۵
 نظیری : ۹۶
 نعمت الله : ۸۳
 نفیم : ۶۳
 النفس (رسالة فی-) : ۳۱
 نفیسی : ۵۴
 نوح بن نصر (ملک منصور-) : ۱۰۱
 نورالدین محمد بن شکرالله : ۱۰۰
 نور عثمان : ۱۳۲
 نوری (حاج شیخ فضل الله -) : ۵
 نوری (حاج میرزا محمد حسین -) : ۴۴، ۵۰
 نوری (زین العابدین بن جواد -) : ۷۰
 نهاوندی (شیخ ابو العباس -) : ۱۰۹
 نهاية : ۸۲
 نهج البلاغة : ۲۸، ۸۸، [ک]
 نهج الحق وکشف الصدق : ۸۸ [ک]
 نیشابور : ۹۹، ۱۰۰، ۵۰
 نیشابوری : ۸۳
 نیشابوری (ابواسحق بن منصور بن خلف-) : ۱۱۸
 نیشابوری (حاکم ابن البیع شیخ ابو عبد الله-) : ۹۹
 و
 واحدی : ۱۱
 واسط : ۱۳۷، ۱۴۱
 واسطی (حافظ ابو عبد الله محمد بن سعید -) = ابن دبیشی
 واشی (ابو عبد الله محمد بن محمد-) : ۱۰۰
 والده السلطان غازی محمد خان : ۱۳۶
 وافیه : ۷۲
 وردان : ۶۳

- وشاح دمية القصر : ۱۴۱ [کک]
 وفيات الاعيان : ۸۹ [کک]
 وليانکوی : ۱۰۹
 وليد : ۶۸ ، ۶۳
 ولي الدين : ۱۳۷
 وهب : ۶۴
 يتيمة الدهر : ۱۲۵
 يحيى : ۶۴
 يزدي : ۷۴
 يزدي (حسن بن محمد علي -) : ۳۰۲
 يزدي شمس الدين محمد -) : ۱۲۱ ، ۱۱۶
 ۱۲۲
 يزدي (عماد الدين عربشاه -) : ۱۲۰ ،
 ۱۳۲
 يزيد : ۶۴
 يعقوب : ۶۴
 يعن : ۴۴ ، ۴۹
 يونان : ۱۰۴ ، ۱۱۸
 يوخسوني : ۱۳۶
 يوسف : ۶۴
 يوسف آغا : ۱۱۲
 هاشم : ۶۴
 هداية : ۷۳
 هرات : ۱۳۲ ، ۱۳۰ ، ۱۰۳ ، ۱۸ ، ۱۳ ، ۹
 هروي (حاجي علي كاتب -) : ۱۳۳
 هزم : ۶۴
 هشام : ۶۴
 همام : ۶۴
 همدان : ۱۰
 همداني (حسين بن محمد بن حسن -) : ۱۳
 هند : ۱۰
 هندوان (قبائل -) : ۱۶
 هندی تنکابنی (سيد علي -) : ۲۲

ي

ه

فهارس

لطفاً قبل از مطالعه مختصر اغلاط ذیل را تصحیح فرمایند

ص	س	غلط	صحیح	ص	س	غلط	صحیح
۵	۱۶	معتبر	معتبره	۱۲۱	۱۹	ال سلجوقی	سلجوق
۶	۱۶	کلیه	کلید	۱۲۲		سطر آخر ولازات محروسا	ولازات محروساً
۱۷	۴	پرسمند پرسند	پرسند			محاط	محاطاً
۱۹	۲	المغموض	الغموض	۱۴۰	۹	الامال	الاملال
۲۰	۶	یواخذنی	یواخذنی	۱۶۰	۲	حسنه	حسنيه
۲۲	۱۷	الفاطمین	الفاطمین	۱۶۰	۷	تهمت: تصوف	تهمت تصوف
۲۳	۱۸	بغمد الشروح	بغمد الشروح	۱۷۰	۱۱	تباك	تبارك
۲۷	۶	مه مجله	درسه مجلد	۱۹۵	۹	اشمس	اشمش
۳۰	۳	معتولات	مقولات	۲۰۵	۱۹	الهم	الهم
۳۱	۱۷	ان	عن	۲۰۸	۱۱	اوائل التحرير	اوائل التحرير
۳۵	۱۶	نستعلیق، مؤلف	نستعلیق مؤلف	۲۰۹	۹	بحو	بحر
۴۴	۲۱	جمع	جمع	۲۱۵	۱۸	جاسعة	جامع
۵۳	۱۹	التصنيف	التصنيف	۲۱۶	۱۹	التنبه	التنبیه
۵۳	۱۰	استخرج	استخراج	۲۲۷	۹	شبه اخرى	شبهة اخرى
۵۴	۱۵	الهزول	المهزول	۲۲۸	۱۱	فواتح	فواتح
۵۶	۱۹	خطی	خطی	۲۲۹	۹	الخاضية	الخافیه
۵۶	۲۳	العربية «است	العربية «معروف است	۲۳۲	۹	جالیوس	جالینوس
۵۷	۲۲	طننت	ظننت	۲۳۴	۱۲	یرقص	یرفض
۵۷	۲۴	محفوظات	محفوظات	۲۴۲	۳	نقمضة	نقیمضة
۸۰	۹	المنسوخ	المسوخ	۲۴۶	۵	فضيله	فضيلة
۹۰	۱۱	حروف	حرف	۲۵۳	۱۱	المأمول	المأمول
۹۸	۶	سلجوقی	ملجوق	۲۶۴	۲۰	الحقایق	الحقایق
۹۸	۲۰	النرشخی	النرشخی	۲۷۰	۱	مقالة القوة فی ان	مقالة القوة فی ان
۱۱۱	۲	لنکھو	لکنھو	۲۹۱	۱۱	الجواهر	الجوهر
۱۲۰	۱۶	ایدطغان	ایل طغان	۳۱۴	۱۹	میلدی	میلدی

- ۱۳۳۷- دستگاه لابیرنت : پرفسور اعلم - دکتر جواهری ۹۵ ریال
- ۱۳۳۸- فرهنگ اصطلاحات کشاورزی : ابوالحسن گونیلی ۲۰۰ »
- ۱۳۳۹- اقتصاد عمومی (جلد دوم و چاپ دوم) : علی محمد اقتداری --
- ۱۳۴۰- سنگ شناسی عمومی رسوبی : سیروس زرعیان ۱۵۰ »
- ۱۳۴۱- هیدرولیک (جلد دوم) : فیروتزیت ۱۳۰ »
- ۱۳۴۲- نشانه شناسی بیماریهای گوش گلو و بینی : دکتر عبدالعزیز طباطبائی ۶۰ »
- ۱۳۴۳- کلیات مفردات پزشکی : دکتر محسن مجتبائی ۸۷ »
- ۱۳۴۴- اعتبار قضیه محکوم بها در امور مدنی (چاپ دوم) : ناصر کاتوزیان ۷۵ »
- ۱۳۴۵- بیماریهای گیاه - قارچهای انگلی (جلد ششم) عزت الله خبیری ۸۵ »
- ۱۳۴۶- زندگی شاه عباس اول (جلد دوم ، چاپ چهارم) : نصر الله فلسفی ۲۰ »
- ۱۳۴۷- اصول مقدماتی پروتز : دکتر حسین نواب ، دکتر جعفر دادمنش ۱۵۰ »
- ۱۳۴۸- اصول رادیوگرافی دامپزشکی : مهدی برکشلی ، دکتر جهانگیر بهارست ۱۴۰ »
- ۱۳۴۹- الکترونیک (جلد اول ، چاپ دوم) : ناصر قلی قاجار رحیمی ۱۶۰ »
- ۱۳۵۰- فرهنگ اساطیر یونان و روم (چاپ دوم ، اثر پیر گریمال ، ترجمه احمد بهمنش ۲۰ »
- ۱۳۵۱- جنین شناسی (جلد دوم) : دکتر احمد شفاقی ۱۴۰ »
- ۱۳۵۲- تاریخ آل مظفر (جلد دوم) : حسین قلی ستوده ۱۲۰ »
- ۱۳۵۳- تاریخ فرهنگ ایران (چاپ چهارم) : عیسی صدیق ۱۸۵ »
- ۱۳۵۴- اقتصاد اجتماعی (جلد اول ، چاپ سوم) : شمس الدین جزایری ۱۰۵ »
- ۱۳۵۵- اتم در زیست شناسی (جلد اول ، چاپ دوم) : زین العابدین سلکی ۸۰ »
- ۱۳۵۶- درسهای آزمایشگاهی پزشکی (جلد اول) : دکتر برال ، دکتر خرسندی دکتر رفوآه ، دکتر روان شناس ۱۳۵ »
- ۱۳۵۷- تاریخ عمومی ، تفوق و برتری فرانسه (جلد دوم) : خانبا با بیانی ۱۲۰ »
- ۱۳۵۸- جانور شناسی عمومی (جلد دوم) : خانم طلعت حبیبی ۲۴۰ »
- ۱۳۵۹- اساطیر یونان و روم یا افسانه خدایان (جلد اول) : سعید فاطمی ۱۵۰ »
- ۱۳۶۰- تاریخ جهانی (جلد دوم) : اثر دولاندلن ، ترجمه احمد بهمنش ۱۱۰ »
- ۱۳۶۱- فیزیک زیستی (جلد اول) : دکتر ذبیح الله عزیزی ، دکتر ابوالفضل رسولی ۹۵ »
- ۱۳۶۲- مجموعه اسناد و مدارک فرخ خان امین الدوله (جلد دوم) : بکوشش کریم اصفهانیان ۱۴۰ »
- ۱۳۶۳- کتابداری (دو جلد دوم) : زیر نظر ایرج افشار ۷۰ »
- ۱۳۶۴- زراعت (جلد سوم) : منصور عطایی ۵۰ »
- ۱۳۶۵- استخراج معادن (جلد پنجم) نصر الله محمودی ۱۳۰ »

فهرست آخرین انتشارات دانشگاه تهران

- ۱۳۱۰ - اصول کداز و استخراج فلزات (جلد سوم، چاپ دوم): هادی یگانه حائری ۱۱۰ ریال
- » ۱۳۱۱ - قصه حمزه (حمزه نامه) جلد دوم: بکوشش جعفر شعاع ۷۰
- » ۱۳۱۲ - رادیوالکتریسته (چاپ دوم): ناصر قلی قاجار رحیمی ۱۹۰
- » ۱۳۱۳ - اصول پرورش طیور: دکتر مراد علی زهری ۱۶۰
- » ۱۳۱۴ - باغبانی (جلد چهارم): حسن شیانی ۱۶۰
- » ۱۳۱۵ - حقوق بین الملل عمومی (جلد اول): تألیف روسو، ترجمه محمد علی حکمت ۱۶۰
- » ۱۳۱۶ - تضاد اسلام (چاپ دوم): محمد سنگلجی ۸۰
- » ۱۳۱۷ - شرح مثنوی شریف (جلد اول): بدیع الزمان فروزانفر ۱۱۰
- » ۱۳۱۸ - شیمی صنعتی آلی: محمد علی رحمتی ۱۷۰
- » ۱۳۱۹ - ترجمه فارسی شرایع الاسلام (جلد دوم): از محقق حلی بکوشش دانش پژوه ۱۵۰
- » ۱۳۲۰ - حل المسائل آنالیز (جلد دوم): حسن عطاری نژاد ۱۶۰
- » ۱۳۲۱ - جنایت و مکافات (جلد دوم): تألیف داستایفسکی، ترجمه مهری آهی ۷۰
- ۱۳۲۲ - اقتصاد عمومی (جلد اول، چاپ دوم): علی محمد اقتداری
- » ۱۳۲۳ - ریاضیات در شیمی (جلد سوم): تقی هورفر ۱۸۰
- » ۱۳۲۴ - حقوق کار و بیمه های اجتماعی (چاپ دوم): شمس الدین جزایری ۱۰۰
- » ۱۳۲۵ - حقوق بین الملل عمومی (جلد دوم): تألیف روسو، ترجمه محمد علی حکمت ۱۰۰
- » ۱۳۲۶ - یادداشت های قزوینی (جلد نهم): بکوشش ایرج افشار ۸۰
- » ۱۳۲۷ - فرهنگ لغات و تعبیرات مثنوی (جلد پنجم): بکوشش سید صادق گوهرین ۱۳۰
- » ۱۳۲۸ - فشار خون کلیوی: دکتر عبدالصمد رفعت ۸۰
- » ۱۳۲۹ - دولپه های دارویی پیوسته گلبرگ: دکتر نامدار - دکتر مجتبیائی - دکتر سمسار ۱۰۰
- » ۱۳۳۰ - زهرشناسی (جلد اول - چاپ دوم): دکتر جواد عطا بخش ۱۲۰
- » ۱۳۳۱ - مدیریت اسناد و فن باهگانی: جعفر بوشهری
- » ۱۳۳۲ - کلیات و قوانین علم شیمی (جلد سوم): محمدرضا مصطفوی رجالی
- » ۱۳۳۳ - سندرس های بالینی گوش و گلو و بینی و حنجره: پروفیسور اعلم - دکتر مقصودی
دکتر معین زاده
- » ۱۳۳۴ - مکانیک استدلالی (چاپ سوم): تقی فاطمی ۱۴۰
- » ۱۳۳۵ - مسه سفرنامه (هرات، مرو، مشهد): بکوشش قدرت الله روشنی زعفرانلو ۹۰ ریال
- » ۱۳۳۶ - بیماری های پلیومیالیت و درمان آن: دکتر مرتضی مشایخی ۶۰

